СОВЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

422610 г.Лаишево,
ул. Первомайская, д.39
тел: (8-84378) 2-51-51
факс: (8-84378) 2-55-55

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ

422610 Лаеш ш.,
Беренче май урамы, 39 нчы йорт,
тел: (8-84378) 2-51-51
факс: (8-84378) 2-55-55

2022елның 27 июне 48-РС номер

КАРАР

Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы Никольский
авыл җирлегенең генераль планын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Лаеш муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең2022 елның 21 апрелендәге 10-53/4632 номерлы генераль планы проектына, Татарстан Республикасы 2022елның 13 маендагы гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмәне карап, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советы карар чыгарды.**:**

1. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең генераль планы проектын (1 нче кушымта) расларга.
2. Әлеге карарны “Кама ягы”(«Камская новь») район газетасында, Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru. веб–адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- http://laishevo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Никольский авыл җирлегенең генераль планын раслау турында» 2018 елның 27 декабрендәге 77-РС номерлы карары әлеге карар үз көченә кергән мизгелдән үз көчен югалткан дип танырга.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тоту Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең инфраструктур үсеш буенча урынбасары И. П. Шитовка йөкләнә.

Башлык - Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы
Советы рәисе И.Ф. Зарипов

"ҖИР" РЕСПУБЛИКА КАДАСТР ҮЗӘГЕ»АКЦИОНЕРЛЫК ҖӘМГЫЯТЕ

(«Җир «РКЦ»АҖ)

Республиканский кадастровый центр

ЗЕМЛЯ

РФ, Республика Татарстан;

420059, г. Казань, ул. Оренбургский тракт, д. 8а;

Тел. (843) 277-57-17, факс (843) 570-19-01

www.rkczemlya.ru, e-mail: info@rkczemlya.ru

ИНН/КПП 1659042075/165901001

ОГРН 1021603463595

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Никольский авыл җирлеге

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1ТОМ

ЛУЧШИЕ ТОВАРЫ РОССИИ РСТ

Казан 2022

№ п/п	ИСЕМЕ	ИСКӘРМӘЛӘР
1	1 Том Раслана торган өлеш: Аңлатма язуы. Территориаль планлаштыру турында нигезләмә.	
2	2 Том Расланган өлеш: график материаллар	
2.1	Планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру картасы	М 1:10000
2.2	Җирлек составына керүче торак пунктларның (шул исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләренең) чикләре картасы	М 1:10000
2.3	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	М 1:10000
3	3 Том Нигезләү буенча материаллар: Аңлатма язуы	
4	4 Том Нигезләү буенча материаллар: график материаллар	
4.1	Рстр форматындагы карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге хәле	М 1:10000
4.2	Рөхсәт форматында карталар рәвешендәге нигезләү материаллары хәзерге нигезләмәне үз эченә ала	М 1:10000
4.3	Карталар рәвешендәге нигезләү буенча материаллар растр форматында проект алып бара	М 1:10000
4.4	Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр форматында карталар рәвешендә нигезләү буенча материаллар	М 1:10000

ВЗАМ. ИНВ. №

ПОДПИСЬ И ДАТА

ИНВ № ПОДЛ

Из	Ко	Лис	№Д	Подпи	Да
					2022

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Никольский авыл җирлегенең генераль планы

СТАДИЯ	ЛИСТ	ЛИСТОВ
ГП		

Проект составы

№ п/п	ИСЕМЕ	ИСКӘРМӘЛӘР
1	1 Том Раслана торган өлеш: Аңлатма язуы. Территориаль планлаштыру турында нигезләмә.	
2	2 Том Расланган өлеш: график материаллар	
2.1	Планлаштырыла торган җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру картасы	М 1:10000
2.2	Җирлек составына керүче торак пунктларның (шул исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләренең) чикләре картасы	М 1:10000
2.3	Җирлекнең функциональ зоналары картасы	М 1:10000

ВЗАМ. ИНВ. №

ПОДПИСЬ И ДАТА

ИНВ № ПОДЛ.

Из	Ко	Лис	№Д	Подпи	Да	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Никольский авыл җирлегенең генераль планы	СТАДИЯ	ЛИСТ	ЛИСТОВ
					20		ГП		ГП
						Том эчтәлеге			

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ..5

1. Никольский авыл җирлегенең генераль планы проекты өстендә эш этаплары .....**Error! Bookmark not defined.**

2. Планлаштырылган урнаштыру өчен җирле әһәмияттәге объектлар**Error! Bookmark not defined.**

3. Функциональ зоналар параметрлары, шулай ук федераль әһәмияттәге объектларда, региональ әһәмияттәге объектларда, линияле объектлардан тыш, урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар турында белешмәләр..21

КЕРЕШ

Әлеге проект Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Никольский авыл җирлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү турында Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең 2019 елның 21 августындагы 46-РС номерлы Генераль планына үзгәрешләр кертү хакында эшләнә.

Проектның заказчысы - Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - «Җир «Республика кадастр үзәге " СП.

Эш максатлары булып тора:

1. Җирлекнең социаль-икътисади, табигый-климат, экологик торышын, аның ресурс потенциалын комплекслы бәяләү нигезендә җирлек территориясен үстерүнең озак сроклы стратегиясен һәм этапларын билгеләү;

2. Архитектура-планлаштыру оешмасының оптималь чишелешен сайлау һәм җирлек территориясен һәм аның торак пунктларын зоналаштыру;

3. Федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге объектлар территорияләре бүлеп бирелгән социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны, башка капиталь төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү;

4. Актуаль кадастр картасы нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү.

Генераль план җирлекнең бөтен территориясенә карата үтәлгән.

Генераль планны әзерләү вакытында шәһәр төзелеше проектының билгеләнгән тәртиптә расланган җирле нормативлары юк.

Проект аны гамәлгә ашыруның түбәндәге вакыт срокларына эшләнде:

Генераль планга проектны гамәлгә ашыру буенча беренче чираттагы чаралар билгеләнгән беренче чират - 2032 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган исәп-хисап срогы - 2042 елга кадәр.

Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең генераль планы проектын эшләгәндә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 13 августындагы 709 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (кертелгән үзгәрешләр белән), Лаеш муниципаль районы Советының 2020 елның 3 февралендәге 3-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү), шулай ук Татарстан Республикасы профильле министрлыклары, Лаеш муниципаль районы администрациясе һәм аның составына керүче Никольский авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән рәсми белешмәләр файдаланылган.

Генераль план проекты 1998 елда “Җир” Республика кадастр үзәге” СП әзерләгән Лаеш муниципаль районының 1:10000 масштабындагы картографик материал нигезендә эшләнгән. Әлеге картографик материал генераль план проектын эшләү датасына (2022 ел) актуальләштерелгән.

Җир төзелеше эшләрен уздыру өчен кулланыла торган күчемсез мөлкәтнең дәүләт кадастры белешмәләре исемлеге

№ т/б	ГКН белешмәләре	Кадастр номеры	ГКН-нан өземтә номеры	ГКН-нан өземтә датасы	Кадастр исәбенә алу органы исеме
1	2	3	4	5	6
1	Территориянең кадастр планы	16:22:000000	КУВИ-002/2021-139363156	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
2	Территориянең кадастр планы	16:22:140309	КУВИ-002/2021-1393486	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
3	Территориянең кадастр планы	16:24:000000	КУВИ-002/2021-139362853	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
4	Территориянең кадастр планы	16:24:050601	КУВИ-002/2021-139402342	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
5	Территориянең кадастр планы	16:24:050801	КУВИ-002/2021-139403263	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
6	Территориянең кадастр планы	16:24:050802	КУВИ-002/2021-139403637	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
7	Территориянең кадастр планы	16:24:050901	КУВИ-002/2021-139403996	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы

8	Территориянең кадастр планы	16:24:090603	КУВИ-002/2021-139404627	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
9	Территориянең кадастр планы	16:24:090703	КУВИ-002/2021-139333420	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
10	Территориянең кадастр планы	16:24:090704	КУВИ-002/2021-139333792	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
11	Территориянең кадастр планы	16:24:110301	КУВИ-002/2021-139334123	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
12	Территориянең кадастр планы	16:24:110302	КУВИ-002/2021-139334791	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
13	Территориянең кадастр планы	16:24:140601	КУВИ-002/2021-139336192	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
14	Территориянең кадастр планы	16:24:140801	КУВИ-002/2021-139336961	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
15	Территориянең кадастр планы	16:24:150301	КУВИ-002/2021-139337524	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
16	Территориянең кадастр планы	16:24:220502	КУВИ-002/2021-139338014	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр"

					ФДБУнең филиалы
17	Территория нең кадастр планы	16:24:23030 1	КУВИ-002/2021-139338361	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
18	Территория нең кадастр планы	16:24:25400 1	КУВИ-002/2021-139343372	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
19	Территория нең кадастр планы	16:24:25430 1	КУВИ-002/2021-139343809	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
20	Территория нең кадастр планы	16:24:25480 3	КУВИ-002/2021-139348015	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы
21	Территория нең кадастр планы	16:24:26020 1	КУВИ-002/2021-139362475	19.10.2021	Татарстан Республикасы буенча "ФКП Росреестр" ФДБУнең филиалы

Проект Лаеш муниципаль районы хакимияте, Никольский авыл җирлеге башлыгы катнашында эшләнгән.

Рөхсәт документациясе:

Капиталь төзелеш объектларының иминлегенә йогынты ясый торган билгеле бер төргә яисә эш төрләренә рөхсәт турында таныклык. 0073.05-2010-1659042075- 2017 елның 27 апрелендәге 026 - «ВолгаКамИзыскания» инженерлык эзләнүләре өлкәсендә үз-үзен көйләүче оешма Ассоциациясе тарафыннан, үз-үзен көйләүче 36 нчы номерлы оешма әгъзалары реестрыннан 2017 елның 12 июлендәге «Татарстан Республикасы буенча ФСБның лицензиясе ГТ №0074716», 2015 елның 21 июлендәге". № 2066 (дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләрне кулланып эшләр башкаруга) 2012 елның 27 июненә кадәр озайтылды.

Генераль план проектында җирлек үсешенең төп параметрлары билгеләнде: халыкның перспектив саны, торак төзелеше күләмнәре, территорияне торак-граждан төзелеше өчен кирәкле территорияләр, транспорт комплексын һәм инженерлык инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре. Торак, җитештерү, иҗтимагый-эшлекле, рекреацион, авыл хуҗалыгы һәм башка зоналар бүлеп бирелгән территорияләрдә функциональ зоналар булдырылды.

Генераль план проектын планлаштырып хәл итү аннан соңгы дәрәҗәдәге проект документациясен, шулай ук җирлекнең уңышлы эшләве өчен кирәкле программаларны эшләү өчен нигез булып тора.

Никольский авыл җирлегенең гомуми социаль-икътисадый сәясәте

1.1. Икътисадый-географик урыны. Никольский авыл җирлеге урыны Лаеш муниципаль районына күчерү системасында

Никольский авыл җирлеге чиге 2010 елның 22 маендагы 30-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде

«Аерым муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен үзгәртү һәм «Лаеш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында».

Никольский авыл җирлеге составына Никольский (административ үзәк), Кунтечи, Сапуголи, Тарлаши, Яңа Алан, Пиголи һәм Беляково авыллары керә.

Җирлек Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгышында, Лаеш муниципаль районының көнбатыш өлешендә урнашкан, төньякта җирлек Орел, Питрәч-Ковалин һәм Столбище авыл җирлекләре белән чиктәш, Кирбин авыл җирлеге белән көнчыгышта, Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге белән, көньякта Татарстан Республикасының Кама Тамагы муниципаль районы белән чиктәш.

Никольский авыл җирлегенең гомуми мәйданы 17213,72 га, шул исәптән 3240,57 га торак пунктларның мәйданы, шулардан: Никольский авылы - 1088,70 га, Кунтечи авылы - 86,57 га, Сапуголи авылы - 485,36 га, Тарлаш авылы - 418,73 га, Яңа Алан авылы - 1063,26 га, Пигол авылы - 76,29 га, Беляково авылы - 21,66 га.

Җирлекнең Татарстан Республикасы башкаласы Казан шәһәреннән бераз ераклыгын икътисадый-географик урынның үзенчәлекләренә кертергә кирәк. Шәһәр белән элемтә асфальт юл буенча тормышка ашырыла.

Никольский авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта региональ һәм җирле автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла. Җирлек территориясе буйлап төбәк әһәмиятендәге «Столбище - Атабаево», «Столбище - Атабай» - Сапуголи, «Столбище - Атабай» - Никольск (1 нче участок), «Столбище-Атабай» - Никольск (2 нче участок) автомобиль юллары уза, «Комлы Ковали-Орловка» автомобиль юлына кушылу - Тарлаши, (Комлы Ковали-Орловка) - Тарлаши «Нармонка - Тетеево» - Яңа Поляна, «Гигант» бакчачылык ширкәтенә, «Подъезд к к к к к к. Пиголи», «Никольский - Сапуголи» автомобиль юллары уза.

Никольский авыл җирлегенең икътисадый системасы агросәнәгать комплексын һәм инфраструктура тармакларын үз эченә ала. Авыл җирлеген җитештерүнең нигезен авыл хуҗалыгы тәшкил итә.

Никольский авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы махсуслашуы - кошчылык, бөртекле үсемлекчелек, терлекләр өчен азык җитештерү.

Халыктан таралу системасы

Никольский авыл җирлегенең территориаль оешмасы Лаеш муниципаль районын күчереп утырту системасының бер өлеше булып тора, ул Татарстан Республикасының Казан төркем системасына керә.

«Татарстан Республикасының территориаль үсеш схемасы»нда халык урнашу системаларының үсеш потенциалына үткәрелгән анализ нигезендә Лаеш муниципаль районы халык урнашу системасын үстерүнең иң югары күрсәткече булган районнар төркеменә керә.

Күчерү системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып автомобиль юлы тора, аның буенча торак пунктларның бер-берсе белән һәм Лаеш шәһәренең район үзәге белән элемтәсе гамәлгә ашырыла.

Елга челтәре икенче система барлыкка китерүче фактор булып тора, аның буенча тарихи үсеш нәтиҗәсендә җирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясен күчереп утырту системасы формалаша башлады.

Аралар Никольский авыл җирлегеннән зур шәһәрләргә һәм бистәләргә кадәр.

1.1.1 таблица

№ т/б	Исеме	Ара, км.
1	Лаеш шәһәре	64
2	Казан ш.	32
3	Чистай ш	134
4	Ижевск шәһәре	405
5	Чаллы шәһәре	256
6	Түбән Кама шәһәре	234
7	Арча шәһәре	97
8	Малмыж ш	170

2022 ел башына Никольский авыл җирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв.км га 9,5 кеше тәшкил иткән.

Никольский авыл җирлегенең урнашу системасы ике дәрәҗәдәге характерга ия.

Беренче рангны халыкның гомуми саны 881 кеше булган җирлек үзәге алып тора, анда административ функцияләр, мәгариф, мәдәният, СПорт, сәламәтлек саклау учреждениеләре, сәүдә предприятиеләре, агросәнәгать предприятиесе урнашкан.

Икенче рангны җирлекнең калган башка торак пунктлары - Кунтечи авылы, Тарлаш авылы , Сапуголи авылы, Пиголи авылы, Яңа Алан авылы һәм Беляково авылы биләп тора.

Территориаль планлаштыруның расланган документларыннан белешмәләр

Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру документларыннан, Россия Федерациясе субъектларының ике һәм аннан күбрәк субъектын территориаль планлаштыру документларыннан, Россия Федерациясе субъектын территориаль планлаштыру документларыннан белешмәләр

Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы һәм территорияне планлаштыру проекты нигезендә, Никольский авыл җирлеге территориясендә «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан тизйөрешле автомобиль юлы» федераль әһәмияттәге автомобиль юлы төзү күздә тотыла.

2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы нигезендә Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясендә түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

- «Халыкны күчереп утырту Реновациясе» проекты;

«Казан агломерациясенең инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү» проекты;

- «Казанның шәһәр яны зонасы» проекты;

- «Сәнәгать зоналары редевелопменты» проекты;

- «Идел-Кама агымы» Экозоны» флагман проекты;

- «Чиста юл» флагман проекты;

- Татарстан Республикасының тизйөрешле транспорт төрләрен булдыру (Татарстан Республикасы районнарының ел дәвамында тотрыклы транспорт элемтәсен тәэмин итү. Республикада төп федераль автомагистральләр арасында транспорт агымнарын яңадан бүлү;

- калдыклар белән эш итү системасы (Казан һәм Әлмәт икътисадый зоналарында проектны тиражлау (каты коммуналь калдыкларны үзәкләштерелгән җыю системасы аша 100 процент колачлау). утильләштерелә торган (эшкәртелә торган) һәм зарарсызландырыла торган каты коммуналь калдыклар өлешен 50 процентка кадәр җиткереп).

Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү) нигезендә түбәндәгеләр планлаштырыла:

- бożралы автомобиль юлының Көньяк участогын яңадан төзү;

-«Жемчужное ожерелье Татарстана» (Малое Кольцо); туристлык маршрутын оештыру

- Татарстан Республикасы торак пунктларында газ бүлү челтәрләрен, төтен чыгару системаларын, вентиляцияләр һәм җир казу системаларын төзү һәм комплектлау;

- төзекләндерү, санитар чистарту һәм чишмәләрнең тамгасы;

- ККК чүплеген рекультивацияләү.

Муниципаль районны территориаль планлаштыру документыннан белешмәләр

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (3-РС номерлы 03.02.2020 елгы үзгәрешләрне кертү) нигезендә Никольский авыл җирлеге территориясендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен үтәгән килеш территорияне планлаштыру проектын эшләп, «Никольский » индустриаль паркын үстерү;

- Никольский авылы «Семиречье» АФ» ҖЧҖенең файдаланылмый торган эре мөгезле терлек фермасы территориясен рекультивацияләү;

- Кунтечи авылы «Семиречье» АФ» ҖЧҖенең файдаланылмый торган эре мөгезле терлекләр фермасы территориясен рекультивацияләү;

- Яңа Алан авылындагы ике гамәлгә яраксыз эре мөгезле терлек фермасы территориясен рекультивацияләү;

- Сапуголи авылы эре мөгезле терлекләрнең гамәлдәге фермасы территориясен рекультивацияләү;

- мәгариф, мәдәният оешмалары каршында балаларга өстәмә белем бирү оешмаларын ачу;

- Никольск ФАПына капиталь ремонт;

- Кунтечинский ФАП, Яңа поляр ФАП, Пигол ФАПы, Сапуголь ФАПы сүтелү;

- Кунчелеево авылында модульле ФАП төзелеше;

- Тарлашкан ФАПка капиталь ремонт;

- Кунтечи - Татар Кабаны автомобиль юлының яңа төзелеше (асфальт-бетон өслек ясау);

- Никольский - Беляково автомобиль юлының яңа төзелешен (асфальт-бетон өслек төзүне);

- Никольский - Кунтечи автомобиль юлының яңа төзелешен (асфальт-бетон өслек төзүне);

- Никольский - Сапуголи автомобиль юлының яңа төзелешен (асфальт-бетон өслек төзүне);

яңа төзелеш- Орел - Яңа Алан;

- Тарлаш авылына илтүче яңа автомобиль юлын төзү (асфальт-бетон өслек ясау);

- Тарлаш автомобиль юлының яңа төзелеше (асфальт-бетон өслек ясау) - торак өчен яңа мәйданчык;

- санитар-яклау зонасын торак төзелеше чикләренә кадәр киметү максатында «Никольский » индустриаль паркын җитештерүне оптимальләштерү;

- санитария-яклау зонасын «Семиречье» агрофирмасы» ҖЧҖ (МТФ, МТП, ГСМ склады) 1-3, 5,6 номерлы сәнәгать мәйданчыклары өчен исәп-хисап санитария-яклау зонасы проекты һәм табигый тикшеренүләр нәтиҗәләре нигезендә раслау;

- махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру;

- 110/10 кВ «Пиголи» ПС ябык тибындагы трансформаторларның электр белән тәэмин ителешен;

- Яңа Алан авылы территориясендә махсус шартлары булган зоналар оештыру, аның чикләрендә тискәре йогынтыны локальләштерү таләп ителә (торба үткәргеч транспорты);

- Сапуголи авылы территориясендә махсус шартлары булган зоналар оештыру, магистраль торба үткәргечләрнең тискәре йогынтысын локальләштерү таләп ителә;

- юл буендагы яшелләндерүне оештыру;

- Никольский авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү;

- Никольский авылында су әзерләү станциясенең яңа төзелеше;

- Никольский авылында су белән тәэмин итү чыганакларын оештыру чарасы;

- Никольский авылында су белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Никольский авылында яңа суүткәргеч челтәр төзү;

- үзагышлы коллекторның яңа төзелеше;

- Күнтечи авылында модульле ФАП өчен блок-модульле котельный төзү (БМК);

- Никольский авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Никольский авылында яңа ГРПШ төзү;

- Кунтечи авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Кунтечи авылында яңа ГРПШ төзү;

- Пиголи авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Пиголи авылында яңа ГРПШ төзү;

- Яңа Алан авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Яңа Алан авылында яңа ГРПШ төзү;

- Сапуголи авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Сапуголи авылында яңа ГРПШ төзү;

- Тарлаш авылында газ белән тәэмин итү челтәренең яңа төзелеше;

- Тарлаш авылында яңа ГРПШ төзү;

- Никольский авылындагы трансформатор подстанциясен (ТП) яңа төзү;

- Никольский авылында 10 Кв электр тапшыру линиясенең яңа төзелеше.

1.3. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын төзү гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары турында белешмәләр

2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү муниципаль программасы (Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге карары белән расланган « 02 "- 2018 елның апрелендәге 1 номерлы.

Программаның төп чаралары юлларны ремонтлау һәм реконструкцияләү. Ә нәкъ менә грунт катламыннан каты өслеккә күчерү юлларны вак таш җәелдерү һәм асфальтлау эшләрен башкару исәбенә ирешелә.

2030 елда вак таш һәм асфальт салу чараларын гамәлгә ашыру исәбенә Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясе буйлап уза торган юлларның гомуми озынлыгында каты өслекле юллар өлеше 80 %тан да ким булмаска тиеш. Ягъни 2030 елда каты

өслекле юлларның озынлыгы 12 км булырга тиеш, грунт түшәмле юлларның озынлыгы 3 км дан артмаска тиеш.

Эш планын төзегәндә һәм авыл халкының теләген исәпкә алып, ел саен урамнарда эш алып баруда өстенлек бирелә.

Юлларны ремонтлаудан һәм реконструкцияләүдән тыш, транспорт инфраструктурасын үстерүдә юл хәрәкәте иминлеге һәм урам-юл челтәрендә яктырту җайланмасы мөһим әһәмияткә ия. Шуңа күрә программа чаралары шулай ук яктырту җайланмасын, юл билгеләрен урнаштыру, ясалма тигезсезлекләр урнаштыру һәм юл һәм җәяүлеләр өчен юл билгеләре ясау чараларын да үз эченә ала.

1.4. Федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр һәм региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләренең расланган саклау предметлары һәм чикләре турында белешмәләр

Россия Мәдәният министрлыгы һәм Россия Төбәк министрлыгының 2010 елның 29 июлендәге 418/339 номерлы боерыгы нигезендә Никольский авыл җирлеге территориясендә федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр юк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 26 мартындагы 188 номерлы карары нигезендә Никольский авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасының региональ (Республика) әһәмиятендәге тарихи җирлекләр юк.

1.5. Территориянең социаль-икътисадый потенциалы

1.5.1. Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хуҗалык итеп үзләштерү һәм җәмгыятьнең икътисадый үсешенә зур йогынты ясый.

Никольский авыл җирлегенең 1.01.2022 елга даими халкы 1640 кеше тәшкил иткән.

Никольский авыл җирлегенең демографик структурасы торак пунктлар киселешендә 1.5.1.1.

1.5.1.1.

Никольский авыл җирлегенең демографик структурасы һәм халык хәрәкәте 2022 ел башына

Күрсәткечләр	Никольский авылы	Кунтечи ав.	Тарлаш авылы	Пиголи авылы	Сапуголи авылы	Яңа Алан авылы	Беляково авылы	Барлыгы Никольский авыл җирлеге буенча
Халык саны, барлыгы	881	103	97	80	448	27	4	1640
Балалар яшендә:	160	8	9	4	66	-	-	247
бер яшькә кадәр	8	1	0	1	4	-	-	14
1-6 яшь	64	3	1	-	36	-	-	104
7-15 яшь	88	4	8	2	26	-	-	128
Эшкә яраклы яшь:	531	78	70	44	198	8	3	932
16-17 яшь	23	1	1	1	2	-	-	28
18 дән алып пенсия яшенә кадәр хатын-кызлар өчен	233	36	30	25	90	3	1	418
ир-атлар өчен 18 дән алып пенсия яшенә кадәр	275	41	39	18	106	5	2	486
Эшкә сәләтле яшьтән өлкәнрәк:	190	17	18	32	184	19	1	461
Хатын-кызлар өчен пенсия яше	138	13	11	23	62	14	-	261
Ир-атлар өчен пенсия яше	52	4	7	9	122	5	1	200
Халыкның гомуми үсеше	57	-5	13	4	230	-2	0	297

Күрсәткечләр	Никольский авылы	Кунтечи ав.	Тарлаш авылы	Пиголи авылы	Сапуголи авылы	Яңа Алан авылы	Беляково авылы	Барлыгы Никольский авыл җирлеге буенча
Табигый	-10	-5	-2	0	3	-2	0	-16
Туды	5	0	0	0	4	0	0	9
Үлде	15	5	2	0	1	2	0	25
Механик	67	0	15	4	227	0	0	313
Килде	67	0	15	4	227	0	0	313
Китте	0	0	0	0	0	0	0	0

Игътибар итәргә кирәк, Никольский авыл җирлегендә хезмәткә сәләтле яшьтәге халык саны (932 кеше) хезмәткә яраксыз яшьтәге халыктан югарырак (461 кеше), бу уңай тенденция булып тора.

Шулай итеп, яшь структурасы хезмәткә сәләтле яшьтәге халыкның шактый өлеше, хезмәткә сәләтле яшьтән кечерәк төркемнең шактый кечкенә өлеше һәм хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк төркемнең уртача дәрәҗәсе белән характерлана.

Югарыда китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, 2022 ел башына җирлектә туучылар саныннан үлүчеләр күбрәк. Шуның нәтиҗәсе буларак, халыкның табигый артуы тискәре мәгънәгә ия.

Халыкның миграция үсеше шулай ук уңай әһәмияткә ия, килеп җитү саны халыкның Никольский авыл җирлегенә китүе белән чагыштырганда күбрәк, шуңа күрә халыкның гомуми үсеше уңай әһәмияткә ия.

Халык саны фаразы

Демографик сәясәтне, шул исәптән Республика муниципаль районнарына һәм Республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата халык санын фаразлауны Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы билгели.

Никольский авыл җирлеге составындагы һәр торак пунктның саны һәм төп яшь төркемнәре фаразы түбәндәге нигездә үтәлгән:

- халыкның саны һәм яшь структурасы турында белешмәләр;

- туучылар, үлүчеләр, килгәннәр һәм бер ел эчендә 2022 ел башына китүчеләр саны турында;

- узган елларда (2013-2021 еллар) халыкның саны һәм яшь структурасы турында Никольский авыл җирлегенең башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмәләр.

Никольский авыл җирлегендә халык саны беренче чиратта (2032) 9534 кеше тәшкил итә, генераль планны гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына (2042 ел) 17634 кеше тәшкил итәчәк.

1.5.1.2 нче таблица

Никольский авыл җирлегенең халык саны фаразы, кеше

Исеме	2022 ел	2032 ел	2042 ел
Никольский авыл җирлеге, шул исәптән	1640	9534	17364
Никольский ав.	881	1967	3053
Беляково авылы	4	4	4
Кунтечи ав.	103	116	130
Яңа Алан	27	30	30
Пиголи авылы	80	146	150
Сапуголи авылы	448	4060	7672
Тарлаши ав.	97	3211	6325

1.5.2 Торак фонды

01.01.2022 елга Никольский авыл җирлегенең торак фонды күләме гомуми мәйданның 158,30 мең кв.м тәшкил итте, шул исәптән:

- Никольский авылы - 25,2 мең кв.м;

- Кунтечи авылы - 6,7 мең кв.м;

- Тарлаш авылы - 22,6 мең кв.м;

- Пиголи авылы - 7,1 мең кв.м;

- Сапуголи авылы - 87,1 мең кв.м;

- Яңа Алан авылы - 5,7 мең кв.м;

- Беляково авылы - 3,9 мең кв.м.

Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлегенең торак фонды күпфатирлы һәм индивидуаль төзелешләрдән гыйбарәт.

Күпфатирлы торак төзелеше бары тик авыл җирлегенең үзәгендә генә урнашкан - Никольский авылында. Никольский авылының күп фатирлы торак фонды 16 һәм 18 фатирлы ике катлы торак йортлар белән тәкъдим ителгән. Күпфатирлы йортларның гомуми мәйданы 4050,6 кв.м. (1.5.2.1 нче таблица)

1.5.2.1 нче таблица

Никольский авылының күпфатирлы торак төзелеше үзенчәлеге 2022 ел башына.

№	Объект адресы	Катлылык	Фатирлар саны	Төзелеш мәйданы, кв.м.	Гомуми мәйдан (кв.м)	Төзелеш елы	Инженерлык-техник хезмәт күрсәтү							Искелек яки яраксызлык буенча капиталь ремонт, реконструкция, сүтү тәкъдимнәре
							Су белән тәэмин итү		жылылык белән тәэмин итү	газ белән тәэмин итү	канализация	электр белән тәэмин итү	телекоммуникацияләр	
							салкын	кайнар						
1	Никольский ав., Совхозная ур., 1 й.	2	16	695,0	651,4	1960	+	-	-	+	+	+	-	Капиталь ремонт
2	Никольский ав., Совхозная ур., 2 й.	2	16	650,6	605,0	1960	+	-	-	+	+	+	-	Капиталь ремонт
3	Никольский ав., Совхозная ур., 3 й.	2	16	709,8	653,4	1960	+	-	-	+	+	+	-	Капиталь ремонт
4	Никольский ав., Совхозная ур., 4 й.	2	16	690,6	636,7	1960	+	-	-	+	+	+	-	-
5	Никольский ав., Совхозная ур., 5 й.	2	16	688,4	634,5	1960	+	-	-	+	+	+	-	-

6	Никольский ав., Мәктәп ур., 6 й.	2	18	968,9	869,6	1985	+	-	-	+	+	+	-	-
	Барлыгы	-	98	4403,3	4050,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Торак инфраструктурасының торышын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе - халыкның торак белән тәэмин ителеш күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры). Никольский авыл җирлеге буенча 2022 ел башына торакның гомуми мәйданы 96,5 кв.м. туры килә, шул исәптән:

- Никольский авылында - 28,6 кв.м./кеше;

Кунтечи авылында - 65,0 кв.м./кеше;

- Тарлаш авылы нда - 233,0 кв.м./кеше;

- Пигол авылында - 88,8 кв.м./кеше;

- Сапуголи авылында - 194,4 кв.м./кеше;

- Яңа Алан авылында - 211,11 кв.м./кеше.

Никольский авыл җирлегенең торак пунктларында торак белән тәэмин ителешнең арттырылган күрсәткече ТИБ РДУП балансында торак пунктларның бөтен торак фонды, шул исәптән даими халык булмаган торак йортлар булуы белән бәйле.

Торак пунктларның торак фондының бер өлеше вакытлыча яшәү өчен Казан шәһәрендә яшәүчеләр тарафыннан икенче торак буларак, шулай ук җәйге чорда яшәү өчен дача сыйфатында файдаланыла.

Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарын оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү - генераль планның өстенлекле бурычларының берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелеше анализы нәтиҗәләренә таяна: торак фондының техник халәте һәм төзелеш характеристикалары, торак төзелеше динамикасы һәм структурасы, территориянең экологик торышы.

Яңа торак төзелеше мәйданчыклары Никольский авылында, Тарлаш авылы нда, Пиголи авылында, торак пунктларның гамәлдәге чикләрендә, төзелештән ирекле территорияләрдә каралган. Әлеге территорияләрне үзләштерү су объектларына тискәре йогынтыны булдырмау максатында тикшеренү эшләрен башкарганнан соң гына мөмкин. Яңа торак төзелеше Сапуголи авылында торак пунктның гамәлдәге чикләрендә, төзелештән ирекле территорияләрдә, кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир участогында каралган, ул Сапуголи авылы чикләренә кертелә.

Гамәлдәге чикләрдә 89,01 га мәйданлы территориядә яңа торак төзелеше өчен мәйданчыклар каралган (кадастр номерлары 16:24:050101:308, 16:24 050801:344, 16:24:050801:342, 16:24:050801:353, 16:24:050801:351:16:24 050801:351:351, 16:24 050801:352, кадастр номеры булган җир кишәрлекләренең бер өлеше 16:24 050801:346).

Тарлаш авылы чикләрендә гомуми мәйданы 276,83 га булган территориядә яңа торак төзелеше мәйданнары каралган (авылның көнчыгыш һәм көньяк өлешләре).

Гамәлдәге чикләрендә 2,95 га мәйданлы (авылның көньяк-көнбатыш өлеше) яңа торак төзелеше мәйданнары каралган.

Сапуголи авылы чикләрендә һәм кадастр номеры булган җир кишәрлегендә 16:24:050802:404 281,59 га мәйданлы территориядә яңа торак төзелеше мәйданнары каралган, шулардан:

- Сапуголи авылының көньяк өлешендә (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлеге) - 36,02 га.;

- Сапуголи авылының көньяк-көнбатыш өлешендә (кадастр номеры 16:24:050802:1365 булган җир кишәрлеге) - 10,53 га;

- Сапуголи авылының көньяк-көнбатыш өлешендә (кадастр номеры 16:24:050802:1363) - 45.52 гектар;

- Сапуголи авылы северо-көнбатыш өлешендә (кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә 16:24:050802:3669, 16:24:050802:3416, 16:24 050802:1407, 16:24:050802:3684 (һәм әлеге җир кишәрлегеннән көнбатышта ирекле территорияләр), 16:24:050802:2682 (һәм әлеге җир кишәрлегеннән көньяктарак урнашкан буш территорияләр) - 99,65 гектар;

- Сапуголи авылының төньяк өлешендә (16:24:050802:412, 16:24:050802:1352, 16:24:050802:2564, 16:24 050802:2563 һәм әлеге кишәрлекләргә якын урнашкан ирекле территорияләр) - 89,87 га.

Шулай итеп, яңа торак төзелеше өчен территорияләрнең гомуми мәйданы 2256.37 га тәшкил итәчәк, шул исәптән генераль планның исәп-хисап срогы ахырына кадәр үзләштерүгә каралган территорияләр - 651,09 га, перспектив үзләштерүгә (Никольский авылында һәм Яңа Алан авылында генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогыннан читтә) - гомуми мәйданы 1605,28 га.

Бер җир кишәрлегенең мәйданын кабул итәбез - 0,10 га, бер йортның мәйданы - 120 кв.м.

Әлеге территорияләрдә шулай ук социаль инфраструктура объектларын, юлларны һәм гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектларын (25%) урнаштыруны күздә тотарга кирәк булу сәбәпле, торак төзелеше өчен территория югарыда санап үтелгән объектларны тотып калып исәпләнелә. Нәтиҗәдә, шәхси торак төзелеше өчен территория якынча Никольский авылында - 67,29 га, якынча 673 участок (80,76 мең кв.м гомуми торак мәйданы), Тарлаш авылы нда - 207,62 га, якынча 2076 участок (249,12 мең кв.м гомуми торак мәйданы), Пигол авылында - 2,21 га, якынча 22 участок (2,64 мең кв.м гомуми торак мәйданы), Сапуголи авылында - 211,19 га, якынча 2112 участок (253,44 мең кв.м) тәшкил итәчәк.

Торак төзелеше беренче чиратта (2032 елга кадәр).

Беренче чиратта генераль планны гамәлгә ашыру буенча Никольский авыл җирлегендә гомуми мәйданы 243,01 га булган территориядә торак йортлар төзү каралган, шул исәптән:

1) Никольский авылында - 33,65 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 40,38 мең кв.м тәшкил итәчәк (336 йорт).

2) Сапуголи авылында - 105,59 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 126,72 мең кв.м (1056 йорт) тәшкил итәчәк.

3) Тарлаш авылы нда - 103,81 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 124,56 мең кв.м тәшкил итәчәк (1038 йорт).

4) Пигол авылында - 2,21 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 2,64 мең кв.м тәшкил итәчәк (22 йорт).

Генераль планны (2032-2042еллар) гамәлгә ашыруның хисап срогы дәвамында торак төзелеше.

Никольский авыл җирлегендә генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогына гомуми мәйданы 243,05 га булган территориядә торак йортлар төзү каралган, шул исәптән:

1) Никольский авылында - 33,64 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 40,38 мең кв.м тәшкил итәчәк (336 йорт).

2) Сапуголи авылында - 105,60 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 126,72 мең кв.м (1056 йорт) тәшкил итәчәк.

3) Тарлаш авылы нда - 103,81 га. Индивидуаль торак йортларның гомуми мәйданы якынча 124,56 мең кв.м тәшкил итәчәк (1038 йорт).

Генераль план чаралары белән берлектә Никольский авыл җирлегенең башкарма комитеты белән берлектә Совхозная урамы, 1, 2, 3 йортта күп фатирлы йортларга капиталь ремонт ясау тәкъдим ителә.

2042 елга Никольский авыл җирлегенең торак фондының гомуми күләме, торак территорияләрне үстерү буенча тәкъдим ителгән чараларны гамәлгә ашыру шарты белән, 744,26 мең кв.метрга кадәр артырга тиеш, фаразланган чорда торак фонды үсеше 585,96 мең кв.м тәшкил итәргә тиеш.

1.5.2.2 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә торак инфраструктурасын үстерү

Исеме	Гамәлдәге хәл	Беренче чират (2022-2032 еллар)		Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар)	
	Гомуми торак мәйданы, мең кв.м.	Гомуми торак мәйданы, мең кв.м.	Яңа торак төзелеше чорында, мең кв.м.	Гомуми торак мәйданы, мең кв.м.	Яңа торак төзелеше чорында, мең кв.м.
Никольский АҖ, шул исәптән:	158,30	452,60	294,30	744,26	291,66
Никольский авылы	25,20	65,58	40,38	105,96	40,38
Кунтечи ав.	6,70	6,70	-	6,70	-
Тарлаш авылы	22,60	147,16	124,56	271,72	124,56
Сапуголи авылы	87,10	213,82	126,72	340,54	126,72
Пиголи авылы	7,10	9,74	2,64	9,74	-
Яңа Алан авылы	5,70	5,70	-	5,70	-
Беляково авылы	3,90	3,9	-	3,9	-

1.5.2.2.

Никольский авыл җирлегендә торак инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар)	
Җирле әһәмияттәге ЧАРАЛАР (Җирлек)									
1	Никольский авылы	торак пунктының гамәлдәге чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га/ мең кв.м	-	33,65/ 40,38	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
					-	33,64/ 40,38	-	+	
2	Сапуголи авылы	торак пунктының гамәлдәге чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га/ мең кв.м	-	92,08/ 110,52	+	-	Никольск СП Беляково авылы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Гамәлд әге	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар)	
					-	92,09/ 110,52			Генераль планы
		яңа территорияләрдә торак фонды (кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә 16:24:050802:404)	яңа төзелеш	га/ мең кв.м	-	13,51/ 16,20	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
				га/ мең кв.м	-	13,51/ 16,20	-	+	
3	Тарлаш авылы	торак пунктының гамәлдәге чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га/ мең кв.м	-	103,81/ 124,56	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
				га/ мең кв.м	-	103,81/ 124,56	-	+	
4	Пиголи авылы	торак пунктының гамәлдәге чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га/ мең кв.м	-	2,21/2,64	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
5	Никольский ав.Совхозная ур.1	торак фонды (күпфатирлы йорт)	капиталь ремонт	мең кв.м	-	651,4	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар)	
6	Никольский авылы, Совхозная урамы 2.	торак фонды (күпфатирлы йорт)	капиталь ремонт	мең кв.м	-	605,0	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
7	Никольский авылы, Совхозная ур. 3	торак фонды (күпфатирлы йорт)	капиталь ремонт	мең кв.м	-	653,4	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

1.5.3 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары_Toc260476334

Мәгариф һәм фән объектлары

Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы

Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлегендә (Никольский авылында) «Аленушка» балалар бакчасы 35 урынлык проект куәте белән эшли. Мәктәпкәчә балалар учреждениесенә йөрүче балалар саны 45 кеше тәшкил итә. Димәк, балалар бакчасы проект сыйдырышлылыгының 129%ына тулган. Балалар бакчасы җил хәлендә.

Җирлектә 1-6 яшьлек балаларның гомуми саны 104 кеше. Шәһәр төзелешен проектлауның Республика нормативлары нигезендә, алар нигезендә 1-6 яшьлек балаларның 85 %ы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында урыннар белән тәэмин ителергә тиеш, бу очракта мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының норматив куәте 88 урын булырга тиеш. Шулай итеп, Никольский авыл җирлеге халкы балалар бакчалары белән 40 %ка гына тәэмин ителгән.

Гомуми белем бирү оешмасы

Хәзерге вакытта Никольский авылында 200 укучыга исәпләнгән проект куәте булган урта гомуми белем бирү мәктәбе эшли, мәктәптә белем алучылар саны 145 кеше тәшкил итә, димәк мәктәп проект сыйдырышлылыгының 73% ына гына тулган.

Нормативларга караганда, урта белем 7-17 яшьлек балаларның 100%ын үз эченә алырга тиеш. Шуннан чыгып, гомуми белем бирү мәктәпләренең куәтләренә авыл җирлегенең гамәлдәге норматив ихтыяҗы 156 укучы тәшкил итә. Гомуми белем бирү мәктәбендә урыннар белән тәэмин ителеш норматив ихтыяҗның 128%ын тәшкил итә.

Никольск урта гомуми белем бирү мәктәбе тузган хәлдә.

Шәһәр төзелешен проектлауның гамәлдәге региональ нормативларына ярашлы рәвештә (ТР МК 27.12.2013 N 1071 (ред. 09.08.2017) «Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның Республика нормативларын раслау турында») авыл җирендә мәктәпкәчә учреждениеләр өчен җәяүлеләр йөри алу мөмкинлеге радиусы 500 метрдан артмаска тиеш, белем бирүнең I баскычында укучылар өчен белем бирә торган гомуми белем бирү учреждениеләренең җәяүлеләр йөри алу мөмкинлеге радиусы - 2 чакрымнан да артык булмаган җәяүлеләр йөри алу мөмкинлеге (бер якка) һәм транспорт белән файдалана алу мөмкинлегенең 15 минутыннан да артмаска, I һәм III баскыч укучылары өчен - җәяүлеләр өчен 4 километрдан артык булмаган һәм транспорт белән барып җитү мөмкинлегенең 30 минутыннан да артмаган булырга тиеш (бер якка). Укучыларга II - III баскычларга хезмәт күрсәтүнең чик радиусы 15 километрдан артмаска тиеш.

Өстәмә белем бирү оешмалары

Мәктәптән тыш өстәмә белем бирүне үстерү балаларның һәм үсмерләрнең дәрестән тыш вакытта рухи, интеллектуаль һәм физик үсеше өчен шартлар тудыруга, аларның мәнфәгатьләрен кайгырту һәм өстәмә белем алуга ихтыяҗны диагностикалау нигезендә укудан буш вакытта иҗади сәләтләрен ачу һәм үстерү өчен юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта җирлектә мәктәптән тыш (өстәмә) белем бирү Никольский авылы музее базасында түгәрәкләр белән тәкъдим ителгән. Түгәрәккә йөрүче балалар саны - 24 кеше. Мәктәптән тыш учреждениеләр тарафыннан нормативлар нигезендә 13% тәэмин ителеш.

Сәламәтлек саклау объектлары

Сәламәтлек саклау системасында иң мөһим сектор булып амбулатор-сырхауханә хезмәте тора, аның торышына бөтен тармак эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге һәм сыйфаты, шулай ук күп кенә медик-социаль проблемаларны хәл итү бәйле.

Амбулатор-поликлиника хезмәте системасына поликлиникалар, фельдшер-акушерлык пунктлары, гомуми практика табиблары хезмәтләре кертелә.

Никольский авыл җирлегендә дәвалау-профилактика медицина оешмаларыннан 5 фельдшер-акушерлык пункты эшли, шул исәптән:

- Никольский авылында 25 пос./смена проект куәте;

- Кунтечи авылында проект куәте сменага 10 пос./сменага. Биредә шулай ук Беляково авылы халкына хезмәт күрсәтелә;

- Тарлаш авылы нда проект куәте сменага 10 пос./сменага;

- Пигол авылында проект куәте сменага 10 пос./сменага;

- Сапуголи авылында проект куәте сменага 10 пос./сменага.

Авыл җирлегендә аптека пунктлар юк, балалар сөтчелек кухнясында тарату пункты Никольский авылында ФАП каршында урнашкан. Балалар туклануы продуктларын Лаеш шәһәреннән китерәләр. Бүгенге көндә амбулатория-поликлиника учреждениеләре тарафыннан халыкның тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 217%ын тәшкил итә.

Мәдәният һәм сәнгать объектлары

Мәдәният учреждениеләреннән Никольский авыл җирлегендә Никольский авылында авыл мәдәният йорты һәм китапханә эшли. Бина авария хәлендә.

Никольский мәдәният йортының сыйдырышлылыгы 300 урын тәшкил итә. Никольский авыл җирлеге халкының клуб учреждениеләре тарафыннан гамәлдәге тәэмин ителеше норматив дәрәҗәнең 61%ын тәшкил итә.

Хәзерге вакытта җирлектә Никольский авыл китапханәсе эшли, аның куәте 14,02 мең данә. Халыкны китапханәләр белән тәэмин итү норматив ихтыяҗның 107%ын тәшкил итә.

Физкультура һәм массакүләм СПорт объектлары

Никольский авыл җирлегендә гомуми белем бирү мәктәбендә урнашкан 175 кв.м мәйданлы СПорт залы бар. Шулай ук 400 кв.м мәйданлы СПорт залы Никольский авылы мәдәният йортында урнашкан. Җирлек өчен 100% тәэмин ителгән.

Никольский авылы җирлегендә гомуми белем бирү мәктәбендә 375 кв.м мәйданлы хоккей мәйданчыгы бар, бу җирлекнең 12%ка ихтыяҗларын тәэмин итә.

Никольский авыл җирлегендә, Лаеш муниципаль районының башка авыл җирлекләрендәге кебек үк, йөзү бассейннары юк.

Хезмәт күрсәтүнең башка объектлары

Сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары

Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлегенең барлык торак пунктларында гомуми сәүдә мәйданы 883,6 кв.м булган кибетләр эшләп килә. Җирлек буенча тулаем алганда, сәүдә предприятиеләре тарафыннан халыкның тәэмин ителеше 180 % тәшкил итә.

Халыкка хокукый, финанс, консультатив һәм башка шундый хезмәтләр күрсәтү буенча төзелмәгән объектлар

Никольский авыл җирлегендә Никольский авылында урнашкан бер элемтә бүлеге бар, бу норматив ихтыяҗларга туры килә.

Коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтүнең һәм шәхси хезмәтләр күрсәтүнең төзелмәгән объектлары

Бүгенге көндә көнкүреш (ательe, аяк киеме, чәчтарашханә) һәм коммуналь (мунча) хезмәт күрсәтү предприятиеләре Никольский авыл җирлегендә юк.

Никольский авыл җирлегендә 7 гамәлдәге зират бар, шул исәптән:

Беляково авылыннан төньяк-көнчыгыштарак (кадастр номеры 16:24:050802:2554 булган җир кишәрлеге) 0,33 гектар мәйданлы зират. Өмет 95% тәшкил итә. Зиратның ирекле территорияләре 0,02 га тәшкил итә;

Беляково авылыннан көньяк-көнбатыштарак (кадастр номеры 16:24:050801:2577) 0,20 га мәйданлы зират. Өмет - 80%. Зиратның ирекле территорияләре 0,04 га тәшкил итә;

Тарлаш авылында (16:24:050601:12671 номерлы җир кишәрлеге) 1,55 га мәйданлы зират. Өмет - 80%. Зиратның ирекле территорияләре 0,31 га тәшкил итә;

Никольский авылында (кадастр номеры 16:24:050101:1168) 1,08 га мәйданлы зират. Өмет - 98%. Зиратның ирекле территорияләре 0,02 га тәшкил итә;

Яңа Алан авылыннан көньяктарак (кадастр номеры 16:24:2205021:1086) 0,28 га мәйданлы зират. Өмет - 80%. Зиратның ирекле территорияләре 0,06 га тәшкил итә;

көньяк-көнбатыштарак (кадастр номеры 16:24:050802:117 һәм 16:24:050802:91 булган җир кишәрлегенең бер өлеше, бер җирдән файдаланугa керә торган 16:24:0000:51) 0,48 гектар мәйданлы зират. Өмет - 80%. Зиратның ирекле территорияләре 0,10 га тәшкил итә;

төньяк-көнчыгыштарак (кадастр номеры 16:24:050802:390 һәм 16:24:050802:473 булган җир кишәрлегенең бер өлеше) 2,01 га мәйданлы Никольск зираты. Өмет - 40%. Зиратның ирекле территорияләре 1,22 га тәшкил итә.

Авыл җирлеген традицион күмү зиратлары белән тәэмин итү халыкның норматив ихтыяҗыннан шактый артып китә.

Административ биналар

Никольский авылында 1 участок полиция хезмәткәре эшли торган полиция участок пункты бар. Әлеге полиция участок пункты нормативларны тулысынча канәгатьләндерә (авыл җирлегендә 1 участок хезмәткәре 3-3,5 мең кешегә).

Никольский авыл җирлегенең гамәлдәге халкына хезмәт күрсәтү объектларында ихтыяҗ халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2016 елның 30 декабрендәге 1034/пр номерлы боерыгы белән тәкъдим ителгән нормативларга ярашлы рәвештә исәпләнде. (42.13330 “Шәһәр төзелеше” 2.07.01-89 номерлы уртак предприятиене раслау турында. .

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 1.5.3.1 нче таблицада бирелгән

1.5.3.1 нче таблица.

Никольский авыл җирлеге халкының социаль-мәдәни

коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлар белән тәэмин ителешенә анализ

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Норматив база	Нормалар буенча барысы да	Башлангыч елга гамәлдәге нигезләмә	Тәэмин ителеш
Мәгариф һәм фән объектлары						
Мәктәпкәчә балалар учреждениеләре	урын	1-6 яшьлек балаларның 85% ы	СП 42.13330	88	35	40
Гомуми белем бирү	урын	7-17 яшьтәге 100% бала	ТР МК № 1071	156	200	128
Мәктәптән тыш	урын	Мәктәп укучыларының	ТР МК № 1071	187	24	13
Сәламәтлек саклау объектлары						
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 13,47 ятак.	СП 42.13330	22	-	0
Амбулатор-поликлиника учреждениесе	пос./см.	сменага 18,15 йөрү	ТР МК № 1071 посты	30	65	217
Физик культура һәм массакүләм СПорт объектлары						
Гомуми файдаланудагы	Идән кв.м.	1000 кешегә 350 кв.м.	ТР МК № 1071	574	575	100
Яссы корылмалар	кв.м.	1000 кешегә 1949,4 кв.м.	СП 42.13330	3197	375	12
Бассейннар	кв.м.	1000 кешегә 75 кв.м.	ТР МК № 1071	123	-	0
Мәдәният һәм сәнгать объектлары						
Клублар, Мәдәният	урын	1000 кешегә 300 урын.	СП 42.13330	492	300	61
Китапханәләр	мең том	1000 кешегә 8 мең том	ТР МК № 1071	13120	14018	107
Хезмәт күрсәтүнең башка объектлары						
Кибетләр	кв.м. торг.	1000 кешегә 300 кв.м.	СП 42.13330	492	883,6	180
Туклану предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын.	СП 42.13330	66	-	0
Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре	Урын колы	1000 кешегә 7 эш урыны	СП 42.13330	11	-	0
Элемтә бүлекләре	объект	1 объект 0,5-6,0 мең кешегә	ТР МК № 1071	1	1	100
Бүлекләр, банк филиалы	объект	0,5 объект 1000 торакка.	ТР МК № 1071	1	-	0
Полиция	кеше.	1 уч 3-3,5 мең кешегә.	СП 42.13330	1	1	100
Зират	га	1000 кешегә 0,24 га.	СП 42.13330	0,39	1,77	454

Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү

Никольский авыл җирлеге генераль планының төп максатларының берсе, фаразлана торган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, халыкның хезмәт күрсәтү учреждениеләренә ихтыяҗларын канәгатьләндерү, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларыннан файдалану мөмкинлегенең тигез шартларын тәэмин итү.

Җирлек территориясендә урнашырга тәкъдим ителә торган социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү объектлары әлеге объектларның даими халыкка гына түгел, икенче торак төзүче халыкка да хезмәт күрсәтәчәген исәпкә алып каралган.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 1.5.3.2 нче таблицада күрсәтелгән.

Мәгариф һәм фән объектлары

Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы һәм мәгариф оешмалары

Җирлек территориясендә яңа торак төзелеше мәйданнары урнашуга һәм халыкка хезмәт күрсәтү объектларына ихтыяҗ артуга бәйле рәвештә, генераль план чаралары белән түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

Беренче чиратта:

Никольский авылында 170 урынлы (типовой проект) балалар бакчасы төзү;

Сапуголи авылында 140 урынлы проект (типлаштырылган проект) балалар бакчасы төзү;

Тарлаш авылында (торак пунктның көнчыгыш өлешендә) 150 урынлы проект куәте булган балалар бакчасы төзү;

Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:1363 булган җир кишәрлегендә 75 урын (типлаштырылган проект) проект белән балалар бакчасы төзү;

Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) 50 урынлы проект бакчасы төзү;

Тарлаш авылы нда 1000 урынлы (типовой проект) гомуми белем бирү мәктәбе төзү;

Сапуголи авылында 1000 урынлы проект куәте булган гомумбелем бирү мәктәбен төзү (типлаштырылган проект);

проект куәте 132 урынлы гомуми белем бирү мәктәбен төзү (кадастр номеры 16:24:050802:1365 булган җир кишәрлегендә);

проект куәте 135 урынлы гомуми белем бирү мәктәбе (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) Сапуголи авылында төзү.

Җирлектә генераль план проектында хисап чорына түбәндәгеләр каралган:

Тарлаш авылы нда (торак пунктның көньяк өлешендә) 200 урынлы проект куәте булган балалар бакчасы төзү;

Сапуголи авылында (кадастр номерлары 16:24:050802:3669 булган җир кишәрлегендә) 55 урынлы проект бакчасы төзү;

- Сапуголи авылында (кадастр номерлары 16:24:050802:3684 булган җир кишәрлегендә) 55 урынлы проект бакчасы төзү;

Сапуголи авылында (кадастр номерлары 16:24:050802:412 булган җир кишәрлегендә) 95 урынлы проект бакчасы төзү.

Өстәмә белем бирү оешмалары

Никольский авыл җирлегенең генераль планында проект тарафыннан мәдәни-ял итү үзәге проектлана торган яңа мәктәпләр базасында, шулай ук Никольский авылы, Сапуголи авылы һәм Тарлаш авылы проектлана торган иҗтимагый үзәкләр составында беренче чиратта 1884 урын һәм исәп-хисап чорына 1076 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләрен оештыру тәкъдим ителә.

Сәламәтлек саклау объектлары

Генераль план чаралары түбәндәгеләрне тәкъдим итә:

- Никольский авылындагы фельдшер-акушерлык пунктын сменага 25 баруга сүтү;

проект куәтен сменага 58 баруга җиткереп, Никольский авылында модульле фельдшер-акушерлык пунктын яңа төзү;

Кунтечи авылындагы фельдшер-акушерлык пунктының җилдә җилфердәве буенча проект куәте белән сменага 10 баруда;

Кунтечи авылында модульле фельдшер-акушерлык пунктын яңа төзү проект куәтенең проект куәте сменасына 5 тапкыр;

Яңа Алан авылындагы фельдшер-акушерлык пунктының искерү буенча сменага 10 килү проект куәте белән сүтү;

Пиголи авылындагы фельдшер-акушерлык пунктының искерү буенча сменага 10 килү проект куәте белән җимерү;

Сапуголи авылында фельдшер-акушерлык пунктының җилдәге корылыгы буенча сменага 10 килү проект куәте белән сүтү;

сменага 10 баруның проект куәте белән Тарлаштагы фельдшер-акушерлык пунктын капиталь ремонтлау;

җәмәгать үзәге составында табиблык амбулаториясенең яңа төзелеше (кадастр номеры 16:24:050802:3684), проект куәтен сменага 112 тапкыр җиткерү белән;

проект куәтен сменага 106 кадәр җиткереп, Тарлаш авылы ндагы иҗтимагый үзәк составында табиблык амбулаториясенең яңа төзелешен;

җәмәгать үзәге составындагы фельдшер-акушерлык пунктын (кадастр номеры 16:24:050802:1363 булган җир кишәрлегендә) Сапуголи авылында яңа төзү, проект куәте сменага 29 килү.

Сапуголи авылы иҗтимагый үзәге составында даруханәләр төзү;

Никольский авылында иҗтимагый үзәк составында даруханәләр төзү;

Тарлаш авылы табиблык амбулаториясе составында яңа даруханә төзү.

Мәдәният һәм сәнгать объектлары

Җирлек территориясендә яңа торак төзелеше мәйданчыклары урнашуга һәм халыкның ихтыяҗы артуга бәйле рәвештә, генераль план чаралары түбәндәгеләрне тәкъдим итә:

составында 380 урынлы клуб һәм китапханә һәм китап фондының 46032 нөсхәсе урнаштырылачак иҗтимагый үзәк төзү;

составында генераль планның исәп-хисап чорына Сапуголи авылы 234 урынлы клуб (кадастр номеры 16:24:050802:3684 булган җир кишәрлегендә) урнашачак иҗтимагый үзәк төзү;

составында 300 урынлы клуб һәм китапханә һәм китап фондының 38850 нөсхәсе урнаштырылачак мәдәни-ял итү үзәген төзү;

Никольский авылы китапханәсенең куәтен китап фондының 5284 нөсхәсенә арттыру.

Физик культура һәм массакүләм СПорт объектлары

Җирлек территориясендә яңа торак төзелеше мәйданнары урнашуга һәм халыкның генераль план чаралары белән ихтыяҗы артуга бәйле рәвештә, беренче чиратта, хисап срогы тәкъдим ителә:

гомуми мәйданы 551 кв.м булган СПорт залларын Никольский авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында урнаштыру;

Тарлаш авылы нда проектлана торган гомуми белем бирү мәктәбендә 288 кв.м мәйданлы һәм 5000 кв.м мәйданлы яссы корылмалар урнаштыру.

составында СПорт комплексы төзү гомуми мәйданы 1978 кв.м булган СПорт заллары һәм Тарлаш авылы нда 7330 кв.м мәйданлы яссы корылмалар урнашачак;

составында СПорт комплексы төзелеше гомуми мәйданы 1947 кв.м. булган СПорт заллары һәм Сапуголи авылында 7776 кв.м мәйданлы (кадастр номерлары булган җир участокларында 16:24:050802:3684) яссы корылмалар урнашачак;

576 кв.м мәйданлы СПорт залларын һәм 5600 кв.м мәйданлы яссы корылмаларны Сапуголи авылында проектлана торган гомуми белем бирү мәктәбендә урнаштыру;

Никольский авылында хоккей тартмасына капиталь ремонт;

Никольский авылында 5643 кв.м мәйданлы яссы корылмаларның яңа төзелеше;

гомуми белем бирү мәктәбе каршындагы СПорт залының яңа төзелеше (кадастр номеры 16:24:050802:404) мәйданы 162 кв.м.;

гомуми мәйданы 1580 кв.м. булган яссылык корылмаларының (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлеге) яңа төзелеше;

Пиголи авылында 292 кв.м мәйданлы яссы корылмаларның яңа төзелеше;

Кунтеча авылында 253 кв.м мәйданлы яссы корылмаларның яңа төзелеше.

Башка объектлар

Коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтүнең һәм шәхси хезмәтләр күрсәтүнең төзелмәгән объектлары

Генераль план проекты беренче чиратта хисап срогына да;

- Никольский авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында тиешенчә 15 һәм 8 эш урынына көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре урнаштыру каралган;

- Сапуголи авылында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен проектлана торган иҗтимагый үзәк составында тиешенчә 19 һәм 25 эш урынына урнаштыру каралган;

- Тарлаш авылында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен проектлана торган 23 һәм 22 эш урынына урнаштыру каралган;

- Сапуголи авылында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен (кадастр номеры 16:24:050802:1363 булган җир кишәрлегендә) 10 эш урынына урнаштыру каралган.

Сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары

Яңа торак территорияләр үзләштерелгән саен, шулай ук Никольский авыл җирлегендә яшәүчеләрне сәүдә предприятиеләре хезмәтләре белән тәэмин итү максатларында генераль план чаралары белән беренче чиратта төзелеш тәкъдим ителә:

Сапугол авылында - сәүдә предприятиеләренең 988 кв.м сәүдә мәйданы;

Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) - сәүдә предприятиеләре 121,5 кв.м сәүдә мәйданы;

Тарлаш авылы нда - 867,1 кв.м сәүдә мәйданы булган сәүдә предприятиеләре.

Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогына төзелеш тәкъдим ителә:

Сапугол авылында - сәүдә предприятиеләре - 1292,1 кв.м. сәүдә мәйданы;

Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) - сәүдә предприятиеләре 121,5 кв.м сәүдә мәйданы;

Тарлаш авылы нда - 935,4 кв.м сәүдә мәйданчыгында сәүдә предприятиеләре.

Никольский авыл җирлегенең генераль планы чаралары беренче чиратта тәкъдим ителә:

- 85 утырту урынына Никольский авылында җәмәгать туклануы объектларын төзү;

- 134 утырту урынына Тарлаш авылы нда җәмәгать туклануы объектларын төзү;

- 81 утырту урынына Сапугол авылында җәмәгать туклануы объектлары төзү;

- җәмәгать туклануы объектларын 65 утырту урынына Сапуголи авылы җәмәгать үзәге составында (кадастр номеры 16:24:050802:1363 булган җир кишәрлегендә) төзү;

- 16 утырту урынына Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) җәмәгать туклануы объектларын төзү.

Никольский авыл җирлегенең генераль планы чаралары хисап чорына тәкъдим ителә:

- 44 утырту урынына җәмәгатьчелек туклануы объектларын төзү;

- 125 утырту урынына Тарлаш авылы нда җәмәгать туклануы объектларын төзү;

- 129 утырту урынына Сапугол авылында җәмәгать туклануы объектларын төзү;

- 16 утырту урынына Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:404 булган җир кишәрлегендә) җәмәгать туклануы объектларын төзү.

Халыкка хокукый, финанс, консультатив һәм башка шундый хезмәтләр күрсәтү буенча төзелмәгән объектлар

Генераль план чаралары түбәндәгеләр тарафыннан каралган:

генераль планны гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына почта элемтәсе бүлеген Сапуголи авылында (кадастр номеры 16:24:050802:3684 булган җир кишәрлегендә) проектлана торган иҗтимагый үзәк составында урнаштыру;

Тарлаш авылы нда проектлана торган иҗтимагый үзәк составында почта элемтәсе бүлекчәсен урнаштыру, беренче чиратта.

Генераль план чаралары, беренче чиратта, хисап срогына да каралган;

- Никольский авылында, Сапуголи авылы (кадастр номеры 16:24:050802:1363 булган җир кишәрлегендә), Сапуголи авылы (кадастр номеры 16:24:050802:3684 булган җир кишәрлегендә), Сапуголи авылы (кадастр номеры булган җир кишәрлегендә 16:24:050802:3684) урнашкан.

дини оешма (берләшмәләр) объекты

Генераль план чаралары Никольский авыл җирлегенең Башкарма комитеты белән берлектә Никольский авылында мәчет төзү тәкъдим ителә.

Зират

Генераль план чаралары түбәндәгеләрне тәкъдим итә:

- Никольский авылындагы күлнең су саклау зонасында урнашкан зиратның бер өлешен ябу;

- Никольский авылыннан көнчыгыштарак яңа зират төзелеше 3,30 га.

1.5.3.2 нче таблица.

Социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтен исәпләү

Никольский авыл җирлеге

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәл	Норма	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Булган саклана торган	Кулланучылар өчен яңа төзелеш		2042 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү буенча чараларны гамәлгә ашыруны исәпкә алып)%
				1 чират (2032 ел)	Расч. срок (2042 ел.)		1 чират (2022 ел-2032 ел)	Расч. (2032 ел, 2042 ел)	
Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	урын	35	Яшь балаларның 85% ы 1-6 яшь	585	990	-	585	405	100
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	200	7-17 яшьтәге 100% бала	1590	2467	200	1390	967	100
Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары	урын	24	Мәктәп укучыларының 120% ы	1908	2960	24	1884	1076	100
Хастаханәләр	койка	-	1000 кешегә 13,47 ятак.	128	234	-	128	106	0*
Аптеклар	объект	-	1 объект 6.2 мең кешегә.	2	3	-	2	1	100
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	пос./см.	65	18,15 посещ. сменага 1000 кешегә.	173	315	10	163	142	100
СПорт заллары	Зал идәне	575	1000 кешегә 350 кв.м.	3336.9	6077.4	575	2761.9	2740.5	100
Яссы корылмалар	кв.м.	375	1000 кешегә 1949,4 кв.м.	18585,6	33849,4	375	18210,6	15 263.8	100
Бассейннар	кв.м. су	-	1000 кешегә 75 кв.м.	715	1302	-	715	587	0*

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәл	Норма	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Булган саклана торган	Кулланучылар өчен яңа төзелеш		2042 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү буенча чараларны гамәлгә ашыруны исәпкә алып)%
				1 чират (2032 ел)	Расч. срок (2042 ел.)		1 чират (2022 ел-2032 ел)	Расч. (2032 ел, 2042 ел)	
Клублар, Мәдәният йортлары	урын	300	1000 кешегә 70 урын.	667	1215	300	367	548	100
Китапханәләр	мең экз.	14018	1000 кешегә 6 мең данә.	57204	104184	14018	43186	46980	100
Кибетләр	кв.м. торг.	883,6	1000 кешегә 300 кв.м.	2860,2	5209,2	883,6	1976,6	2349	100
Җәмәгать туклануы предприятиеләре	урын	-	1000 кешегә 40 урын.	381	695	-	381	314	100
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	эш урыны	-	1000 урынлы 7 кол.	67	122	-	67	55	100
Элемтә бүлекләре	объект	1	1 объект 0,5-6,0 мең	2	3	1	1	1	100
Полиция	кеше.	1	1 участковый 3-3,5 мең	3	5	1	2	2	100
Бүлекләр, банк	объект	-	0,5 объект 1000 торакка.	5	8	-	5	3	100
Зират	га	1,77	1000 кешегә 0,24 га.	2,29	4,17	1,77	0,52	1,88	122**

*Хастаханәләр һәм бассейннарның район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсе булганлыктан, аларны муниципаль районның район үзәгендә урнаштыру күздә тотыла. Больница учреждениеләре һәм бассейннар белән тәэмин ителеш район халкыннан тулаем алганда исәпләнелә

* * тәэмин ителеш күрсәткече 100%тан артыграгы 3,30 гектар мәйданда яңа зират төзү күздә тотылуы белән бәйле.

1.5.3.3 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
Җирле (Район) әһәмияттәге ЧАРАЛАР									
Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары									
1	Никольский авылы	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	170	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Тарлаш авылы (авылның көнчыгыш өлешендә.)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	150	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Тарлаш авылы (авылның көньяк өлешендә)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	200	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Сапуголи авылы (16:24:050802:3669 номерлы кад.	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	55	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
5	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	55	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Сапуголи авылы	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	140	+		Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
7	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:412)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	95	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
8	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:1363)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	75	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
9	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	50	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Гомуми белем бирү оешмалары									

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
1	Тарлаш авылы	Гомуми белем бирү мәктәбе	Яңа төзелеш	урын	-	1000	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Сапуголи авылы	Гомуми белем бирү мәктәбе	Яңа төзелеш	урын	-	1000	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:1365)	Гомуми белем бирү мәктәбе	Яңа төзелеш	урын	-	132	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)	Гомуми белем бирү мәктәбе	Яңа төзелеш	урын	-	135	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Өстәмә белем бирү оешмалары									
1	Никольский ав., Сапуголи авылы, Тарлаш авылы	Яңа мәктәпләр, мәдәният йорты, иҗтимагый үзәкләр каршында балалар иҗаты түгәрәкләре	Оештыру	урын	-	1884	+		Никольск СП генераль планына үзгәрешләр кертү проекты
					-	1076		+	
Сәламәтлек саклау объектлары									

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
1	Никольский авылы	Никольский ФАП	снос	алмашка килү	25	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский авылы	Никольский ФАП	Яңа төзелеш (модульле ФАП)	алмашка килү	-	38/20	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Яңа Алан авылы	Новополянский ФАП	снос	алмашка килү	10	-	+		Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
4	Пиголи авылы	Пигол ФАПы	снос	алмашка килү	10	-	+	-	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
5	Сапуголи авылы	Сапуголь ФАПы	снос	алмашка килү	10	-	+	-	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
6	Тарлаш авылы	Тарлашкан ФАП	капиталь ремонт	алмашка килү	10	-	+	-	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
7	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	Җәмәгать үзәге составындагы табиб амбулаториясе	яңа төзелеш	алмашка килү	-	46/66	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
8	Тарлаш авылы	Җәмәгать үзәге составындагы табиб амбулаториясе	яңа төзелеш	алмашка килү	-	50/56	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
9	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:1363)	Иҗтимагый үзәк составындагы ФАП	яңа төзелеш	алмашка килү	-	29	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
10	Кунтечи ав.	Кунтечинский ФАП	снос	алмашка килү	10	-	+	-	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
11	Никольский авылы	Никольский ФАП	Яңа төзелеш (модульле ФАП)	алмашка килү	-	5	+	+	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
Аптеклар									

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
1	Сапуголи авылы	Җәмәгать үзәге составында даруханә	яңа төзелеш	объект	-	1	+		Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский авылы	Җәмәгать үзәге составында даруханә	яңа төзелеш	объект	-	1	+		Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Тарлаш авылы	Табиб амбулаториясе составында даруханә	яңа төзелеш	объект	-	1	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Физик культура һәм массакүләм СПорт объектлары									
1	Тарлаш авылы	Мәктәп каршындагы СПорт заллары	яңа төзелеш	Идән кв.м.	-	288	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Сапуголи авылы	Мәктәп каршындагы СПорт заллары	яңа төзелеш	Идән кв.м.	-	576	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)	Мәктәп каршындагы СПорт залы	яңа төзелеш	кв.м.	-	162	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
4	Тарлаш авылы	Мәктәп каршындагы яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	5000	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
5	Сапуголи авылы	Мәктәп каршындагы яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	5600	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Никольский авылы	Мәктәп каршындагы хоккей тартмасы	капиталь ремонт	кв.м.	-	375	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Җирле әһәмияттәге ЧАРАЛАР (Җирлек)									
Мәдәният һәм сәнгать объектлары									
1	Никольский авылы	Китапханә	куәтне арттыру	экз.	14018	5284	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Тарлаш авылы	Мәдәни-ял итү үзәге составындагы клуб	яңа төзелеш	урын	-	300	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
3	Тарлаш авылы	Мәдәни-ял итү үзәге составындагы китапханә	яңа төзелеш	экз.	-	18826/ 20024	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Сапуголи авылы	Ижтимагый үзәк составындагы клуб	яңа төзелеш	урын	-	380	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
5	Сапуголи авылы	Җәмәгать үзәге составындагы китапханә	яңа төзелеш	экз.	-	24360/ 21672	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	Ижтимагый үзәк составындагы клуб	яңа төзелеш	урын	-	234	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Физик культура һәм массакүләм СПорт объектлары									
1	Никольский авылы	Ижтимагый үзәк составындагы СПорт заллары	яңа төзелеш	Идән кв.м.	-	166/385	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Тарлаш авылы	СПорт комплексы составындагы СПорт заллары	яңа төзелеш	Идән кв.м.	-	887/1091	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программы		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
3	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	СПорт комплексы составындагы СПорт заллары	яңа төзелеш	Идән кв.м.	-	683/1264	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Никольский авылы	Яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	3526/2117	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
5	Тарлаш авылы	СПорт комплексы составындагы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	1260/6070	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	СПорт комплексы составындагы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	1490/6286	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
7	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)	Яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	790/790	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
8	Пиголи авылы	Яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	292	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
9	Кунтечи ав.	Яссы корылмалар	яңа төзелеш	кв.м.	-	253	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Хезмәт күрсәтүнең башка объектлары									
Сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары									
1	Сапуголи авылы	Сәүдә объектлары	яңа төзелеш	кв.м	-	988/1292,1	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Тарлаш авылы	Сәүдә объектлары	яңа төзелеш	кв.м	-	867,1/935,4	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)	Сәүдә объектлары	яңа төзелеш	кв.м	-	121,5/121,5	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Никольский авылы	Җәмәгать туклануы объектлары	яңа төзелеш	кв.м	-	85/44	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

<table>
<tr><td rowspan="2">№ т/б</td><td rowspan="2">Торак пункт</td><td rowspan="2">Объект исеме</td><td rowspan="2">Чара төре</td><td rowspan="2">Үлчәү берәмлеге</td><td colspan="2">куәте</td><td colspan="2">Программы</td><td rowspan="2">Чара чыганагы</td></tr>
<tr><td>Сущест-вующая</td><td>Өстәмә</td><td>Беренче чират (2022-2032 еллар)</td><td>Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Тарлаш авылы</td><td>Җәмәгать туклануы объектлары</td><td>яңа төзелеш</td><td>утырту урыннары</td><td>-</td><td>134/125</td><td>+</td><td>+</td><td>Никольск СП Беляково авылы Генераль планы</td></tr>
<tr><td>6</td><td>Сапуголи авылы</td><td>Җәмәгать туклануы объектлары</td><td>яңа төзелеш</td><td>утырту урыннары</td><td>-</td><td>81/129</td><td>+</td><td>+</td><td>Никольск СП Беляково авылы Генераль планы</td></tr>
<tr><td>7</td><td>Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:1363)</td><td>Җәмәгать үзәге составында җәмәгать туклануы объектлары</td><td>яңа төзелеш</td><td>утырту урыннары</td><td>-</td><td>65</td><td>+</td><td>-</td><td>Никольск СП Беляково авылы Генераль планы</td></tr>
<tr><td>8</td><td>Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:404)</td><td>Җәмәгать туклануы объектлары</td><td>яңа төзелеш</td><td>утырту урыннары</td><td>-</td><td>16/16</td><td>+</td><td>+</td><td>Никольск СП Беляково авылы Генераль планы</td></tr>
<tr><td colspan="10">Коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтүнең һәм шәхси хезмәтләр күрсәтүнең төзелмәгән объектлары</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">Никольский авылы</td><td rowspan="2">Җәмәгать үзәге составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре</td><td rowspan="2">яңа төзелеш</td><td rowspan="2">Урын колы</td><td rowspan="2">-</td><td>15</td><td>+</td><td>-</td><td rowspan="2">Никольск СП Беляково авылы Генераль планы</td></tr>
<tr><td>8</td><td>-</td><td>+</td></tr>
</table>

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
2	Сапуголи авылы	Җәмәгать үзәге составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	яңа төзелеш	Урын колы	-	19	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
						25	-	+	
3	Тарлаш авылы	Җәмәгать үзәге составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	яңа төзелеш	Урын колы	-	23	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
						22	-	+	
4	Сапуголи авылы (ЗУ да кад. к. 16:24:050802:1363)	Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре	яңа төзелеш	Урын колы	-	10	+	-	Никольск СП генераль планына үзгәрешләр кертү проекты
Халыкка хокукый, финанс, консультатив һәм башка шундый хезмәтләр күрсәтү буенча төзелмәгән объектлар									
1	Никольский авылы	Банкның җәмәгать үзәге составындагы бүлеге	яңа төзелеш	объект	-	2	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
2	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	Банкның җәмәгать үзәге составындагы бүлеге	яңа төзелеш	объект	-	2	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Тарлаш авылы	Банкның җәмәгать үзәге составындагы бүлеге	яңа төзелеш	объект	-	1/1	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
4	Сапуголи (16:24:050802:1363 номеры белән ЗУда)	Банкның җәмәгать үзәге составындагы бүлеге	яңа төзелеш	объект	-	2	+	-	Никольск СП генераль планына үзгәрешләр кертү проекты
5	Сапуголи авылы (ЗУда кад. номер 16:24:050802:3684)	Иҗтимагый үзәк составында ОПС	яңа төзелеш	объект	-	1	-	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Тарлаш авылы	Иҗтимагый үзәк составында ОПС	яңа төзелеш	объект	-	1	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
дини оешма (берләшмәләр) объекты									

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программы		Чара чыганагы
					Сущест-вующая	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
1	Никольский авылы	Мәчет	яңа төзелеш	объект	-	1	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
Зират									
1	Никольский авылы	Зират	күлнең су саклау зонасында урнашкан зиратның бер өлешен каплау	га.	1,08	0,99	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский авылыннан көнчыгыштарак	Кладбише	яңа төзелеш	га.	-	3,30	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

1.5.4. Тарихи-мәдәни мирас

Татарстан Республикасы комитетының 2021 елның 22 декабрендәге 01-02/5135 номерлы мәдәни мирас объектлары буенча хаты нигезендә Никольский авыл җирлеге территориясендә түбәндәге мәдәни мирас объектлары урнашкан:

Региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты: «Никольская церковь, 1848 г.» адресы буенча урнашкан адрес: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Никольский ур., Үзәк ур., 45 йорт, 16:24:050101:361.

Ачыкланган мәдәни мирас объектлары (архитектура һәйкәлләре):

«Никольская чиркәве, 1829г.» адресы буенча урнашкан адрес: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Никольский авылы;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Тарлаш авылы адресы буенча урнашкан «Покровская, 1901-1906 еллар чиркәве».

Шул ук вакытта күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре бәяләмәсе төзелгән вакытка билгеләнмәгән.

Ачыкланган мәдәни мирас объектлары (археология һәйкәлләре):

адресы буенча урнашкан “Гариза каберлеге”: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Тарлаш авылы . Күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының 2013 елның 07 июнендәге 590од номерлы боерыгы белән билгеләнгән;

«Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге адресы буенча урнашкан «Степаново авылының мәдәни катламы» җирлеге. Территория чикләре һәм күрсәтелгән мәдәни мирас объектыннан файдалану режимы мәдәни мирас объектларын саклау буенча Татарстан Республикасы комитетының 04.06.2021 № 120-П боерыгы белән билгеләнгән;

«Березогривская стоянка I», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка II», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка III», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка V» тукталышы;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка VI» тукталышы;

«Березогривская стоянка VII», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка VIII», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «IX беретровская стоянкасы»;

адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Х береезогривская стоянкасы»;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка XI».

Шул ук вакытта күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре бәяләмәсе төзелгән вакытка билгеләнмәгән.

Шул ук вакытта сорала торган авыл җирлеге территориясендә ачыкланган мәдәни мирас объектлары йә мәдәни мирас объекты билгеләренә ия объектларның булмавы турында Татарстан Республикасы Мәдәни мирас объектларын саклау комитеты юк.

1.5.5. Җитештерү территорияләре

Никольск җирлегендә җитештерү территорияләре Никольский авылында урнашкан "Никольский " индустриаль паркы тарафыннан тәкъдим ителгән. Моннан тыш, Сапуголи авылы цехы да бар.

Сәнәгать җитештерүен үстерү

Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы, Никольский авыл җирлегенең генераль планы чаралары, беренче чиратта, торак төзелеше чикләренә кадәр санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту максатыннан, Никольский авылының «Никольский » индустриаль паркын оптимальләштерү каралган.

Никольский авыл җирлегендә сәнәгать җитештерүен үстерү чараларының җыелма исемлеге 1.5.1 нче таблицада бирелгән

1.5.5.1 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә сәнәгать җитештерүен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара буенча чыганак
					Гамәлдәге	Проект	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап Вакыт (2032-2042 еллар.)	
Җирле (Район) әһәмияттәге ЧАРАЛАР									
1	Никольский АҖ, Никольский авылы	"Никольский " индустриаль паркы	Торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган объектлар чикләренә кадәр аның санитар-яклау зонасы күләмнәрен кыскарту максатында объектны оптимальләштерү	-	-	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский АҖ	Катнаш төргәк җитештерү буенча сәнәгать комплексы	Яңа төзелеш	га	-	156,36	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара буенча чыганак
					Гамәлдәге	Проект	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап Вакыт (2032-2042 еллар.)	
3	Никольский АҖ	Авыл хуҗалыгы терлекләре өчен катнаш азык җитештерү комплексы	Яңа төзелеш	га	-	6,04	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

1.5.6. Агросәнәгать комплексы

Агросәнәгать комплексы азык-төлек продуктлары җитештерү һәм халыкны тәэмин итү, авыл хуҗалыгы өчен җитештерү чаралары җитештерү һәм авыл хуҗалыгына хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче макроикътисад тармаклары җыелмасыннан гыйбарәт.

Никольск җирлеге территориясендә түбәндәге агросәнәгать объектлары бар:

Никольский авылында материаль склад кулланылмый;

Никольский авылында кулланыла торган ашлык ток;

Яңа Алан авылы янында өч эшкә яраксыз ферма;

материаль склад.

Агросәнәгать комплексын үстерү

Никольский авыл җирлегендә агросәнәгать комплексын үстерү чараларының җыелма исемлеге 1.5.6.1 нче таблицада бирелгән.

1.5.6.1 нче таблица.

Никольский авыл җирлегендә агросәнәгать комплексын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара буенча чыганак
					Гамәлдәге	Проект	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
Җирле (Район) әһәмияттәге ЧАРАЛАР									
1	Никольский авылы	Матди (гамәли) склад	Ябылу	га.	0,10	0,10	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский авылы	Ашлык (җитешсезлекләр)	Уңайлы ындыр табагы өлешен ябу, V класслы хәвефлелектәге авыл хуҗалыгы җитештерүе объектларының резерв территориясенә территорияне күчерү	га.	4,38	4,27	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
3	Никольский авылы янында	Матди склад	Санитар-яклау зонасын торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган объектлар чикләренә кадәр кыскарту максатында матди склад җитештерүне оптимальләштерү	-	-	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара буенча чыганак
					Гамәлдәге	Проект	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
4	Яңа Алан авылыннан төньяккарак-көнчыгыштарак	Ферма (гамәлдә түгел)	Гамәлгә яраксыз ферманы ябу	га.	3,03	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
5	Яңа Аланнан көнчыгыштарак	Ферма (гамәлдә түгел)	Гамәлгә яраксыз ферманы ябу	га.	2,15	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
6	Яңа Аланнан көнчыгыштарак	Ферма (гамәлдә түгел)	Гамәлгә яраксыз ферманы ябу	га.	0,28	-	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
7	Авыл җирлегенең көнчыгыш өлеше	Каурыйлар эшкәртү фермасы	Яңа төзелеш	га.	-	3,79	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
8	Күнтечи авылы янында	V класслы хәвефлелектәге авыл хуҗалыгы җитештерүе объектларының резерв территориясе	Яңа төзелеш	га.	-	2,18	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте		Программаны		Чара буенча чыганак
					Гамәлдәге	Проект	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
9	Пиголи авылы янында	Забойный цех, Ромаевский үрдәк КФХ 400000 баш	Яңа төзелеш	га.	-	7,02	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
10	Пиголи авылы янында	“АрмКонсерв” ҖЧҖ сәнәгать мәйданчыгы	Яңа төзелеш	га.	-	2,93	+	-	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

1.5.7. Туристлык-рекреацион потенциал. Җирле халыкның ялын оештыру

Җирлекнең ял итү ресурслары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

җирле халык һәм Казан шәһәре халкы ялы өчен кулланыла торган саклагыч урманнар (җиләкләр, гөмбәләр җыю);

күлләр;

Куйбышев сусаклагычы акваториясе;

«Бережок» ял базасы.

Урман массивларының җирлекнең торак пунктларына якынлашуы аларны көн саен диярлек ял итү өчен файдаланырга мөмкинлек бирә, шулай ук дачалар урнаштыру өчен торак пунктлар территорияләренең җәлеп итүчәнлеген арттыра. Җирлектә территориянең төп өлешен, беренче чиратта, халыкның ялын оештыру өчен билгеләнгән урман-парк зонасы урманнары алып тора (урман культуралары, җиләк-җимеш, декоратив үсемлекләр, дару үләннәре җыю һәм әзерләү, аучылык хуҗалыгын алып бару).

Туристлык-рекреация системасын үстерү. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Рекреацион комплексларны үстерү максатларында генераль план чаралары түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш: җирлекнең, кирәкле транспорт инфраструктурасы белән тәэмин ителгән икенче торак һәм дача массивлары зоналары, рекреация зоналары буларак, җәлеп итүчәнлеген арттыруны; халык өчен ял көне массакүләм ялын үстерү өчен шартлар тудыруны; әйләнә-тирә мохитнең массакүләм ял итү урыннарында иминлеген саклап калган очракта, җирлек территориясенең табигый-ландшафт потенциалыннан файдалануны, торак пунктлар янында яшел зоналар һәм ял зоналарын формалаштыруны һәм комплекслы үстерүне тәэмин итүне.

Никольский авыл җирлеге, Лаеш муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә, җирле әһәмияттәге Лаеш туристик-рекреацион полифункциональ зонасына керә, ул туристлар һәм рекреантларның төрле рекреация һәм туризм төрләрендә: мәдәни-танып белү, экскурсия, СПорт-күңел ачу, фестиваль һ.б. ихтыяҗларын гамәлгә ашыра.

Әлеге туристлык-рекреация зонасы составында Никольск подзонасы - рус мәдәниятенең, гореф-гадәтләренең һәм фольклорының ел саен үткәрелә торган фестивальне (фестиваль, мәдәни-танып белү туризмы) уздыру зонасы аерылып тора. Әлеге ярдәмче зонаның үзәге Никольский авылы.

Лаеш муниципаль районының схемасы, беренче чиратта Никольский авыл җирлегендә генераль план белән «Волжский Артек» бөтенроссия балалар үзәге төзелеше каралган.

Лаеш муниципаль районының охшаш территориаль планлаштыруы районда туристлык эшчәнлеген активлаштыру һәм үстерү максатыннан туристлык маршрутларын оештыру тәкъдим ителә, шундый маршрутларның берничәсе - “Россиянең зур Алтын Кольцосы” туристик маршруты, “Татарстанның энҗе муенсасы” туристик маршруты (Кече Кольцо) “Орел - Татар Сараланы - Атабаево - Рождествено” экологик маршруты, алар Никольский авыл җирлеге территориясендә узачак.

Су объектлары янындагы рекреацион зоналарны булдыру максатында генераль план белән Никольский авыл җирлеге территориясендә урнашкан яр буе полосасын һәм аның янындагы су

объектларын төзекләндерү тәкъдим ителә, алар җәмәгать рекреацион зоналарын булдырырга тиеш, атап әйткәндә:

Идел елгалары;

- Тарлашида урнашкан Архиерей күле;

- Никольский авылында урнашкан күлләр;

- Сапуголи авылы янындагы Чердаки күле;

- Сапуголида урнашкан күлләр;

- Пиголи авылында урнашкан күл;

- Пиголидан төньяктарак урнашкан күл.

Никольский авыл җирлегенең генераль планында рекреация территорияләрен үстерү шулай ук яшел утыртмалар системасын оештыру һәм җирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләр ял итү мәйданчыклары буларак булган чишмәләрне төзекләндерү чараларын да күздә тота.

Кешеләр ялы өчен уңайлы мөмкинлекләр тудыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле яшел утыртмалар системасын оештыру чаралары комплексы ике төп этапны күздә тота: гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән файдалануны яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел утыртмаларны оештыру чаралары - административ һәм иҗтимагый биналар янындагы скверлар, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре булдыру, төп урамда бульвар төзү, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре һәм газлар төзү.

Файдалануы чикләнгән яшел утыртмаларны оештыру чаралары - мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен яшелләндерү һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының (палисадникларны урнаштыру, җиләк-җимеш һәм декоратив агачлар утырту, куаклар утырту, чәчәклекләр урнаштыру).

1.5.7.1 нче таблица.

Никольский авыл җирлегендә рекреация территорияләрен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Торак пункт, урнашу урыны	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берДәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
ФЕДЕРАЛЬ әһәмияттәге ЧАРАЛАР									
1	Никольский АЖ	"Зур Алтын Россия боҗрасы" туристик маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
МӘДӘНИЯТ ТӨЗЕЛЕШЕ									
1	Никольский АЖ, Яңа Алан авылы	«Волжский Артек» Бөтенроссия балалар үзәге	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
2	Никольский АЖ	«Татарстанның энҗе муенсасы» туристик маршруты (Кече Кольцо)	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
Җирле (Район) әһәмияттәге ЧАРАЛАР									

№ т/б	Торак пункт, урнашу урыны	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү бердәмлеге	куәте		Программаны		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)	
1	Никольский АҖ	«Орел - Татарские Сарала - Атабаево - Рождествено» экологик маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Лаеш МР СТП, Никольск СП Генераль планы
Җирле әһәмияттәге ЧАРАЛАР (Җирлек)									
1	Никольский АҖ, Никольский авылы, Кунтечи авылы, Яңа Поляна авылы, Пиголи авылы, Сапуголи авылы, Тарлаш авылы	Яшелләндерү	Яшел утыртмалар системасын оештыру	-	-	-	+	+	Никольск СП Беляково авылы Генераль планы
2	Никольский АҖ	Күлләр, буалар	Иҗтимагый рекреацион зоналар төзеп, яр буе полосасын һәм аңа якын территорияне төзекләндерү	-	-	-	+		Никольск СП Беляково авылы Генераль планы

1.5.8. Автомобиль юллары һәм транспорт

Транспорт, башка инфраструктур тармаклар белән беррәттән, җәмгыятьнең тормыш эшчәнлегенең төп шартларын тәэмин итә, социаль һәм икътисадый максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып тора.

Никольский авыл җирлегенең транспорт структурасы Лаеш муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул үз чиратында Татарстан Республикасының транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Автомобиль юллары һәм транспорт

Региональ әһәмияттәге автомобиль юллары түбәндәгеләр:

- Җирлекнең төньягыннан көньякка таба меридиональ юнәлештә уза торган «Столбище - Атабаево» асфальт-бетон өслекле IV категорияле автомобиль юлы җирлекнең төп транспорт күчәре булып тора.

- «Столбище - Атабаево» дигән асфальт-бетон өслекле IV категорияле автомобиль юлы - Никольский авылы төп транспорт күчәреннән көнбатыш юнәлештә җавап бирә, аның буенча Никольский авылы җирлегенең административ үзәгенә керү бара;

- “Столбище - Атабай” (Сапуголи) асфальт-бетон өслекле IV категорияле автомобиль юлы җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешендә Сапуголи авылына туры килә;

- “Столбище-Атабай” - Никольский (2 нче участок) асфальт-бетон өслекле IV категорияле автомобиль юлы җирлекнең көнчыгыш өлешендә Кунтеча авылына кадәр уза;

- «Комлы Ковали-Орловка» асфальт-бетон өслекле V категорияле автомобиль юлы - Тарлаши, төньяк-көнчыгыш өлешендә, Тарлаш авылы янында;

- Асфальт-бетон өслекле IV категорияле автомобиль юлы «Гигант» бакча ширкәтенә килү, җирлекнең көнбатыш өлешендә бакчачылык ширкәтенә якынлаша.

Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары түбәндәгеләр:

- «Никольский - Сапуголи» грунт өслекле VI категорияле автомобиль юлы бистәнең Никольский авылыннан Сапуголи авылына кадәр төньяк-көнчыгыш өлешендә уза;

- «Пиголи авылына килү» дигән асфальт-бетон өслекле V категорияле автомобиль юлы җирлекнең төньяк өлешендә Пиголи авылына туры килә.

Ясалма корылмалар

Никольский авыл җирлеге территориясендә бер ясалма корылма - Никольский авылы янында урнашкан «Столбище - Атабай» төбәк әһәмиятендәге юлда коры җир аша күпер кичүе бар.

Тышкы транспортны үстерү чаралары

Федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Генераль план, Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы чаралары һәм Никольский авыл җирлегенең генераль планы нигезендә “Мәскәү - Түбән Новгород - Казан тизйөрешле автомобиль юлы” федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү карала.

Региональ әһәмиятле автомобиль юлларын үстерү

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы чаралары һәм Никольский авыл җирлегенең генераль планы түбәндәгеләрне тәкъдим итә:

божралы автомобиль юлының көньяк участогын төзү (КАД), транзит транспортны башкаладан еаграк тоту һәм «Идел» М-7 шәһәрен төньяк урап узудан транзит йөкләнешен төшерү максатыннан;

5,6 км озынлыктагы «Столбище - Атабай» региональ әһәмияттәге автомобиль юлын реконструкцияләү;

Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы чаралары, Никольский авыл җирлегендә генераль план белән түбәндәгеләр каралган:

1,5 км озынлыктагы «Тарлаши - торак өчен яңа мәйданчык» җирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү;

5,8 км озынлыктагы «Орел - Яңа Алан» җирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү;

0,7 км озынлыктагы «Кунтечи - Татар Кабаны» җирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

Сапуголи авылы янындагы яңа подъездны төзү (яңа территория, кадастр номеры 16:24:050802:404) 0,43 км озынлыктагы җир участогы.

2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы чаралары юлларны ремонтлау һәм реконструкцияләү. Ә нәкъ менә грунт катламыннан каты өслеккә күчерү юлларны вак таш җәелдерү һәм асфальтлау эшләрен башкару исәбенә ирешелә. 2030 елда вак таш һәм асфальт салу чараларын гамәлгә ашыру исәбенә Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясе буйлап уза торган юлларның гомуми озынлыгында каты өслекле юллар өлеше 80 %тан да ким булмаска тиеш. Ягъни 2030 елда каты өслекле юлларның озынлыгы 12 км булырга тиеш, грунт түшәмле юлларның озынлыгы 3 км дан артмаска тиеш.

Урам-юл челтәре

2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү муниципаль программасы чаралары белән эшләр планын төзегәндә һәм авыл халкының теләген исәпкә алып, ел саен урамнар буенча турыдан-туры эш үткәрүдә өстенлек билгеләнә.

Юлларны ремонтлаудан һәм реконструкцияләүдән тыш, транспорт инфраструктурасын үстерүдә юл хәрәкәте иминлеге һәм урам-юл челтәрендә яктырту җайланмасы мөһим әһәмияткә

ия. Шуңа күрә программа чаралары шулай ук яктырту җайланмасын, юл билгеләрен урнаштыру, ясалма тигезсезлекләр урнаштыру һәм юл һәм җәяүлеләр өчен юл билгеләре ясау чараларын да үз эченә ала.

Никольский авыл җирлегенең транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү чаралары 1.5.8.1 нче таблицада күрсәтелгән.

1.5.8.1 нче таблица

Никольский авыл җирлегенең автомобиль юлларын үстерү чаралары исемлеге

у урыны	Объект исеме	Төр чыганагы	Үлчәү берәмлеге	куәте		Гамәлгә ашыру срогы	
				Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)
һәмияттәге ЧАРАЛАР							
оллары							
ский авыл е	«Мәскәү - Түбән Новгород - Казан тизйөрешле автомобиль юлы»	яңа төзелеш	км	-	7,35	+	+
елеше							
оллары							
әңге авыл е, Сокуров ирлеге авыл е, Орел ирлеге	КАДның көньяк участогы	яңа төзелеш	км	-	1,46	+	+
ский АЖ	"Столбище - Атабай"	Реконструкция	км	5,6	-	-	+
яттәге чаралар							
оллары							
ский АЖ	"Тарлаши - торак өчен яңа мәйданчык"	Яңа төзелеш	км	-	1,5	+	
ский АЖ	"Орел - Яңа Алан"	Яңа төзелеш	км	-	5,8	+	

у урыны	Объект исеме	Төр чыганагы	Үлчәү берәмлеге	куәте		Гамәлгә ашыру срогы	
				Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2022-2032 еллар)	Исәп-хисап срогы (2032-2042 еллар.)
ский АҖ	"Кунтечлар - Татар Кабаны"	төзелеш (асфальт-бетон өслек ясау)	км	1,0	-	+	
ский АҖ	Сапуголи авылы янына килү (ЗУ 16:24:050802:404, яңа территория)	Яңа төзелеш	км	-	0,43	+	

1.6. Никольский авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсешенә SWOT-анализ

1.6.1 нче таблица

Көчле яклар (S)	Мөмкинлекләр (O)

Яңа объектларны үстерү өчен буш булган территорияләрдә мәйданнар, шул исәптән торак төзелеше өчен дә; Муниципаль берәмлек территориясендә эре экологик пычрак производстволар булмау.	Туризм үсеше (ял көне туризмы, экотуризм, тематик походлар); Туучылар санын стимуллаштыру һәм үлүчеләр санын киметү; Миграция агымының артуы һәм демографик хәлнең яхшыруы стимуллаштыру; АПК үсеше; Сәнәгатьнең башка төрләрен үстерү; Хезмәт мигрантларын җәлеп итү; Сәламәт яшәү рәвеше өстенлеген, гаилә иминлеге кыйммәтләрен һәм балаларның әһәмиятен җәмгыять аңында күтәрү; Потенциаль инвесторларны җәлеп итү өчен инженерлык инфраструктурасын үстерү; Федераль һәм региональ максатчан программаларга керү мөмкинлеге, шул исәптән Милли проектларны гамәлгә ашыру кысаларында;
Йомшак яклар (W)	Янаулар (T)
Начар финанс базасы һәм җирлек бюджетының югары дотациялелеге; Квалификацияле хезмәткәрләр булмау; түбән инвестиция җәлеп итүчәнлеге; Үлем туучылар өстеннән өстенлек итә.	Демографик проблемалар: яшь халыкның китүе; Социаль инфраструктура объектларын финанслап җиткермәү; Эш урыннарын кыскарту; Башка регионнардан һәм шәһәрләрдән икътисадый яктан көчле конкурентлар булу; Социаль тигезсезлекне һәм ярлылык проблемаларын аңлау.

2. Әйләнә-тирә мохитне саклау

Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә стратегик максатлар булып экологик хәлне савыктыру һәм халыкның һәм территорияләрнең экологик куркынычсызлыгын тәэмин итү, табигый экосистемаларны саклау һәм торгызу, табигатьтән рациональ һәм тотрыклы файдалануны тәэмин итү тора.

Ник ольский авыл җирлегенең әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик куркынычсызлык өлкәсендә территориаль планлаштыруның мөһим бурычлары булып тора:

- җирлекнең ландшафт һәм архитектура-пространство үзенчәлеген саклау.;

- территорияләрдән нәтиҗәле файдалануны тәэмин итү;

- тереклек эшчәнлегенең уңай мохитен булдыру;

- территория һәм әйләнә-тирә мохит куркынычсызлыгын тәэмин итү;

- территорияне төзекләндерү һәм яшелләндерү комплекслылыгы.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 1 маддәсе нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга Россия Федерациясе халыкларының саклау, санитар-саклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклау зоналары, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары, су басу зоналары, су басу зоналары, эчәр сулар һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар керә.

Никольский авыл җирлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар билгеләнде:

- санитар-яклау зоналары;

- автомобиль юлларының юл буе полосалары;

- электр челтәре хуҗалыгы объектларын саклау зоналары;

- линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зоналары;

- сак зоналары һәм магистраль һәм сәнәгать торбаүткәргечләренә кадәр минималь ераклыктагы зоналар;

- газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;

- су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм яр буе полосалары;

- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

- урман фонды җирләре;

- хайваннар дөньясы объектларын саклау;

- файдалы казылмалар чыгару зоналары;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре;

- мәдәни мирас объектларын яклау зоналары;

- приаэродром территорияләре;

- аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы территорияләре.

Генерал план белән комплекслы бәяләү һәм санитар-экологик характеристика нигезендә территорияне экологик-тотрыклы үстерүнең төп юнәлешләре билгеләнә, аларны гамәлгә ашыру өчен табигатьне саклау чаралары эшләнә:

территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру;

һава бассейнын саклау;

су ресурсларын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану;

җир фондын саклау;

калдыклар белән эш итү системасын үстерү;

территориягә техноген йөкләнешне киметү буенча инженер-техник чаралар;

физик йогынты ясаудан яклау;

территориянең табигый-экологик каркасын булдыру;

хайваннар дөньясын саклау;

халыкның медицина-экология иминлеген тәэмин итү.

Шуны билгеләп үтәргә кирәк, генераль план чаралары түбәндәге таләпләр нигезендә эшләнә:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында;

Россия Федерациясе Җир кодексы;

Россия Федерациясе Су кодексында;

"Әйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон

«Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон һ.б.

Авыл җирлеге территориясендә капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, эксплуатацияләү, консервацияләү һәм бетерү, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 28.1 статьясы таләпләре нигезендә җитештерү объектларында мөмкин булган иң яхшы технологияләрне гамәлгә кертүне исәпкә алып, әйләнә-тирә мохит өлкәсендә гамәлдәге законнар нормаларын һәм таләпләрен үтәп гамәлгә ашырылырга тиеш.

Моннан тыш, объектларны проектлаганда, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә «яшел стандартлар» критерийларын таләпләргә туры китереп үтәү зарур, ГОСТ Р 54964-2012 «Россия Федерациясенең милли стандарты. Ярашлыкны бәяләү. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр ".

Санитария-гигиена һәм табигатьне саклау таләпләрен үтәгәндә проектлана торган объектлар әйләнә-тирә мохит компонентларына һәм Никольский авыл җирлеге халкының яшәү шартларына тискәре йогынты ясамаячак.

2.1. Табигать шартлары һәм ресурслары

Рельеф һәм геоморфология. Геологик-геоморфологик үзенчәлекләре буенча Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясе Кама алды районына карый. Җирлек түбән террасалар чикләрендә Куйбышев сусаклагычының сулъяк ярында урнашкан. Җир өслегенең гомуми юнәлеше төньяк-көнчыгыштан көньяк-көнбатышка таба юнәлгән.

Карала торган территориянең абсолют биеклекләре 53 м (Куйбышев сусаклагычындагы суны кисеп алу) чикләрендә 100 м га кадәр, җирлекнең төньяк чикләрендә үсә.

Никольский авыл җирлеге вакытлыча һәм даими су агымнары үзәннәрендә үсеш алган уртача овраж-бал челтәре белән характерлана. Моннан тыш, сусаклагыч яр буйларында текә сөзәклекләр үсеш алган, аларның авышлыклары 20 гә җитә.

Җирлек территориясенең гомуми текәлеге 1,3-1,850, урыны белән уклоннар 10 нан артмый.

Геологик төзелеш. Өйрәнелә торган территория платформа өчен ике ярусны төзелеш белән характерлана: аскы һәм урта протерозның интенсив дислоцированный метаморфик токымнары платформаның кристаллик фундаментын, ә палеозой (девон, ташкүмер һәм Пермь) нигезен, неоген һәм дүрттән бер катлам- утырма чехолны туплый.

Җирлек территориясенең төзелеш һәм проектлау шартларына да, инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүгә дә йогынты ясый торган тирәнлеккә геологик төзелешендә Пермь, неоген һәм дүртенчел катламнар катнаша.

Пермь системасы. Югары бүлек. Казан ярусы. Казан ярусының кайбер өлешләре, палеоүзәннәрнең тирән өлешендә генә карамыйча, киң таралган. Алар сакмара ярусы катламнарының закарсталы өслегендә юыртып яталар һәм характерлы плифациаль циклы киселешле терриген-карбонат токымнары белән тәкъдим ителә.

Карала торган территориядә түбәнге Казан күтәрелеше киселешнең терриген-карбонат тибы белән характерлана. Ул диңгез һәм Лагун-диңгез фацияләрен: комлыклар, алевролит, балчык, мергель, известьташ, прослоь һәм гипс линзалары салынган доломитлар белән тәкъдим ителгән. Карбонат токымнары (известьташлар, доломитлар, мергельләр) ярусны кисү куәтенең 60%тан артыгын тәшкил итә. Тау ярусы киселешендә литолог-фациаль составның үзгәрүе характеры буенча (түбәннән өскә-өскә) өч калынлык бүлеп чыгаралар, тиешле ритмнар: Байтуганская, камыш һәм красноярская. Һәр катлам балчык, алевролит, комлыклар белән башлана һәм известьташ, доломит һәм мергель белән тәмамлана.

Күтәрелешнең түбәнге чиге якты соры доломитлар һәм сакмар ярусы брекчалары белән куе кара-соры катламлы балчык һәм алевритлар алмашынуы буенча билгеләнә. Бу 15 метрдан 9 метрга кадәр куәтле глинисто-алеврит пачкасын брахиопод (башлыча лингул), фораминифер, гастропод һәм башка фауна бик күп булса да, еш кына шартлы исемдә «лингула балчыклары» дип атыйлар. Кисәк буенча югары өслектә алар мергельләр, соры һәм караңгы-соры известьлеләр белән алмашыналар, органик һәм органоген-бүленгән известьле известьташлар белән алмашыналар.

14-40 м куәтле Камышлы калын катлам балчык-соры, алеврит, тонык-соргылт известьле, саргылт-соры доломитлар, гипсларның сирәк нечкә катламнары булган кара-соры, тонык орыклы, гипслар белән капланган.

Красноярск калынлыгы, башлыча, кара-соры комлыклар һәм яшькелт-соры комлыклар белән капланган, алар кисем буенча өскә таба известьташлар һәм балчык һәм алевролит катламнары белән доломитлар алмаштырыла. Толаклык 20-35 м тәшкил итә. Песнәкләр кайвакыт 25 м га кадәр куәте булган линзалар барлыкка китерә.

Түбән Кама берәмлекләренең куәте 14 тән 82 метрга кадәр сизелерлек тирбәнешләр кичерә.

Югары Башлангыч утырмалары көндезге өслеккә Идел елгасының биек террасаларын җибәреп торучы дүртенче катламнар таралудан читтә чыга.

Югары Кама күтәрелешенең өлешләре лагун-диңгез берәмлекләре комплексы белән тәкъдим ителгән, аларда карбонат токымнары: доломитлар, известь доломитлары, доломитизацияләнгән известь известьташлары, доломитизацияләнгән известь- лы известь токымнары өстенлек итә. Түбән Кама катламнарына хас терминаль ясалмалар монда буйсынучан мәгънәгә ия. Моннан тыш, югары катламнар өчен югары гипслык хас. Гипс йә башка токымнарда катнаштырулар рәвешендә очрый, йә берничә метрга кадәр куәте булган аерым линзалар һәм катламнар җибәрә. Югары Кама күтәрелешенең гомуми куәте 60-65 м га җитә. Югары Ослан катламнары җирле юу эзләре буенча Түбән Камада яталар. Күтәрелеш чиге түбән Кама соры һәм караңгы-соры фауна фаунасының күптөрлелеге белән диңгез фаунасы алышыну сәбәпле аз беленеп тора. Ул югары доломитизация һәм токымнарның гипслык булуы белән характерлана, шулай ук актырак төс, нечкә катлам һәм еш кына фациаль үзгәрүчәнлеге белән аерылып тора.

Неоген системасы. Плиобәяләр. Плиобәя катламнары карала торган территориядә киң таралган, Иделнең палеоүзәннәре тарафыннан формалашкан доплиоцен эрозион челтәрен тутырып. Идел палеоүзәне тальвегында плиоцен катламнарының куәте 110-140 м га җитә.

Дүртенче система. Дүртенче яшькә җиткәч, үзәннәрнең яр буйлары кайбер участокларында гына чигенеп, бөтен җирдә таралган. Аларның куәте 90 м га җитә. Тикшеренүче территориядә неоплейстобәя һәм голоцен катламы аерылып тора.

Килеп чыгышлары буенча дүртенче катламнар аллювиаль, күл-аллювиаль, элювиаль-делювиаль һәм саз катламнары белән тәкъдим ителгән.

Тектоника һәм сейсмиклык. Никольский авыл җирлеге Казан сейсмоглы зонасында 5,5 магнитудалы максималь магнитудалы җирдә урнашкан, ике тирәндәге ярык урынында - Әлки-Пичкас, Алатырь-Казан һәм бер региональ ярылуда - Яшел Үзән шәһәрендә урнашкан.

СП 14.13330.2018 "Кагыйдәләр җыелмасы. Төзелеш сейсмик районнарда. Хәзерге вакытта гамәлдә булган, урта грунт шартлары өчен гамәлдәге СНиП II-7-81 актуаль редакциясе җирлек территориясе 6 баллы (B картасы) һәм югары җаваплылык объектлары төзегәндә сейсмиклык зоналарына карый.

Файдалы казылмалар.

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы тарафыннан авыл җирлеге территориясендә җир асты байлыкларыннан файдалануга лицензияләр реестрында бирелгән мәгълүматларга караганда, лицензияләр исәпләнә:

- ТАТ КМУ №02322 ТЭ сериясе, "Теньковск" ятмасында төзелеш комын разведкалау һәм чыгару максаты белән "Теньки-неруд" ҖЧҖ (ИНН 1657253881) бирелгән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Рус Буртасыннан көнчыгышка таба 2,6 км ераклыкта һәм Идел елгасының уң ярындагы Красновидово бистәсеннән 1,1 км төньяк-көнчыгыштарак, 1353,5-1358,6 км интервалында Куйбышев сусаклагычы чикләрендә Идел елгасының судно йөрешеннән сулдарак урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 31.12.2061. 16-4300-00180 номерлы тау үткәргеч акт 20.07.2020 Ростехнадзорның Идел буе идарәсе тарафыннан бирелгән;

- "ГЕОТЭК" ҖЧҖ тарафыннан бирелгән 02626 номерлы ТАТ сериясе (ИНН 1660348572) "Овражное" ятмасында комны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару максаты белән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Сапуголи елгасыннан 1,5 км төньяк-көнчыгыштарак һәм Кирби авылыннан 2,3 км төньяк-көнбатыштарак урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 01.10.2048. 16-4300-00224 нче тау үткәргеч акты 19.05.2021 Идел буе Ростехнадзор идарәсе тарафыннан бирелгән;

- «М12 Снаб» ҖЧҖ (ИНН 1660357182) тарафыннан бирелгән 02757 ТП номерлы ТАТ сериясе «Буртасинское» җир асты байлыклары кишәрлегендә геологик өйрәнү, разведкалау һәм ком чыгару максаты белән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Рус Буртасы авылыннан көнчыгыштарак 2,5 км ераклыкта Идел елгасының сулъяк читлегендә 1350-1360 км интервалында урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 01.05.2024.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 29 февралендәге 171 номерлы карары буенча гомумтаралган файдалы казылмалардан үз ихтыяҗлары өчен файдалану нияте турында хәбәрләр теркәлмәде.

Татарстан Республикасы буенча җир асты байлыкларыннан (җир асты суларыннан) файдалануга лицензияләр реестрында инженерлык эзләнүләре үткәрү районында су сайлап алу белән 500 м3/тәүлек лицензияләр исәпләнә:

- Түбәндәге җир асты суларын эзләү һәм аларны бәяләү максатларында геологик өйрәнү өчен «НерудСервис» ҖЧҖ (ИНН 1660343158) тарафыннан бирелгән 02622 номерлы ТАТ. Җир асты байлыклары кишәрлеге кадастр номеры 16:24:050802:468 булган җир кишәрлегендә, Татарстан Республикасының Лаеш районында Никольский авыл җирлеге чикләрендә урнашкан. Лицензияне тәмамлау срогы 01.10.2030.

- Хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатында җир асты суларын чыгару өчен Казан заводы «Электроприбор» ААҖенә бирелгән 00618 нче ТАТ. Җир асты байлыклары кишәрлеге Орловка шт.п. көньякта 5,8 км ераклыкта, Татарстан Республикасының Лаеш районындагы яңа Алан поселогыннан 5,8 км төньяк-көнбатышта урнашкан. Лицензияне тәмамлау вакыты 01.11.2026.

- Хуҗалык эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатында җир асты суларын чыгару өчен «КАПО-Жилбытсервис» ИК ҖЧҖ тарафыннан бирелгән 01623 нче номерлы ТАТ. Җир асты байлыклары кишәрлеге «Бережок» ял базасында Татарстан Республикасының Лаеш районында Яңа Алан поселогыннан 4,1 км төньяк-көнбатышта урнашкан. Лицензияне тәмамлау вакыты 01.06.2031.

- Хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатында җир асты суларын чыгару өчен “Дәүләт гамәли оптика институты” ААҖ тарафыннан бирелгән 01953 нче ТАТ. Җир асты байлыклары кишәрлеге Татарстан Республикасының Лаеш районындагы Орел штп.п.дан көньяктарак 6 км ераклыкта урнашкан. Лицензияне тәмамлау срогы 01.02.2023. "Дәүләт гамәли оптика институты" фәнни-җитештерү берләшмәсе" ААҖ "Волна" су җыю скважинасының санитар саклау зоналарын оештыру проекты Министрлыкның 29.09.2014 № 668-п боерыгы белән расланды.

Авыл җирлеге территориясендә Идел буе федераль округы буенча җир асты байлыкларыннан файдалану департаментының Татарстан Республикасы буенча геология һәм лицензияләү бүлеге (Татнедра) карамагындагы Столбище җир асты суларының санитар саклау зоналарының өченче поясы урнашкан. Казан шәһ., Нурсолтан Назарбаев ур., 15 й.

Гидрогеологик шартлар. "Дәүләт су кадастрын алып бару өчен СССР территориясенең җир асты сулары исемлеге" (ВСЕГИНГЕО, 1988) һәм Россия масштабындагы Урта Идел гидрогеология картасы битләренең Җыелма легендасы 1:200000 гә, 1993 елда расланган, Никольский авыл җирлеге территориясе Кама-Нократ артезиан бассейнына карый. Бу Көнбатыш Предкамьенең гидрогеологик өлкәсе.

Җирлек территориясендә сульфатно-карбонат комплексы (P2kz) аеруча киң таралган, ул җирлек халкын, шул исәптән үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү өчен файдаланыла.

Казан катламнарының су йөртү комплексы (күбесенчә Югары Елга ярусы) бөтен җирдә таралган, карбонат төрлелекләре - 56-130 м тирәнлектә ятучы соры һәм ачык соры мергельләр белән күрсәтелгән. скважиналарның дебитлары киң чикләрдә: л/сның унынчы өлешләреннән алып 2,3 л/с ка кадәр тирбәлә. Гидродробонат- һәм сульфатно-кальциевойлар минерализациясе 0,556 г/л чамасы.

Гидрологик шартлар. Никольский авыл җирлеге Куйбышев сусаклагычы ярында, Идел елгасы бассейнында урнашкан.

Куйбышев сусаклагычында 31.10.1955 елда Идел елгасын Жигули таулары районында кисү бара. Сусаклагыч күләме 1957 елның маена кадәр булган, ул вакытта суның горизонты нормаль идән асты дәрәҗәсенә җиткән (НПУ) - 53,0 м, ә су көзгесенең мәйданы 6450 км2 тәшкил иткән.

Сусаклагыч ел (сезонлы), Идел агымын атналык һәм тәүлеклек көйләүне башкара. Сусаклагычның гомуми сыйдырышлылыгы нормаль идән асты дәрәҗәсендә 57,3 км3, файдалы - 34,5 км3, су көзгесе мәйданы 6150 км2, проект эшләп чыгару дәрәҗәсе - 48,00 м. Куйбышев сусаклагычы суларын минеральләштерү зур түгел һәм 200-250 мг/л дан 350-400 мг/л межага кадәр тирбәлә, катылыгы - 2 дән 5 мг-экв./л, кальций, магний һәм хлоридларның микъдары билгеләнгән нормалардан артмый, нормадагы тирәлекнең актив реакциясе (pH 6,5-8,5) (Мәгълүмат бюллетене..., 2007).

Җирлекнең гидрографик челтәрен рекреацион һәм авыл хуҗалыгы максатларында кулланыла торган күп санлы инешләр һәм күлләр тулыландыра.

Климат характеристикасы. Никольский авыл җирлеге IIВ климат охшашлыгына керә. Ул кышын салкын, җәен эссе, кыска күчеш сезоннары (яз, көз), соңгы язгы һәм иртә көзге

кыраулар, шулай ук тәүлек дәвамында температураның кискен тирбәнешләре һәм тагын да зуррак үзгәрешләр белән характерлана.

«Лаеш» метеостанциясе мәгълүматлары буенча тикшерелә торган территориянең уртача еллык температурасы +4,4 0С тәшкил итә. Елның иң җылы ае - июль, уртача айлык температура +20,20 (июльнең уртача максималь температурасы +25,4 0 булса), иң салкыны - уртача айлык температура -10,90 (җылыту чорының иң салкын температурасы - -16,4 0С ка тигез).

Айлар буенча температураның еллык үзгәреше салмак булып күренә, чөнки анда Куйбышев сусаклагычының йогынтысы сизелә (2.1.1 нче таблица).

2.1.1 нче таблица

Һаваның уртача айлык һәм еллык температурасы, 0С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
-10,9	-10,8	-4,4	5,2	13,3	18,2	20,2	17,6	11,8	4,9	-3,2	-9,0	4,4

Кыш дәвам итә һәм абсолют минимумы булган салкын -420. Яз көне җылылыкның тиз үсүе, көзнең озакка сузылуы һәм кышкы температураларның зур үзгәрүчәнлеге климатның үзенчәлекле үзенчәлеге булып тора.

Салкынсыз чор озынлыгы уртача 137 көн тәшкил итә, иң зурысы - 166 көн, өстәвенә, бу чорга явым-төшемнең шактый өлеше туры килә (түбәнрәк карагыз).

Беренче кыраулар көз көне сентябрьнең өченче декадасында була. Температураның даими рәвештә 00 сәгатьтән тискәре температураларга күчүе ноябрьнең икенче декадасы башында була. Тотрыклы кар капламы ноябрь ахырында барлыкка килә һәм 145-160 көн дәвамында ята. Кар капламының максималь биеклеге 30-35 см га җитә, туфрак туңуның тирәнлеге - 100-120 см. Елына салкын көннәр саны 160 чамасы тәшкил итә.

Яз көне салкыннар майның икенче-өченче декадасында тәмамлана. Температураның тотрыклы күчүе 00 сәгатьтән уңай температураларга күчү апрельнең уртача декадасында бара.

Уртача айлык һәм еллык дымлылык күләме түбәндәгечә күренә:

2.1.2 нче таблица

Һаваның дымлылыгы (мб)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
1,9	1,8	3,0	5,9	8,7	12,4	14,9	13,8	10,2	6,6	3,4	2,5	7,1

Ел дәвамында явым-төшем күләме уртача 568,5 мм га җитә. Явым-төшемнең айлар буенча һәм елга уртача артуы 2.1.3 нче таблицада күрсәтелгән.

2.1.3 нче таблица

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме (мм)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
42,1	31,4	31,7	31,2	39,9	63,4	60,9	58,2	56,7	60,1	46,8	46,1	568,5

Еллык явым-төшемнең бер минимумы һәм бер максимум күзәтелә. Максимум июньдә (63,4 мм), ким дигәндә - апрельдә (31,2 мм) билгеләп үтелә.

Территориядә явым-төшем күләме һаваның пычрануын нәтиҗәле киметү өчен җитәрлек. Алар елның җылы чорында, аларның саны иң күп булган вакытта, иң мөһим чистарткыч йогынты ясыйлар. Ләкин явым-төшемнең тигез булмавы, еш кына яңгыр рәвешендә, атмосфераны чистарту факторы буларак явым-төшемнең әһәмиятен киметә. Явым-төшем күбесенчә кышын һәм җәен сирәгрәк була (2.1.4 нче таблица).

2.1.4 нче таблица

1,0 мм явым-төшемле көннәр саны >

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
12	9	7	6	7	9	8	9	9	11	11	11	109

Атмосфера күренешләре арасында томан аерылып тора. Елның уртача көннәре томан белән 26 көнгә җитә. Томаннарның төп өлеше елның салкын вакытына туры килә. Барлык томаннарның гомуми озынлыгы 96 сәгатькә җитәргә мөмкин.

2.1.5 нче таблица

Томанлы көннәр саны

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
2	2	4	3	1	0	0	0	1	4	6	3	26

барин-циркуляция процессларының сезонлы үзгәрешләре җил режимын үзгәртүгә китерә. Ел дәвамында территориядә җил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы болай күренә:

2.1.6 нчы таблица

Җил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы (%)

Ай	Җил юнәлешләре								
	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЯЗ	З	СЗ	Штиль
I	5	7	10	18	18	18	14	10	4
II	7	8	13	16	14	15	14	13	5

III	7	8	13	15	17	15	14	11	5
IV	8	11	15	12	13	16	12	13	4
V	11	12	10	10	12	15	13	17	4
VI	12	14	12	10	10	13	13	16	5
VII	12	16	12	9	8	10	12	21	6
VIII	14	13	9	9	8	11	15	21	5
IX	9	10	11	9	11	14	17	19	5
X	9	6	6	7	15	21	19	17	3
XI	6	7	8	11	17	20	18	13	3
XII	5	6	10	13	19	20	14	13	5
Ел	9	10	11	11	14	15	15	15	5

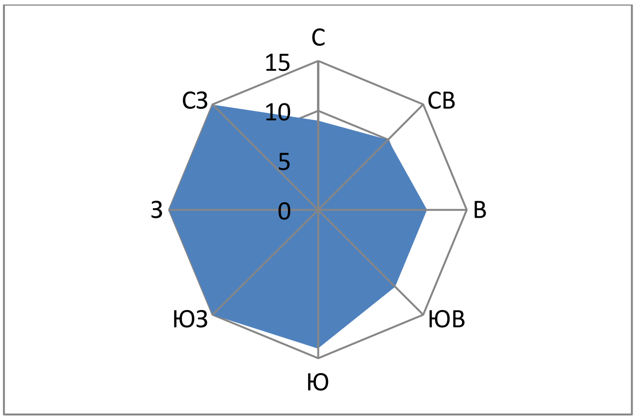

Җил юнәлешләренең ел дәвамында кабатлануы (%) 1 нче рәсем

2.1.6 нчы таблицадан күренгәнчә, ел дәвамында карала торган территориядә көньяк-көнбатыш, көнбатыш һәм төньяк-көнбатыш юнәлешләрдәге җилләр өстенлек итә.

Бозлыксыз чорда җилнең уртача тизлеге 4,4 м/с ка җитә. Җылы чорда иң зур кабатланучанлыгы 0-5 м/с тизлек белән җилләр була. Кышын 4 м дан 5,6 м/с тизлек белән җилләр өстенлек итә. Җил тизлегенең төрле градацияләренең бер ел эчендә кабатлануы түбәнрәк.

2.1.7 нче таблица

Җил тизлегенең елга төрле градацияләренең кабатлануы, %

Җил тизлеге, м/с

0-1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-20	21-24
16,6	47,6	25,6	8,1	1,7	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

2.1.8 нче таблица

Румблар буенча җил тизлегенең уртача кыйммәте, м/с

С	С-В	В	Ю-В	Ю	Ю-З	З	С-З
3,8	3,6	3,9	3,3	3,3	3,2	4,0	4,2

Ел дәвамында 2-5 м/с тизлек белән җилләр күбрәк таралган. Пычраткыч матдәләрнең иң югары концентрацияләре барлыкка килүгә китерә торган җилнең куркыныч тизлеге - җилнең йомшак тизлеге (0-1 м/с) була. Җил тизлегенең еллык кабатлануы ("Лаеш" метеостанциясе мәгълүматлары буенча) чагыштырмача зур түгел һәм 16,6% тәшкил итә, әмма мондый җил тизлегенең булуы сезоннарга карап һәм җәй көне кышка караганда югарырак булу ихтималы шактый үзгәрә. Димәк, һаваның пычрануы мөмкин булган очракларның иң күбе җәйге чорга туры килә.

Ландшафтлар, туфрак катламы, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы.

Ландшафтлар. Никольский авыл җирлеге көнчыгыш-Европа нарат-киң яфраклы (хәзерге вакытта усаклар һәм каеннар күбрәк булган) Идел-Мишә калку ландшафт районы чикләрендә һәм җир асты туфракларында нарат урманнары белән урнашкан. ландшафт районының уртача биеклекләре 80 м тирәсендә тирбәлә.

Таблицада түбәндәрәк каралучы ландшафт дифференциациясе күзлегеннән караганда, карала торган ландшафт районының сан күрсәткечләре күрсәтелгән.

2.1.9 нчы таблица

Идел-Мишә калкурак

Никольский авыл җирлегендә ландшафт районы

ландшафт районнары характеристикалары	Идел-Мишә ландшафт районы
Бассейннар саны	4
Уртача абсолют биеклек (м)	83
Биологик актив температуралар суммасы (°С)	2183
Гидротермик коэффициент	1,7
Кар капламының максималь биеклеге (кара)	34
Табигать экосистемаларының беренчел продуктивлылыгы (т/га)	9,2

Корылыкның радиация индексы	1,2
Еллык суммар радиация (мДж/м2)	3919
Явым-төшемнең еллык суммасы (мм)	600
Гусоврагов км/км2	0,174
Залесённость (км2)	60,6
Урта авышлык (мин)	84
Гумусның эчтәлеге	2,8

Никольский авыл җирлеге территориясендә урбанизация процесслары компонентларны тәшкил итүче табигый ландшафтның бозылуына бәйле. Карала торган территориядә элемтәләрне үзгәртү хуҗалык эшчәнлеге тарафыннан үзгәртеп корылган яңа комплекс - антропоген ландшафт барлыкка килүгә китерә. Карала торган территориядә функциональ тартым буенча ландшафтның селитеб, авыл хуҗалыгы һәм рекреация типлары аерылып тора.

ландшафтның сәнәгать-селитеб функциональ тибы торак пунктлар, җитештерү һәм коммуналь предприятиеләр территорияләрен үз эченә ала.

Авыл хуҗалыгы тибындагы ландшафт авыл хуҗалыгы территорияләре (сөрүлекләр, көтүлекләр, печәнлекләр, бакча-бакча участоклары) биләгән җирләрне үз эченә ала.

ландшафтның ял итү тибы яшелләндерелгән территорияләр һәм су объектларына якын участоклар белән тәкъдим ителгән.

Туфрак япмасы. Никольский авыл җирлеге территориясендә ачык соры урман туфраклары, аллювиаль дернлы, бай карбонат, дерново-сильноподзолист, чирәмле-урта төр (Татарстан АССРның Почвенная картасы, 1989). Шул ук вакытта территориянең 70%ка якыны чүп-чар асты туфракларына туры килә.

Әлеге туфрак профиленең төзелеше белән характерлана:

Гумус горизонты ачык соры, еш кына җиңел көрән төстәге, куәте 16-22 см чамасы. Аның структурасы аз күренә. Ул A1, A2 яки BA2 горизонты белән алмашына - яктырак таплы соры-көрән, яссы чикләвекле, 5-10 см куәтле. Алга таба көрән төстәге иллювиаль горизонт, чикләвек һәм өрәңге-ореховат структурасы бара, кремнеземлы утыргыч һәм гумус примазкалары һәм тыгыз гәүдәле ярымтораксыман төзелешле, ул 100 см тирәнлектә ана токымы белән алмашына. Кислотадан кайнау еш кына 111-165 см тирәнлектә күзәтелә. Туфрак эрозиясенә чыдам түгел.

Үсемлек капламы. Геоботаник районлаштыру буенча Никольский авыл җирлеге ылыслы-киң яфраклы, киң яфраклы һәм урман-дала зонасы чигендә урнашкан. Табигый үсемлекләр нарат, нарат-каен һәм каен-киң яфраклы урманнардан тора. Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлеге территориясенең күпчелек өлеше сөрелгән һәм авыл хуҗалыгы культуралары белән мәшгуль. Табигый үсемлекләр бары тик авыл хуҗалыгы өчен уңайлы булмаган кишәрлекләрдә - үзәннәрнең, чокырларның һәм балчыкларның текә битләрендә генә сакланып калган.

Эре урман массивы җирлекнең көньяк-көнчыгыш өлешендә Куйбышев сусаклагычы буйлап урнашкан. Җирлекнең яклау категориясе буенча урманнар табигый һәм башка объектларны (урман-парк зонасы һәм су саклау зоналарында урнашкан урман) яклау функцияләрен башкаручы урманнарга карый.

Елгалар тугайларында һәм балчык төпләрендә төрле үләннәр таралган. Нигездә, бу - кыяклы үләннәр белән тәкъдим ителгән болыннар (тоташ учак, болын итчесе, болын геринасы, болын клеверы, люцерна - караңгы чырайлы һ. б.). Луга ешрак печән астына кулланыла.

Хайваннар дөньясы. Никольский авыл җирлегенең географик урыны биредә яшәүче фаунаның характерын билгели. Шулай итеп, җирлектә таҗ вәкилләре - глухарь, рябчик, тиен һәм киң яфраклы урманнарда (кабан) очрый. Кош-кортлар, җир-су хайваннары башкалардан күбрәк.

Төрле кимерүчеләр күп: урман тычканы, кыр тычканы сирәгрәк, хомяк. Туңга, талымга, җырчы дрозд, деряба, дрозд-белобровик, кече, урта, чуар, ак тәнле тукыма һ. б. киң тәкъдим ителгән. Урман кырыйларында урман аты, берничә төр солы, кармак оясы оя кора.

Кырларда һәм болыннарда яшәүчеләрнең төр төрлелеге бай, һәм аларның саны - бигрәк тә кимерүчеләр.

Җирлектә эре сулыклар бар, бу исә суда йөзүче кошлар барлыкка килүгә ярдәм итә, алар арасында гадәти ыргаклар, соры үрдәк, куликлар, чәйнекләр, крачкалар, төрле камышлы, ак башлы казлар һәм башкалар очрый. Имезүче су пространстволары - выхухоль, су күсесе, ондатра, елга бобры, Америка чәшкесе.

2.2. Санитар-яклау зоналары

Халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында һәм «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - махсус кулланылыш режимы булган махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен кабул итү куркынычы зурлыгына кадәр. Үзенең функциональ билгеләнеше буенча санитар-яклау зонасы штат режимында объектны эксплуатацияләгәндә халыкның иминлеге дәрәҗәсен тәэмин итүче саклагыч киртә булып тора.

Предприятиеләрнең санитар классификациясенә, аларны оештыруга һәм төзекләндерүгә бәйле рәвештә санитар-яклау зоналары күләменә таләпләр «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 билгели.

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнгән санитар-яклау зонасының якынча күләме эзлекле рәвештә башкарыла торган санитар-яклау зонасы проекты белән нигезләнергә тиеш:

I этап - атмосфера һавасының пычрануын һәм атмосфера һавасына физик йогынтыны таратуны исәпләп, проект нигезендә эшләнгән исәп-хисап (башлангыч) санитар-яклау зонасы (тавыш, вибрация, ЭМИ һ.б.);

II этап - исәп-хисап параметрларын раслау өчен натур күзәтүләр һәм үлчәүләр нәтиҗәләре нигезендә эшләнгән санитар-яклау зонасы.

Никольский авыл җирлегендә билгеләнгән һәм исәп-хисап санитар-яклау зоналары булган 2 объект урнашкан. Калган объектларга исәп-хисап санитар-яклау эшләре урнаштырылмаган. Шуңа бәйле рәвештә, әйләнә-тирә мохитне пычрату чыганаклары булган авыл җирлегенең җитештерү һәм башка объектлары өчен генераль план белән СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, СП 42.13330.2016 һәм башка норматив-хокукый документлар нигезендә якынча санитар-яклау зоналары билгеләнгән.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналарының күләмнәре түбәндәгеләр:

беренче сыйныф объектлары - 1000 м;

икенче сыйныф объектлары - 500 м;

өченче сыйныф объектлары - 300 м;

дүртенче сыйныф объектлары - 100 м;

бишенче сыйныф объектлары - 50 м.

Санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану тәртибенә кагылышлы мәсьәлә буенча карагыз. РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 N 222.

Санитар-яклау зоналары территориясен файдалану регламенты 2.2.1 нче таблицада күрсәтелгән.

2.2.1 нче таблица

Санитар-яклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Санитар-яклау зонасы	Урнаштыру рөхсәт ителми: торак йортлар, аерым торак йортларны, ландшафт-рекреация зоналарын, ял итү зоналарын, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләрен, бакчачылык ширкәтләре һәм коттедж төзелешләре территорияләрен, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча-бакча участокларын, шулай ук яшәү тирәлеге сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләрне дә кертеп; спорт корылмалары, балалар мәйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дәвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре; дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал складлары һәм ярымпродуктлар җитештерү объектлары; сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларының күпләп складлары, эчәргә яраклы су әзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары. Авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен биналар (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, җәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, җирле һәм транзит коммуникацияләр,	РФ Баш дәүләт санитария табибының 25.09.2007 № 74 карары "СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.2.1.1200-03 "Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны санитар классификацияләү" санитар-эпидемиологик кагыйдәләрне һәм нормативларны яңа редакциягә кертү турында (Россия Юстиция министрлыгында теркәлде 25.01.2008 N 10995)

	ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, насос каналлары әзерләү өчен канализация корылмалары, АЗС, су белән тәэмин итү станцияләре урнаштырырга мөмкин.	

Авыл җирлеге территориясендә һәм аның янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан җитештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар шартлаулары турында белешмәләр 2.2.2 нче таблицада күрсәтелгән.

2.2.2 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә санитар-яклау зоналарының һәм санитар аермаларның зурлыгы турындагы белешмәләр (булган хәл)

№ экспликация	Объект	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона, (м)	Норматив документ	СЗЗ, га торак төзелеше мәйданы	СЗЗда торак төзелеше өлеше, %
Никольский ав.					
1.13	"Никольский " индустриаль паркы	дөньяның һәр ягыннан 100 м ераклыкта	16.11.11.000.Т.001317.05.2017 Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Никольский авылы (юридик адрес: 420029, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Себер тракты, 34 йорт, 2 йорт, 233 офис)	0.06	1.03
1.14	Матди склад (үзлекләр)	-	-	-	-
1.15	Ашлык (үзлекләр)	-	-	-	-
Сапуголи авылы					
4.3	Цех (практийства)	-	-	-	-
Пиголи авылы					

5.3	110 кВ электр подстанциясе	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.7	18.21	8.19
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан территория һәм объектлар					
7.1	Яңа Алан авылы чиге янындагы Ферма (гамәлдә булмаганнар)	-	-	-	-
7.1	Яңа Алан авылыннан 0.5 км төньяк-көнчыгыштарак Ферма (гамәлдә булмаганнар)	-	-	-	-
7.1	Яңа Алан авылыннан 0.1 км көнчыгыштарак Ферма (гамәлдә булмаганнар)	-	-	-	-
7.2	Матди склад	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.11	0.06	0.91

Агросәнәгать комплексы объектлары. Авыл җирлеге чикләрендә һава бассейны торышына йогынты ясый торган төп стационар объектлар булып агросәнәгать комплексының житештерү объектлары тора: материаллар сарае (СЗЗ - 50 м).

Атмосфера һавасы әйләнә-тирә мохитнең тереклек өчен әһәмиятле төп элементларының берсе булып тора. Анда эләгүче катнашмалар күчерелә, тарала, юыла. Ахыр чиктә, туфрак, үсемлекләр, җир өсте һәм җир асты сулары һава тирәлегенә эләккән күп кенә нәрсәләрне алалар. Атмосфераның пычрануы хуҗалык эшчәнлеге барышында төрле матдәләр керүдән килеп чыга.

Атмосфера һавасы, азот, кислород, углекислый газ кебек мөһим компонентлардан тыш, төрле микъдарда һәм башка бик күп матдәләрдә була. Беренчеләре атмосфера һавасының табигый өлешен тәшкил итә, икенчеләре аны пычрата.

Стационар чыганаклардан һәм автотранспорттан кергә торган пычраткыч матдәләр зур концентрацияләрдә халыкның сәламәтлеге торышына тискәре йогынты ясарга сәләтле.

Автотранспорт чараларын кулланганда ягулыкның яну продуктларының атмосфера һавасына йогынтысы турында аерым әйтергә кирәк. Әлеге төр пычрануның чыганаклары булып Столбище - Атабай автомобиль юлының региональ әһәмияттәге автомобиль юллары, IV категория (Столбище - Атабай) - Сапуголи, IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (1 нче участок), IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (2 нче участок), IV категория «Гигант» бакчачылык ширкәтенә иярү, а/дка (Нармонка - Тетеево) - Яңа Поляна, V категория категория (Нармонка - Тетеево) - Яңа Поляна, V категория

(Нармонка - Тетеево) - Яңа Поляна, V категория Приканик/Кова (Җыр - Бөрле) һәм Лаеш - Тарлы (Орлык) бакчачылык ширкәтенә иярү урыннары тора. Күчмә чыганаклардан атмосферага килә торган төп пычраткыч матдәләр түбәндәгеләр: 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, канцерог тәэсире булган бензол, шулай ук акролеин һәм азот диоксиды.

Шулай ук авыл җирлеге территориясендә агросәнәгать комплексының кулланылмый торган объектлары - матди, бөртекле ашлык склады, терлекчелек фермасы, ферма урнашкан.

Югарыда күрсәтелгәнчә, Никольский авыл җирлегендә урнашкан кайбер объектлардан СанПиН 2.2.1/2.1.1.1.1200-03 билгеләгән таләпләрне бозып, санитар-яклау зоналары торак төзелешенә кадәр барып җитмәгән (2.2.2).

Җитештерү инфраструктурасы объектлары.

Авыл җирлеге территориясендә җитештерү инфраструктурасы объектлары урнашкан: «Никольский » индустриаль паркы (проект).

Скотомогильниклар. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе һәм “Лаеш РДВБ” ДБУ белешмәләренә караганда, 2021 елның 17 декабрендәге 330 номерлы Никольский авыл җирлеге территориясендә түләмә үләт базлары һәм биотермик чокырлар теркәлмәгән.

Объектларны урнаштыруны оптимальләштерү чаралары һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру.

Никольский авыл җирлегенең генераль планы экологик чикләүләрнең зоналарында конфликтларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләнде (2.2.3 таблица).

Иң зур техноген йөкләнеш кичерүче мәйданнарны реорганизацияләү әйләнә-тирә мохит компонентларына йогынтыны киметергә һәм бу территорияләрне экологик яктан реабилитацияләргә мөмкинлек бирәчәк.

2.2.3 нче таблица

Объектларны урнаштыруны оптимальләштерү һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар оештыру чаралары исемлеге

Объект исеме	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона, (м)	Чараларның тәкъдим ителә торган вариантлары	Программаны		Искәрмә
			Беренче чират (2032г.)	хисап срогы (2042г)	
Никольский ав.					
"Никольский " индустриаль паркы	дөньяның һәр ягыннан 100 м ераклыкта	Санитар-яклау зонасын торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган	+	-	

		объектлар чикләренә кадәр киметү максатында производствоны оптимальләштерү			
Матди склад (үзлекләр)	-	Ябылу	+	-	
Ашлык (үзлекләр)	-	Гамәлгә яраксыз ындыр табагы территориясен V класслы куркыныч авыл хуҗалыгы җитештерүе объектларының резерв территориясенә ябу һәм аларның эшләве	+	-	
Сапуголи авылы					
Цех (практийства)	-	Ябылу	+	-	
Пиголи авылы					
110 кВ электр подстанциясе	300	Санитар-яклау зонасын торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган объектлар чикләренә кадәр киметү максатында производствоны оптимальләштерү	+	-	
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан территория һәм объектлар					
Матди склад	50	Санитар-яклау зонасын торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган объектлар чикләренә кадәр киметү максатында производствоны оптимальләштерү	+	-	
Яңа Алан авылы	-	Ябылу	+	-	

чиге янындагы Ферма (гамәлдә булмаганнар)					
Яңа Алан авылыннан 0.5 км төньяк-көнчыгыштарак Ферма (гамәлдә булмаганнар)	-	Ябылу	+	-	
Яңа Алан авылыннан 0.1 км көнчыгыштарак Ферма (гамәлдә булмаганнар)	-	Ябылу	+	-	

Санитар-яклау зоналарында торак территорияләр һәм башка тәртипкә салынучы объектлар булган кайбер объектлар өчен, аларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен киметүгә юнәлдерелгән архитектура-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру-административ чаралар комплексын уздыруны үз эченә алган оптимальләштерү тәкъдим ителә:

архитектур-планлаштыру чаралары санитар-яклау зоналары булдыру мөмкинлеге өчен терлекчелек фермалары чикләренә төзәтмәләр кертүгә, шулай ук торак төзелешеннән максималь ераклыкта төп чыганаклар урнаштыру максатында аларның территорияләрен яңадан планлаштыруга юнәлтелгән.

инженер-техник чаралар технологик процессларны камилләштерүне үз эченә ала - локаль чистарту корылмалары, терлекчелек калдыкларын утильләштерү өчен биогаз җайланмалары белән тәэмин итү һәм башкалар.

Оештыру - административ чаралар, атмосфера һавасы, туфрак һәм грунт суларының торышын лаборатор тикшерүләр үткәреп, аларның фактик йогынтысын билгеләүгә юнәлдерелгән санитар-яклау зоналарын кыскартуны нигезләү проектларын эшләүне үз эченә ала.

Атмосфера һавасын саклау чаралары.

архитектура-планлаштыру юнәлеше:

- санитария-гигиена һәм экология таләпләрен исәпкә алып, яңа төзелеш объектларын дөрес урнаштыру;

- санитар-яклау зоналары территорияләрен тузан, яшел утыртмаларның газга чыдам токымнары белән максималь яшелләндерү;

- автомобиль юлларын төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә атмосфера һавасына зарарлы (пычраткыч) матдәләр чыгару чыганакларын гидрозарарсызландыруны куллануны күздә тотарга;

2. Инженерлык-техник:

- автотранспорт чараларын выхлоп газларында пычраткыч матдәләр микъдарын җайга салучы «Евро-5» экологик стандартына туры китерергә;

- автотранспортны мотор ягулыгының экологик чиста төрләренә күчерергә;

- традицион ягулык төрләрен кулланучы автотранспорттан ташлауларны чистарту өчен катализаторлар һәм нейтрализаторлар кертергә;

- табигатьне саклау һәм санитар-эпидемиологик законнар таләпләре нигезендә төзелгән тирес туплануның вакытлы урыннарын урнаштыру;

- «Никольский » индустриаль паркы, 110 кВ электр подстанциясе производстволарын оптимальләштерү, санитар-яклау зонасын кыскарту максатыннан торак төзелеше һәм башка нормалаштырылган объектлар чигенә кадәр матди склад;

- Яңа Алан авылы янында гамәлдә булмаган фермаларны ябу;

- гамәлдә булмаган цехны Сапуголи авылында ябу.

3. оештыру-административ:

- һава бассейнын пычратуның стационар һәм күчмә чыганакларына тулы инвентарьлаштыру үткәрү;

пычратучыларның эш итү зонасында һәм аларның санитар-яклау зоналарында, автомобиль юлларының, шулай ук торак һәм рекреация зоналарында атмосфера торышын мониторинглау тикшеренүләре;

- чыгарып ташлауларны һәм лаборатория тикшеренүләрен тарату буенча исәп-хисапны үткәреп, санитар-яклау зоналары күләмнәрен нигезләү проектларын эшләү, аннары билгеләнгән тәртиптә СЗЗ күләмнәрен раслау (2.2.4 таблицасы).

Генераль план белән шулай ук объектларның санитар-яклау зоналарының проект чикләре регламентланган. Санитар-яклау зонасы яисә аның берәр өлеше объектның резерв территориясе буларак карала һәм санитар-яклау зонасы чикләренә тиешле нигезле корректировкасыз җитештерү яки торак территориясен киңәйтү өчен файдаланыла алмый.

Табигатьне саклау чараларын уздырганчы Никольский авыл җирлегенең Генераль планы тарафыннан санитар-яклау зоналарында яшәүче халык өчен социаль юнәлешле чаралар үткәрү зарурлыгы каралган, анда түбәндәгеләр керә:

халыкның ирекле экологик иминләштерүе;

социаль-икътисадый һәм торак компенсацияләре;

экологик юнәлешле авыруларны ачыклау максатында халыкны медицина тикшерүе;

балаларның медик-экологик реабилитациясен;

атмосфераның пычрануы торышын күзәтү.

Территориядән файдаланунының махсус шартлары булган зоналарны оештыру (проект тәкъдиме). Генераль план белән 2.2.4 нче таблицада күрсәтелгән һәм тиешле схемада күрсәтелгән территориядән файдаланунының махсус шартлары булган зоналар билгеләнде.

Генераль план белән гамәлгә яраксыз объектларны яңадан эшләү һәм рекультивацияләү, санитар-яклау зоналарын билгеләү проектын эшләү, СанПиН 2.2.1.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнгән режимны үтәү тәкъдим ителә.

2.2.4 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә санитар-яклау зоналарының зурлыгы, санитария өзеклекләре турындагы белешмәләр (проект тәкъдиме)

№ экспликация	Объект	Территориядән файдаланунының махсус шартлары булган зона, (м)	Норматив документ	Программаны		Искәрмә
				Беренче чират (2032г.)	исәп-хисап срогы (2042г)	
Никольский авылы						
1.14	"Никольский " индустриаль паркы	дөньяның һәр ягыннан 100 м ераклыкта	16.11.11.000.Т.00 1317.05.2017 Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Никольский авылы (юридик адрес: 420029, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Себер тракты, 34 йорт, 2 йорт, 233 офис)	+	-	-
1.15	V класслы хәвефлелектәге авыл хуҗалыгы җитештерүе объектларының резерв территориясе	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.11	+	-	-
Пиголи авылы						

5.2	110 кВ электр подстанциясе	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.7			
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан территория һәм объектлар						
7.1	Каурыйлар эшкәртү фермасы	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.7	+	-	Яңа төзелеш
7.2	V класслы хәвефлелектәге авыл хуҗалыгы җитештерүе объектларының резерв территориясе	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.11	+	-	Яңа төзелеш
7.3	Матди склад	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.11	+	-	-
7.4	Забойный цех, Ромаевский үрдәк КФХ 40 000 баш	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.11	+	-	Яңа төзелеш
7.5	«АрмКонсерв» ҖЧҖ сәнәгать мәйданчыгы	Санитар-яклау зонасы чикләре проектта билгеләнде: төньяктан, көньяктан, көньяк-көнбатыштан, көнбатыштан, төньяк-көнбатыштан - сәнәгать мәйданчыгы чигеннән 50 м ераклыкта;	16.11.000.Т.0032 36.12.21 27.12.2021 "Армсерв" җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте сәнәгать мәйданчыгы өчен санитар-яклау зонасы проекты: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге (з/у с КН 16:24:050801:2385,	+	-	Яңа төзелеш

		- төньяк- көнчыгыштан, көнчыгыштан, көньяк-көнчыгыштан 0-50 м (чик буенда "Рамай" фермер хуҗалыгы" ҖЧҖ).	16:24:050801:2386) (юридик адрес: 420061, Республика Татарстан, Казан шәһ., Академик Губкин ур., 52А, бина 18)			
7.6	Катнаш төргәк җитештерү буенча сәнәгать комплексы	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.1	+	-	Яңа төзелеш
7.7	Авыл хуҗалыгы терлекләре өчен катнаш азык җитештерү комплексы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03, 7.1.8	+	-	Яңа төзелеш

2.3. Автомобиль юлларының юл буе полосалары

Никольский авыл җирлеге территориясе буенча Столбище - Атабай автомобиль юлының региональ әһәмияттәге автомобиль юллары, IV категория (Столбище - Атабай) - Сапуголи, IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (1 нче участок), IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (2 нче участок), Арчаның «Гигант» бакчачылык ширкәтенә иярү категориясе, ә/д (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категория категорияле (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категорияле (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категорияле Приканик категориясе (Коваль - Бөрле) - V категорияле, Лаеш һәм Лаеш - Тарлы (Орлык) бакчачылык категориясе уза.

Федераль, региональ әһәмиятле автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл буе полосалары билгеләнә.

Һәр юл буе полосасының киңлеген исәпкә алып, автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, түбәндәге күләмдә билгеләнә:

1) җитмеш биш метр - беренче һәм икенче категориядәге автомобиль юллары өчен;

2) илле метр - өченче һәм дүртенче категориядәге автомобиль юллары өчен;

3) егерме биш метр - бишенче категорияле автомобиль юллары өчен;

4) йөз метр - Россия Федерациясе субъектларының, федераль әһәмияттәге шәһәрнең административ үзәкләрен (башкалаларын) башка торак пунктлар белән тоташтыра торган керү юллары өчен, шулай ук халык саны ике йөз илле мең кешегә кадәр булган шәһәрләрне урап чыгу өчен төзелгән гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге автомобиль юллары участоклары өчен;

5) йөз илле метр - халкы ике йөз илле мең кешедән артык булган шәһәрләрне йөреп чыгу өчен төзелгән автомобиль юллары участоклары өчен.

Федераль, региональ яисә муниципаль, җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрен билгеләү турындагы яисә мондый юл буе полосаларының чикләрен үзгәртү турындагы карар юл хуҗалыгы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтү һәм дәүләт мөлкәте белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, җирле үзидарә органы тарафыннан тиешенчә кабул ителә.

Никольский авыл җирлеге территориясе буенча Столбище - Атабай автомобиль юлының региональ әһәмияттәге автомобиль юллары, IV категория (Столбище - Атабай) - Сапуголи, IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (1 нче участок), IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск (2 нче участок), Арчаның «Гигант» бакчачылык ширкәтенә ияру категориясе, ә/д (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категория категорияле (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категорияле (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категорияле Приканик категориясе (Коваль - Бөрле) - V категорияле, Лаеш һәм Лаеш - Тарлы (Орлык) бакчачылык категориясе уза. Юл буе полосасы 50 м - IV категория, 25 м - V категория күләмендә билгеләнә.

Автомобиль юлларының юл буе полосаларын файдалану регламентлары 2.3.1 нче таблицада күрсәтелгән.

2.3.1 нче таблица

Автомобиль юлларының юл буе полосаларыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Юл буе полосасы	Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капиталь төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрне урнаштыру автомобиль юлы хуҗасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәҗбүри булган техник	26 ст., 08.11.2007 N 257-ФЗ “Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында” Федераль закон Министрлык карары 2008 елның 1 декабреннән № 841

	таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.	"Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары турында"

Физик факторлардан яклау чаралары.

Халыкны физик факторлардан яклау буенча төп чаралар булып шау-шу, электромагнит һәм радиация йогынтысыннан яклау чаралары тора.

Халыкны тискәре тавыш йогынтысыннан яклау максатларында төбәк әһәмиятендәге IV категорияле Столбище – Атабай, IV категорияле (Столбище – Атабай) - Сапуглы, IV категорияле (Столбище – Атабай) – Никольский (1 нче участок), IV категорияле (Столбище – Атабай) – Никольский (2 нче участок), IV категорияле (Столбище – Атабай) - Никольский (2 нче участок), «гигант» бакчачылык ширкәтенә IV категорияле керү юллары, А/ю (Нармонка – Тетеево) - яңа алан V категорияле категория (Нармонка-Тетеево) - яңа алан, к/Д кушылышларының V категорияле (Комлы Кавал) – Орловка) - Тарлаши, V категория (Комлы Кавал - Орловка) - Тарлаши. Тавыштан яклау чаралары түбәндәгеләрне кертә:

автомобиль юллары буйлап яшел утыртмаларның шау-шулы-саклагыч полосаларын булдыру;

беренче эшелонда торак булмаган биналарны куллану;

автомобиль юлының санитар өзелүенә эләгә торган торак төзелеше территориясе яшәеше;

автомобиль юллары буйлап тавыш-яклау экраннарын билгеләү;

Тәрәзәләрнең тавыш изоляциясе.

Норматив таләпләргә туры китереп, генераль план нигезендә автомобиль юллары буйлап торак пунктларда шау-шу-яклау экраннары урнаштыру буенча чара каралган.

Торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган башка объектлар төзү өчен кишәрлекләр сайлаганда инженер-экологик тикшеренүләр кысаларында күздә тотыла торган төзелеш территориясендә гамма-фонга бәя бирергә кирәк.

2.4. Электр челтәре хуҗалыгы объектларының сак зоналары

Электр тапшыру линиясе, элемтә линияләре, трансформатор подстанцияләр авыл җирлеге территориясендә электр магнит нурланышы чыганагы булып тора.

Никольский авыл җирлеге территориясен 110, 35 һәм 10 кВт көчәнешле электр тапшыру линияләре кисеп үтә. Халыкны электр магнит нурланышыннан яклау һәм электр тапшыру линияләренә зыян килү мөмкинлеген юкка чыгару өчен саклау зоналары билгеләнә. Электр үткәргечләрнең һава линияләреннән саклау зоналарының күләмнәре электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар

чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү кагыйдәләре (раслаулар) белән билгеләнә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән).

Никольский авыл җирлеге территориясе буенча уза торган 10, 35 һәм 110 кВт куәтле ЛЭП өчен саклау зоналары 10, 16 һәм 20 м (саклау зоналары кадастр исәбенә куелган). 10 кВт куәтле трансформатор подстанцияләр өчен 10 м да саклау зонасы билгеләнә. Гамәлдәге төзелеш территориясендә саклау зоналары, тулаем алганда, үтәлде, бу электромагнит нурланышының турыдан-туры йогынтысын юкка чыгара.

Электр тапшыру линияләренең саклау зоналары территориясен куллану режимы электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның аерым шартларын билгеләү кагыйдәләре белән билгеләнә. РФ Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары (Таблица 2.4.1).

2.4.1 нче таблица

Электр тапшыру линияләренең саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
ЛЭПның сак зоналары	Сак зоналарында электр челтәре хуҗалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янгын чыгуга китерү тыела. а) электр үткәргечләргә һәм электр үткәргечләре терәкләренә чит предметларны асарга, шулай ук электр тапшыруының һава линияләре таянычларына күтәрелергә; б) электр челтәре хуҗалыгы объектларына кереп йөрү өчен керү өчен керү юлларының һәм подъездларның норматив-техник документлары таләпләре нигезендә төзелгән чикләрдә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хуҗалыгы объектларына керүгә тоткарлык ясарга мөмкин булган корылмалар төзергә; в) әйләндереп алынган территория чикләрендә һәм бүлү җайланмалары һәм подстанцияләре биналарында булырга, бүлү җайланмалары һәм подстанцияләренең ишекләрен һәм люкларын ачарга, электр челтәрләрендә тоташтыру һәм тоташтыру (күрсәтелгән таләп	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160нчы номерлы карары "Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында" ("Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары" белән бергә)

	билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән шөгыльләнүче хезмәткәрләргә кагылмый), ут кертүнең һәм бүлү җайланмаларының, подстанцияләрнең, электр тапшыруының һава линияләренең сак зоналарында, шулай ук электр тапшыру кабель линияләренең сак зоналарында ут кабызырга; г) чүплекләр урнаштырырга; д) удар механизмнар белән эшләр башкарырга, авырлыгын 5 тоннадан артык киметергә, ачы һәм коррозион матдәләр һәм ягулык-майлау материаллары (җир асты электр линияләренең саклау зоналарында) агызып чыгаруны һәм агызуны башкарырга. 9. Әлеге Кагыйдәләрнең 8 пунктында каралган гамәлләрдән тыш, электр челтәре хуҗалыгы объектлары өчен билгеләнгән саклау зоналарында 1000 вольттан артык киеренкелек белән, түбәндәгеләр тыела: а) саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, кушарга яисә урнаштырырга; б) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күп туплануына бәйле теләсә нинди чаралар үткәрергә (электр тапшыруының һава зоналарында); в) теләсә нинди очу аппаратларын, шул исәптән һава еланнарын, очу аппаратларының спорт модельләрен (электр тапшыруының һава линияләренең сак зоналарында) куллану (җибәрү); г) якорьларны суднолардан ташларга һәм якорьларны якорьлар, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белән (су асты электр тапшыру линияләренең сак зоналарында) үтеп китәргә; д) краннар атулары күтәрелгән һәм башка механизмнар булган (һава электр линияләренең сак зоналарында) суднолар үтеп керүне гамәлгә ашырырга. 10. Саклау зоналары чикләрендә, «Интернет» челтәре оешмаларын юридик һәм физик затларга килештерү турында язмача карамыйча түбәндәгеләр тыела:	

	а) биналарны һәм корылмаларны төзү, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү; б) тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән җирләрне вакытлыча су басу белән бәйле; в) агач һәм куаклар утырту һәм кисү; г) су төбен тирәнәйтү, җир казу һәм төяү-бушату эшләре, балык, башка су хайваннары һәм үсемлекләрне балык тоту кораллары белән чыгару, су эчертү җайланмалары, су җыю казылыгы һәм боз әзерләү (су асты электр линияләренең су асты зоналарында) ; д) йөк төялгән югары кырый габариттан вертикаль буенча ераклыгы яисә су ташу вакытында суның максималь күтәрелүен исәпкә алып, сулыклар аша электр тапшыруның һава линияләре аша кичүләре үткәргечләренең аскы ноктасына кадәр булган араны; е) йөк төялгән яисә юл өслегеннән башка 4,5 метрдан артык булган машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең сак зоналарында); ж) 0,3 метрдан артык тирәнлектә җир эшләре (сөрелә торган җирләрдә 0,45 метрдан артык тирәнлектә), шулай ук туфрак планировкасы (җир асты электр тапшыру линияләренең сак зоналарында); з) авыл хуҗалыгы культураларын су агышының биеклеге 3 метрдан артык (һава электр линияләренең сак зоналарында) тәшкил итәргә мөмкин булган очракта су сиптерү; и) авыл хуҗалыгы эшләре, авыл хуҗалыгы машиналарын һәм 4 метрдан артык биеклектәге җиһазларны кулланып (һава электр линияләренең саклау зоналарында) яисә җир сөрүгә бәйле кыр авыл хуҗалыгы эшләре (электр тапшыру линияләренең сак зоналарында). 11. Әлеге Кагыйдәләрнең 10 пунктында каралган гамәллләрдән тыш, “Интернет” челтәре оешмаларын килештерү турында язмача карардан тыш, электр челтәре хуҗалыгы объектлары өчен билгеләнгән саклау зоналарында 1000 вольтка кадәр киеренкелек белән, түбәндәгеләр тыела:Par12 а) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен утарларны, барлык төр машиналар һәм	

	механизмнар гаражларын һәм стоянкаларын, гражданнарның бакчачылык яисә үз ихтыяҗлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендә урнашкан бакчачылык һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын, шул исәптән индивидуаль торак төзелеше объектларын (электр тапшыруының һава линияләренең сак зоналарында) урнаштырырга; саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау, материалларны кушарга яисә урнаштырырга; в) суднолар стоянкасы, барж һәм йөзмә краннар өчен причаллар корырга, якорьларны суднолардан ташларга һәм аларны бирелгән якорьлар, чылбырлар, лотлар, сүсләр һәм траллар белән (су асты электр линияләренең сак зоналарында) үтәргә.	

Физик факторлардан яклау чаралары. Норматив таләпләр нигезендә генераль план тарафыннан электр магнит нурланышы чыганакларының йогынтысын киметү буенча түбәндәге чаралар каралган:

гамәлдәге торак төзелеше янында урнашкан электр магнит нурланышы чыганакларын инвентаризацияләү һәм комплекслы тикшерү уздыру;

электр линияләре буйлап саклау зоналарын оештыру һәм үтәү.

Төзелеш һәм инженерлык эшләрен үткәрү технологиясе радиоактив материаллар куллану каралмаганлыктан, радиация хәлен үзгәртү өчен сәбәпләр кӧтелми.

Торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган башка объектлар төзү өчен кишәрлекләр сайлаганда инженер-экологик тикшеренүләр кысаларында күздә тотыла торган төзелеш территориясендә гамма-фонга бәя бирергә кирәк.

2.5. линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зоналары

Россия Федерациясе элемтә линияләренең һәм корылмаларының саклау кагыйдәләре гамәлдәге кабельле, радиорелей һәм һава линияләренең сакланышын, элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең һәм шулай ук элемтә корылмаларының, Россия Федерациясе үзара бәйләнгән элемтә челтәренең нормаль эшләвен боза торган зарарлануын тәэмин итү өчен кертеләләр, гражданнарның мәнфәгатьләренә, хуҗалык итүче субъектларның җитештерү эшчәнлегенә, Россия Федерациясенең оборонага һәм иминлегенә зыян китерә.

Элемтә һәм радиофикация линияләренең кабельле һәм һава линияләре трассаларында махсус файдалану шартлары белән саклау зоналары билгеләнә:

- урман кишәрлекләрендә урнашкан торак пунктлардан читтә урнашкан җир асты элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - “җир асты элемтә кабельләре”, һәм җир асты элемтә линияләре трассасыннан яисә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыкта булган параллель туры белән билгеләнгән җир кишәрлекләре рәвешендә;

- суднолар йөри торган һәм эретеп ябыштырылган елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша күчкәндә, элемтә кабельләре өчен элемтә линияләре өчен һәм элемтә кабельләре өчен су өслегеннән алып төпкә кадәр булган су пространствосының барлык тирәнлектәге участоклары рәвешендә, параллель яссылыклар белән билгеләнә торган, һәр яктан 0,25 диңгез кабеле трассасыннан яки кабель трассасыннан елга, сусаклагыч һәм каналлар (каналлар) һәр яктан 100 метрга кадәр ераклыкта;

- кабельле элемтә линияләрендә - көчәйтү җайланмасы үзәгеннән һәм регенерацион пунктларыннан яки аларның җимерелү чикләреннән 3 метрдан да ким булмаган күләмдә һәм җир арты контурларыннан кимендә 2 метрдан ким булмаган ераклыктагы җир кишәрлекләре рәвешендә җир кишәрлекләре рәвешендә хезмәт итәргә тиешле тиешле тиешле тиешле булмаган көчәйтү линияләре һәм җир асты байлыклары өчен.

Элемтә линияләренең һәм корылмаларының саклау зоналары территориясеннән файдалану режимы Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 9 июнендәге карары белән раслаулар) белән билгеләнә. N 578) (Таблица 2.5.1).

2.5.1 нче таблица

Элемтә линияләренең һәм корылмаларының саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
линияләрнең һәм элемтә корылмаларының сак зонасы	Саклау зоналары чикләрендә язмача ризалыгыннан башка һәм элемтә линиясен һәм радиофикация линиясен эксплуатацияләүче предприятие вәкилләренең, юридик һәм физик затларның булуы тыела: а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлау эшләрен, җир механизмнары белән (барханнарның комлы зоналарыннан тыш) грунтны планировкалауны һәм җир эшләрен (тирәнлеккә сөрүдән тыш 0,3 метрдан артмаган) тормышка ашырырга; б) скважиналарны бораулауга, шурфованлауга, грунт пробаларын алуга, шартлату эшләрен башкаруга бәйле геологик төшерү, эзләү, геодезия һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга;	РФ Хөкүмәтенең 09.06.1995 N 578 Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре (утв.

	в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, терлек асрау, материалларны, азык һәм ашламаларны кушу, учак яндыру, ату урыннары булдыру; г) автотранспорт үтү һәм туктап тору, тракторлар һәм механизмнар үткәрү, һава линияләре үткәргечләре астында элемтә һәм радиофикация линияләре үткәргечләре астында габаритлы булмаган йөкләр озату, каналлар (арыклар) төзү, киртәләр һәм башка каршылыклар ясау; д) судноларны туктату, барж һәм йөзеп йөрүче краннар өчен причаллар корырга, төяү-бушату, су асты-бушату, су асты-су тирәнәйтү һәм җир казу эшләре, балык промысел участокларын бүлеп чыгарырга, балык табышы, башка су хайваннары чыгарырга, шулай ук су хайваннары балык тоту кораллары белән, су эчертү, су эчертү һәм эшкәртү, боз әзерләү. Судларга һәм башка йөзү чараларына якорьларны ташлау, якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәлүләр һәм траллар белән үтү тыела. е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрне һәм башка объектларны, электр магнит энергиясен чыгара һәм элемтә һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясый торган радиостанцияләрне төзүне; ж) җир асты элемтә линияләрен узучы җир асты коммуникацияләрен коррозиядән саклау. Юридик һәм физик затлар өчен, аерым алганда, элемтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозарга мөмкин булган һәртөрле гамәлләрне башкару тыела, аерым алганда: а) элемтә кабельләре салынган коллекторларны, коллекторларны, туннель метрополитенны һәм тимер юлларны яңадан урнаштыруны гамәлгә ашыру, элемтә кабельләре салынган һава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, техник корылмалар, радиорелеяле станцияләр, кабель әрҗәләре һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, алдан заказчылар (төзүче) һәм корылмаларны алып чыкмаган, алар белән элемтә һәм элемтә линияләре урнаштырылган; б) элемтә җир асты кабельле линияләренең трассаларын корып, әлеге трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка чүп-чар калдыклары агып төшү урыннарын корырга, үлчәнгән, сигнал, кисәтү билгеләрен һәм телефон	

	коеларын ватарга; в) көчәйтелә торган һәм регенерация пунктларының (җир өсте һәм җир асты) һәм радиореле станцияләренең һәм кабельле коеларның телефон канализациясе, бүлү шкафлары һәм кабельле әрҗәләрнең ишекләрен ачарга, шулай ук элемтә линияләренә кушылырга (бу сызыкларга хезмәт күрсәтүче затлардан тыш); г) элемтә линияләренең трассаларын, аларга техник персоналның ирекле керүенә комачаулап, борчырга; д) элемтә хезмәтләреннән файдалану максатларында абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә рөхсәтсез кушылырга; е) элемтә һәм радиофикация корылмаларына (элемтә линияләренең терәкләрен һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны өзәргә, аларга чит предметлар һәм башкаларны җыярга) зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга;	

2.6. Сак зоналары һәм магистраль һәм сәнәгать торбаүткәргечләренә кадәр минималь ераклыктагы зоналар

Авыл җирлеге территориясендә магистраль нефть үткәргеч тармагы уза.

"СП 36.13330.2012 Кагыйдәләр җыелмасы. Магистраль торбаүткәргечләр. Никольский авыл җирлеге территориясе буйлап узучы магистраль нефть үткәргечләр өчен СНиП 2.05.06-85*Актуальләштерелгән редакция түбәндәге күләмдә билгеләнә: "Әлмәт-Н.Новгород" магистраль нефть продуктлары үткәргече - 100 м, "Урта Идел Транснефтепродукты" ААҖнеке - "Әлмәт-Н.Новгород" МНП ("Михайловка" ПС - "Ковали") ПС 109-230 км - 100 м, "Әлмәт-Горький-2" МН (178-253 км) - "Реконструкция" МПП "Әлмәт-Түбән Новгород" - 100 м. Авария хәлендәге хәлләрдә шартлау куркынычы дәрәҗәсен исәпкә алалар һәм җирлекләрнең төренә, биналарның төренә, торбаүткәргечләрнең диаметрын исәпкә алып, объектларны билгеләү төренә карап дифференциацияләнгәннәр.

Торба үткәргечләрнең зарарлану мөмкинлеген бетерү өчен (аларны прокладкаларның теләсә нинди рәвешендә) саклау зоналары билгеләнә. Торба үткәргечләрдән саклау зонасы күләме магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре (раслаулар) белән билгеләнә. Россиянең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нчы номерлы Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге карары белән коры җир буенча 25 м тәшкил итә.

Магистраль нефть үткәргечләрнең минималь ераклыклары зоналарыннан файдалану режимы 2.6.1 нче таблицада бирелгән.

2.6.1 нче таблица

Магистраль торба үткәргечләрнең минималь ераклыклары зоналарыннан файдалану регламентлары

№ т/б	Зона исеме	Файдалану режимы зоналар	Норматив документлар
1	Минималь ераклык зонасы	Урнаштыру рөхсәт ителми: шәһәрләр һәм башка торак пунктлар; дача йортлары булган коллектив бакчалар; аерым сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләрен; кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хуҗалыклары; сөт заводлары; файдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары; гаражлар һәм автомобильләр өчен ачык тукталышлар; халык күпләп җыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.); 3 катлы һәм югарырак торак биналар; тимер юл станцияләре; аэропортлар; диңгез һәм елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; диңгез һәм елга транспортының гидротехник корылмалары; су үткәрү корылмаларын һәм насос станцияләрен; 1000 м3 дан артык саклана торган җиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре һ.б.	"СП 36.13330.2012 Кагыйдәләр җыелмасы. Магистраль торбаүткәргечләр. СНиП актуаль редакциясе 2.05.06-85*"
2	Саклау зонасы	Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрнең нормаль эксплуатациясен боза алырлык яисә аларны зарарларга китерерлек һәртөрле гамәлләр башкару тыела,	"магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре" (раслаулар. РФ

		аерым алганда: таныту һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм сындырырга; люклар, бикләрне ачарга һәм кабельле элемтәнең хезмәт күрсәтә торган көчәйтү пунктлары, линия арматурасы узеллары, катод һәм дренаж саклау станцияләре, линия һәм карау коелары һәм башка линия җайланмалары ачарга, краннар һәм задвижкаларны ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика торбаүткәргечләрне өзәргә яисә кертергә; һәртөрле чүплекләр корырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга; яр буе ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны җимерүдән саклый торган торба үткәргечләрне, ә янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан җимерергә; якорьларны ташларга, бирелгән якорьлар, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белән узарга, төпләндерү һәм җир казу эшләрен башкарырга; ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга. Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорты предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела: - теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзергә, - агачлар һәм куаклар утыртырга, куаклар һәм салам җыярга, коновязлар урнаштырырга, терлек асрарга, балык промысел участоклары бүлеп бирергә, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчәргә, казылык һәм боз әзерләргә; - торба үткәргечләр трассасы аша юлларны һәм	Энергетика министрлыгы 29.04.1992, РФ Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 22.04.1992 N 9 нчы карары ("Коммуникацияләре бер техник коридорда уза яки кисешә торган предприятиеләрнең үзара мөнәсәбәтләре турындагы нигезләмә" белән бергә)

		кичүләрне төзергә, - автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга, - бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга; - мелиоратив җир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзергә; - һәртөрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, грунт планировкасын һ.б. җитештерүне; - скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга.	

2.7. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

Никольский авыл җирлеге территориясендә газ бүлү челтәрләренең берничә тармаклы газүткәргече уза, шулай ук ГРП урнашкан. "СП 62.13330.2011" нигезендә. Кагыйдәләр җыелмасы. Газ-бүлү системалары. Карала торган территориядә узучы 0,3-0,6 Мп басымындагы җир асты газүткәргечләреннән чыгып, 7 м тәшкил итүче биналар һәм корылмаларның фундаментларына кадәр минималь ераклык билгеләнә. СП нигезендә ГРПтан минималь ераклык 62.13330.2011 10 метр тәшкил итә.

Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре нигезендә (РФ Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары нигезендә) газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан җир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә мәңгелек туңган йөкләрдә тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар - су өслегеннән су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м га кадәр;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләр буйлап уза торган бистәара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге просек рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең җир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарыннан файдалану регламентлары 2.7.1 нче таблицада күрсәтелгән.

2.7.1 нче таблица

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары	Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган җир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында газ бүлү челтәрләренең сак зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренең милекчеләре, хуҗалары яисә алардан файдаланучы юридик һәм физик затларга, торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектларны, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, күрсәтелгән җир кишәрлекләре чикләрендә теләсә нинди хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы юридик һәм физик затларга чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла: - торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзергә; - эксплуатация оешмалары белән килештереп, газ бүлү челтәрләре булган күперләрне, коллекторларны, автомобиль һәм тимер юлларны алдан чыгармыйча сүтәргә һәм реконструкцияләргә; - газ бүлү челтәрләрен җимерүдән саклый торган яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны җимерү;; - танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка җайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмәргә һәм юк итәргә; - чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;	РФ Хөкүмәтенең 20.11.2000 N 878 (ред. от 17.05.2016) "Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында"

	- саклау зоналарын борчырга һәм йөкләргә, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү челтәрләре зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсәтергә; - ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга; - авыл хуҗалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртергә; - газ көйләү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренең, җир асты коелары люкларының калиткаларын һәм ишекләрен ачарга, электр белән тәэмин итү чараларын, яктырту һәм телемеханика системаларын кертергә яисә сүндерергә; - газ бүлү челтәрләре биналарына һәм терәкләргә, җир өсте газүткәргечләренә, коймаларга, башка әйберләргә, баскычларга тыгарга, бәйләргә, аларга менәргә; - үз белдегең белән газ бүлү челтәрләренә тоташырга.	

2.8. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм яр буе полосалары

Авыл җирлегенең су объектларында суның сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, чистартылмаган ташландык сулар, торак пунктлар территорияләреннән өске агым, авыл хуҗалыгы җирләре, шулай ук туфрак эрозиясе йогынтысында формалаша.

Елгаларны авыл җирлеге чикләрендә төп пычратучылар - авыл хуҗалыгы җитештерүе объектлары һәм халыктан барлыкка килә торган агым сулары.

Авыл хуҗалыгы предприятиеләре тарафыннан эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәү, туфракны эшкәртү, су объектлары янындагы җирләрне сөрү, минераль ашламалар һәм пестицидларны чамадан тыш күп кертү дә сулыкларны пычратуга китерә.

Җир өсте һәм җир асты суларының пычрануында халыктан хасил булган агымлы сулар зур роль уйный, чөнки авыл җирлегенең торак пунктларында үзәкләштерелгән канализация һәм чистарту корылмалары системасы юк. Канализация булмау сәбәпле, халыктан чыккан агынты сулар чокырлар, түбәнәйтелгән рельеф участоклары, кече елгаларга агып төшә. Яңгыр сулары агынтыларын өске су объектлары кабул итә.

Җир өсте һәм җир асты суларын пычратуның тагын бер чыганагы-авыл җирлегенең терлекчелек фермалары, алар локаль чистарту корылмалары белән тәэмин ителмәгән.

Авыл җирлегендә су саклау зоналары режимнарын үтәмәү өске суларны саклау өлкәсендә төп проблема булып тора. РФ Су кодексы таләпләрен бозып, өске су объектларының су саклау зоналарында авыл җирлегенең торак пунктларында анализланмаган торак төзелеше, авыл хуҗалыгы җитештерүе объектлары урнашкан.

РФ Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары булып диңгез, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда

күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

Күлнең, сусаклагычның су саклау зонасы киңлеге, сазлык эчендә урнашкан күлдән яисә акваториясе 0,5 квадрат километрдан кимрәк булган күлдән, сусаклагычтан тыш, 50 м ераклыкта билгеләнә. Су агымында урнашкан сусаклагычның су саклау зонасы киңлеге бу сулыкның су саклау зонасының тигез киңлеге белән билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның елгалар яисә инешләр өчен озынлыктагы чишмәдән билгеләнә:

ун километрга кадәр - илле метр күләмендә;

уннан алып илле километрга кадәр - йөз метр күләмендә;

илле километрдан һәм аннан да күбрәк - ике йөз метр күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып елга тамагына кадәр ун километрдан кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авыш өчен 30 м яисә кире авыш өчен 0°м, 40 м тәшкил итә һәм 3° һәм аннан да ныграк авышу өчен 50 м тәшкил итә.

Елга, чишмә башыннан алып инешкә кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы 50 м күләмендә билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә. Су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 м тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосалары 10 км га кадәр сузылган (5 м). Гражданнарның су объектына ирекле керүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Шулай итеп, Куйбышев сусаклагычындагы су саклау зонасы күләме 200 м, инеш һәм күлләр 50 м тәшкил итә. Елгаларның һәм күлләрнең яр буе яклау полосалары 50 м, Куйбышев сусаклагычы - 200 м тәшкил итә. Куйбышев сусаклагычының һәм күлнең яр буе полосалары 20 м, инешләр 5 м күләмендә кабул ителгән.

Су саклау зоналарыннан, яр буе яклау һәм яр буе полосаларыннан файдалану регламентлары 2.8.1 нче таблицада күрсәтелгән.

2.8.1 нче таблица

Су саклау зоналарыннан, яр буе зоналарыннан файдалану регламентлары

су объектларының яклау һәм яр полосалары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су саклау зонасы	Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфракның уңдырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану; зиратларны, үләт базларын, җитештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру объектларын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, агуланучы һәм агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук зарарлы матдәләр белән пычратучы территорияне пычрату, аларны балыкчылык әһәмиятендәге су объектларында мөмкин булган иң чик концентрацияләр билгеләнмәгән; зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын күрү; Яр буе яклаутранспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, юлларда һәм махсус җиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәтеннән тыш; ягулык салу станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын төзү һәм реконструкцияләү (автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар территорияләрендә, эчке су юлларының инфраструктурасында, шул исәптән аз суднолар, федераль иминлек хезмәте органнары объектларында туктап тору базаларында (корылмаларда), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрендә, транспорт чараларын гамәлгә ашыру; химик химик химик һәм агрохимикатларны саклау (махсуслаштырылган агроцидларда саклау очракларыннан тыш) саклау, агроцидлар чикләрендә саклагыч яр буйларында һәм агроцидларны саклау; агроцидлар чикләрендә саклагыч ком полосаларын урнаштыру; агроцидларны һәм саклагыч урыннарда ком полосаларын урнаштыру; агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу; гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгаруны файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы җир асты байлыкларыннан файдаланучылар тау токымнарының җир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлеп бирүләрнең җир асты байлыклары турындагы РФ законнары нигезендә аларга бирелгән чикләрдә, РФ канунының 21.02.1992 елгы 19.1 статьясы нигезендә	Россия Федерациясе Су кодексы

	расланган техник проект нигезендә, бирелгән чикләрдә гамәлгә ашырган очраклардан тыш.garantF1://10004313.7garantF1://10004313.191 N 2395-I "Җир асты байлыклары турында"). Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарга ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хуҗалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Әлеге статья максатларында су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла: 1) үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары; 2) агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) җибәрү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса; 3) агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итүче локаль чистарту корылмалары; 4) житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга җибәрү (агызу) өчен корылмалар һәм системалар; 5) су объектларын һәм аларга якын территорияләрне нефть һәм нефть продуктлары агышыннан һәм әйләнә-тирә	

	мохиткә башка тискәре йогынтыдан яклауны тәэмин итә торган корылмалар.	
Яр буен саклау полосасы	Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зоналары өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән тыела: җирләрне сөрү; юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру; авыл хуҗалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен җәйге лагерьлар,ванналар булдыру. Су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү, шул исәптән җирлектә махсус мәгълүмат тамгалары ярдәмендә билгеләнү, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.	Россия Федерациясе Су кодексы
Яр буе полосасы	Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын җәлеп итү өчен, файдаланырга (механик транспорт чараларын кулланмыйча) хокуклы. Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнгән яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.	Россия Федерациясе Су кодексы

2.9. Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары

Никольский авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - җир асты сулары. Халык су җыю скважиналарыннан, индивидуаль скважиналардан су куллана.

Авыл җирлеге территориясендә су белән тәэмин итүнең җир асты чыганаклары - су җыю скважиналары урнашкан, алардан СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчү өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары» билгеләнергә тиеш.

Авыл җирлеге территориясендә Идел буе федераль округы буенча җир асты байлыкларыннан файдалану департаментының Татарстан Республикасы буенча геология һәм лицензияләү бүлеге (Татнедра) карамагындагы Столбище җир асты суларының санитар саклау зоналарының өченче поясы урнашкан. Казан шәһ., Нурсолтан Назарбаев ур., 15 й.

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларының санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм суүткәргеч каналның урнашу мәйданнарын үз эченә ала. Аның билгеләнеше - очраклы яки аңлы рәвештә пычранудан һәм зарарланудан су алу һәм су җыю корылмалары урынын яклау. Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Никольский авыл җирлеген су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүмат 2.9.1 нче таблицада бирелгән.

2.9.1 нче таблица

Су җыю скважиналары турында гомуми мәгълүмат

Объект исеме	Кадастр номеры	БДКМР белешмәләре буенча җирләр категориясе
Никольский ав.		
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	16:24:050101:385	Торак пунктлар җирләре
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	16:24:050101:1167	Торак пунктлар җирләре
Су җыю скважинасы	16:24:050101:1036	Торак пунктлар җирләре
Яңа Алан		
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	16:24:050701:79	Торак пунктлар җирләре
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	16:24:050701:79	Торак пунктлар җирләре
Торак пунктлар чикләреннән тыш урнашкан су җыю скважиналары һәм су җыю башнялары		
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:050801	-
Су җыю башнясы булган су җыю скважинасы	16:24:050802:4	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:050801:2385	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр

Су җыю скважинасы 4 данә.	ЗУ өлеше 16:24:050802:468	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:254001:879	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:254001:1454	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:254001	-
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:254001:138	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:255101	-
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:255101:1089	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:255001:1442	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:255001:1441	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:255001:1326	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:254401	-
Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:254301:529	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр

Су җыю скважинасы	ЗУ өлеше 16:24:254301:529	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	16:24:254601:233	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:090603	-
Су җыю скважинасы 3 данә.	ЗУ өлеше 16:24:260201:313	Урман фонды җирләре
Су җыю скважинасы	Кадастр кварталының бер өлеше 16:24:260201	-

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы тарафыннан 2021 елның 16 11 декабрендәге су җыю скважиналары координатлары бирелгән.

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы тарафыннан 2021 елның 16 11 декабрендәге мәгълүматларга караганда, авыл җирлеге территориясендә өч пояс составындагы санитар саклау зоналары «Волна» ял базасының су җыю скважинасыннан «Дәүләт гамәли оптика институты фәнни җитештерү берләшмәсе» ААҖдә урнаштырылган. Санитария саклау зонасы проекты нигезендә, җир асты суларының якланганлыгын исәпкә алып, су алу корылмасының санитар саклау поясының I күләме 30 м, II пояс - 71 м тәшкил итә. III сулык алу поясы 354 м тәшкил итә.

Су алу скважиналары өчен эшләнгән санитария зоналары проектлары булмау сәбәпле, СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә генераль план нигезендә, җир асты суларының якланганлыгын исәпкә алып, 50 м тәшкил итүче санитария саклау зонасының беренче поясы күләмнәре кабул ителде. Су белән тәэмин итү чыганаклары белешмәләре өчен икенче һәм өченче поясларның чикләре исәп-хисап ясарга кирәк.

Хуҗалык-эчәргә яраклы максатларда шулай ук санитария сагының билгеләнгән зоналары булмаган чишмә дә файдаланыла. Чишмә өчен эшләнгән санитария саклау зоналары проектлары булмау сәбәпле, СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә генераль план нигезендә, җир асты суларының яклануын исәпкә алып, 50 м тәшкил итүче санитария саклау зонасының беренче поясы күләме кабул ителде. Әлеге су белән тәэмин итү чыганагы өчен икенче һәм өченче поясларның чикләре исәп-хисап ясарга кирәк.

Өч поясның һәрберсендә махсус режим билгеләнә һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә (2.9.2 таблица).

2.9.2 нче таблица

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарын файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасы	Беренче пояс буенча чаралар: - ЗСОның беренче поясы территориясе аның чикләреннән өстән-өстән агып чыгу өчен планлаштырылырга, яшелләндерелергә, киртәләнергә һәм сак белән тәэмин ителергә тиеш. Корылмаларга юллар каты өслекле булырга тиеш. - югары көпшәле агачлар утырту, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хуҗалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану. - биналар агып төшүче суларны якындагы көнкүреш яки җитештерү канализациясе системасына, яки II пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, I поястан читтә урнашкан чистарту корылмаларының җирле станцияләренә тоташтырылган канализация белән җиһазландырылган булырга тиеш. Аерым очракларда гына канализация булмаганда, су үткәрми торган чистартылмаган һәм көнкүреш калдыклары, аларны чыгарганда, ЗСОның беренче поясы территориясен пычратуны булдырмый торган урыннарда урнаштырылырга тиеш. - Санитария саклау зоналарының беренче поясында урнашкан су үткәргеч корылмалар, шартлаулар һәм скважиналар тамаклары аша эчә торган суны пычрату мөмкинлеген булдырмау, резервуарларның люклары һәм агып төшә торган торбалар һәм насослар агызу җайланмаларын исәпкә алып җиһазландырылырга тиеш. - Барлык су җыю җайланмалары су үткәргечен эксплуатацияләгәндә проект җитештерүчәнлегенә туры килә торган факттагы дебитның ЗСО чикләрен проектлаганда һәм нигезләгәндә каралган булуын системалы тикшереп тору өчен аппаратура белән җиһазланган булырга тиеш.	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»

	Икенче һәм өченче пояслар буенча чаралар: - сулы горизонтларны пычрату мөмкинлеге өлешендә куркыныч тудыручы барлык иске, эшсез, дефектлы яисә дөрес файдаланылмый торган скважиналарны ачыклау, тампонлау яисә торгызу. - яңа скважиналар бораулау һәм туфрак катламын бозуга бәйле яңа төзелеш дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелеге үзәге белән мәҗбүри килештерелеп башкарыла. - Югалган суларны җир асты офыкларына, каты калдыкларны җир асты корылмаларына чыгаруны һәм җир асты байлыкларын эшләүне тыю. - ягулык складларын - майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, промсток, шламосаклагычлар һәм җир асты суларын химик пычрату куркынычын тудыручы башка объектлар урнаштыруны тыю. Мондый объектларны урнаштыру җир асты суларын файдаланганда гына, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелеге үзәгенең санитар-эпидемиологик нәтиҗәсе булган очракта, су горизонтын пычранудан саклау буенча махсус чаралар башкарылган очракта гына, ЗСО өченче поясы чикләрендә рөхсәт ителә. - җир өсте суларын саклауга карата гигиена таләпләре нигезендә кулланыла торган су горизонтлары белән турыдан-туры гидрологик бәйләнешкә ия булган өске суларны санитар саклау буенча кирәкле чараларны үз вакытында үтәү. Шулай ук II пояс чикләрендә тыела: зиратларны, үләт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм җир асты суларының микроб пычрануына бәйле башка объектларны урнаштыру; - ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; - төп файдаланудагы һәм реконструкцияләүдәге	

	урманнарны кисү.	

Хәзерге вакытта торак пунктларда су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары территориясеннән файдалану режимы, тулаем алганда, үтәлә, әмма санитар саклау зоналары поясларында торак пунктларда торак төзелеше территорияләре урнашуын билгеләп үтәргә кирәк.

Җир өсте суларын һәм җир асты суларын саклау чаралары.

Никольский авыл җирлеге территориясенең җир өсте һәм җир асты суларын анализлау нигезендә, су объектларыннан интенсив файдалану нәтиҗәсендә су сыйфатының начараюы гына түгел, су балансының состав өлешләренең нисбәте, сулыкларның һәм су агымнарының гидрологик режимы да үзгәрә дигән нәтиҗә ясарга мөмкин.

Шуңа бәйле рәвештә авыл җирлегенең генераль планы буенча җир өсте суларын саклау буенча инженер-техник һәм оештыру-административ чаралар комплексы үткәрү тәкъдим ителә.

Су ресурсларын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану буенча инженер-техник чаралар түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- Россия Федерациясе Су кодексы таләпләре нигезендә су объектларын пычранудан, чүпләнүдән һәм суларны ярлыландыруны гарантияли торган барлык төзелә, урнаштырыла, реконструкцияләнә торган объектларны корылмалар белән тәэмин итү;

- торак пунктларны су белән тәэмин итү объектларын реконструкцияләү һәм яңарту;

- эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең сыйфатын, шул исәптән технологик алымнарны кулланып, үзгәртү;

- су җыю скважиналарында суүткәргеч торбаларны ремонтлау һәм алмаштыру;

- канализация челтәрләре белән тәэмин ителешнең процентын су үткәргечләр белән тәэмин ителеш дәрәҗәсенә кадәр җиткерү;

- өске агымны оештыру;

– өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак территорияләрне беренчел канализация;

- торак пунктларында чистарту корылмалары булган хуҗалык-көнкүреш һәм яңгыр канализациясе челтәрләрен проектлау һәм төзү;

- авыл хуҗалыгы предприятиеләрен локаль чистарту корылмалары белән тәэмин итү;

- канализация чистарту корылмалары төзегәндә юынты суларны киптерү һәм утырмаларны утильләштерү өчен җайланмаларны алдан карау урынлы.;

- авыл җирлеге территориясен җиһазлаучы кече елгалар һәм инешләр юлларын чистарту.

Оештыру-административ чаралар сыйфатында түбәндәге чараларны үткәрү тәкъдим ителә:

- авыл җирлегенең барлык сулыкларын инвентарьлаштыру;

- Су һәм су тирәсендәге хайваннарның күпләп тупланган урыннарында агып төшүче теләсә нинди су суларын һәм калдыкларны ташлауны тыю;

- су белән тәэмин итүнең гамәлдәге челтәрләренең техник торышын мониторинглау челтәрен оештыру һәм үстерү, шулай ук җир өсте һәм җир асты суларын гидромониторинглау;

- авыл торак пунктлары һәм агросәнәгать комплексы предприятиеләре өчен эчә торган җир асты суларының ресурс базасын өйрәнү һәм яңадан җитештерү буенча эзләү-бәяләү эшләрен оештыру;

-халыкны эчә торган су белән тәэмин итә торган су алу җайланмалары белән файдаланыла торган җир асты суларын чыгару максатларында җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензияләрне үз вакытында рәсмиләштерү – ;

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының икенче һәм өченче поясы чикләрен исәпләү;

- чишмәләрне тикшерү һәм төзекләндерү;

- юынты суларны чистартуның заманча методларын һәм алдынгы технологияләрен кертү, чистарту корылмаларыннан явым-төшемнәрне зарарсызландыру һәм утильләштерү;

- эчәргә яраклы суның сыйфатына тышкы тискәре йогынтыны вакытында төшереп калдыру максатында җирлекне эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең барлык чыганакларын санитар саклау зонасында җир асты суларының торышын мониторинглауны оештыру;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 10.01.2009 ел, №17 карары белән расланган «җирлектә су саклау зоналары чикләрен һәм су объектларының яр буе саклау полосалары чикләрен билгеләү Кагыйдәләре» нигезендә, РФ Су кодексының 65 статьясы нигезендә, Су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары чикләрен билгеләү.;

- җирлектә су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе саклау полосаларында махсус мәгълүмат билгеләре беркетү;

- су саклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын, җир өсте су объектларының яр буе саклау полосаларын һәм эчәргә яраклы су чыганакларын санитар саклау зоналарында файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;;

- су хуҗалыгы системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм алардан файдалану, агып төшүче суларның су объектларына зарарлы йогынтысын булдырмый калу;

- су объектларыннан рациональ файдалану, аларны торгызу;

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә су объектларын саклау буенча су хуҗалыгы чараларын һәм чараларны гамәлгә ашыру.

2.10. Урман фонды җирләре

Россия Федерациясе Урман кодексының 10 нчы маддәсе нигезендә, урман фонды җирләрендә урнашкан урманнар түбәндәге төрләргә бүленә:

1) яклау урманнары;

2) эксплуатацияләү урманнары;

3) резерв урманнар.

Никольский авыл җирлеге территориясендә яклау категорияле урманнар бүлеп бирелде.

Яклау урманнары, саклагыч, су саклау, санитария-гигиена, сәламәтләндерү һәм урманнардан бер үк вакытта файдаланучы башка файдалы функцияләрне саклап калу максатларында үзләштерелергә тиеш, әгәр бу саклагыч урманнарны максатчан билгеләү һәм алар белән башкарыла торган файдалы функцияләр белән берләштерелгән очракта. Никольский авыл җирлеге территориясендә урманнарның түбәндәге категорияләре таралган:

1) су саклау зоналарында урнашкан урманнар;

2) табигать һәм башка объектларны яклау функцияләрен үтәүче урманнар:

- юллар һәм автомобиль юллары буйлап урманнарны яклау полосалары;

- яшел зоналар;

Аларны куллану, саклау, яклау, яңадан җитештерү үзенчәлекләре 2.10.1 нче таблицада күрсәтелгән.

2.10.1 нче таблица

Урман фонды җирләреннән файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Саклау урманнары		
Яклаучы урманнарда аларның максатчан билгеләнеше һәм файдалы функцияләре белән ярашмый торган эшчәнлекне гамәлгә ашыру тыела.		РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ
Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнарда түбәндәгеләр тыела: - агулы химик препаратлар куллану; -печәнлектән, умартачылыктан һәм товар аквакультурасыннан (товар балыкчылыгыннан) тыш, авыл хуҗалыгын алып бару; - урман плантацияләрен булдыру һәм эксплуатацияләү; капиталь төзелеш объектларын төзү һәм	Россия Федерациясе Урман кодексы

	эксплуатацияләү, моңа велосипед һәм йөгерү юллары, линия объектлары, гидротехник корылмалар һәм нефть һәм табигый газны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару өчен кирәкле объектлар керми.	
Табигать һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар	Урман-парк зоналарында түбәндәгеләр тыела: - урманнарны саклау һәм яклау өчен, шул исәптән фәнни максатларда, агулы химик препаратлардан файдалану; - аучылык хуҗалыгы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру; - авыл хуҗалыгын алып бару; файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару; - велосипед һәм йөгерү юлларыннан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капиталь төзелеш объектларын төзү. Урман-парк зоналарында урнашкан урманнарны саклау максатларында мондый урманнар урнашкан җирләрдә коймалар торгызу рөхсәт ителә. Яшел зоналарда тыела: - урманнарны саклау һәм яклау өчен, шул исәптән фәнни максатларда, агулы химик препаратлардан файдалану; - аучылык хуҗалыгы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру; файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару; авыл хуҗалыгын алып бару, печән чабудан һәм умартачылыктан тыш, шулай ук печән һәм умартачылык максатларында киртәләр төзү дә керә; - велосипед һәм йөгерү юлларыннан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капиталь төзелеш объектларын төзү. авыл хуҗалыгын алып бару, печән чабудан һәм умартачылыктан тыш, шулай ук печән һәм умартачылык максатларында киртәләр төзү дә керә; - гидротехник корылмалардан, элемтә линияләреннән, электр тапшыру линияләреннән,	Россия Федерациясе Урман кодексы

	җир асты торбаүткәргечләреннән тыш, капиталь төзелеш объектларын төзү һәм эксплуатацияләү; - аучылык хуҗалыгы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру, әгәр эшчәнлекнең күрсәтелгән төрләрен гамәлгә ашыру урман утыртмаларын кисүне үткәрүгә яисә аучылык инфраструктурасы объектларын булдыруга китерә икән. Урман-парк зоналарының, яшел зоналарның чикләрен үзгәртү аларның мәйданы кимүгә китерергә мөмкин, рөхсәт ителми. Урман-парк зоналарында функциональ зоналар, урман-парк зоналарының, яшел зоналарның мәйданы һәм чикләре Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.	

2.11. Хайваннар дөньясы объектларын саклау

Торак пунктларны, предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштырганда, проектлаганда, төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә хайваннар дөньясын саклау өлкәсендәге норматив-хокукый актлар таләпләре нигезендә хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеген һәм аларның үрчү шартларын, симертү, ял итү һәм миграция юлларын саклау, шулай ук территорияләрнең һәм акваторияләрнең яклау участокларының кагылгысызлыгын тәэмин итү буенча чаралар каралырга тиеш.

Җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясын саклау һәм яклау үзенчәлекләре 2.11.1 таблицасында күрсәтелгән.

2.11.1 нче таблица

Хайваннар дөньясы объектларын һәм аларның яшәү тирәлеген саклау буенча гомуми таләпләр

Җитештерү процессы	Җитештерү процессларын гамәлгә ашырганда таләпләр	Норматив документлар
Хайваннар дөньясы объектларын һәм аларның яшәү тирәлеген саклау буенча хайваннар дөньясы объектлары үлемен булдырмауга юнәлдерелгән гомуми таләпләр Татарстан Республикасы Экология кодексында билгеләнгән. (11.12.2021 N 91 номерлы Татарстан Республикасы Законнары редакциясендә). Әлеге таләпләр барлык юридик затлар өчен милек рәвешләренә һәм ведомствога буйсынуга бәйсез рәвештә, вазыйфаи затларга, шулай ук хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы физик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга мәҗбүри һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясендә гамәлдә.		«Җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыру линияләрен

Сәнәгать һәм су хуҗалыгы җитештерү процесслары	Сәнәгать һәм су хуҗалыгы процесслары, хайваннар дөньясы объектлары территориясенә үтеп керүгә комачаулаучы, киртәләр һәм җайланмалары булган, махсус җиһазландырылган җитештерү мәйданчыкларында алып барылырга тиеш. җитештерү мәйданчыгындагы зарарлы матдәләр һәм чимал йогынтысыннан хайваннар дөньясы объектларының үлемен булдырмау максатларында түбәндәгеләр тыела: материаллар һәм чималны махсус җиһазландырылган бетонлаштырылган һәм төзелгән канализация системасы булган мәйданчыклардан тыш сакларга; хуҗалык һәм җитештерү агым суларын урынның рельефына агызырга; җитештерү калдыкларын күпләп барлыкка китереп, турыдан-туры су куллану системаларыннан һәм ресурс озату технологияләреннән файдалану; чыгарыла торган сыек һәм газ рәвешендәге чималны җыю, саклау һәм транспортлау герметизацияләнгән системаларыннан тулысынча файдаланмаска; аларга кыргый хайваннар эләгүдән саклану системасы белән җиһазланмаган савытларны һәм резервуарларны куллану.	эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләрен раслау турында» 1996 елның 13 августындагы 997 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең карары, Татарстан Республикасы Экология кодексының 2009 елның 15 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы карары; «Җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыруы линияләрен эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләре турында» 2000 елның 15 сентябрендәге 669 номерлы
Авыл хуҗалыгы җитештерү процесслары	Авыл хуҗалыгы җитештерү процесслары хайваннар дөньясы объектларының массакүләм үлүенә яисә аларның яшәү тирәлеген үзгәртүгә куркыныч тудырмый торган технологияләр һәм механизмнар кулланып гамәлгә ашырылырга тиеш. Авыл хуҗалыгы объектлары һәм хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуына китерерлек стационар билгеләнгән механизмнар кыргый хайваннарның үтеп керүенә комачаулаучы махсус киртәләргә, шулай ук санитар - саклау зоналарына һәм әйләнә-тирә мохит пычрануга юл куймый торган чистарту корылмаларына ия булырга тиеш. Су объектларына һәм җирлекнең рельефына агып	

	төшүче теләсә нинди агып төшүче суларны һәм су асты хайваннарының күпләп җыелуы урыннарында агызу тыела.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары
3. Урман сәнәгате һәм урман хуҗалыгы җитештерү процесслары	Урман корылышы проектлары һәм урман фондына кермәгән урман фондыннан һәм урманнардан файдалануга бәйле чаралар планнары, мәҗбүри рәвештә, хайваннар дөньясы объектларын һәм аларның яшәү тирәлеген саклау буенча махсус бүлекләр булырга тиеш. Урман фонды һәм урман фондына кермәгән урманнардан файдалану, хайваннар дөньясы объектларының уңайлы яшәү тирәлеген саклау шартларында гамәлгә ашырылырга тиеш. Бу участокларда кыргый терлекләр үрчетү, аларны ашату һәм үстерү чорында тыела: химик матдәләр һәм агулы химикатлар кулланып, урман корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш чаралары үткәрү; урманны караганда арборицидлар куллану (агач кәүсәсенә иньекцияләрдән тыш)); терлекләрнең җәйге лагерьларын төзү; махсус билгеләнгән һәм киңлеге 5 метрдан артмаган сукмаклардан тыш малларны куу. Урман фонды һәм урман фондына кермәгән урманнар кишәрлекләрендә кыргый җәнлекләрнең яшь терлекләрен үрчетү, ашату һәм үстерү урыннарында чикләнергә яки тыелырга мөмкин: урманнан төп файдалану һәм карау чикләрен үткәрү; мәйданнарны бүлү; агач чыгаруны; терлек көтү; Печән чабу	
Транспорт магистральләрен һәм объектларын эксплуатацияләү	Транспорт магистральләрен проектлау һәм төзү аларның ландшафтларның төрле типтагы табигый чикләре, миграция юллары кисешүе, шулай ук хайваннар дөньясы объектларын туплау урыннары буенча үтүен мөмкин кадәр чикләүне	

	исәпкә алып гамәлгә ашырылырга тиеш. Транспорт магистральләрендә хайваннар дөньясы объектларының миграциясе юллары белән кисешү урыннарында транспорт хәрәкәте тизлеген чикләүнең махсус кисәтү билгеләре һәм билгеләре урнаштырылырга тиеш. Хайваннар дөньясы объектларын концентрацияләү урыннарында һәм аларның миграция юлларында транспорт магистральләренең аеруча куркыныч участоклары махсус үтеп керү җайланмалары белән чикләнә. Транспорт дамбалары һәм җир өсте су агымнарын (сусаклагычларны, елгаларны һәм инешләрне) кисеп үтүче күпер күчешләре балыкларның һәм коры җирдә яшәүче хайваннарның ирекле миграциясен тәэмин итүче махсус җайланмалар белән җиһазландырылырга тиеш.	
Торба үткәргечләрне эксплуатацияләү	Торба үткәргечләрне проектлау һәм төзү хайваннар дөньясы объектларын яклауны тәэмин итүне исәпкә алып башкарылырга тиеш. Массакүләм миграция чорларында һәм үрчү урыннарында торба үткәргечләр төзү, яшь терлекләрне ашату, уылдык чәчү, симертү һәм эскертләр булдыру эшләре балыкларның яшь затлары хайваннар дөньясы объектларын һәм аларның яшәү тирәлеген саклау, тикшереп тору һәм җайга салу буенча Татарстан Республикасының махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан чикләнергә мөмкин. Трубопроводлар күмелергә тиеш (җир астына билгеле бер тирәнлеккә салынган). Җиңел йолып китә торган хайваннар яшәү тирәлегендә торба үткәргечләр төзегәндә (сазлыклы участоклар һәм башкалар), анда торбаларны җиргә йотып булмый торган урыннарда, 3 метрдан да ким булмаган биеклеккә торбаүткәргечләрнең аерым участокларын күтәреп, миграцияләүче хайваннар өчен күчеш корылмасын күз алдында тотарга кирәк. Зур өслек сулары (сусаклагычлар, елгалар, күлләр һ.б.) кисешкән очракта, торбаүткәргеч тирәнәйтелә һәм теркәлә. Торба үткәргеч белән	

	кисешкәндә, елгалар һәм инешләр аша эстакада ясала. Суүсемнәр һәм кышлаучы кишәрлекләрдә су төбендәге торба үткәргечләрне салу тыела. Су объекты кисешкән урында, җир өсте хайваннары концентрациясе участогында торбаүткәргеч авария нәтиҗәсендә зыян күргән торбаүткәргеч участогын өзүне тәэмин итүче техник җайланмалар белән тәэмин ителергә тиеш. Торба үткәргечләрне төзүне, реконструкцияләүне һәм ремонтлауны алып барганда, бер айдан артык вакытка күмелмәгән һәм киртәләнмәгән траншеяларны калдыру тыела. Торба үткәргечне төзү, реконструкцияләү яки ремонтлау тәмамлангач, җыелмаган конструкцияләр, җиһазлар, материаллар, агып төшүче сулар һәм җитештерү һәм куллану калдыклары белән савытлар калдыру тыела.	
Элемтә һәм электр тапшыру линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү	Элемтә һәм электр тапшыруының яңа линияләрен проектлау һәм төзү аларны беркетү участокларында токонлы үткәргечләр белән терәк конструкцияләренә орынган очракта, шулай ук бугаз вакытында үткәргечләр белән бәрелешкән очракта кошларның һәлак булу куркынычын булдырмау һәм кыскарту зарурлыгын исәпкә алып башкарылырга тиеш. Терәк һәм изоляторлар электр тапшыру линиясен төзегәндә, махсус кош-корт саклагыч җайланмалар, шул исәптән аларны токсез үткәргечләргә орып җибәрә торган урыннарда оя корырга комачаулаучы җайланмалар белән җиһазланырга тиеш. Ясалма металл конструкцияләрне махсус кош-кортны яклаучы җайланмалар сыйфатында куллану тыела. Электр тапшыру линияләре буйлап махсус санитар - хайваннар дөньясы объектларын электр магнит кыры йогынтысыннан һәлакәткә комачаулаучы яклау полосалары җиһазландырыла. Үткәргеч элемтә һәм электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләү электр магнит кырлары йогынтысының иң чик мөмкин булган	

	дәрәҗәләре нормативларын һәм хайваннар дөньясы объектларына электр тапшыру линиясенең башка зарарлы физик йогынтыларын арттыруны булдырмый торган режимда гамәлгә ашырылырга тиеш. Электр тапшыру линияләрендә трансформатор подстанцияләрен, аларның төеннәрен һәм хайваннарның подстанция территориясенә үтеп керүен һәм күрсәтелгән төеннәргә һәм механизмнарга әләгүен булдырмый торган җайланмаларны (коймаларны, тиречеләрне һ.б.) җиһазламыйча эшләүче механизмнарны эксплуатацияләү тыела. Кошларның массакүләм миграция урыннарында аларның үлемен булдырмау өчен, элемтә линияләре белән бәрелешүдән саклану өчен җир асты кабель яки радиорелейн элемтә системасын алыштыру тәкъдим ителә.	

2.12. Файдалы казылмаларны чыгару зонасы

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы тарафыннан 2021 елның 16 11 декабрендәге мәгълүматларга караганда, авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасы буенча җир асты байлыкларыннан файдалануга лицензияләр реестрында лицензияләр исәпләнә:

- ТАТ КМУ №02322 ТЭ сериясе, "Теньковск" ятмасында төзелеш комын разведкалау һәм чыгару максаты белән "Теньки-неруд" ҖЧҖ (ИНН 1657253881) бирелгән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Рус Буртасыннан көнчыгышка таба 2,6 км ераклыкта һәм Идел елгасының уң ярындагы Красновидово бистәсеннән 1,1 км төньяк-көнчыгыштарак, 1353,5-1358,6 км интервалында Куйбышев сусаклагычы чикләрендә Идел елгасының судно йөрешеннән сулдарак урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 31.12.2061. Җир асты байлыклары кишәрлеге тау катламы статусына ия. 16-4300-00180 номерлы тау үткәргеч акт 20.07.2020 Ростехнадзорның Идел буе идарәсе тарафыннан бирелгән;

- "ГЕОТЭК" ҖЧҖ тарафыннан бирелгән 02626 номерлы ТАТ сериясе (ИНН 1660348572) "Овражное" ятмасында комны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару максаты белән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Сапуголи елгасыннан 1,5 км төньяк-көнчыгыштарак һәм Кирби авылыннан 2,3 км төньяк-көнбатыштарак урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 01.10.2048. Җир асты байлыклары кишәрлеге тау катламы статусына ия. 16-4300-00224 нче тау үткәргеч акты 19.05.2021 Идел буе Ростехнадзор идарәсе тарафыннан бирелгән;

- «М12 Снаб» ҖЧҖ (ИНН 1660357182) тарафыннан бирелгән 02757 ТП номерлы ТАТ сериясе «Буртасинское» җир асты байлыклары кишәрлегендә геологик өйрәнү,

разведкалау һәм ком чыгару максаты белән. Җир асты байлыклары кишәрлеге Рус Буртасы авылыннан көнчыгыштарак 2,5 км ераклыкта Идел елгасының сулъяк читлегендә 1350-1360 км интервалында урнашкан. Лицензиянең гамәлдә булу вакыты - 01.05.2024.

РФ Су кодексы нигезендә гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару су саклау зонасы чикләрендә урнашкан территориядән тыш, тау катламы чикләрендә рөхсәт ителә.

Җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчергәндә, су саклау зонасын исәпкә алып, җир кишәрлекләрен ызанлау буенча кадастр эшләрен башкару зарур.

«Җир асты байлыклары турында» Россия Федерациясе Законының 7 статьясы нигезендә файдалы казылмалар чыгару өчен җир асты байлыкларыннан файдалануга лицензия, файдалы казылмалар чыгаруга, махсус сакланылучы геологик объектлар төзүгә һәм эксплуатацияләүгә бәйле булмаган җир асты корылмаларын төзүгә һәм эксплуатацияләүгә, авыр чыгарыла торган файдалы казылмаларны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару технологияләрен эшләү өчен, шулай ук җир асты байлыкларының кишәрлеге разведкалау һәм минераль чимал чыгарганда продукцияне бүлү турындагы килешү нигезендә кулланучыга тау бүлемтеге - җир асты байлыкларының геометрлаштырылган блогы рәвешендә бирелә.

Тау биләмәсенең чикләрен билгеләгәндә файдалы казылмалар ятмаларының пространстволы контурлары, җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү участогының торышы, тау һәм шартлату эшләрен имин алып бару чикләре, тау токымнарының зарарлы йогынтысыннан саклау зоналары, тау токымнарын хәрәкәтләндерү зоналары, табигать объектлары, биналар һәм корылмалары астында саклау тигезлекләре контурлары, карьер һәм кисемтәләр бортлары төрлелеге һәм җир асты байлыкларының, җир асты байлыкларын геологик өйрәнү һәм җир асты өслегенең торышына йогынты ясый торган башка факторлар исәпкә алына.

Җир асты байлыкларының аерым участокларыннан файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү, җир асты байлыкларыннан нәтиҗәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Торак пунктлар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану халыкның тормышы һәм сәламәтлеге иминлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау куркынычы тудырырга, тау эшкәртмәләренең, бораулау скважиналарының һәм җир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле башка корылмаларның сакланышын да кертеп, биналарның һәм корылмаларның сакланышын булдырырга мөмкин булган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы («Җир асты байлыклары турында» Россия Федерациясе Законының 8 статьясы) нигезендә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән законның 22 статьясы нигезендә җир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы җир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрне имин алып бару өчен җавап бирә; җир асты байлыкларыннан файдаланганда бозылган җир кишәрлекләрен һәм башка табигый объектларны аларны алга таба куллану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

“Җир асты байлыклары турында” Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан һәм файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарында урнашкан җир кишәрлекләрен төзү, шулай ук җир асты корылмаларының файдалы казылмалар яту урыннарында торак пунктлар чикләрендә урнаштыру җир асты байлыкларының дәүләт фонды яисә аның территориаль органы рөхсәте нигезендә рөхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын үз белдеге белән төзү җитештерелгән чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм торгызылган объектларны демонтажлау чыгымнарын каплаусыз туктатыла.

2.13. Махсус саклана торган табигать территорияләре

Махсус сакланучы табигать территорияләре - табигать комплекслары һәм аеруча табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия булган, дәүләт хакимияте органнары карарлары тарафыннан тулысынча яисә өлешчә хуҗалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән җир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлеге участоклары.

Махсус сакланучы табигать территорияләре экологик тигезлекне саклау, табигый төрлелекне саклау һәм өйрәнү өчен булдырылган. Аларның территорияләрендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән саклау режимнарын үтәргә кирәк.

Татарстан Республикасында махсус сакланылучы табигать территорияләре Дәүләт реестры мәгълүматлары буенча (Татарстан Республикасында махсус сакланылучы табигать территорияләренең Дәүләт реестрын раслау һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында) Никольский авыл җирлеге территориясендә урнашкан:

- «Архиерей күле» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле;

- «Кара күл» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле;

- «Сапуголи күле» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле;

- «Идел киңлекләре» ландшафт юнәлешендәге региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгы.

2.13.1 нче таблица

МСТТ территориясен файдалану режимы

№ т/б	Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
1	"Архиерей күле" төбәк әһәмиятендәге	Табигать һәйкәле территориясен саклау режимын, шулай ук законда билгеләнгән тәртиптә су саклау	Россия Федерациясе Су кодексы,

	табигать һәйкәле	зоналарыннан файдалану режимын үтәү. Табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә һәм аларның саклау зоналары чикләрендә табигать һәйкәлләренең сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.	«Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» ФЗ-№ 33 14.03.1995 ел, "Татарстан Республикасында махсус сакланылучы табигать территорияләре Дәүләт реестрын раслау һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында" 2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары «Татарстан Республикасының региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләре турындагы нигезләмәләрне раслау хакында» 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.
2	"Кара күл" төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле		
3	"Сапуголи күле" төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле		
4	«Идел киңлекләре» ландшафт юнәлешендәге региональ әһәмияттәге дәүләт табигый тыюлыгы	Тыюлык территориясендә теләсә нинди эшчәнлек тыела. тыюлыкның сакланышын бозу, шул исәптән: - тарихи барлыкка килгән табигый байлыкны үзгәртүгә китерерлек эшчәнлек ландшафт, заказникның экологик, эстетик һәм рекреацион сыйфатларын киметү яисә юкка чыгару, тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен тоту режимын бозу; - яңа торак пунктлар булдыру һәм	«Югары Ослан, Яшел Үзән, Лаеш муниципаль районнары, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә "Идел киңлекләре" ландшафт профильле региональ әһәмияттәге дәүләт табигый заказнигын төзү турында» 2019 елның 30 декабрендәге 1260 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары Россия Федерациясе Су кодексы,

		булганнарын, бакчачылык пунктларын киңәйтү коммерциягә карамаган ширкәтләр һәм яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр; - төзелеш, индивидуаль торак өчен җир кишәрлекләре бирү торак пунктлардан, бакчачылардан тыш төзелеш, бакчачылык коммерциягә карамаган ширкәтләр һәм яшелчәчелек коммерциягә карамаган ширкәтләр; - капиталь төзелеш объектларын төзү һәм реконструкцияләү, шул исәптән әгәр мондый төзелеш һәм реконструкция заказникның эшләве белән яисә торак пунктларның, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең һәм коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтләренең эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле булмаса һәм җир кишәрлекләренең максатчан билгеләнешенә туры килмәсә, линия объектлары; - файдалы казылмалар эшләүдән тыш, файдалы казылмалар эшкәртү тыюлык төзелгән мизгелгә кадәр бирелгән лицензияләр буенча ятмаларның лицензияле участокларын; - санитар чистартылмаган агып төшүче суларны су объектларына агызу; зарарсызландыру; - агулы химикатлар, минераль ашламалар, үсемлекләрне химик яклау чаралары һәм үсеш стимуляторлары куллану, шулай ук агулы химикатлар, минераль ашламалар, тирес һәм ягулык-майлау материаллары урнаштыру һәм аларны кушу;	

		- җитештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив калдыкларны урнаштыру объектларын төзү, химик, шартлаткыч, агулы, агулаучы һәм агулы матдәләр; - гомуми файдаланудагы юллардан тыш, автомототранспорт чаралары йөрү һәм туктап тору Моның өчен махсус каралган урыннардан тыш (моңа бәйле очраклардан тыш) транспорт чараларыннан милекчеләр, хуҗалар, кулланучылар тарафыннан файдалану тыюлык чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен махсус вәкаләтле дәүләт органнары, шулай ук аварияләр һәм табигый бәла-казалар очракларында; - катерлар, көймәләр һәм башкаларны катнаштыру өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру аз үлчәмле суднолар; - туристик тукталышлар оештыру, учаклар кабызу, массакүләм мәгълүмат чаралары уздыру спорт һәм тамаша чаралары бу урыннар өчен махсус каралган чикләрдән тыш; - автотранспорт чараларын һәм авыл хуҗалыгы техникасын юу; үсемлекләр һәм хайваннар, чит хайваннар интродукциясе - җирле флора һәм фауна; Язгы чорда аучылык, санны җайга салу максатларында аучылыктан тыш һәм фәнни-тикшеренү һәм белем бирү	

		эшчәнлеген гамәлгә ашыру; - аулау объектларына кертелмәгән хайваннарны аулау, чыгарудан тыш санын җайга салу, шулай ук сирәк һәм куркыныч яный торганнарны чыгару максатларында Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән хайваннар, үсемлекләр һәм гөмбәләр төрләренең юкка чыгуы	

Махсус саклаучы табигать территорияләрен яклау чаралары.

Яңа торак төзелеше мәйданчыклары Никольский авылында, Тарлаш авылы нда, Пиголи авылында, торак пунктларның гамәлдәге чикләрендә, төзелештән ирекле территорияләрдә каралган. Әлеге территорияләрне үзләштерү ООПТ объектларына тискәре йогынтыны булдырмау максатыннан, тикшеренү эшләрен башкарганнан соң гына мөмкин.

«Озеро Архиерейское», «Озеро Черное», «Озеро Сапуголи» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәлләренә тискәре антропоген йогынтыны булдырмау максатларында табигать һәйкәлләренең чикләрен һәм махсус саклау режимын сакларга кирәк.

2.14. мәдәни мирас объектларының яклау зоналары

Россия Федерациясе халыкларының “Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында”гы 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль Закон нигезендә Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) рәсем сәнгате, скульптуралар, декоратив-гамәли сәнгать объектлары, фән һәм техника объектлары һәм матди культураның тарихи вакыйгалар нәтиҗәсендә барлыкка килгән, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, сәнгать, фән һәм техника, эстетика, этнология һәм социаль мәдәният объектлары карый һәм алар белән бәйле күчемсез мөлкәт объектлары керә һәм алар эповилизацияләр, мәдәниятнең чын чыганаклары, мәдәниятнең барлыкка килүе һәм үсеше турында мәгълүмат чыганаклары булып тора.

Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектларын саклау комитеты мәгълүматлары нигезендә «Проектлау территориясендә чикләүләр барлыгы турында»

 - региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты: «Никольская церковь, 1848 г.» адресы буенча урнашкан адрес: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Никольский ур., Үзәк ур., 45 йорт, 16:24:050101:361.

Ачыкланган мәдәни мирас объектлары (архитектура һәйкәлләре):

«Никольская чиркәве, 1829г.» адресы буенча урнашкан адрес: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Никольский авылы;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Тарлаш авылы адресы буенча урнашкан «Покровская, 1901-1906 еллар чиркәве».

Шул ук вакытта күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре бәяләмәсе төзелгән вакытка билгеләнмәгән.

Ачыкланган мәдәни мирас объектлары (археология һәйкәлләре):

адресы буенча урнашкан “Гариза каберлеге”: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, Тарлаш авылы . Күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының 2014 елның 07 июнендәге 590од номерлы боерыгы белән билгеләнгән (кушымтада бирелә);

«Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге адресы буенча урнашкан «Степаново авылының мәдәни катламы» җирлеге. Территория чикләре һәм күрсәтелгән мәдәни мирас объектыннан файдалану режимы мәдәни мирас объектларын саклау буенча Татарстан Республикасы комитетының 04.06.2021 № 120-П боерыгы белән билгеләнгән (кушымта итеп бирелә);

«Березогривская стоянка I», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка II», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка III», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка V» тукталышы;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка VI» тукталышы;

«Березогривская стоянка VII», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

«Березогривская стоянка VIII», адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.д. Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «IX беретровская стоянкасы»;

адресы буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «X береезогривская стоянкасы»;

Татарстан Республикасы, Лаеш муниципаль районы, Никольский авыл җирлеге, б.Березовая Грива, төньяк-көнбатышка таба урнашкан «Березогривская стоянка XI».

Шул ук вакытта күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре бәяләмәсе төзелгән вакытка билгеләнмәгән.

Мәдәни мирас объектларының яклау зоналары мәдәни мирас объектының аның тарихи мохитендә сакланышын тәэмин итү өчен булдырылган. Аларның территорияләрендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән саклау режимнарын үтәргә кирәк (2.14.1 нче таблица).

2.14.1 нче таблица

Мәдәни мирас объектларының яклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
мәдәни мирас объектының яклау зонасы	Реестрга кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр (археологик мирас объектлары, некропольләр, каберлекләр, монументаль сәнгать әсәрләре, шулай ук истәлекле урын чикләрендә урнашкан һәйкәлләр һәм ансамбльләр) янындагы территорияләр мәдәни мирас объектларының яклау зоналары булып тора, алар чикләрендә мәдәни мирас объектларының һәм композицион-төрле элемтәләрнең (панорамаларга) сакланышын тәэмин итү максатларында капиталь төзелеш объектларын төзү һәм аларның параметрларын (биеклекләрен, катларын, мәйданнарын) үзгәртү белән бәйле реконструкцияләү тыела. Саклау зоналары археологик мирас объектлары, некропольләр, җирләүләр өчен, некрополь чикләрендә урнашкан монументаль сәнгать әсәрләре, шулай ук мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы тарафыннан әлеге Федераль законның 56.4 статьясында каралган таләпләр һәм чикләүләр билгеләнгән истәлекле урын чикләрендә урнашкан һәйкәлләр һәм ансамбльләр өчен билгеләнми. мәдәни мирас объектын яклау зонасы чикләре түбәндәгеләр билгеләнә: 1) торак пункт чикләрендә урнашкан һәйкәл өчен	"Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында" 25.06.2002 N 73-ФЗ номерлы Федераль закон

	һәйкәл территориясенең тышкы чикләреннән 100 метр ераклыкта, торак пункт чикләреннән читтә урнашкан һәйкәл өчен һәйкәлнең тышкы чикләреннән 200 метр ераклыкта; 2) торак пункт чикләрендә урнашкан ансамбль өчен ансамбль территориясенең тышкы чикләреннән 150 метр ераклыкта, торак пункт чикләреннән читтә урнашкан ансамбль өчен ансамбль территориясенең тышкы чикләреннән 250 метр ераклыкта. Торак пункт чикләрендә урнашкан мәдәни мирас объекты территориясенең расланган чикләре булмаган очракта, мондый объектның яклау зонасы чикләре һәйкәлнең тышкы стенасы линиясеннән 200 метр ераклыкта йә ансамбльнең иң ерак элементларын, парк территориясен дә кертеп, тышкы нокталарын тоташтыручы ансамбльнең гомуми контуры линиясеннән билгеләнә. Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан мәдәни мирас объекты территориясенең расланган чикләре булмаган очракта, мондый объектның яклау зонасы чикләре һәйкәлнең тышкы стенасы линиясеннән 300 метр ераклыкта йә ансамбльнең иң ерак элементларын, парк территориясен дә кертеп, тышкы нокталарын тоташтыра торган ансамбльнең гомуми контуры линиясеннән 300 метр ераклыкта билгеләнә.	

Мәдәни мирас объектларын яклау чаралары.

Ачыкланган мәдәни мирас объектларын (архитектура һәм шәһәр төзелеше) яклау һәм аларның тарихи мохитендә сакланышын тәэмин итү максатларында түбәндәгеләр кирәк:

мәдәни мирас объектын яклау зонасы чикләрен һәм режимын үтәү;

мәдәни мирас объектын саклау зонасы проектын эшләү һәм раслау.

2.15. Приаэродром территорияләре

Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлеге территориясе өлешчә «Казан» халыкара аэропортының приаэродром территориясендә урнашкан.

2.15.1 нче таблицада Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1997 елның 19 мартындагы 60-ФЗ номерлы карары, «“Аэродром территориясе янындагы нигезләмәне һәм Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органнары һәм Федераль хезмәт тарафыннан, аэроприаэродром территориясен билгеләү турындагы акт проектын килештереп һәм аэродром территориясенең җиденче ярдәмче зонасы чикләрен билгеләгәндә, кулланучылар хокукларын һәм кеше иминлеген яклау өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт (Таблица 2.15.1) арасында барлыкка килә торган каршылыкларны чишү кагыйдәләрен раслау турында” РФ Хөкүмәтенең 02.12.2017 № 1460 карары белән каралган чикләүләр китерелгән.

2.15.1 нче таблица

Аэродром территориясе подзоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Приаэродром территориясе зоналары	Аэродромлы территориядә Россия Федерациясе һава кодексының 47 статьясында каралган подзоналар бүленә. Подзоннарны аерып алу түбәндәгечә башкарыла: Аэродромлы территориядә күчемсез милек объектларын куллануны һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруны чикләү билгеләнгән түбәндәге ярдәмче зоналар бүленә:consultantplus://offline/ref=9270762666605D58E7F3A6211C0706B30EAD19F0FABC2056FD32C57BF383F8F99BE1D4AEC09958CA75EBE5893EC42DC56F99D0SFLAG 1) һава хәрәкәтен һәм һава ташуларын оештыру һәм аларга хезмәт күрсәтү, очып китүне, утыруны, руль куюны һәм һава судноларын туктауны тәэмин итү өчен билгеләнмәгән объектларны урнаштыру тыела торган беренче ярдәмче зона; 2) пассажирларга хезмәт күрсәтү һәм багаж, йөкләр һәм почта эшкәртү, һава судноларына хезмәт күрсәтү, авиация ягулыгын саклау һәм һава судноларын тутыру, энергия белән тәэмин итүне тәэмин итү өчен билгеләнмәгән объектларны, шулай ук аэропорт инфраструктурасына кагылмый торган объектларны урнаштыру тыела торган икенче ярдәмче зона; 3) биеклеге тиешле аэродром территорияне билгеләгәндә Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән чикләүләрдән артып киткән объектларны урнаштыру тыела торган өченче ярдәмче зона; 4) һава хәрәкәтен оештыру өчен билгеләнгән һәм беренче подзонадан читтә урнашкан һава хәрәкәтен оештыру өчен билгеләнгән чаралар һәм һава хәрәкәтенә хезмәт күрсәтү системалары эшендә тоткарлыклар	Россия Федерациясе һава кодексы" 19.03.1997 N 60-ФЗ "Аэродром территориясе турында нигезләмәне һәм Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең

	тудыручы объектлар урнаштыру тыела торган дүртенче ярдәмче зона; 5) очышлары куркынычсызлыгына йогынты ясарга мөмкин булган куркыныч җитештерү объектларын урнаштыру тыела торган бишенче ярдәмче зона; 6) кошларны җәлеп итүгә һәм күпләп туплауга ярдәм итә торган объектлар урнаштыру тыела торган алтынчы ярдәмче зона; 7) тискәре физик йогынтыны булдырмау максатларында, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып, җир законнары нигезендә билгеләнгән җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү исемлеге билгеләнә торган җиденче ярдәмче зона. Шул ук вакытта күрсәтелгән тискәре физик йогынтыда һава судносы очышлары, санитар-эпидемиологик таләпләргә бәйле барлыкка килә торган эквивалент тавыш дәрәҗәсенең туры килмәве аңлашыла.	югары башкарма органнары, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан федераль башкарма хакимият органнары һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт тарафыннан Россия Федерациясе субъектлары дәүләт

		хакимиятенең югары башкарма органнары арасында барлыкка килгән каршылыкларны хәл итү кагыйдәләрен раслау хакында"2017 елның 2 декабрендәге 1460 номерлы РФ Хөкүмәте карары

2.16. Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре

Никольский авыл җирлеге территориясендә стационар сугару системалары булган, ягъни мелиорацияләнә торган авыл хуҗалыгы җирләре юк.

2.17. Табигать-экология каркасы системасы

Авыл җирлеген яшелләндерү системасының төп структур элементлары әйләнә-тирә мохит торышына шактый күп планлы йогынты ясый. Алар табигый биосфера процессларының барышын хуплыйлар, климатны җайга сала, әйләнә-тирә мохиткә антропоген йогынтыны киметәләр, хуҗалык эшчәнлеге, яшәү һәм халыкның ялы шартларын яхшырталар.

Хәзерге вакытта авыл җирлегенең яшел утыртмалары системасы формалашмаган. Җирлеккә яшелләндерү урманнар, болыннар, саклагыч урман полосалары, куак куаклары һ.б. Никольский авылында, Тарлашь ав., Кунтечи ав., Сапуголи авылы, Пиголи авылында булган яшел утыртмаларның (куаклыклар, агачлар - 13.35, 4.07, 0.69, 6.31, 1.49 га) торак пунктларда кеше санына җитәрлек: 881, 97, 103, 448, 80 кешегә 1,05, 0.11, 0.12, 0.53, 0.09 га, бер кешегә 12 м2 исәбеннән (СП.1342.330 2016) 12.09 га. Кагыйдәләр җыелмасы. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*). Беляково авылында, Яңа Алан авылында яшелләндерелгән территорияләр юк. Торак пунктларда яшел утыртмалар системасын оештырырга кирәк.

Елның җылы вакытында елгалар һәм буалар ярлары буйлап яшелләндерелгән территорияләр зур рекреацион йөкләнеш кичерә, бу исә яшелләндерелгән территорияләр торышына тискәре йогынты ясый.

Моннан тыш, әйләнә-тирәлекнең пычрануы (бигрәк тә автотранспорт белән) үсемлекләрдә метаболизм процессларын бозуда, пигментларны бозуда һәм тукымаларны юк итүдә чагылыш таба. Биогеохимик эндемияләр: хлороз һәм төрле формадагы некроз һәм интенсивлык - физик индикатор билгеләре булып хезмәт итә.

Шулай итеп, хәзерге вакытта Никольский авыл җирлегенең яшел утыртмалар системасы гомуми мәйданы 2745.20 гектар һәм алга таба үсүне таләп итә.

Табигать-экология каркасы системасын булдыру чаралары. Никольский авыл җирлеге территориясендә табигый-экологик каркас системасын булдыру, аны тәшкил итүчеләрнең өзлексез булуын, яшелләндерү объектларын территориаль һәм сыйфатлы үстерүне тәэмин итү тәкъдим ителә.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы үсемлекләр дөньясын һәм җир ресурсларын саклау чаралары белән махсус билгеләнештәге урманнарны яшелләндерүнең урман поясларын оештыру тәкъдим ителә. Әлеге чаралар рекомендация характерында. Шуңа бәйле рәвештә генераль план проектына Столбище - Атабай автомобиль юлының IV категорияле торак пунктларына һәм автомобиль юлларына махсус билгеләнештәге урманнар поясларын һәм яшелләндерүне исәпкә алу тәкъдим ителә - Атабай, IV категорияле автомобиль юлларына (Столбище - Атабай) - Сапуголи, IV категория (Столбище - Атабай) - Никольск участок (Столбище - Атабай) - Никольск (2 нче участок), IV категориядәге «Гигант» бакчачылык ширкәтенә, IV категорияле автомобиль юлларына якынлашуны исәпкә алу тәкъдим ителә (Нармонка - Тетеево) - Яңа Алан, V категорияле Нармонка - Яңа Алан, Яңа Алан категориясе, V категорияле Поляна - Яңа Алан, Урманай категориясе (Уңай) - Урманманасты/V категория (Лаеш) - Урманнык (Лаеш - Атабай) - Урманнар) урман полосасы (Лаеш) һәм урман полосасы) - Никольск (2 нче участоклары) - Никольск (2нче участоклары) - Никольск (2нче участоклары) - Никольск (2нче участок (2нче участоклары) - Никольск) һәм «Гигант) бакчачылык ширкәте, «Гигант» бакчачылык ширкәте, Y) бакчачылык ширкәтенә якынлашуның төп характеристикалары буйлап урман полосаларына якынлашып килүче территорияләре һәм чокырлар һәм чокырлар

Саклау функцияләрен үтәү өчен куе ботаклы һәм ябалаклы, карга туры килмәгән, яхшы порослек яңартылган, тиз үсеш, газ тотрыклылыгына ия яшел утыртмалар полосасын утыртырга кирәк. Бу максатларга иң туры килә торган төрләр:

ылыслы токымнар: Себер карагае;

имән, юкә, тирәк, күг агач, тут агачы.

куаклыклар: бүре җиләге, кара балан (гордовина), сары акация, спирея, зелпе, гөлҗимеш.

Уртак предприятие нигезендә 42.13330.2016. Кагыйдәләр җыелмасы. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе авыл җирлегенең барлык торак пунктларының эчендә бер кешегә 12 м2 исәбеннән гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр каралырга тиеш. Әлеге чаралар экологик иминлеккә ирешүгә һәм җирлекнең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга ярдәм итәчәк.

Яшелләндерү эшләрен башкарганда, туфрак-климат шартларына җайлашкан утыртмаларның җирле токымнарын кулланырга тәкъдим ителә. Ылыслы һәм яфраклы токымнардан катнаш үсентеләр булдыру тәкъдим ителә, алар киң һәм төрле декоратив мөмкинлекләргә ия һәм шул ук вакытта әйләнә-тирә мохитне пычратуга ныклырак.

Хисап срокларына фаразлар буенча авыл җирлегендә кеше саны 17364 тәшкил итәчәк. Яшел утыртмаларның тиешле мәйданы 20.83 га тәшкил итә. Торак пунктларда булган яшелләндерү мәйданын яхшыртырга һәм яшел утыртмаларның формалашкан системасын булдырырга кирәк.

2.18. Зират

Никольский авыл җирлеге территориясендә гомуми мәйданы 5,92 га булган 7 гамәлдәге зират урнашкан (2.19.1 нче таблица):

- 1,55 га мәйданлы зират Тарлашы авылында;
- Никольский авылы зиратында 1,08 га мәйданда;
- Никольский зиратыннан 2 га мәйданлы 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак;
- Сапуголи авылыннан 0,2 км көньяк-көнбатышта 0,48 га мәйданлы зират;
- 0,33 га мәйданлы зират Беляково авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак;
- 0,20 га мәйданлы зиратның көньяк-көнбатышында 0,3 км;
- Яңа Алан авылыннан 0,3 км көньяк-көнчыгыштарак 0,28 га мәйданлы зират.

2.18.1 нче таблица

Зиратлар турында белешмәләр

Объект исеме	Кадастр номеры	БДКМР белешмәләре буенча җирләр категориясе
Тарлаши ав.		
Зират	16:24:050601:12671	Торак пунктлар җирләре
Никольский ав.		
Зират	16:24:050101:1168	Торак пунктлар җирләре
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан зиратлар		
Никольский авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	ЗУ өлеше 16:24:050802:390	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
	ЗУ өлеше 16:24:050802:473	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Сапуголи авылыннан 0,2 км көньяк-көнбатыштарак	ЗУ өлеше 16:24:050802:117	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
	ЗУ өлеше 16:24:050802:91	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр
Беляково авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	16:24:050802:2554	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре
Беляково авылыннан 0,3 км көньяк-көнбатышта	16:24:050801:2577	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре

Яңа Алан авылыннан 0,3 км көньяк-көнчыгыштарак	16:24:220502:1086	Урман фонды җирләре

2.18.2 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә зиратларның санитар-яклау зоналары күләмнәре турындагы белешмәләр (булган хәл)

Объект	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зона	Норматив документ	СЗЗ, га торак төзелеше мәйданы	СЗЗда торак төзелеше өлеше, %
Тарлаши ав.				
Зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	1,67	0,47
Никольский ав.				
Зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	0,30	0,02
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан зиратлар				
Никольский авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	-	-
Сапуголи авылыннан 0,2 км көньяк-көнбатыштарак	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	-	-
Беляково авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	-	-
Беляково авылыннан 0,3 км көньяк-	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	-	-

көнбатышта				
Яңа Алан авылыннан 0,3 км көньяк-көнчыгыштарак	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	-	-

Зиратлар урнаштыруны оптимальләштерү һәм аларның санитар-яклау зоналарын оптимальләштерү чаралары (проект тәкъдиме).

Никольский авыл җирлегенең генераль планы белән зират территориясендә экологик чикләүләр гамәлдә булган зоналарда конфликтларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләнде (2.18.3 таблица).

Генераль план белән зиратны Никольский авылыннан 0,3 км көнчыгыштарак урнаштыру планлаштырыла.

Зиратларның санитар-яклау зоналары территориясендә махсус әһәмияттәге яшелләндерү системасын оештырырга кирәк.

2.18.3 нче таблица

Зиратлар урнаштыруны оптимальләштерү һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар оештыру чаралары исемлеге

Объект исеме	СЗЗ күләме	Тәкъдим ителә торган чара	Норматив документ	Программаны	
				Беренче чират (2032г.)	исәп-хисап срогы (2042г)
Тарлаши ав.					
Зират	50	Проблеманы хәл итү вариантлары: - санитар-яклау зонасы күләмнәрен кыскартуны нигезләү проектын эшләү; - тузган саен зиратларның санитар-яклау зоналарында урнашкан объектларны яңадан эшләү	СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 сәг.7.1.12	+	-
Никольский ав.					

Зират	50	1.Елганың су саклау зонасында урнашкан зиратның бер өлешен ябу 2. Проблеманы хәл итү вариантлары: - санитар-яклау зонасы күләмнәрен кыскартуны нигезләү проектын эшләү; - тузган саен зиратларның санитар-яклау зоналарында урнашкан объектларны яңадан эшләү	РФ Су кодексы СанПиН 2.2.1.2.1.1.1200-03 сәг.7.1.12	+	-

Авыл җирлегендә зиратлар территориясенең фактагы чикләре кадастр исәбенә куелган җир кишәрлекләре чикләре белән туры килми. Шуңа бәйле рәвештә зиратлар территориясе чикләрен төгәлләштерү өчен кадастр эшләрен башкару зарур.

2.18.4 нче таблицада зират территорияләре, аларның категорияләре, хокук төре, милек рәвеше, категорияләрне үзгәртү буенча чаралар урнашкан җир участокларының кадастр номерлары күрсәтелгән.

2.18.4 нче таблица

Зиратларның җир кишәрлекләре категориясен үзгәртү чаралары

Объект исеме	Кадастр номеры	БДКМР белешмәләре буенча җирләр категориясе	Көтелә торган ЗУ категориясе
Тарлаши ав.			
Зират	16:24:050601:12671	Торак пунктлар җирләре	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре

Никольский ав.			
Зират	16:24:050101:1168	Торак пунктлар җирләре	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре
Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан зиратлар			
Никольский авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	ЗУ өлеше 16:24:050802:390	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре
	ЗУ өлеше 16:24:050802:473	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре

Сапуголи авылыннан 0,2 км көньяк-көнбатыштарак	ЗУ өлеше 16:24:050802:117	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре
	ЗУ өлеше 16:24:050802:91	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре
Беляково авылыннан 0,5 км төньяк-көнчыгыштарак	16:24:050802:2554	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре	-
Беляково авылыннан 0,3 км көньяк-көнбатышта	16:24:050801:2577	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир	-

		җирләре	
Яңа Алан авылыннан 0,3 км көньяк-көнчыгыштарак	16:24:220502:1086	Урман фонды җирләре	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир җирләре

3. Инженерлык-техник инфраструктура

3.1. Су белән тәэмин итү

Никольский авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - җир асты сулары.

Агросәнәгать комплексы объектларын су белән тәэмин итү су белән тәэмин итүнең үз чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Никольский авыл җирлеген су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүмат 3.1.1 нче таблицада бирелгән.

3.1.1 нче таблица

Торак пункт исеме	Су сиптерү чыганагы скважина казу (шт.)	Эксплуатацияләүче оешма-ция	Куб.м./сут куелган насосның куәте.	ЗСО булуы	Сүүткәргечләр челтәренең озынлыгы/износ %ка тигез
Никольский авылы	2	ЦВК Ковали	240	+	7,7/0
Беляково авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк				
Кунтечи ав.	1	ЦВК Ковали	240		2,5/-
Яңа Алан авылы	2	ЦВК Ковали	240	-	1,2/15
Пиголи авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк				
Сапуголи авылы	1	ЦВК Ковали	240	-	2,25/85
Тарлаш авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк				

«Эчә торган су» СаНПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфатның контроле. Кайнар су белән тәэмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итүгә карата гигиена таләпләре».

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителештә: Никольский авылы - 100%, Кунтечи авылы - 90%, Яңа Алан авылы - 100%, Сапугол авылы - 50%. Тарлаш авылында су җыю скважинасы гамәлдә түгел.

Су белән тәэмин итүнең урам челтәрләре нигездә полиэтилен торбалардан салынган.

Торак пунктларда су җыю колонкалары: Никольский авылы, Үзәк урам - 2 шт., Совхозная урамы - 1 шт., Сапуголи авылы, Озерная урамы - 1 шт., Кунтечи авылы, Үзәк урам - 1 шт. Никольский авылында 26 янгын гидранты бар.

Авыл җирлеге хакимияте мәгълүматларына караганда, сүүткәргеч челтәрнең проблемалы характеристикалары түбәндәгеләр:

гамәлдәге сүүткәргеч челтәрләрнең тузуы;

сүүткәргечләрнең тузуы аркасында суны икенче мәртәбә пычрату;

Никольский авылыннан тыш, барлык торак пунктларда су кытлыгы.

Исәп-хисап чыгымнары

Гомуми су куллану торак йортларда һәм җәмәгать биналарында хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларга су тотуны, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарга һәм яшел үсентеләргә су тотуны үз эченә ала.

Халыкның хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары бер кешегә су куллану нормаларыннан чыгып, биналарның (санитар-техник җиһазларның) төзеклеге дәрәҗәсенә карап, 31.13330.2012, 5.2 п.һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларыннан чыгып исәпләнә. Чагыштырмача су куллану җәмәгать биналарында хуҗалык өчен һәм эчәргә яраклы һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллану нормалары

3.1.2 нче таблица

№ пп	Торак йортларТ төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_{жл}$/сут
1	Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән җиһазландырылган биналар	250
2	Җирле су җылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	140
4	Су алу колонкаларыннан файдалану белән бәйле йортлар	40

Тышкы янгын сүндерү өчен су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннарның саны халык санына һәм төзелешнең катлы булуына бәйле рәвештә 31.13330.2012 СП нигезендә кабул ителгән. Бер үк вакытта янгыннарның исәп-хисап саны 1-2 данә, бер тышкы янгынны сүндерү өчен суның исәп-хисап чыгымнары - 5 л/с (халыкның санына һәм төзелешнең катлавына карап), булган хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына тигез итеп кабул ителә. Янгынны сүндерү 3 сәгать дәвам итә. 50 кеше яшәгән торак пунктларны янгынга каршы су белән тәэмин итү күздә тотылмый.

Урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибү чыгымы нормасы 31.13330.2012 СП буенча кабул ителгән, 3 таблица 1 Искәрмә 3 п.5. 3 искәрмә 1 кешегә 60 л/тәшкил итә.

Гамәлдәге хәлгә исәп-хисап нәтиҗәләре, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 3.1.3 нче таблицада бирелгән.

Халык тарафыннан хисап су куллану

3.1.3 нче таблица

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Фәнни булмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Полив, м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут					
	Гамәлдәге хәл										
1	Никольский авылы	-	294 55,8	587 82,2	-	881 138,0	165,6	16,6	52,9	108	343,1
2	Беляково авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк									
3	Кунтечи ав.	-	-	93 13,0	-	93 13,0	15,6	0,8	5,6	54,0	76,0
4	Яңа Алан авылы	-	-	27 3,8	-	27 3,8	4,5	0,5	1,6	54,0	60,6
5	Пиголи авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк									
6	Сапуголи авылы	-	-	224 31,4	-	224 31,4	37,6	3,8	13,4	54,0	108,8

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Фәнни булмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Полив, м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут					
7	Тарлаш авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк									
	Генераль планны гамәлгә ашыруның 1 чираты (2032г).										
1	Никольский авылы	-	384 73,0	1583 221,6	-	1967 294,6	353,5	17,7	118,0	108,0	597,2
2	Беляково авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк									
3	Кунтечи ав.	-	-	116 16,2	-	116 16,2	19,5	1,0	7,0	54,0	81,5
4	Яңа Алан авылы	-	-	30 4,2	-	30 4,2	5,0	0,3	1,8	54,0	61,1
5	Пиголи авылы	-	-	146 20,4	-	146 20,4	24,5	1,2	8,8	54,0	88,5
6	Сапуголи авылы	-	-	4060 568,4	-	4060 568,4	682,1	34,1	243,6	108,0	1067,8

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Фәнни булмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Полив, м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут					
7	Тарлаш авылы	-	-	3211 449,5	-	3211 449,5	539,4	27,0	192,7	108,0	867,1
	Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогы (2042г).										
1	Никольский авылы	-	474 90,1	2579 361,1	-	3053 451,2	541,4	27,1	183,2	108,0	859,7
2	Беляково авылы	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү юк									
3	Кунтечи ав.	-	-	130 18,2	-	130 18,2	21,8	1,1	7,8	54,0	84,7
4	Яңа Алан авылы	-	-	30 4,2	-	30 4,2	5,0	0,3	1,8	54,0	61,1
5	Пиголи авылы	-	-	150 21,0	-	150 21,0	25,2	1,3	9,0	54,0	89,5
6	Сапуголи авылы	-	-	7672	-	7672	1288,9	64,4	460,3	108,0	1921,6

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Фәнни булмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Полив, м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут					
				1074,1		1074,1					
7	Тарлаш авылы	-	-	6325 885,5	-	6325 885,5	1062,6	53,1	379,5	108,0	1603,1

Искәрмә:

Исеме буенча 1 кешегә су куллану нормалары буенча 3.1.3 нче таблицага туры килә;

Никольский авыл җирлеге башлыгы мәгълүматлары буенча, Кунтечи авылында - 10 кеше, Сапуголи-224 кеше. индивидуаль скважиналардан су файдаланалар, бу халыкны гамәлдәге хәлгә исәпләп чыгармыйлар;

Генераль план проектында территорияне үстерү һәм Беляково авылы санын арттыру күздә тотылмавы сәбәпле, үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү гамәлдәге хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына каралмаган.

Проект тәкъдиме

Су белән тәэмин итүнең төп юнәлешләре - район халкын эчәргә яраклы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, су югалтуны киметү.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасында су белән тәэмин итү системасын үстерү чаралары каралган (3.1.4 нче таблица)

3.1.4 нче таблица

№ т/б	Местополо-жение	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү бердәмлеге	куәте	Программаны		Чара чыганагы
						Беренче чират (2020 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2021-2035 еллар)	
1	Никольский ав.	Су белән тәэмин итү чыганагы	оештыру чарасы		ПИР		+	Лаеш МР СТП
2	Никольский ав.	Су белән тәэмин итү челтәре	яңа төзелеш	км	-	+	+	Лаеш МР СТП

Территорияне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында, торак биналарны төзекләндерү, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту максатларында генераль план проектында түбәндәге чаралар каралган:

Беренче чиратта (2032 елга кадәр) һәм хисап срогына (2042елга кадәр):

3.1.1 нче һәм 3.1.4 нче таблицалардан күренгәнчә, Кунтечи авылында һәм Яңа Алан авылында скважиналарның җитештерүчәнлеге гамәлдәге чикләрдә даими халык суына исәп-хисап ихтыяҗын капларга мөмкинлек бирә, шуңа күрә авыл җирлеген су белән тәэмин итү чыганагы булып гамәлдәге артезиан скважиналарын кабул итәргә;

авыл җирлеге башлыгы биргән мәгълүматларга нигезләнеп, Сапуголи авылында, Кунтечи авылында, Яңа Алан авылында заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру таләп ителә;

торак төзелешенә һәм халыкның артуына бәйле рәвештә территорияләр бүлеп бирелүгә бәйле рәвештә Никольский авылында хуҗалык-эчәр сулар белән тәэмин итү чыганагын (су алу җайланмасын төзү), Пиголи авылы, Сапуголи авылы, Тарлаш авылы) нигезләүгә юнәлтелгән эзләнү-бәяләү эшләре үткәрү;

торак төзелешенә һәм халыкны арттыруга территорияләр бүлеп бирелүгә бәйле рәвештә хәзерге заман технологияләре нигезендә Никольский авылында, Пиголи авылында, Сапуголи авылында, Тарлаш авылы нда заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәэмин итүнең яңа челтәрләрен төзү;

су белән тәэмин итү чыганагының санитар саклау зоналарын билгеләү;

торак төзелеше объектларында су чыгымнарын исәпкә алу приборларын урнаштыру;

суның СаНПин 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килүен мониторинглау;

арматура һәм сүүткәргеч челтәрләрне вакытында көйләүче запас-җайга салучы арматураны үз вакытында алыштыру;

суүткәргеч челтәрләрендә һәлакәтләр һәм утечек барлыкка килүне кисәтү;

су белән тәэмин итү системасында суны кулланучыларның рациональ тотуын һәм суның сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерүне тикшереп тору.

Хәзерге вакытта «Казан шәһәре» ГО белән чиктәш район территориясен үстерү концепциясе эшләнде, «Лаеш Узелы» дип аталган. «Лаеш узелы» концепциясе белән берлектә инженерлык инфраструктурасын интенсив үстерү.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы администрациясе тарафыннан Проектаның график материалларында чагылдырылган су җыю җайланмаларын (Кушымта) урнаштыру урыннары тәкъдим ителде.

Яңа торак төзелеше кишәрлекләрен үзләштерә башлаганчы (территорияне планлаштыру проекты нигезендә) һәм җитештерү мәйданчыкларын су белән тәэмин итү чаралары башкарылырга тиеш.

Урын-җир, артезиан скважиналары саны, резервуарлар күләмен исәпләү, насос станцияләренең җитештерүчәнлеген исәпләү, суүткәргеч челтәрнең озынлыгы проектлауның алдагы стадияләрендә ачыклана.

Җитештерү территорияләренең гамәлдәге һәм тәкъдим ителә торган агросәнәгать комплексының (терлекчелек фермалары) объектларын су белән тәэмин итүне үз су белән тәэмин итү чыганакларыннан (арт.скважина, чишмәләр каптажы һ.б.) оештырырга тәкъдим ителә.

Генераль план белән искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуга һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.2. Канализация

Никольский авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк. Халык септиклар һәм чүп-чар җыю базларыннан файдалана, аннан соң Габишево бистәсендә урнашкан канализация чистарту корылмаларына чыгарыла. Никольский белән күпфатирлы төзелештән канализация сулары җыелмаларга (септик), аннан соңгы откачка һәм чистарту корылмаларына чыгарыла.

Торак пункт территориясендә юл буендагы кювет рәвешендәге өске сулар агып төшә. Ливневая канализация юк.

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм җәмәгать биналарыннан көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача исәпләп чыгару территорияләргә һәм яшел үсентеләргә су сибү чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек уртача куллануга тигез исәп-хисаплы чагыштырмача кабул итәргә кирәк.

Гамәлдәге хәлгә исәпләүләр нәтиҗәләре, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 3.2.2 нче таблицада бирелгән.

Су чыгару нормалары

3.2.1 нче таблица

№ пп	Торак йортларТ төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_{жл}$/сут
1	Эчке сүүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән җиһазландырылган биналар	250
2	Җирле су җылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	140
4	Су алу колонкаларыннан файдалану белән бәйле йортлар	40

Халык тарафыннан хисап тоту

3.2.2 нче таблица

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Билгеләнмәгән чыгымнар, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут			
	Гамәлдәге хәл								
1	Никольский авылы	-	294 55,8	587 82,2	-	881 138,0	165,6	16,6	182,2
2	Беляково авылы	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Кунтечи ав.	-	-	93 13,0	-	93 13,0	15,6	0,8	16,4
4	Яңа Алан авылы	-	-	27 3,8	-	27 3,8	4,5	0,5	5,0
5	Пиголи авылы	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Сапуголи авылы	-	-	224 31,4	-	224 31,4	37,6	3,8	41,4

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Билгеләнмәгән чыгымнар, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут			
7	Тарлаш авылы	-	-	-	-	-	-	-	-
	Генераль планны гамәлгә ашыруның 1 чираты (2032г).								
1	Никольский авылы	-	384 73,0	1583 221,6	-	1967 294,6	353,5	17,7	371,2
2	Беляково авылы	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Кунтечи ав.	-	-	116 16,2	-	116 16,2	19,5	1,0	20,5
4	Яңа Алан авылы	-	-	30 4,2	-	30 4,2	5,0	0,3	5,3
5	Пиголи авылы	-	-	146 20,4	-	146 20,4	24,5	1,2	25,7
6	Сапуголи авылы	-	-	4060 568,4	-	4060 568,4	682,1	34,1	716,2

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Билгеләнмәгән чыгымнар, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут			
7	Тарлаш авылы	-	-	3211 449,5	-	3211 449,5	539,4	27,0	566,4
	Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогы (2042г).								
1	Никольский авылы	-	474 90,1	2579 361,1	-	3053 451,2	541,4	27,1	568,5
2	Беляково авылы	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Кунтечи ав.	-	-	130 18,2	-	130 18,2	21,8	1,1	22,9
4	Яңа Алан авылы	-	-	30 4,2	-	30 4,2	5,0	0,3	5,3
5	Пиголи авылы	-	-	150 21,0	-	150 21,0	25,2	1,3	26,5

№ пп	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исемнәре	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлек.					Qмах, м3/сут	Билгеләнмәгән чыгымнар, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут			
6	Сапуголи авылы	-	-	7672 1074,1	-	7672 1074,1	1288,9	64,4	1353,3
7	Тарлаш авылы	-	-	6325 885,5	-	6325 885,5	1062,6	53,1	1115,7

Искәрмә: агач баганалары (1), (2), (3), (4) исеме буенча 1 кешегә су бүлеп бирү нормалары буенча 3.2.1 нче таблицага туры килә;

Проект тәкъдиме

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасында канализация системасын үстерү чаралары каралган (3.2.3 нче таблица)

3.2.3 нче таблица

№ т/б	Местополо-жение	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте	Программаны		Чара чыганагы
						Беренче чират (2020 елга кадәр).	Исәп-хисап срогы (2021-2035 еллар)	
101	Никольский ав.	Су чыгару челтәре	яңа төзелеш	км	-	+	+	Лаеш МР СТП
113	Никольский АҖ территориясе	Үзара коллектор төзү	яңа төзелеш	км	-		+	«Лаеш узелы» территориясен үстерү концепциясе

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең расланган генераль планы материаллары белән 2035 елга кадәр карала:

агып төшүче суларны ультрашәмәхә суны ультрашәмәхә зарарсызландыру станциясе (БОСК) белән тирән биологик чистарту корылмаларын төзү, анда, Никольский җитештерүчәнлеге 450м3/тәүлек, Сапуголи авылы, 1900м3/тәүлек җитештерүчәнлеге 1200м3/тәүлек булган норматив таләпләргә кадәр җиткерү юлы белән, тирән биологик чистарту корылмаларын төзү. Чистарту корылмаларын төзү, агып төшүче суларның күләмен һәм составын исәпкә алып, чиратлар белән башкарырга. БОСК урыны, КНСка ихтыяҗ, аларның саны һәм җитештерүчәнлеге, канализация челтәренең озынлыгы, урындагы проектлау һәм рельеф территориясенең геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып, аерым проект тарафыннан эшләнә;

чистартылган агып төшүче сулар коллекторын төзү, Лаеш муниципаль районы территориясендә төзелешнең тыгыз булуына бәйле рәвештә, Идел елгасына таба юнәлтү, чистартылган агып төшүче суларны кабул итү өчен яраклы өслек сулыгы булмау, «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

Никольский авылында, Сапуголи авылы, Тарлаш авылы , Пиголи авылы заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып канализация челтәрләре төзү.

төзелеш тыгызлыгы түбән булу һәм рельефның катлаулылыгы аркасында йорт яны җир кишәрлекләре булган шәхси йортларда яшәүче авыл җирлеге халкы өчен канализациянең автоном системасын төзү. Канализациянең автоном системасы агып төшүче суларны өйдән чыгарудан җыюны, аларны Беляково авылында, Кунтеча авылында, Яңа Алан авылында чистарту өчен автоном корылмаларга илтүне тәэмин итәргә тиеш, агым суларны алга таба муниципаль районда булган чистарту корылмаларына чыгару белән.

Автономияле чистарту корылмаларын йорт биләмәләре территориясендә яки берничә бина өчен аерым чистарту корылмалары итеп (кагыйдә буларак, социаль-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары) урнаштыру тәкъдим ителә.

Агынты суларны, чистартылган агынтыларның сыйфатын гамәлдәге нормативларга туры китереп, завод җитештерүенең төрле модификацияләрендә (җитештерүчәнлеге 1 тән 20 м3/тәүлегенә кадәр) хуҗалык-көнкүреш юынтыларын биологик һәм тирән чистарту җайланмалары белән чистартырга тәкъдим ителә. Биологик чистарту җайланмаларында чистарту технологиясе агып төшүче суны денитрификацияләү һәм дефосфацияләү процессларын күздә тотарга тиеш.

Чистартылган суларның җыелма сыешлыклары чистартылган юынты суларны агызу режимнары һәм аларның алдагы ихтыяҗларга чыгымнары арасында пикларны җайга салу өчен кирәк.

Чистартылган агып төшүче сулар санын торак пункт территориясендә урнашкан утар янындагы кишәрлекләргә яисә яшел үсентеләргә кабат су сибү, эре мөгезле терлекләр фермаларының җитештерү ихтыяҗларына күчерү исәбенә киметергә мөмкин, бу исә суның гомуми кулланылышын киметүгә китерәчәк.

рециклинг технологияләрен үстерү һәм агып төшүче суларны кабат куллану су агымнарында һәм сулыкларда суның сыйфатын яхшыртуга, шулай ук елга һәм күлләр бассейннарында тулаем экологик торышны яхшыртуга, шулай ук су алу җайланмасын киметү һәм агып төшүче сулар белән пычраткыч матдәләр агызып чыгу исәбенә су ресурсларын экономияләүгә ярдәм итәчәк.

Торак биналарны төзекләндерүне яхшырту өчен, шулай ук халыкның санитария-гигиена шартларын беренче чиратта (2032 елга кадәр) һәм исәп-хисап вакытында (2042г га кадәр) генераль план проектында карала:

Никольский авылында күпфатирлы торак төзелештән су алу челтәрләрен алыштыру - 160 м;

йорт яны җир кишәрлекләре булган яисә күмәк файдалану өчен (торак йортлар төркемнәре, социаль-көнкүреш секторы объектлары) индивидуаль йортларда яшәүче халык өчен канализациянең автоном системаларын урнаштыру;

су үткәрми торган төпсез һәм стенкалы җирдә җирдә яшәүче инженерлык тибындагы чүп үләннәре төзү;

агып төшүче суларны нәтиҗәлерәк чистарту өчен индивидуаль торак өчен септиклар төзү;

канализациянең чистарту корылмаларына торак һәм җәмәгать корылмаларының гамәлдәге челтәрләреннән һәм пычрак чокырларыннан агынтыларны үз вакытында чыгаруны оештыру;

суларның өске агымын оештыру.

Үзәкләштерелгән, шулай ук канализациянең автоном системасын эшләгәндә "ИТС 10-2015 иң яхшы мөмкин булган технологияләр буенча мәгълүмати-техник белешмәлек" исәпкә алырга кирәк. Җирлекләрне, шәһәр округларын үзәкләштерелгән су чыгару системаларын кулланып агып төшүче суларны чистарту, максималь экологик-икътисадый нәтиҗәлелек белән характерлана торган чараларның берсүзсез өстенлеген тәэмин итү максатында.

Яңа торак төзелеше кишәрлекләрен үзләштерә башлаганчы (территорияне планлаштыру проекты нигезендә) һәм җитештерү мәйданчыклары челтәр/объектлар белән тәэмин итү чаралары башкарылырга тиеш.

Канализация насос станцияләрен урнаштыру, аларның саны һәм җитештерүчәнлеге, катнаш станциянең урыны, канализация челтәренең озынлыгы, территориянең геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын һәм урынның рельефын исәпкә алып, гидравлик исәпләү үткәрелгәннән соң проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелә.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге һәм проектлана торган предприятиеләре өчен агып төшүче суларны чистарту өчен су бүлеп бирү системасын төзү зарур. Проектта түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

АПКның гамәлдәге һәм проектлана торган объектларында канализациянең заманча компактлы чистарту корылмаларын төзү;

җитештерү, көнкүреш һәм яңгыр суларын чистарту, яңгыр суларын агызу, яңгыр суларын кабат куллану, терлекчелек суларын комплекслы утильләштерү һәм эшкәртү мәсьәләләрендә мөмкин булган иң яхшы технологияләрне һәм техник чараларны кертү;

Чистарту корылмаларын, канализация насос станциясен урнаштыру һәм ташлау ноктасы, аларның җитештерүчәнлеге, канализация челтәренең озынлыгы, территориянең геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын һәм урынның рельефын исәпкә алып, гидравлик исәпләү үткәрелгәннән соң проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелә.

Генераль план проекты тарафыннан искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуга һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Өске агымны оештыру

Планлаштырылган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өстән-өстән агып төшүне оештыру һәм су агызу челтәрләрен урнаштыру күздә тотыла.

Проект белән ливнестоков челтәре тәкъдим ителә.

Районнарда бер үк, ике катлы төзелешләр һәм авыл торак пунктларында, шулай ук парклар территориясендә урамнар, юллар, машина юллары һәм тротуарлар белән кисешкән урында күперләр яисә торбалар корылган җирдә ачык су үткәргеч җайланмалар (канаулар, кюветлар, лотоклар) куллану рөхсәт ителә.

Рекреация территорияләрендә җир өсте һәм җир асты суларын яңгыр канализациясе һәм ачык типтагы дренаж рәвешендә бүлеп бирү системасын проектлау рөхсәт ителә.

Су агып төшүче суларның ачык системасы буенча җавап бирүе тиешле нигезләрдә һәм Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе, су объектларын җайга салу һәм саклау, су биологик ресурсларын саклау органнары белән килештерелгән очракта рөхсәт ителә.

Яңгыр суларын киптерүчеләрне проектлау түбәндәге участокларда каралган:

- төшү (күтәртү) озакка сузылган участокларда);

- чатларда һәм җир өсте сулары кушылдыгы ягыннан җәяүле кичүләрдә;

- озакка сузылган төшү участоклары ахырында түбәнәйтелгән урыннарда;

- урам лотоклары профиле буенча түбәнәйтелгән урыннарда;

- өске сулары агып төшмәгән урамнар, ишегалды һәм парк территорияләре урыннарында.

Яңгыр сулары агымын җайга салу өчен буалар яки резервуарларны проектларга, шулай ук эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганагы булмаган, коену һәм спорт өчен яраксыз һәм балык хуҗалыгы максатларында файдаланылмый торган чокырларны һәм гамәлдәге буаларны кулланырга кирәк (шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган).

3.3. Территорияне санитар чистарту

Әлеге бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, җыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен җыештыру мәсьәләләре карала.

Авыл җирлегенең гамәлдәге төзелеше каты коммуналь калдыкларны барлыкка китерү чыганагы булып тора. 4.1 маддәсе нигезендә. калдыклар әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты дәрәҗәсенә бәйле рәвештә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә дәүләт җайга салуын гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы билгеләгән критерийлар нигезендә куркынычлык классларына бүленә:

Iсыйныф - гадәттән тыш куркыныч калдыклар;

II сыйныф - югары куркыныч калдыклар;

III сыйныф - уртача куркыныч калдыклар;

IV класс - аз куркыныч калдыклар;

V сыйныф - куркыныч булмаган диярлек калдыклар.

Авыл җирлегенең каты коммуналь калдыкларын шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркыныч калдыкларга кертергә мөмкин. 4 һәм 5 класслы калдыклар-каты коммуналь калдыклар, торак секторда һәм административ биналарда, уку йортларында һәм сәүдә үзәкләрендә барлыкка килә. Моннан тыш, аларга юл чүп-чары һәм эре габаритлы калдыклар керә, бу җиһазлар һәм әйберләр, пыяла, кәгазь, пластмасса, азык-төлек калдыклары булырга мөмкин.

Авыл җирлегендә ККК барлыкка килү чыганагы индивидуаль йортлар, социаль-көнкүреш секторлары, сәүдә объектлары. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә урнашкан каты коммуналь калдыкларны туплау урыннары (мәйданчыклары) реестры нигезендә: Никольский авылында - 7 бункер (8 куб.м), Кунтеча авылы - 1 (8 куб.м), Тарлаш авылы - 2 (8 куб.м), Сапугол авылы - 2 (8 куб.м). Сапуголи авылында (Урмай бистәсе территориясе һәм Никольский болыннары), Пиголи авылы һәм Яңа Алан авылы ККК контейнер мәйданчыкларын төзү зарур.

Хәзерге вакытта авыл җирлегендә каты көнкүреш калдыкларын җыю контейнеры бар: 28 контейнер - 0,75 куб.м, 5 бункер - 8 куб метр. Каты коммуналь калдыклар белән эш итү буенча хезмәтләр күрсәтүгә шартнамә «ЭкоСервис» ҖЧҖ белән төзелде, калдыкларны чыгару атнага 2 тапкыр башкарыла.

Авыл җирлеге территориясендә тирес һәм тизәк барлыкка килү чыганагы булып КФХлар, шәхси ярдәмче хуҗалыклар тора. Терлекчелекнең барлыкка килгән калдыклары бакча яны территорияләрендә вакытлыча сатыла, аннары органик ашлама сыйфатында кулланыла.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе һәм "Лаеш РДВБ" ДБУ белешмәләренә караганда, 2021 елның 17 декабрендәге 330 номерлы Никольский авыл җирлеге территориясендә түләмә үләт базлары һәм биотермик чокырлар теркәлмәгән.

КККК чүпләүләре юк.

Исәп-хисап чыгымнары

1 кешегә калдыклар җыю нормалары «каты коммуналь калдыклар җыю нормативларын раслау турында» 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Карары нигезендә кабул ителә:

- каты коммуналь калдыклар - 2,09 куб.м/ел - индивидуаль торак йортлар, 1,94 куб.м/ел - күпфатирлы йортлар;

- эре габаритлы калдыклар - 0,47 куб.м/ел - индивидуаль торак йортлар, 0,42 куб.м/ел - күпфатирлы йортлар.

Никольский авыл җирлеге территориясендә яшәүче торак секторыннан ТКО күләме беренче чиратта һәм хисап срогы 3.3.1 нче таблицада китерелде.

3.3.1 нче таблица

Торак пункт	Каты коммуналь калдыклар күләме, куб.м/ел														
	2022 ел башына булган хәл.					2021 елдан 2032 елга кадәр беренче чират					2032 елдан 2042 елга кадәр хисап срогы				
	ККК	КГО	Барлыгы халыктан	юридик	Барлыгы	ККК	КГО	Барлыгы халыктан	юридик	Барлыгы	ККК	КГО	Барлыгы халыктан	юридик	Барлыгы
Никольский авыл җирлеге	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25546,3	-	-	-	-	46168,3
Никольский авылы	-	-	-	-	-	4053,5	905,3	4958,8	248,0	5206,8	5922,9	1411,2	7334,1	366,7	7700,8
Беляково авылы	-	-	-	-	-	8,4	1,9	10,3	-	10,3	8,4	1,9	10,3	-	10,3
Кунтечи ав.	-	-	-	-	-	242,4	54,5	296,9	14,8	311,7	271,7	61,1	332,8	16,6	349,4
Яңа Алан авылы	-	-	-	-	-	62,7	14,1	76,8	3,8	80,6	62,7	14,1	76,8	3,8	80,6
Пиголи авылы	-	-	-	-	-	305,1	68,6	373,7	18,7	392,4	313,5	70,5	384,0	19,2	403,2
Сапуголи авылы	-	-	-	-	-	8485,4	1908,2	10393,6	519,7	10913,3	16034,5	3605,8	19640,3	982,0	20622,3

Торак пункт	Каты коммуналь калдыклар күләме, куб.м/ел														
	2022 ел башына булган хәл.					2021 елдан 2032 елга кадәр беренче чират					2032 елдан 2042 елга кадәр хисап срогы				
Тарлаш авылы	-	-	-	-	-	6711,0	1509,2	8220,2	411,0	8631,2	13219,3	2972,8	16192,1	809,6	17001,7

Искәрмә: каты коммуналь калдыкларның әлеге күләме хәзерге торышка юк.

ТКО күләмнәрен кушу өчен контейнерлар һәм контейнер мәйданчыклары кирәк булачак. Контейнерларның кирәкле саны формула буенча билгеләнгән ("Санитар чистарту һәм торак урыннарын җыештыру" белешмәсе (Мәскәү, 1990г.):

Б = Пгод*t К1 / 365*Е, шт.,

Анда Пел - ТКО еллык тупланмасы, м3/ел,

t-чүп чыгару ешлыгы, тәүлек.,

К1 - калдыкларны җыюның тигезсезлеге коэффициенты (1,25 тигез кабул ителә),

Е - контейнерның сыйдырышлылыгы, м3, коммуналь калдыкларның уртача тәүлеклек туплануын, аларны чыгару вакытын (1 тапкыр/2 сут) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын исәпкә алып (1,1 м3). Контейнерлар саны 3.3.2 нче таблицада бирелгән.

3.3.2 нче таблица

Торак пункт	Контейнерлар саны*, шт	
	2022 елдан 2032 елга кадәр беренче чират	2032 елдан 2042 елга кадәр хисап срогы
Никольский авыл җирлеге	159	287
Никольский авылы	32	48
Беляково авылы	-	-
Кунтечи ав.	2	2
Яңа Алан авылы	1	1
Пиголи авылы	2	2
Сапуголи авылы	68	128
Тарлаш авылы	54	106

Мисалга: булган контейнерларны исәпкә алмыйча, контейнерлар саны.

Шулай итеп, Никольский авыл җирлеге территориясендә, гамәлдәге контейнерларны исәпкә алып, беренче чиратта ККК өчен контейнерлар саны 68 шт, исәп срогына - 196 шт тәшкил итәргә тиеш. Шул ук вакытта контейнерларның 50% сортларга аерырга тиешле ТКО калдыклары өчен (икенчел чимал) кулланырга

тәкъдим ителә. Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыны һәм махсус техника (ә нәкъ менә транспорт һәм чүп-чар ташучы машиналар) берәмлекләре саны калдыклар белән эш итү өлкәсендә региональ оператор һәм территориаль схема белән билгеләнә.

ТКО тәртибе һәм аны җыю Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыкларны (шул исәптән аларны аерым туплау) туплау тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 21 декабрендәге 1202 номерлы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Проект тәкъдиме

Никольский авыл җирлегенең халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм территориянең экологик иминлеген тәэмин итү максатларында генераль планы түбәндәге чараларны күздә тота:

территорияне планлы-даими санитар чистарту;

КККны дифференциацияләнгән (аерым) җыюны оештыру;

калдыклар җыю өчен су үткәрми торган контейнерлар куеп, каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру;

каты өслекле һәм эре габаритлы калдыкларны җыю һәм саклау өчен калдыкларны җимерүгә комачаулаучы махсус мәйданчыклар оештыру;

Барлыкка килгән каты коммуналь калдыкларны Лаеш шәһәре чүп-чар төяү станциясе аша Алексеевск муниципаль районында муниципальара полигонга күмү һәм утильләштерү (калдыклар белән, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә). Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән. Арча муниципаль районында КККның муниципальара полигонын файдалануга тапшырганчы, авыл җирлеге территориясеннән каты коммуналь калдыкларны Алексеевск шәһәре полигонына чыгарачаклар;

көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампалар кабул итү буенча кабул итү пунктын оештыру һәм аларны агулы югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;

пыяла җылыту, пыяла вату, макулатура, металл банкалар, металл ватыклары, пластик шешәләр, киҗе-мамык җилләр, автомобиль шиннары кабул итү буенча кабул итү пунктын оештыру;

изоляцияләүче катлам сыйфатында файдалану өчен, КККО полигонына урам катнашмасын алып ташлау;

Терлекчелек калдыкларын утильләштерү мәсьәләсен хәл итү өлешендә генераль план белән түбәндәге вариантлар тәкъдим ителә:

ябык типтагы тирес саклагычлардан файдалану һәм алга таба, терлекчелек калдыкларын зарарсызландыру чараларын үткәргәннән соң, ашлама сыйфатында кырларга тизәк һәм тирес чыгару;

тирес һәм тизәк эшкәртү җайланмаларын куллану.

3.4. Җылылык белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлегенең торак пунктлары «утар төзелеше» шәхси йортлары белән төзелгән, Никольский авылында күпфатирлы йортлар (алга таба - МКД) бар. "Утлы төзелешне" һәм МКДны су басу табигый газда түбән басым ясаучы 2 нче яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Иҗтимагый учреждениеләрне (авыл җирлеге администрациясе, мәдәният йорты, мәктәп) автоном тәэмин итү.

Проект карары:

Ут торагын, иҗтимагый төзелешне - беренче чиратта (2032г) җылылык белән тәэмин итү генераль план проекты һәм хисап срогына (2042г) тормышка ашыру тәкъдим ителә:

бер контурлы һәм ике контурлы җылылык генераторларыннан төзелгән йорт;

иҗтимагый һәм административ зоналар - автоном җылылык чыганакларыннан.

3.5. Газ белән тәэмин итү

Авыл җирлегендә табигый газ ГРС «Юбилейная» п/ф дан, алга таба югары һәм урта басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) һәм түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга бирелә.

АГРС / ГРС урыны һәм характеристикалары

3.5.1 нче таблица

ГРС исеме	Pпроект	Ppасч	Qпроект	Qфакт	Q
"Юбилейная" ГРС п/ф	0,6 Мп	0,3/1,2 МПа	10 мең куб.м/сәг	10,0 мең куб.м/сәг	9,3/59,3 мең куб.м/сәг

Авыл җирлегендә газ куллану

3.5.2 нче таблица

№ пп	Газ кулланучылар	P, МП басымы	Q, куб.м/сәг куллану
1	Никольский ГРП түбәнәйтүче	Pвойлар=0,3 0,85	Qвой=637,28 1125,2
2	Котенчи	0,29	284,0
3	Беляково	0,29	15,9
4	Яңа Алан	0,29	337,3
5	Пиголи	0,84	141,6
6	Тарлаши	0,88	247,9
7	Сапуголи	0,3	338,5

Барлык торак пунктлар газлаштырылган, Көнчыгыш Сапуголи коттеджлар поселогыннан тыш.

Газның хисап чыгымнары

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны газ белән тәэмин итүне күздә тотарга кирәк - (хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗлар).

42-101-2003 СП нигезендә шәһәр һәм башка җирлекләрнең генераль планнары проектларын төзегәндә газ куллануның эреләнгән күрсәткечләрен, 1 кешегә м3, газ янганда 34 МДж/м3 (8000 ккал/м3) кабул итәргә рөхсәт ителә):

- үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителеш булганда - 120;

- газ җылыткычларыннан кайнар су белән тәэмин иткәндә - 300;

- кайнар су белән тәэмин итүнең төрле төрләре булмаганда - 180 (авыл җирлегендә 220).

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗ беренче чиратта (2032г) һәм исәп-хисап срогына (2042г) 3.5.3 нче таблицада бирелгән.

Коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен газга ихтыяҗ

Никольский авыл җирлеге халкы

3.5.3 нче таблица

№ т/б	Авыл исемнәре җирлекләр	Еллык газ тоту, мең м3/ел		
		Чыгыш елы	I чират (2032 ел)	Хисап срогы (2042 ел)
	Никольский авыл җирлеге	360,9	2097,4	3820,1
1	Никольский авылы	193,8	432,7	671,7
2	Беляково авылы	0,9	0,9	0,9
3	Кунтечи ав.	22,7	25,5	28,6
4	Яңа Алан авылы	6,0	6,6	6,6
5	Пиголи авылы	17,6	32,1	33,0
6	Сапуголи авылы	98,6	893,2	1687,8
7	Тарлаш авылы	21,3	706,4	1391,5

Проект тәкъдиме

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасында газ белән тәэмин итү системасын үстерү чаралары каралган (3.5.4 нче таблица).

3.5.4 нче таблица

№	Урнашу	Объект	Чара	Үлчәү	куәте	Программаны	Чара чыганагы

т/б	урыны	иseme	төре	берәмлеге		Беренче чират (2020 елга кадәр).	Исәп-хисап срогы (2021-2035 еллар)	
56	Никольский ав.	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
57	Никольский ав.	ГРПШ	яңа төзелеш	данә	-		+	Лаеш МР СТП
58	Кунтечи ав.	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
59	Кунтечи ав.	ГРПШ	яңа төзелеш	данә	-		+	Лаеш МР СТП
60	Пиголи авылы	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
61	Пиголи авылы	ГРПШ	яңа төзелеш	данә	-		+	Лаеш МР СТП
62	Яңа Алан	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
63	Яңа Алан	ГРПШ	яңа төзелеш	данә	-		+	Лаеш МР СТП
64	Сапуголи авылы	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
65	Сапуголи авылы	ГРПШ	яңа төзелеш	данә	-		+	Лаеш МР СТП
66	Тарлаши ав.	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП
67	Тарлаши	ГРПШ	яңа	данә	-		+	Лаеш МР СТП

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте	Программаны		Чара чыганагы
						Беренче чират (2020 елга кадәр).	Исәп-хисап срогы (2021-2035 еллар)	
	ав.		төзелеш					

Генераль план проекты тарафыннан беренче чиратта (2032 елга кадәр) һәм исәп-хисап срогы (2042г га кадәр) барлык газлаштырылган объектларны газ белән тотрыклы тәэмин итүгә мөмкинлек бирә торган газүткәргечләрнең гамәлдәге системасын максималь файдалану, «Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең иминлеге кагыйдәләре» сәнәгать куркынычсызлыгы өлкәсендә расланган федераль нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә газүткәргечләрне вакытында диагностикалау күздә тотыла (2013 елның 15 ноябрендәге 542 номерлы).

Торак пунктларда перспективалы торак төзелеше җир кишәрлекләре өчен әлеге территорияне планлаштыру проекты нигезендә яңа ГРП һәм бүлү газүткәргече төзүне күздә тотарга кирәк.

Газүткәргечләр салу һәм газ көйләү пунктларының урынын гидравлик исәпләүне, геологик һәм топогеодезик эзләнүләрне исәпкә алып проектлауның алдагы стадияләрендә ачыкларга.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуга һәм иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.6. Электр белән тәэмин итү

Авыл җирлегенең торак пунктларын электр белән тәэмин итү «Пиголи» 110 кВ ПСыннан гамәлгә ашырыла (3.6.1 нче таблица).

3.6.1 нче таблица

ПС исеме	Трансформаторлар саны (шт)	трансформаторларның номиналь егәрлеге, кВА	Поданцияне киеренкеләндерү, (кВ)	ПС (кВА) азык-төлек үзәкләренең куәте резервы
Пиголи 110 кВ ПС	2	10000	110/10	агымдагы йөкләнеш 6%

Никольский авыл җирлегендә 42 трансформатор подстанция, 3.6.2 нче таблица урнашкан.

3.6.2 нче таблица

№	Адрес, уч. сак зонасы номеры	Диспетчерлык Номер КТП	Киеренкелек, кВ	Көч, кВА	Җитештерү резервы, кВА	Статус
1.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.931)	КТП-7408	10/0,4	400	60	гамәлдә булган
2.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1062)	КТП-7498	10/0,4	250	70	гамәлдә булган
3.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.940)	КТП-7497	10/0,4	250	60	гамәлдә булган
4.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.939)	КТП-7073	10/0,4	250	40	гамәлдә булган
5.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1280)	КТП-7054	10/0,4	250	50	гамәлдә булган
6.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1012)	КТП-7053	10/0,4	250	60	гамәлдә булган
7.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.942)	КТП-7074	10/0,4	160	50	гамәлдә булган
8.	Никольский ав. (каралган)	СТП-7522	10/0,4	25	20	гамәлдә булган
9.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1256)	СТП-7163	10/0,4	25	20	гамәлдә булган
10.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1282)	ЗТП-7052	10/0,4	400	80	гамәлдә булган
11.	Никольский ав. (ОЗ номеры 16.24.2.946)	ЗТП-7389	10/0,4	250	70	гамәлдә булган
12.	Никольский ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7885	10/0,4	160	-	проектлана торган
13.	Никольский ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	СТП-7985	10/0,4	25	-	проектлана торган

14.	Тарлаши ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1288)	СТП-7022	10/0,4	100	60	гамәлдә булган
15.	Тарлаши ав. (ОЗ номеры 16.24.2.945)	КТП-7246	10/0,4	63	40	гамәлдә булган
16.	Тарлаши ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1284)	КТП-7018	10/0,4	40	60	гамәлдә булган
17.	Тарлаши ав. (ОЗ номеры 16.24.2.953)	КТП-7493	10/0,4	160	70	гамәлдә булган
18.	Тарлаши ав. (ОЗ номеры 16.24.2.938)	КТП-7499	10/0,4	100	50	гамәлдә булган
19.	Тарлаши ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	СТП-7662	10/0,4	25	70	гамәлдә булган
20.	Тарлаши ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	СТП-7703	10/0,4	25	5	гамәлдә булган
21.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7463	10/0,4	160	50	гамәлдә булган
22.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7460	10/0,4	160	60	гамәлдә булган
23.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.944)	КТП-7055	10/0,4	160	70	гамәлдә булган
24.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.956)	КТП-7949	10/0,4	100	50	гамәлдә булган
25.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7578	10/0,4	63	60	гамәлдә булган
26.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1204)	КТП-7556	10/0,4	63	40	гамәлдә булган

27.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1289)	КТП-7063	10/0,4	400	70	гамәлдә булган
28.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7577	10/0,4	250	60	гамәлдә булган
29.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1285)	КТП-7002	10/0,4	250	30	гамәлдә булган
30.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7514	10/0,4	25	70	гамәлдә булган
31.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7634	10/0,4	25	60	гамәлдә булган
32.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.947)	КТП-7941	10/0,4	160	40	гамәлдә булган
33.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7638	10/0,4	160	50	гамәлдә булган
34.	Пиголи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.941)	КТП-7057	10/0,4	160	60	гамәлдә булган
35.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7635	10/0,4	100	70	гамәлдә булган
36.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	СТП-7646	10/0,4	100	20	гамәлдә булган
37.	Пиголи ав. (ОЗ урнаштыру каралган)	КТП-7738	10/0,4	25	0	гамәлдә булган
38.	Кунтечи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.791)	КТП-7060	10/0,4	160	30	гамәлдә булган

39.	Кунтечи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.796)	КТП-7061	10/0,4	100	40	гамәлдә булган
40.	Кунтечи ав. (ОЗ номеры 16.24.2.1254)	СТП-7973	10/0,4	25	30	гамәлдә булган
41.	Беляково авылы (ОЗ номеры 16.24.2.794)	КТП-7059	10/0,4	160	80	гамәлдә булган
42.	Яңа Алан (ОЗ номеры 16.24.2.1226)	КТП-7247	10/0,4	63	30	гамәлдә булган

Искәрмә: күрсәткечләр Идел буе электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» АҖ филиалы

Электр йөкләнешләрен исәпләү

Никольский авыл җирлегенең коммуналь-көнкүреш секторын (КБС) планлаштыру проекты буенча электр йөкләнеше ике срокта билгеләнде:

- беренче чират - 2032 ел;

- исәп-хисап срогы - 2042 ел.

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллануы 9-нчы кушымта (шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары, 2013) «Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясен тотуның зур күрсәткечләре һәм электр йөкләнешен максималь файдалану сәгатьләренең еллык саны».

Югарыда китерелгән күрсәткечләр торак һәм иҗтимагый биналар, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары, тышкы яктыртуны күздә тота. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлау, электр җылыту һәм электр үткәргечләрне куллануны исәпкә алмый. Электр нагрузкасының максималь куллану сәгатьләренең еллык саны 10(6) кВ МП шиннарына китерелгән.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәпләнгән егәрлеге РД 34.20.185-94, табл буенча исәпләнгән.2.4.3. "Аерым исәп-хисап коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең зур күрсәткечләре". Электр энергиясенең чагыштырма куәте 0,41 кВт/кеше тәшкил итте. ("кече" шәһәрләрнең категориясе, табигый газдагы плиталар белән). Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм иҗтимагый биналарның (административ, уку, фәнни, дәвалау, сәүдә, тамаша, спорт), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (автомобильләрне саклау өчен гаражларның һәм ачык мәйданчыкларның), тышкы яктырту йөкләнешләрен, шулай ук, кагыйдә буларак, поселок бүлү челтәрләрендә тукланучы төрле вак фикерле кулланучылар йөкләнешен исәпкә ала.

Предприятиеләрнең электр йөкләнешен исәпләүне әлеге предприятиеләрне электр белән тәэмин итү проектлары яисә тиешле аналоглар буенча башкарырга кирәк.

Еллык электр куллануны КБС куәте һәм вак сәнәгать предприятиеләре, мең кВт.ч/ел

3.6.3 нче таблица

Торак пунктлар	Еллык электр куллану, мең кВт.ч/ел		
	Чыгыш елы	Беренче чират 2032г.	Хисап срогы - 2042г.
Никольский авыл җирлеге	3558,9	20688,8	37679,9
Никольский авылы	1911,8	4268,4	6625,0
Беляково авылы	8,7	8,7	8,7
Кунтечи ав.	223,5	251,7	282,1
Яңа Алан авылы	58,6	65,1	65,1
Пиголи авылы	173,6	316,8	325,5
Сапуголи авылы	972,2	8810,2	16648,2
Тарлаш авылы	210,5	6967,9	13725,3

КБС һәм вак сәнәгать предприятиеләренең исәп-хисап куәте

3.6.4 нче таблица

Торак пунктлар	Исәп-хисап куәте, кВт		
	Чыгыш елы	Беренче чират 2032г.	Хисап срогы - 2042г.
Никольский авыл җирлеге	672,4	3909,0	7119,2
Никольский авылы	361,2	806,5	1251,7
Беляково авылы	1,6	1,6	1,6
Кунтечи ав.	42,2	47,6	53,3
Яңа Алан авылы	11,1	12,3	12,3
Пиголи авылы	32,8	59,9	61,5
Сапуголи авылы	183,7	1664,6	3145,5
Тарлаш авылы	39,8	1316,5	2593,3

КБС һәм вак сәнәгать предприятиеләре, кВА трансформатор куәте

3.6.5 нче таблица

Торак пунктлар	Трансфоматор куәт, кВА

	Чыгыш елы	Беренче чират 2032г.	Хисап срогы - 2042г.
Никольский авыл җирлеге	791,1	4598,8	8375,6
Никольский авылы	425,0	948,8	1472,6
Беляково авылы	1,9	1,9	1,9
Кунтечи ав.	49,7	56,0	62,7
Яңа Алан авылы	13,0	14,5	14,5
Пиголи авылы	38,6	70,4	72,4
Сапуголи авылы	216,1	1958,4	3700,6
Тарлаш авылы	46,8	1548,8	3050,9

Проект карары

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасында электр белән тәэмин итү системасын үстерү чаралары каралган (3.6.6 нчы таблица).

3.6.6 нчы таблица

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның атамасы	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	куәте	Программаны		Чара чыганагы
							Беренче чират (2020 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2021-2035 еллар)	
83	Никольский ав.	Трансформатор подстанция (ТП)		яңа төзелеш	кВА	1102		+	Лаеш МР СТП
84	Никольский ав.	Электр тапшырулары линиясе	10 кВ	яңа төзелеш	км	-		+	Лаеш МР СТП

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Никольский авыл җирлегенең расланган генераль планы материаллары белән 2035 елга кадәр карала:

- Никольский авылында гомуми трансформатор куәте 2955 кВА булган ТП төзү тәкъдим ителә;

- Пигол авылында гомуми трансформатор куәте 105,11 кВА булган ТП төзү тәкъдим ителә;

- Сапуголи авылында гомуми трансформатор куәте 2051 кВА булган ТП төзү тәкъдим ителә;

- Тарлаш авылы нда гомуми трансформатор куәте 1220 кВА булган ТП төзү тәкъдим ителә;

Трансформатор подстанцияләрнең төгәл саны, саны, урыны, шулай ук 10 кВ сызыгын трассировка проектлауның киләсе стадиясендә төгәлләштереләчәк.

Хәзерге вакытта электр энергиясе белән тәэмин итү өчен Исәп-хисап срокларына кадәр (2042 ел) Генераль план проекты тарафыннан тәкъдим ителә:

җирлекне электр белән тәэмин итүнең гамәлдәге схемасыннан файдалану һәм, кирәк булганда, тузган ТП, КТП һәм ВЛ ны реконструкцияләү яисә алмаштыру;

кызгану лампаларыннан энергия саклаучы лампаларга күчү;

Торак пунктларны киңәйтү өлешендә торак төзелешенә электр белән тәэмин итү челтәрен дә кертергә.

Трансформатор подстанцияләрнең кирәкле саны, урнашу урыны, шулай ук электр тапшыру линияләрен трассировка проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш.

Заманча таләпләргә туры китереп, электр челтәрләренә тәкъдим ителә:

ВЛны тиз эшли торган ВЧ яклау белән тәэмин итү;

Подстанцияләрне телемеханикалаштыру;;

Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау;

Энергияне сак тоту технологияләрен куллану һәм реактив куәтне компенсацияләү.

3.7. Аз токлы челтәрләр

Телефонлаштыру

Хәзерге вакытта Никольский авыл җирлеген телефонлаштыру Никольский авылында АТСтан гамәлгә ашырыла (3.7.1 нче таблица).

3.7.1 нче таблица

Торак пункт	АТС тибы	Урнашу урыны	Проект сыешлыгы	Куллану сыешлыгы	Язу елы	Кабель тибы, МСС	МСС озынлыгы, км
Никольский авылы	М-200 (320)	Централь ур., 23 й.	112	82	2005	ВОЛС	4,816

Элемтә туры туклану зонасы белән шкаф системасы буенча оештырылган.

Шәхси хуҗалык - кабель-һава, траншеяда һәм кабельле канализациядә кабельләр белән башкарылган, шулай ук өлешчә элемтә терәкләре буенча үткәргечләр белән.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элемтәләрне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләрне тәэмин итә.

Проект карары

Телефон элемтәсен үстерү заманча цифрлы җиһазлар базасында гамәлдәге телефон челтәрен реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә юнәлдереләчәк.

Генераль план проектында Интернет абонентларының куллану күләме һәм авыл җирлеген үстерүнең барлык срокларына TV цифрлы күләме халыкның 100% тәэмин ителешен исәпкә алып карала:

- яңа АТС төзү;

- заманча цифрлы технологияләрдән файдаланып, АТСны модернизацияләү. АТСның аналог җиһазларын, мөмкин булганча, оптик-җепселле сызыкча корылмалардан файдаланып, цифрлы станциягә күчерү;

- оптик-җепселле элемтә, кәрәзле элемтә, IP-телефония, Internet челтәре үсеше.

- линияле элемтә корылмалары төзү;

4. Территорияне инженер әзерләү

Бүлекнең максатлары һәм бурычлары

«Торак урыннар территорияләрен инженерлык әзерлеге» бүлегенең максаты - территориянең физик үзенчәлекләрен яхшырту һәм нәтиҗәле гражданнар һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыру.

Инженерлык әзерлегенең төп бурычы район территориясен уңайсыз физик-геологик процесслардан саклау. Моның өчен инженерлык әзерлеге буенча чаралар кирәк, аларның составын үзләштерелә торган территориянең табигый шартларына (рельеф, грунт шартларына, су басу дәрәҗәсенә, сазлыкка, үзләштерелә торган территориядә куркыныч табигать процессларының булуына бәйле рәвештә), территорияне куллану характерына бәйле рәвештә билгеләргә кирәк.

Гамәлдәге хәл

4.7 нигезендә СП 115.13330.2016 "куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы". СНиП 22-01-95 актуаль редакциясе, җирлекнең табигый шартлары «гади» дип бәяләнә.

4.1 нче таблицада җил юнәлешенең кабатлануы һәм кышкы чорда явым-төшем күләме күрсәтелгән.

4.1 нче таблица

Ай	Җил юнәлешләренең кабатлануы								Явым-төшем күләме (мм)
	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЯЗ	З	СЗ	
Октябрь	9	6	6	7	15	21	19	17	60,1
Ноябрь	6	7	8	11	17	20	18	13	46,8
Декабрь	5	6	10	13	19	20	14	13	46,1
Гыйнвар	5	7	10	18	18	18	14	10	42,1
Февраль	7	8	13	16	14	15	14	13	31,4
Март	7	8	13	15	17	15	14	11	31,7

4.1 нче таблицадан күренгәнчә, кышкы чорда көньяк, көнбатыш һәм көньяк-көнбатыш җилләр өстенлек итә. Бу кар бураны меридианаль юнәлештәге юлга дучар булуы турында сөйли.

Проектта авыл җирлеге территориясе өчен хас куркыныч табигый процесслар карала:

- эрозия процесслары;

- карст-суффозия процесслары;

- су басу (су басу);

сейсмиклык;

- Кар көртләре.

СП 116.13330.2012 "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Төп нигезләмәләр. СНиП актуаль редакциясе 22-02-2003. Төп нигезләмәләр ", инженерлык яклавын проектлаганда, түбәндәгеләрне тәэмин итәргә кирәк:

яклана торган территорияләргә, биналарга һәм алар белән бәйле куркыныч процессларның корылмаларына тискәре йогынтыны булдырмау, бетерү яисә киметү;

җирле төзелеш материалларыннан һәм табигать ресурсларыннан тулырак файдалану;

эшләрне яңа һәм (яисә) гамәлдәге геологик процессларны интенсификацияләү ысуллары белән җитештерү;

тыюлык зоналарын, ландшафтларны, тарихи объектларны һәм һәйкәлләрне саклау һ.б.

инженерлык яклау корылмаларының тиешле архитектура бизәлеше;

әйләнә-тирә мохитне саклау буенча чаралар белән ярашу;

кирәкле очракларда - сакланган территорияләрнең һәм объектларның торышын һәм төзелеш һәм эксплуатацияләү чорында инженерлык яклавы корылмаларының эшен системалы күзәтү (мониторинг).

Эрозия процесслары

Вакытлы су агымнарының эрозион эшчәнлеге җирлек территориясендә су массивларын бүлә торган промоин һәм чокырлар барлыкка килүдән гыйбарәт. Даими сулыклар (инешләр һәм елгалар), эрозия эшчәнлеге процессында һәм геологик-геоморфологик факторларга бәйле рәвештә, еш кына өске грунт массивларын өзүгә китерә торган яр битләрен алмаштыра.

Табигать факторлары район территориясендә тагын бер эрозион процессны - яссы юуны үстерүгә ярдәм итә. Бу факторларга атмосфера явым-төшемнәренең шактый күп булуы, вертикаль өлешләү керә. Антропоген фактор - җир сөрү - бу процессны көчәйтә.

Эрозия процесслары үз үсешендә зур әһәмияткә ирешергә һәм зур зыян китерергә мөмкин, шуңа күрә аларны үстерүдә даими рәвештә мониторинг тикшеренүләре үткәрергә, күзәтү челтәрен киңәйтергә, эрозия битләрен яклау буенча чаралар эшләргә һәм гамәлгә ашырырга кирәк.

Лаеш муниципаль районында чокыр барлыкка килүне территориаль планлаштыру схемасы буенча (үзгәрешләр кертү) Лаеш муниципаль районында киң таралыш алды, башлыча, Идел елгасы террасаларын (бигрәк тә вак ком һәм урман утыртмаларын) җибәрүче җиңел юыла торган материаллар аркасында.

Җирлекнең көньяк һәм көньяк-көнбатыш өлешләрендә Куйбышев сусаклагычы яр буйларында эрозия процесслары үскән.

Никольский авыл җирлеге хакимияте мәгълүматлары буенча 13 гектар мәйданда М-12 трассасын төзү буенча компенсация агачлары утыртылды.

Эрозия процессларыннан инженерлык яклавы чаралары

Территорияләрне эрозия процессларыннан инженерлык яклавы тиешле чаралар башкаруны һәм инженерлык корылмаларын урнаштыруны үз эченә ала 425.1325800.2018 "Территорияләрне эрозия процессларыннан инженерлык яклавы. Проектлау кагыйдәләре".

Территорияне инженерлык ягыннан яклау чаралары һәм конструкцияләр эрозия процессларыннан эрозия һәм туганлык процессларының барлыкка килүеннән һәм үсешеннән, табигый шартларны, йөкләнешне һәм йогынтыларны, эксплуатацияләү үзенчәлекләрен, җирле төзелеш материалларын, экологик таләпләрне исәпкә алып, яклауны тәэмин итәргә тиеш (4.1.2 п.). СП 425.1325800.2018).

Чокырны төзегән территориядән тыш урнаштырганда чокыр үсешен туктатып тору буенча чаралар үткәрелергә мөмкин.

Авыл җирлеге чикләрендә чокырны үстерүне туктатып тору чаралары тәкъдим ителә: чокыр челтәре тирәсендә тау канатлары, ерымда су агышын тәртипкә китерү, чокыр төбен һәм яр буйларын ныгыту өчен өзеклекләр булган сулыклар төзү. Елга территорияләрен төзекләндерүгә откосларны тергезүгә һәм тигезләүгә, аның тар өлешен саклауга, яшелләндерүгә - өске катламнарны, куаклар һәм агачлар утыртуга ирешелергә мөмкин. Аерым очракларда чокырларны алар буенча агып төшүче су һәм дренаж коллекторларын салу юлы белән тулысынча яисә өлешчә бетерү рөхсәт ителә.

Чокырлар территорияләрен транспорт корылмалары, гаражлар, складлар һәм коммуналь объектлар урнаштыру, шулай ук парклар урнаштыру өчен файдаланырга мөмкин.

Планлаштырылган территорияне төзекләндерү, җирлек территориясеннән яңгыр һәм кар суларын чыгару, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту, чокыр битләрен юдыру һәм аларны тарату буенча көрәш чаралары максатларында проект тарафыннан өстән-өстән агып төшүне оештыру һәм су агызу челтәрен урнаштыру тәкъдим ителә. Предприятиедә 32.13330 шундый җайланма - канау, кювет, лотоклар куллану районнарда бер үк, ике катлы төзелешләр һәм авыл җирлекләрендә, шулай ук урамнар, юллар, машина юллары һәм тротуарлар белән кисешкән урында күперләр яки торбалар корылган парклар территориясендә рөхсәт ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмаларны таләп итми торган иң гади система булып тора. Яңгыр сулары агышын җентекләп оештыру «Өске агымны оештыру» бүлегендә каралган. Проект белән торак пунктлар территориясендә яңгыр сулары канализациясенең ачык челтәре, җирлекнең барлык асфальтланган юллары буенча яңгыр сулары канализациясенең ачык челтәрен оештыру тәкъдим ителә.

Шуны да истә тотарга кирәк, чокыр белән көрәш аның бөтен су җыю бассейны чикләрендә башкарылырга тиеш; бары тик шундый ысул белән генә инженер-мелиоратив чаралар уздырганда гына нәтиҗәле нәтиҗәләргә ирешергә мөмкин.

Авыл җирлеге территориясендә төрләнү һәм эрозия процессларына каршы көрәш чаралары нигездә охшаш.

Эрозиягә һәм авышлык процессларына каршы көрәш буенча тәкъдим ителә торган чаралар 4.2 нче таблицада күрсәтелгән.

4.2 нче таблица

Эрозиягә каршы көрәш чаралары

№	Урнашу урыны	Куркыныч	Чаралар

т/б		табигать процесслары	
1	Тарлаши	Яшелчә эрозиясе һәм сөзәклек процесслары	Чокырлар үсешен туктату, таулы канаулар кору, чокыр төбен һәм калкулыкларны ныгыту, яклаучы яшелләндерү, эретеп ябыштыру һәм кием-салым ясау.
2	Никольский		
3	Сапуголи		
4	Кунтечи		
5	Яңа Алан		

Карс-суффозия процесслары

Никольский авыл җирлеге территориясе Идел-Нократ карстовасының Приказан карстовой районы чикләрендә урнашкан, бу участокларны карстка инженерлык тикшеренүләрен уздыруны хуҗалык итүнең төрле төрләре өчен файдаланганда таләп итә.

Җирлекнең күпчелек өлеше киң полоса уза торган карст-суффозия процесслары зонасында урнашкан. Территориядә карст күренешләре известьташ, доломит һәм Казан ярусының югары каурыйлары эреве белән бәйле. Тикшерелә торган территориядә карст һәм суффозиянең төрле процесслары һәм нәтиҗәләре үсеш алган - эретү, юу, просадкалар.

Карстның өске чагылышының морфологик үзенчәлекләре дә төрлечә: бушлыклар, проваллар, воронкалар, просадкалар, тәлинкәләр, чокырлар, чокырлар, үзәннәр, карст күлләре. Иделнең палеоүзәнлеге чикләрендә төньяк-көнбатыш һәм якын киңлектәге ориентировка калдыкларына багышланган карст үзәннәре системасы күзәтелә. Шул ук полосада карст үзәннәренә, чокырларга һәм чокырларга системалы рәвештә карст күлләре: Архиерейское күле (18 м), Сапуголи (1 м) һәм бик күп исемсез вак күлләр китереп терәлгән. Алар еш кына бер-берсенә агылалар һәм аларның кайберләре юкка чыккан карст үзәннәре елгалары белән тоташканнар.

Карс-суффозия процессларыннан территорияне инженерлык яклавы чаралары

Никольский авыл җирлеге территориясенең күпчелек өлеше һәм торак пунктлар территориясе карст-суффозия процессларына дучар ителгән.

Авыл җирлеге территориясендә 11 данә карст бүрәнәләре ачыкланган, аларның 1 е Пиголи торак пунктында, 4 се Яңа Алан торак пунктының проект территорияләрендә урнашкан. Карст бүрәнәләренең чагылыш тапкан урыны, гомумән, өске карст һәм карст-суффозия формаларының алга таба үсеш алуы турында сөйли. Шулай ук җирлек территориясендә Архирей, Сапуголи һәм башка карст-суффозия күлләре дә бар.

Геодинамик процесс буларак, кардинал үзенең геологик килеп чыгышы һәм алга таба үсеше белән бәйле үзенчәлегенә ия. Димәк, һәр карстокуркыныч территория төзелешнең үзенчәлегенә дә ия. Бу очракта карстокуркынычы территорияне бәяләү, махсус карстосаклагыч чаралар эшләү һәм куллану кирәк.

Никольск җирлеге территориясендә киң полоса белән карст-суффозия күренешләре өлкәсе, көньяк өлешеннән һәм яр буе полосасыннан тыш, җирлекнең бөтен территориясе буйлап диярлек уза.

Карстокуркынычы булган территорияләрдә төзелеш барышында архитектура-планлаштыру, конструктив һәм эксплуатация характерындагы карга каршы чаралар комплексын башкарырга тәкъдим ителә.

закарсталы территорияләрдә биналар һәм корылмаларны проектлаганда, мәгълүматлар нигезендә ачыкланган инженерлык эзләнүләрен исәпкә алырга кирәк:

- карст тибы;

- карстның җир асты һәм өске чагылышларын формалаштыру рәвешләре һәм механизмы;

- карст проваллары һәм аларның урта диаметрлары барлыкка килүнең интенсивлыгына карата территорияләрнең тотрыклылыгы категориясе;

- гидрологик һәм гидрогеологик шартларның үзенчәлекләре;

- өске һәм күмгән карст формаларын (воронкалар һ.б. ны) тутыра торган закарстован токымнарының тигез булмаган ныклыгы һәм бетмәс дәрәҗәдә нык булуы;

- грунтлар калынлыгында һәм Җир өслегендә (проваллар, локаль һәм гомуми оседанияләр) карст деформацияләренең барлыкка килү һәм үсеш куркынычы;

- карст процессларын һәм күренешләрне сизелерлек активлаштыру мөмкинлеге.

Территорияләрне инженерлык яклавының карст-суффозия процессларына ярашлы чаралары 4.3 нче таблицага кертелде.

Биналарны һәм корылмаларны инженерлык яклавы өчен гамәлдәге норматив документларга ярашлы рәвештә, карсттан түбәндәге каршы чаралар яисә аларны яраштырулар кулланыла:

- планлаштыру (төзелеш территориясендә корылмаларны рациональ урнаштырудан һәм аны планировкалаудан гыйбарәт - өске атмосфера суларын бүлеп чыгару өчен ясалма авышлыклар булдыру максатында);

- Су яклау һәм фильтрационга каршы (нигездә, су отводы оештыруда, дренажлар төзүдә, су йортларның нигезенә агып төшмәсен өчен, су агызып төшмәсен өчен, су агызып төшүне булдырмауда чагыла);

- геотехник (нигез ныгытудан, тутырудан, карст провалларын төрле эремәләр белән, мәсәлән, цемент провалларын "тамгалаудан" гыйбарәт);

- эксплуатацияләү (карстомониторинг үткәрүдән - карст процессларының үсешен даими күзәтүдән гыйбарәт);

- конструктив.

Каршылыкка каршы чараларны ачыкланган һәм фаразлана торган карст күренешләренең, карстуклы токымнарның төрен, аларның урнашу шартларын һәм, 2.02.01-83 ны исәпкә алып, проектлана торган яклау һәм сакланган корылмаларның, предприятиеләрнең, территорияләрнең үзенчәлекләрен билгели торган таләпләрнең характерына бәйле рәвештә сайларга кирәк.

Биналарны һәм корылмаларны проектлаганда карга каршы төп чаралар сыйфатында түбәндәгеләрне күз алдында тотарга кирәк: куркыныч карст күренешләре зонасыннан түбәнрәк биналар һәм корылмалар нигезләрен һәм корылмаларын урнаштыру; карст полосаларын тутыру; карст чагылышларын барлыкка китерүне ясалма тизләтү; ясалма су үткәрмәү һәм фильтрацион пәрдәләр булдыру; грунтларны беркетү һәм тыгызлау; җир асты сулары режимын көйләү; җир өсте агышын оештыру; нигезләрнең мөмкин булган рәвешләрендә бөтенлекне һәм тотрыклылыкны саклап калуга исәпләнгән биналар һәм корылмалар конструкцияләрен һәм аларның фундаментларын куллану. Карст процессларының активлашуын булдырмас өчен, сүүткәргеч яки канализация челтәрләрендәге аварияләрне кисәтергә яки тиз бетерергә кирәк.

Җир асты һәм өске карбонат, сульфатно-карбонат карстының турыдан-туры чагылышы участоклары төзелеш шартлары буенча яраксыз яки катлаулы, кыйммәтле инженерлык әзерлеге таләп итә торган шартларга кертелгән.

Карс-суффозия күренешләре булган районда биналар һәм корылмалар төзү өчен мәйданчыкны үзләштерер алдыннан инженер-геологик тикшеренүләр уздырырга кирәк, аларда карст күренешләре һәм куркыныч янау куркынычы тасвирламасы, аларның үсеш динамикасы булырга тиеш.

4.3 нче таблица

Карст-суффозия процессларына дучар булган территорияләрне инженерлык яклавы чаралары

№ т/б	Урнашу урыны	Куркыныч табигать процесслары	Чаралар
1	Никольский	Карс-суффозия процесслары	Архитектура-планлаштыру, конструктив һәм эксплуатация характерындагы карга каршы чаралар комплексы.
2	Тарлаши		
3	Сапуголи		
4	Пиголи		
5	Яңа Алан		

Аз катлы төзелеш өчен карстосаклагыч, тирән эретеп ябыштыру фундаментларын төзүгә, карстук токымнары катламын кисүгә яисә цемент эремәсе белән полостейларны тутыруга бәйле махсус кыйммәтле карстосаклагыч эшләр уздыруга ихтыяҗ юк. Танылган конструктив һәм су саклау чараларын куллану аз катлы төзелешнең ышанычлы эксплуатациясен тәэмин итәчәк.

Су басу

Татарстан Республикасының Су басу (су басу) мөмкин булган зоналарга су басу (су басу) куркынычы янаган торак пунктлары исемлеге нигезендә (ТР МКның 2019 елның 16 февралендәге 301-р номерлы күрсәтмәсе редакциясендә) Никольский авыл җирлегенең торак пунктлары су басу (су басу) ихтималы булган зоналарга су басу (су басу) чорында эләкми.

Никольский авыл җирлегенең расланган генераль планы материалларында мөмкин булган су басу зонасы билгеләнгән. Авыл җирлеге чикләрендә су басу куркынычы зонасы, су белән тәэмин ителешнең 1%ы дәрәҗәсенә җиткәч, Куйбышев сусаклагычының яр линиясенә туры китерелде. «Идел елгасында Куйбышев

сусаклагычының су ресурсларыннан файдалануның төп кагыйдәләре» проекты (1983 ел) нигезендә Куйбышев сусаклагычының мөмкин булган су басу зонасы тәэмин ителешнең 1 %ын 57,1 м тамгасы буенча уза (Идел буйлап).

Никольский авыл җирлегенең расланган генераль планы материалларында су басу зоналарының чикләре Куйбышев сусаклагычы сулары белән тәэмин ителешнең 1%ын картографик материалларда күрсәтелгән.

Торак пунктлар территориясеннән читтә су басу процессларына, карала торган территорияне дренирлаучы елга үзәннәренең төбе һәм аскы өлеше дучар булырга мөмкин. Бу процесслар күбесенчә Куйбышев сусаклагычын булдыруга бәйле. 1950 еллар уртасында сусаклагыч булдыру грунт сулары дәрәҗәсенең шактый артуына китерә, бу исә яр буе зонасы буйлап инженер-геологик шартларны начарайта. Грунт суларына Подпор сусаклагыч урманыннан 3-6 км ераклыкта күзәтелә.

Никольский авыл җирлегенең расланган генераль планы материалларында су басу зоналарының чикләре картографик материалларда күрсәтелгән.

Авыл җирлеге башлыгы мәгълүматларына караганда, язгы кар эрү чорында су басуга Озерная урамы, Урмай бистәсе һәм Сапугол авылында Яңа Никольский урамы тоташтырылган.

РФ Су кодексының 67.1 п.5 п. нигезендә: Су басу, су басу зоналары чикләре Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең кызыксынучы органнары һәм җирле үзидарә органнары катнашында Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә.

Су басу, су басу зоналарының чикләре су басу, су басу зоналарының чикләре Россия Федерациясе субъектының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимият органы тәкъдимнәре нигезендә, су басу, су басу зоналарының чикләрен һәм мондый зона чикләренең текст һәм график тасвирламаларын үз эченә алган белешмәләрнең чикләрен билгеләү турындагы, бу чикләрнең дәүләт күчемсез милек кадастрын алып бару өчен билгеләнгән координаталар системасында характердагы нокталарының координаталары исемлеге нигезендә билгеләнә. Шулай ук 17 пунктта су басу зоналары чикләрен билгеләгәннән соң Федераль су ресурслары агентлыгы күрсәтелгән:

а) Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенә су басу, дәүләт күчемсез мөлкәт кадастрына су басу зоналары чикләре турында белешмәләр кертү өчен кирәкле документларны «Дәүләт күчемсез мөлкәт кадастры турында» Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда җибәрә; б) су басу, су басу зоналары турында дәүләт су реестрына белешмәләр кертә;

в) гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казаларның нәтиҗәләрен бетерү буенча Россия Федерациясе Министрлыгына су басу, су басу зоналары турында белешмәләр тапшыра.

Хәзерге вакытта авыл җирлегендә су басу, су басу зоналары чикләре РФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу, су басу зоналарының чикләре генераль планның картографик материалларында чагылдырылмаган.

Су басудан (су басудан) инженерлык яклавы гамәлләре

Яңа объектлар төзүне су басу (су басу) зонасыннан читтә алып барырга киңәш ителә.

Территориядә су басу процесслары мөмкин кадәр характерлы һәм торак пунктлар территорияләренә кагылмый. Махсус чаралар таләп ителми.

Җирлекнең торак пункты территориясендә язгы интенсив кар яуган вакытта су басу процессы җирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешендә Куйбышев сусаклагычы янындагы территорияләрнең бер өлешенә кагыла ала.

Шул ук вакытта сусаклагыч биеклегенең югары тамгасында сусаклагычтан су агызып, аларны яңадан дымландыра һәм грунт суларын арттыра торган геологик катламнарга җибәрелергә мөмкин.

Төзелгән территорияләрдә су басу процессын үстерү төп өч закончалык белән билгеләнә: грунт суларының дәрәҗәсен үзгәртү процессының гомуми юнәлеше, бу процессның тизлеге һәм сезонлы һәм күпьеллык тирбәлешләрнең характеры белән.

Яңа объектлар төзүне су басу зонасыннан читтә алып барырга киңәш ителә.

Су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы белән территорияләрне һәм аерым объектларны, төзелеш, функциональ файдалану һәм эксплуатацияләү, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм/яисә су басуның тискәре йогынтысын бетерү таләпләренә бәйле рәвештә, су басуны һәм су басуны булдырмый калуны тәэмин итүче чаралар комплексын күздә тотарга кирәк.

Территория яклау системасы төзелгән территорияне гомуми яклауны тәэмин итәргә тиеш. Ул үзләштерүче дренажларны, фильтрационга каршы пәрдәләрне, өске катлауны оештыру белән территорияне вертикаль планлаштыруны, ачык су агымнарының һәм табигый дренированиенең башка элементларын, су объектларының бозлы режимын җайга салуны үз эченә ала.

Су басудан инженерлык яклавы системасы территориаль бердәм, ул аерым кишәрлекләрнең һәм объектларның барлык локаль системаларын берләштерә.

Территорияне юкка чыгару төзелештә һәм эксплуатацияләүдә иң гадие, шулай ук нәтиҗәле инженерлык чарасы булып тора. Бу чараны куллану саклана торган территориянең зур булмаган үлчәмнәре һәм зур булмаган биеклекләр (1 - 1,5м) булганда максатка ярашлы. Таралган территория торак пунктта аның урнашу урынына бәйле рәвештә төзелеш яки парк өчен файдаланылырга мөмкин.

Су басуга каршы көрәш чараларында территорияне киптерүне күздә тотарга кирәк. Конкрет территорияләрдә су басудан яклауны проектлаганда, аны СНиП 2.06.15-85 нигезендә функциональ файдалану характерына бәйле рәвештә хөкем итү (җир асты сулары дәрәҗәсен киметү) нормаларын кабул итәләр. Яклаучы корылмаларны проектлаганда кабул ителә торган гаепләү нормалары һәр конкрет очракта, җир асты суларының критик дәрәҗәсен һәм нигез грунтларының төрен исәпкә алып, сакланган объект өчен геологик иминлек бусагасын тәэмин итәргә тиеш.

Инженерлык яклау территориаль системасында, табигый, гидрогеологик һәм техноген (төзелешләргә) бәйле рәвештә, су басудан дренажлар кулланырга кирәк. Топографик һәм геологик шартларга, төзелешнең характерына һәм тыгызлыгына, сулыклар бүлеге ягыннан җир асты суларының хәрәкәт шартларына карап, су басудан сакланучы территорияләрдә бер үк төрле, ике, күпсызыклы, контурлы һәм катнаш дренаж системаларын кулланырга кирәк.

Ливневая канализация су басудан территориаль инженерлык яклавы элементы булырга һәм инженерлык яклавының гомуми системасы составында аерым проектланырга тиеш.

Су басу зонасында объектлар төзү өчен территорияне инженер ягыннан әзерләү төзелеш бәясен җитди арттырырга мөмкин.

Су басуга каршы көрәштә тәкъдим ителә торган чаралар 4.3 нче таблицага кертелгән.

4.3 нче таблица

Су басуга каршы көрәш чаралары

№ т/б	Урнашу урыны	Куркыныч табигать	Чаралар

		процесслары	
1	Тарлаши	Су басу	Территорияне юу, грунт сулары дәрәҗәсен киметү, территорияне киптерү, катнаш дренаж системасы
2	Никольский		
3	Кунтечи		
4	Беляково		

Сейсмиклык

Типик яктан караганда Никольский авыл җирлеге территориясе Әлки-Пичкас сейсмоглы зонасы чикләрендә урнашкан.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (T=1000 ел бальлеген кабатлау чоры белән Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру схемасы) нигезендә карала торган территория зонада 6 баллга урнашкан.

сейсмокуркыныч районнарда төзелеш шартлары

СП буенча 14.13330.2018 "сейсмик районнарда төзелеш. СНиП II-7-81 актуальләштерелгән редакциясе» карала торган территория 6 баллы (В картасы) һәм 7 баллы (С картасы) югары җаваплылык объектларын төзегәндә сейсмик зоналарга карый.

Кар өемнәре

СП 20.13330.2016 Нагрузкалар һәм тәэсирләр. СНиП 2.01.07-85 актуаль редакциясе (үзгәрешләр белән N 1, 2), Е.Кушымтасы. Россия Федерациясе территориясен климат характеристикалары буенча районлаштыру карталары, 1 нче карта - авыл җирлеге территориясе IV кар районына карый.

Кар көртләре күп кар явулар һәм бураннар нәтиҗәсендә барлыкка килә, алар берничә сәгатьтән алып берничә тәүлеккә кадәр дәвам итәргә мөмкин. Алар транспорт элемтәсен бозуга, элемтә һәм электр тапшыру линияләренең зарарлануына китерә, хуҗалык эшчәнлегенә тискәре йогынты ясый.

Юлларны кышкы карап тоту буенча чаралар

Кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклык чараларына юлларны даими яки вакытлы рәвештә кардан чистарту ярдәмендә яклау керә.

Кар саклый торган урман полосалары, даими коймалар даими кардан саклау урынына керә. Вакытлычага- кар саклый торган калканнар, кар траншеялары, өемнәр керә.

Вакытлы кар саклый торган җайланмаларны исәп-хисап буранына проектларга кирәк, чөнки вакытлы кар саклагычны эшкәрткәннән соң аны торгызу күздә тотыла.

Никольский авыл җирлеге территориясендә кышкы чорда көнбатыш һәм көньяк-көнбатыш җилләре өстенлек итә. Кар саклый торган гамәлләрне яклауның иң ышанычлы, экологик яктан акланган төре булып кар саклый торган урман полосалары тора.

Проект белән «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан тизйөрешле автомобиль юлы» киңәйтелгән юнәлештәге проектлана торган автомобиль юлы участогында, Тарлаш авылы на илтүче юл (торак пунктны киңәйтү территориясе) карала.

Кар саклагыч урман полосасы тыгыз (җитештерелми торган) конструкциягә ия булырга тиеш. Һәр полосаның мәҗбүри элементы ике рәтле куе куаклы үсемлекләр булырга тиеш.

Урман полосасындагы агачлар һәм куаклар арасындагы ераклык: уңайлы урман үсемлек шартларында - 2,5 м, ә авыр шартларда - 3,0 - 3,5 м кабул ителә.

Үсемлекләр арасындагы ераклык 0,5 - 1,0 м чикләрендә рөхсәт ителә.

Җир өслеге кашкасыннан юл буе кар саклагыч полосасына кадәр ераклык, урман полосаларының киңлеге һәм кар оприносы күләмнәре 250 м3/м га кадәр булган полосалар арасындагы аермаларның зурлыгы 4.4 нче таблица буенча билгеләнә:

4.4 нче таблица

Кар оприносы күләменә карап, урман полосаларын урнаштыру

Кар көрәүнең хисап күләме, м3/м	Җир полотносы бровкасыннан урман утыртмаларына кадәр ераклык, м	Урман утыртмалары арасындагы аерманың киңлеге м	Урман утыртмалары өчен бүлеп бирелгән җир полосаларының киңлеге, м
10 - 25	15 - 25	-	4
50	30	-	9
75	40	-	12
100	50	-	14
125	60	-	17
150	65	-	19
200	70	-	22
250	50	50	2*14

Кар чыгару мөмкинлеге булу сәбәпле, юл күчәренә карата кар саклый торган урман полосалары сакланылучы участокка караганда 50 - 100 метрга озынрак итеп ясала.

Авыл хуҗалыгы җирләрендә булдырыла торган кар саклый торган полосаның озынлыгы зур булганда, һәр 800 - 1000 м саен авыл хуҗалыгы машиналарын узу өчен 10 - 15 м буенча технологик аермаларны күздә тотарга кирәк.

Булган кар саклый торган полоса конструкция, токымнар составы, урнаштыру нормаларын һәм башка билгеләрне канәгатьләндермәгән һәм нәтиҗәдә үзенең кар саклый торган функцияләрен үтәмәгән очракларда өстәмә чаралар каралырга тиеш.

бураннар вакытында юлларның кар белән каплануын тәэмин итә торган барлык чаралар кардан арынуның мөмкин булган күләмнәрен кышка, бер буран һәм кышкы чор ахырына яки бер буран буранына фаразлауга нигезләнә.

Автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча чараларның бөтен системасы үтәлә торган эшләрне мөмкин кадәр җиңеләйткәндә һәм арзанайтканда автотранспорт хәрәкәте өчен уңайлы шартлар тудыру өчен төзелә.

Автомобиль юлларында кар тоту гамәле җайланмалары аеруча киң таралган.

интенсив буран эшчәнлеге белән юл участокларында коймалар кулланырга киңәш ителә. Коймалар кар саклый торган һәм карны өрдерә торган булырга мөмкин.

Юлларны кар көртләреннән яклауның ышанычлы чарасы - кар тотып тора торган коймалар - зур чыгымлы материаллы һәм югары бәяле капиталь типтагы җайланмалар. Кар саклый торган коймалар урнаштыру алдыннан алдан икътисадый нигезләү һәм исәп-хисап ясарга туры килә.

Автомобиль юлына якын урнашкан даими кар саклый торган җирләрдә яки булганнарын көчәйтү мөмкин булмаганда, шулай ук икътисадый яктан акланган барлык очракларда урнаштыру мөмкин булмаган очракта, проект тарафыннан кар саклый торган вакытлы җайланмалар: кар саклый торган калканнар, траншеялар, кар стеналары куллану тәкъдим ителә.

Озын һәм интенсив буранлы җилләр чорында, алар вакытында калканнарның алмашынуы кыенлашкан, калкан сызыклары ике, өч һәм аннан да күбрәк рәтләр куя. рәтләр арасындагы ераклык калканның 30 биеклегенә тигез, өстәвенә, беренчесе, юлга якын, калкулыкны җир полотносы кашкасыннан 20 биеклеккә куя.

Автомобиль юлларын кар көртләреннән саклаганда кардан ясалган җайланмалар киң таралган.

Траншеялар мөстәкыйль саклану чарасы буларак - IV - V категория юлларында яки башка чаралар (урманнар, коймалар, калканнар) белән берлектә, кар саклый торган гамәлләрне көчәйтү һәм I, II, III категория юлларында кар саклый торган линияләрнең ышанычлылыгын арттыру өчен кулланыла ала.

Аларны кар белән тутырганнан соң траншеялар эшенең нәтиҗәлелеген арттыру максатыннан, тирәнең яртысына кадәр аларны элеккеге эз буенча торгыза башлыйлар.

Бер методны сайлау яки бер үк вакытта берничәсен куллану явым-төшемнең ешлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, җирлекнең матди иминлегенә бәйле.

***

Никольский авыл җирлеге территориясендә куркыныч табигый процессларны бәяләү төзелеш өчен уңайлы булган участокларны - су аерып чыгару киңлекләрен һәм ерак араларны аерып күрсәтергә мөмкинлек бирә.

Уңайсыз шартлары булган участокларга эрозия процессларына, мөмкин булган су басу (су басу) зоналарына дучар булган территорияләр керә.

5. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары, гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

«Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге» генераль планының бүлеге гражданнар оборонасы һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә норматив документлар нигезендә, шулай ук гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеген, ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2021 елның 21 октябрендәге 445 номерлы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларын эшләү өчен Исәпкә алу мәгълүматлары һәм таләпләр нигезендә эшләнгән (алга таба - Исәпкә алу мәгълүматлары, Кушымта).

5.1. Гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертүне нигезләү

Проектлана торган территория гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә кагылмый.

Объектларны гражданнар оборонасы категориясенә кертүне нигезләү. Сугыш вакытында эшләвен дәвам итә торган объектлар исемлеге, шәһәр читендәге зонага күчерелә торган объектлар исемлеге

Никольский авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасы категориясенә кертелгән оешмалар юк.

Сугыш вакытында эшне дәвам итә торган объектлар һәм авыл җирлеге территориясенә категорияле шәһәрләрдән күченә торган объектлар турында мәгълүмат юк.

165.1325800.2014 «Гражданнар оборонасы буенча инженерлык-техник чаралар» каралган хәвеф-хәтәр зоналары чикләрен билгеләү

Авыл җирлеге территориясе химик зарарлану, мөмкин булган җимерелүләр, радиоактив йоктыру һәм катастрофик су басу зоналарына эләкми.

Граждан оборонасы турында хәбәр итү

Хәбәр итү системалары "Воздушная тревога!" универсаль сигнал бирү өчен билгеләнгән (сугыш вакытында), сигнал кую җайланмалары, кычкырып сөйләүчеләр һәм халыкка һәм идарә органнарына хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүматларын җиткерү (6.39 СП 165.1325800.2014 "ГО" ИТГО буенча.

Никольский авыл җирлеге администрациясе мәгълүматлары буенча барлык торак пунктларда да да сирәкле җайланмалар урнаштырылган.

Халыкны инженерлык яклавының торышы һәм иң күп эшләүче сменаның торышы

Гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларын төзү таләп ителми.

Планлаштыру проектын эшләү вакытына халыкны тыныч һәм сугыш вакытында эвакуацияләүне тәэмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр

Тернәкләндерүче, эвакуацияләнүче халык саны, беренче чиратта, шәһәр читендәге зонада урнашкан һәм исәп-хисап срогы - ТР Лаеш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә.

Җыелма-эвакуация (кабул итү-эвакуация) пунктларын урнаштыру - Лаеш муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә.

Граждан оборонасы буенча проект чаралары

1. Авыл җирлеге территориясе мөмкин булган химик зарарлану зоналарына мөмкин булган җимерелүләр, радиоактив йоктыру һәм катастрофик су басу ихтималы булмау сәбәпле, күрсәтелгән хәвефләрдән саклану буенча махсус чаралар уздыру таләп ителми.

2. Никольский авыл җирлегендә гражданнар оборонасы буенча хәбәр итү системасын «Халыкка гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында яисә килеп чыгу турында гадәттән тыш хәлләр турында ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру турында» РФ Президентының 2012 елның 13 11 декабрендәге 1522 номерлы Указы нигезендә карарга кирәк (район ЕДДСка тоташтырып, сөйләм Сирия җайланмаларын урнаштырырга кирәк).

Территорияне «Гражданнар оборонасы. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Гомуми техник таләпләр ".

Торак пунктларның торак төзелешен киңәйтү, Никольский авыл җирлеге халкына хәбәр итү өчен, торак пунктларның териитторияләре шактый киңәю белән бәйле рәвештә, проектта тугыз сөйләм Сирия җайланмасы (РСУ) урнаштыру тәкъдим ителә, хәбәр итү радиусы 1-1,5 км га кадәр, Беляково авылындагы СМС-хәбәр итү юлы белән. Сөйләм сүрәсе җайланмасын урнаштырганда, торак пунктлар территорияләрен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк. РСУ мәгълүматлары халыкка тыныч вакыттагы гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

РСУ урнаштыру график материалда күрсәтелгән.

3. Исәпкә алу мәгълүматлары нигезендә гражданнар оборонасының яклау корылмаларын төзү таләп ителми.

4. Халыкның эвакуациясе, беренче чиратта шәһәр читендәге зонада һәм Никольский авыл җирлеге өчен исәп-хисап чорында урнашу Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

5. Авыл җирлеге территориясендә 10 СП 165.1325800.2014 (“Гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары” СНиП 2.01.51-90 Актуальләштерелгән редакциясе) Маскировка чаралары каралмаган.

6. Исәпкә алынган мәгълүматларга караганда, 5.23 п. нигезендә 165.1325800.2014 Электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итү шартларында су белән тәэмин итә торган су белән тәэмин итү объектларының химик зарарланудан сакланган суммар проект җитештерүчәнлеге халыкның, шул исәптән эвакуацияләнгән, шулай ук барлык милек рәвешендәге предприятиеләрдә, крестьян (фермер) һәм шәхси ярдәмче хуҗалыкларда, әчәр суларда булган авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм кошларының ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек булырга һәм билгеләнергә тиеш: халык өчен - бер кешегә тәүлегенә 25 л исәбеннән (5.1 нче таблица), авыл хуҗалыгы хайваннары һәм кошлары өчен - Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгы билгели торган нормалар буенча.

5.1.1 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә үзәкләштерелгән СХПВ буенча халыкка бирелә торган тәүлеккә эчәргә яраклы суның минималь күләме

Авыл җирлеге	Чыгыш елы (2022 ел), кеше		Беренче чират (2032 ел), кеше.		Исәп-хисап срогы (2042 ел), кеше.	
	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3
Никольский авыл җирлеге	1640	41,0	9534	238,4	17364	434,1
Никольский авылы	881	22,0	1967	49,2	3053	76,3
Беляково авылы	4	0,1	4	0,1	4	0,1
Кунтечи ав.	103	2,6	116	2,9	130	3,3
Яңа Алан авылы	27	0,7	30	0,8	30	0,8
Пиголи авылы	80	2,0	146	3,6	150	3,7
Сапуголи авылы	448	11,2	4060	101,5	7672	191,8
Тарлаш авылы	97	2,4	3211	80,3	6325	158,1

Искәрмә: исәп-хисап эвакуацияләнә торган халыкны исәпкә алмыйча башкарылган.

5.30 п. нигезендә 165.1325800.2014 алга таба куллану өчен яраклы булмаган су җыю корылмалары күрсәтелгән булырга тиеш, ә үзлектән бушатыла торган су җыю корылмалары - көйләнә торган краннар белән җиһазландырылган.

7. Тотрыклы электр белән тәэмин итү чараларын алдан карау зарур, «СП 165.1325800.2014 «ГО буенча ИТМ» СНиП 2.01.51-90» актуаль редакциясе нигезендә.

35-110 (220)кВ көчәнеше булган электр тапшыргычларының бүлү линияләре, аерым чыганакларның зыян күрүен исәпкә алып, электр белән тәэмин итү чыганакларына тоташтырылырга һәм төрле трассалар буенча узарга тиеш (165.1325800.2014).

Энергия системаларының электр челтәрләре схемасы энергия системасын эшләүче өлешләргә (блокларга) автомат рәвештә бүлү мөмкинлеген күздә тотарга тиеш (165.1325800.2014 ел).

Күчмә электр станцияләрен һәм подстанцияләрне куллану мөмкинлеген карарга кирәк (6.90 п. 165.1325800.2014).

8. Авыл җирлеге территориясе гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә кагылмаганга күрә, газ һәм җылылык белән тәэмин итү буенча махсус чаралар таләп ителми.

5.2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Россия Федерациясе Президентының 2018 елның 11 гыйнварындагы 12 номерлы “2030 елга кадәр чорга халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында” Указы нигезендә халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның агымдагы торышын мониторинглау һәм бәяләү Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы

эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары катнашында алар компетенциясе чикләрендә гамәлгә ашырыла. Гадәттән тыш хәлләрне булдырмау, табигый һәм техноген характердагы янауларга оператив җавап бирүне тәэмин итү максатларында, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының барлык дәрәҗәләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләр планнары эшләнә.

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләрне булдырмау яисә килеп чыгу ихтималын киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны саклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен түбәндәгеләр җәлеп ителергә мөмкин:

янгын бүлекләре;

штаттагы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;

сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;

башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы файдаланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район инженерлык техникасы, предприятиеләре һәм оешмалары җәлеп ителергә мөмкин.

Халыкны һәм авыл җирлеге территорияләрен яклау эшендә уңайсыз һәм куркыныч күренешләрдән һәм табигый һәм техноген характердагы процесслардан саклау өчен тиешле саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженерлык-техник чаралар үткәрү югары нәтиҗәлелеккә ия.

5.3. Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Табигый характердагы гадәттән тыш вәзгыять - табигый бәла-каза нәтиҗәсендә барлыкка килгән, ул кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин яки китереп чыгарырга мөмкин булган билгеле бер территориядәге яки акваториядәге вәзгыять, шактый материаль югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлеге шартларын бозу. Чыганакның характеры һәм масштабы буенча табигый гадәттән тыш хәлләр күзәтелә.

Проектта Никольский авыл җирлеге территориясендә урнашкан куркыныч процесслар карала:

метеорологик (көчле җил (шул исәптән шквал); көчле яңгыр; яшенле разрядлар; эре боз; бик көчле кар, буран; кар таулары; көчле салкын; экстремаль югары, түбән температуралар);

эрозия процесслары;

карст-суффозия процесслары;

су басу (су басу);

сейсмиклык;

кар көртләре;

табигый янгыннар.

Куркыныч метеорологик күренешләр

Авыл җирлеге климатының мөһим үзенчәлеге - үзара кискен аерылып торучы ике чор - җылы (апрель-октябрь) һава температурасы һәм салкын (ноябрь-март) температурасы тискәре һәм тотрыклы кар катламы барлыкка килү. Кар капламының биеклеге мартта иң зур күрсәткечләргә җитә.

Һава торышы процессларына һәм климат үзенчәлекләре формалашуга атмосфера хәрәкәтенең циклоник һәм антициклоник макроциркуляцион формалары зур йогынты ясый. Алар төрле һава массаларының зональ һәм меридиональ хәрәкәтләрен дә билгели.

Циклоннар, гадәттә, нык үсеш алган болытлы, явым-төшемле һәм җилле һава торышының кискен һәм тиз үзгәрүләре белән озатыла, бу исә шквал, көчле җил, буран, яңгыр, кар, эре боз кебек куркыныч метеорологик күренешләр барлыкка килүгә китерә.

Җилнең уртача тизлеге зур түгел, әмма кайбер очракларда җил көчәюе 30 м/с тан артып китәргә мөмкин (Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 8.07.04 нче боерыгы нигезендә бу күренешне ЧСка кертү критерие булып җилнең тизлеге (шул исәптән порывларны да кертеп) - 25 м/с һәм аннан да күбрәк санала). Явым-төшемнең күләме аерым елларда 610 мм тәшкил итә торган уртача еллык күрсәткечтән шактый читкә тайпылырга мөмкин.

Елның җәйге чорында күбесенчә конвектив характердагы күренешләр: көчле явым-төшем; көчле җил (шул исәптән шквал); эре боз рәвешендә билгеләп үтелә. Авыл җирлеге территориясендә комплекслы характердагы күренешләр барлыкка килү ихтималы бар:

яшенле яңгыр (21-29 мм) 1 сәг. һәм/яки көчле яңгыр (35-49 мм) вакыт аралыгында 12 сәг тән дә артык түгел, теләсә нинди зурлыктагы боз, көчле җил (шул исәптән шквал) тизлекне 20-24 м/с җиткәндә.

яшенле яңгыр (21-29 мм) вакыт эчендә 1 сәгатьтән артык түгел яисә көчле яңгыр (35-49 мм) вакыт аралыгында 12 сәгатьтән дә артык түгел, көчле җил (шул исәптән шквал), тизлек 20-24 м/с булганда тизлекне көчәйгәндә, көчле җил (шул исәптән шквал).

Коры җылы һава массалары һәм тотрыклы антициклон килү нәтиҗәсендә территориядә аномаль-эссе һава, көчле эсселек (+38 С ка кадәр), гадәттән тыш янгын куркынычы барлыкка килергә мөмкин.8

Язгы-көзге чорда территориядә комплекслы күренешләр, вакыт аралыгында 15-19 мм көчле кар рәвешендә, аномаль соң (иртә) вакытларда, вегетация чорында вакытлы кар катламы билгеләп үтелә ала.

Кышкы чор җәйге җилләргә караганда көчлерәк җилләр белән характерлана. Авыл җирлеге территориясендә куркыныч комплекслы күренешләр түбәндәгеләр рәвешендә билгеләнергә мөмкин:

җилләр, уртача тизлеккә 16-19 м/с һәм/яки 20-24 м көчәйгәндә, һава температурасы 25 м һәм аннан да түбәнрәк булганда.8

тәүлек дәвамында температураның 15 кә һәм аннан да күбрәк кимүе, шул исәптән 0 аша узганда, уртача тизлеккә 16-19 м/с һәм/с яисә 20-24 м/с пешкәндә җилнең көчәюе белән, вакытына 12 сәг тән дә артык 88булмаган вакытта 35-49 мм яисә көчле кар явым-төшемнәре микъдарында вакыт эчендә 15-19 мм артык булмаган көчле кар, көчле бозлавык, кар бураннары барлыкка килгәндә җилнең көчәюе күзәтелә.

Уртача киңлекләрнең салкын континенталь һавасы бәреп кергәндә, аз болытлы һәм салкын һава билгеләнә, һәм экстремаль түбән температуралар: көчле салкын (45С ка кадәр), аномаль-салкын һава барлыкка килү 8ихтималының нәтиҗәсе буларак билгеләнә.

Куркыныч һәм начар метеорологик күренешләр вакытында кешеләр өчен куркыныч юл һәм күпер катламнары, Корылмалар, электр тапшыру һәм элемтә линияләре, җир өсте труба үткәргечләре җимерелү, шулай ук кешеләрне зур тизлек белән очучы җимерелгән Корылмалар ватылу, пыяла ватылмалары белән зарарлау.

Куркыныч җил йогынтысы нәтиҗәләре

җимерелгән агачлар, җимерелгән биналарның терәкләре, конструкцияләре белән электр тапшыру һәм элемтә линияләре өзелү;

элемтә үзәкләрен электр белән тәэмин итүнең туктатылуы аркасында тотрыклы бәйләнеш бозылу;

түбәгә, торак, җитештерү һәм административ биналарның пыялаларына зыян китерү;

түбән басымлы җир өсте газ үткәргечләрен җимерү, торак микрорайоннарны һәм сәнәгать предприятиеләрен газ белән тәэмин итүне туктату;

урамнарда һәм юллардагы өемнәр аркасында транспорт хәрәкәтенең кыенлыгы;

давыллы җил вакытында биналарның җимерелүе һәм проводларның күчүе (ЭТЛ массакүләм янгыннарның тиз таралуына этәргеч була ала).

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең нәтиҗәләрен киметү чаралары

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрдән нәтиҗәләрне йомшарту өчен түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

күренешләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка алдан хәбәр итү;

ЛЭПны сүндерү, электр челтәрләренең йомык- лыкларын булдырмау өчен кулланучыларны электрсыз калдыру;

газ белән тәэмин итүне туктатып тору, газ агып чыкмасын өчен һәм, нәтиҗә буларак, янгын яки шартлау ихтималы булган очракта, газ белән тәэмин итүне туктату;

биналарның һәм корылмаларның көчәюе, капиталь корылмаларда, подвалларда һәм яшеренер урыннарында халыкны каплау, витриналарны, тәрәзәләрне тышкы яктан яклау;

язгы ташуга каршы чаралар үткәрү.

Һава температурасы экстремаль түбән булу куркынычы янаган бураннарның нәтиҗәләрен киметү чаралары

биналарны җылылык белән яклау, җылылык районнарын бүлеп бирү, җылылык белән тәэмин итүнең резервларын резервлау (салкын резервта казанлылар) һәм, кирәк булганда, резерв чыганакларын тоташтыру;

кышкы чорда селитет территорияләрен, аларның микроклиматын яхшырту өчен, планировка методлары белән яки яшел үсентеләр утырту ярдәмендә һ. б. лар каралган.

Югары температураларның мөмкин булган нәтиҗәләрен киметү чаралары

туклану һәм су куллану гигиенасы. Су куллануны җитәрлек дәрәҗәдә комсызлык белән тәэмин итү. Су җитәрлеклеге критерийлары булып субъектив хисләр һәм чагыштырмача тотрыклы масса тора, шул ук вакытта сыеклыкны ваклап кабул итү максатка ярашлы. Аппетитның кызу вакытта кимүе сәбәпле, туклануның рациональ режимы мөһим әһәмияткә ия була, бу вакытта азыкның төп алымнары тәүлекнең салкынча чорына туры килә;

кием гигиенасы. Эссе шартларда куллану өчен билгеләнгән киемгә төп таләп-аның гигроскопиклыгы, дым сыешлыгы, һава үткәрүчәнлеге. Кием-салымда аның төсе мөһим роль уйный, радиация җылысын аксыл тукымалар кара тукымаларга караганда азрак йота;

хезмәт һәм ял режимы. Төп принцип - киләсе хезмәт чоры башлануга физиологик функцияләрне торгызу кирәклеге белән җитәкчелек итәргә кирәк. Ачык һавада эшләүчеләрнең югары температураларының тискәре йогынтысыннан саклану өчен вакыт-вакыт турыдан-туры кояш нурларыннан сакланган урыннарда кыска вакытлы ял кирәк. Медицина күзәтүен билгеләү максатка ярашлы.

Куркыныч геологик һәм гидрогеологик процессларның һәм күренешләрнең характеристикалары

Эрозия һәм карст-суффозия процесслары, су басу (су басу), сейсмиклык, кар бураннары һәм алар белән көрәш чаралары "Территориянең инженерлык әзерлеге" 4 бүлегендә китерелгән.

Табигый янгыннар

Никольский авыл җирлеге территориясендә Столбище участок урманчылыгы һәм “Шәһәр яны урманчылыгы” ДКУ Матюшино участок урманчылыгы урманнары урнашкан. “2018 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасы урман хуҗалыгын үстерү стратегиясе” материаллары нигезендә (раслаулар). ТР Министрлар Кабинетының 2010 елның 10 февралендәге 61 нче номерлы карары белән авыл җирлегендәге урманнар янгын куркынычының II классына карый.

Җирлектә урманнар януның төп сәбәбе - туристлар, аучылар, балыкчылар, гөмбәчеләр һәм башка затлар уты белән саксыз эш итүне дә кертеп, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү, урманнарга килгәндә, язгы һәм көзге контрольсез авыл хуҗалыгы паллары, урман әзерләүчеләр тарафыннан янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу, яшенле разрядлар. Урманнарда коры-сары булу сәбәпле, урман янгыннары барлыкка килү ихтималы корылыклы чорда арта.

Авыл җирлегенең торак пунктларын төзү катгый рәвештә 4.14 нче пункт нигезендә 4.130.2013 “Янгынга каршы тору системалары. Яклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр», шәһәр җирлекләрен төзү чикләреннән алып урманчылыкларда (урман паркларында) урман утыртмаларына кадәр янгынга каршы ераклыклар кимендә 50 метр булырга тиеш, ә бер, ике катлы индивидуаль төзелешле шәһәр һәм авыл җирлекләрендә төзелеш алып бару чикләреннән, шулай ук бакча, дача һәм йорт янындагы җир кишәрлекләреннән урманчылыкларда (урман паркларында) урман утыртмаларына кадәр - кимендә 30 метр.

Моннан тыш, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 25 февралендәге 321-р номерлы күрсәтмәсе нигезендә янгын куркынычсызлыгы өлкәсендәге норматив документларга таянырга кирәк, анда Татарстан Республикасы территориясендә урманнарны һәм торак пунктларны янгыннан саклау эшләрен оештыру буенча чаралар планы расланган.

Тарлашь, Пиголи һәм Яңа Алан торак пунктлары урман массивларына якын урнашкан, шуңа күрә табигый янгыннарның кешеләргә, аларның милкенә турыдан-туры йогынты ясау ихтималы бар. Шулай ук урман

янгыннары нәтиҗәләре көчле төтенләнү куркынычы тудыра, шул ук вакытта автомобиль транспортының хәрәкәтен бозу, экологик хәлнең начараюы һәм, нәтиҗәдә, кешеләрнең сәламәтлеге торышы күзәтелә.

Урман янгыннарын сүндерү, урман янгыннары аркасында килеп чыккан урманнарда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү эшләре белән җитәкчелек итүне оештыру, урман янгыннарын сүндерү эшләрен башкарганда ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру РФ Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының 2014 елның 8 июлендәге 313 номерлы "Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында" боерыгы белән регламентлаштырыла.

Торак пункт территориясенә табигый янгыннар таралуны булдырмау гамәлләре

табигый территорияләр һәм торак пункт территориясе арасында янгынга каршы өзеклекләр һәм минераллаштырылган полосалар булдыру (территориядә янгын куркынычсызлыгы чаралары янгын куркынычсызлыгы турындагы законның 1, 19, 38 статьялары, «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы Федераль законның 63 маддәсе нигезендә үтәлергә тиеш);

янгын куркынычы булган объектлар тирәсендә минераллаштырылган полосаларны төзекләндерү.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгының гомуми таләпләре РФ Хөкүмәтенең «Россия Федерациясендә янгынга каршы режим кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 07 октябрендәге 1614 номерлы «Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен раслау турында» карары белән җайга салына.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

Табигать территорияләрендә янгынга каршы профилактика янгыннар килеп чыгуны кисәтүгә, аларның таралуын чикләүгә һәм янгын чыгуга каршы көрәшү өчен шартлар тудыручы оештыру-техник һәм башка чаралар үткәрүне күздә тота.

Табигый янгыннарның килеп чыгуын кисәтү янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту, янгын чыгу ихтималын киметә торган оештыру-техник чаралар максатларында халык тарафыннан табигать территорияләренә йөрүне пропагандалау һәм агитация, дәүләт янгын күзәтчелеге ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Янгыннарның таралуын чикләү агачның составын җайга салу, аларны чүп-чардан чистарту, янгынга каршы киртәләр системасын, юллар һәм сулыклар челтәрен төзүне үз эченә алган территорияләрне янгынга каршы төзекләндерүдән, шулай ук территорияләрне яндыруны контрольдә тоту исәбенә утыртмаларның (табигый һәм ясалма килеп чыккан) янгын тотрыклылыгын арттырудан гыйбарәт.

Табигать территорияләренең янгын тотрыклылыгын арттыра торган оештыру-техник һәм башка чаралар җирле халыкны җирлектә янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү эшләренә; янгынга каршы объектларны төзүгә һәм ремонтлауга; хакимият органнары, арендаторлар белән эшләүгә һ.б. әзерләүдән гыйбарәт.

5.4. Биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Биологик калдыкларны күмү урыннары булып зиратлар, үләт базлары, биотермик чокыр тора. Никольский авыл җирлеге территориясендә себер үләт базлары һәм биотермик чокырлар теркәлмәгән.

5.5. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары исемлеге

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл - объектта авария килеп чыгу нәтиҗәсендә билгеле бер территориядә кешеләрнең тормыш һәм эшчәнлек шартлары бозыла торган, аларның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч яный торган, халыкның, халык хуҗалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян салына торган вәзгыять. Алар барлыкка килгән урыннарда һәм гадәттән тыш хәлнең төп зарарсызландыргыч факторларының характеры буенча техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр күзәтелә. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр шартлаулар, янгыннар, һәлакәтләр, химик һәм радиоактив матдәләрне чыгару, техносфера объектларында җимерелүләр, җимерелүләр, җимерелүләр, ишелүләр белән тудырыла.

Потенциаль куркыныч объектлар исемлеге

Исәпкә алу мәгълүматлары һәм таләпләре нигезендә, потенциаль куркыныч транспорт , коммуникацияләр, транспорт , коммуникацияләр, аварияләр Лаеш муниципаль районындагы гадәттән тыш хәлләр зоналары барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган һәм гамәлдәге төзелешкә карата билгеләнгән мәгълүматлар Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр комиссиясенең 09.07.2020 елның 9 июлендәге 17-20р номерлы күрсәтмәләре нигезендә.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең потенциаль чыганаклары

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл барлыкка килү чыганакларына куркыныч җитештерү объектларын кертергә кирәк.

Авыл җирлеге территориясендә куркыныч җитештерү объектларына магистраль торба үткәргечләр керә. Юл-транспорт һәлакәтләре, тормыш белән тәэмин итү объектларындагы һәлакәтләр, нәтиҗәләре авыл җирлеге инфраструктурасы эшчәнлеген бозуга һәм халыкның җиңелүенә китерергә мөмкин булган террорчылык актлары булырга мөмкин.

магистраль торба үткәргечләрдә мөмкин булган аварияләр

Магистраль торбаүткәргечтә аварияләрдә янгын һәм шартлаулар булырга мөмкин.

Торба үткәргечнең куркыныч факторлары булып тора:

торба үткәргечнең яисә аның элементларының металл һәм грунт кыйпылчыклары таркалуы белән бергә җимерелүе;

торба үткәргечне җимергәндә продуктның януы, ачык ут һәм янгынның термик йогынтысы;

газ-һава катнашмасы шартлау;

биналар, корылмалар, җайланмалар җимерелү һәм җимерелү;

кислородның түбән концентрациясе;

төтен;

Продукциянең токсиклыгы.

Нефть, табигый газ, нефть продуктлары транспортлый торган магистраль торбаүткәргечләрдә бәхетсезлек очракларын булдырмау, аларны эксплуатацияләүнең нормаль шартларын булдыру максатыннан 29.04.1992 ел, РФ Энергетика министрлыгы һәм РФ Дәүләт техник күзәтчелегенең 23.11.1994 ел, №61 карары белән расланган «магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре» кертелә.

Торбаүткәргечләргә зыян китерү мөмкинлеген булдырмас өчен (аларны теләсә кайсы төрдә салганда) сак зоналары билгеләнә: нефть, табигый газ, нефть продуктлары, нефть һәм ясалма углеводород газлары транспортлый торган торбаүткәргеч трассалары буенда, шартлы линияләр белән чикләнгән җир участогы рәвешендә, һәр яктан торбаүткәргеч көзеннән 25 метр ераклыкта уза.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрнең нормаль эксплуатациясен боза алырлык яисә аларны зарарларга китерерлек һәртөрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

таныту һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм сындырырга;

люклар, бикләрне ачарга һәм кабельле элемтәнең хезмәт күрсәтә торган көчәйтү пунктлары, линия арматурасы узеллары, катод һәм дренаж саклау станцияләре, линия һәм карау коелары һәм башка линия җайланмалары ачарга, краннар һәм задвижкаларны ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика торбаүткәргечләрне өзәргә яисә кертергә;

һәртөрле чүплекләр корырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

яр буе ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны (җайланмаларны) җимерүдән саклый торган торба үткәргечләрне, ә янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан җимерергә;

ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорты предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзергә;

барлык төрдәге агачларны һәм куакларны утыртырга, азык, ашламалар, материаллар, печән һәм салам җыярга, ат бәйләүләр урнаштырырга, терлек асрарга, балык промыселы участокларын бүлеп чыгарырга, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчү җирләре әзерләргә;

торба үткәргечләр трассасы аша йөрү һәм кичү юлларын төзергә, автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар тукталышлары корырга, бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;

сугару җир эшләрен башкарырга, сугару һәм киптерү системаларын төзергә;

һәртөрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен башкарырга, грунтны планлаштырырга. Торбаүткәргечләрнең саклау зоналарында шартлаткыч эшләр башкаруга язма рөхсәт бу эшләрне башкаручы предприятие тарафыннан шартлаткыч эшләрдә куркынычсызлыкның гамәлдәге кагыйдәләре белән каралган тиешле материалларны тапшырганнан соң гына бирелә;

скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробаларын (туфрак үрнәкләреннән тыш) алу белән бәйле геологик төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга.

Эшләр үткәргечләрнең сак зоналарында алып баруга язма рөхсәт алган предприятиеләр һәм оешмалар аларны үтәгән килеш башкарырга тиеш шартлар, тәэмин итүче торба үткәргечләрнең сакланышы танып белү билгеләре дә, соңгыларының имгәнүе өчен җаваплылык та йөртәләр. Авария Газ үткәргечләрне сүткәндәге аварияләр түбәндәге процесслар һәм вакыйгалар белән бергә алып барыла: газ

беткән арматура (арматура ябылуга импульс-продуктның басымы кимү); арматура белән тәмамланган арматура ябылу; арматура белән тәмамланган торбаүткәргеч участогыннан газ чыгу.

Зыян күргән урыннарда әйләнә-тирә мохиткә югары басым астында газ бетү бара. Грунттагы җимерелү урынында бүрәнкә хасил була. Метан атмосферага күтәрелә (һавадан җиңелрәк), ә башка газлар яки аларның катнашмалары җиргә төшә. Һава белән кушылып газлар шартлау куркынычы булган катнашма болыты хасил итәләр.

Статистика күрсәткәнчә, аварияләрнең 80 проценты янгын белән озатыла. Очкыннар газ өлешләренең металл һәм грунтның каты өлешләре белән үзара хезмәттәшлеге нәтиҗәсендә барлыкка килә. Гадәти яну, рельеф буенча һәм урманда таралганда, шартлауның үз-үзен үтерү исәбенә трансформацияләнергә мөмкин.

Халыкны яклау

магистраль торба үткәргечләрдә аварияләрдә

Газүткәргечләр янында халыкны яклау берничә юнәлеш буенча үткәрелергә тиеш:

авария килеп чыгу ихтималын киметү. Бу фактор технологик җиһазларның ышанычлылыгы һәм аның ресурсын контрольдә тоту һәм аңа ярдәм итү мөмкинлеге белән билгеләнә.

физик кырларның әйләнә-тирә пространствода һәлакәттән йогынты ясау масштаблары кимү. Шул максаттан махсус хәрәкәтләр ясала, алар авария очрагында торба үткәргечнең төзек булмаган өлешен автомат рәвештә өзәргә мөмкинлек бирә. Шулай ук торба үткәргеч янында мөмкин булган ялкынсыну чыганакларын юк итү таләпләрен дә үтәргә кирәк.

җиңелү масштаблары кимү (беренче чиратта сүз кешеләрнең, ягъни техник персоналның һәм халыкның җиңелүе турында бара). Торак пунктлар магистраль газүткәргечләрдән минималь мөмкин булган ара (МДР) зоналарыннан читтә булырга тиеш.

халыкны һәм персоналны торба үткәргечтә авария мөмкин булган очракта эшкә өйрәтү, мөмкин булган җиңелү зонасында ашыгыч эвакуация үткәрә белү һәм зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү.

Транспортта аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре

Никольский авыл җирлегенең транспорт структурасы Лаеш муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул үз чиратында Татарстан Республикасының транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Авыл җирлегенең автомобиль юллары функциональ билгеләнеше буенча федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге юллар булып тора.

Автомобиль транспорты өчен һәлакәтләрнең шактый зур төре хас: бәрелешү, бәргәләнү, бәргәләү, аудару, янгын, текә битләрдән егылу, сулыкларга төшү һ.б.

Җирлектә юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуның төп сәбәпләре түбәндәгеләр:

юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу;

автомобиль юлларын дефектлар белән тигез каплау, куркыныч участокларда горизонталь билге һәм киртәләр булмау;

автомобиль юлларын җитәрлек яктыртмау;

өслекләрнең түбән сыйфатлы булуы - түбән тоташтыру, бигрәк тә кыш көне һ. б. факторлар.

Авыл җирлеге территориясе буйлап куркыныч йөкләрне һәм йөк ташу очракларын автомобиль транспортында йөртү мөмкинлеген тулысынча инкарь итәргә ярамый.

Мондый аварияләр цистерналарның җимерелү яки аларны бушату очракларында, әйләнә-тирә мохитне зарарлы матдәләр белән пычрата торган гадәттән тыш хәлләргә китерә, транспорт чарасын йөртүчеләрнең генә түгел, ә кешеләр янәшәсендәге башкаларның да тормышы куркыныч астына куела. Хәзерге автомобильләрдә еш кына 30 м3 куркыныч йөкне сыйдыра торган цистерна кулланыла.

Радиусы зарарлану зоналары өчен кайбер, аеруча еш кулланыла торган куркыныч матдәләр, китерелгән таблицасында 3.10.3.1.

5.5.1 нче таблица

Матдәнең төре	Җиңелү зонасы радусы, км	Зарарланган зона мәйданы, км^2	Зарарланган зона радиусы,, м		Заралану зонасы мәйданы, м^2	
			агып чыгу	янып китү	агып чыгу	янып китү
АХОВ						
Аммиак	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Шартлау-янгын куркынычы булган матдәләр						
Бензин	-	-	10	40	320	5000
Диз. ягулык	-	-	45	140	6400	61600

Транспортта авария нәтиҗәләрен бетерү чаралары

Юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерү чаралары, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Россия субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә зыян күргән затларны коткару өлкәсендә территориаль органнары эшчәнлеген оештыру буенча җитәкчелек Россия Гадәттән тыш хәлләр .министрлыгының территориаль органнарына юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең (раслаулар) үзара эшчәнлек дәрәҗәсен арттыру буенча методик тәкъдимнәр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы 2015 елның 17 марты № 2-4-87-19-18).

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары түбәндәгеләр:

транспорт чараларының торышын вакытында диагностикалау;

транспортлау шартларын регламентлаштыра торган кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз тыкшыну актларыннан сакланышын тәэмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты астында хокукка каршы гамәлләр (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә янаучы, кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыян китерүгә яисә мондый нәтиҗәләргә китерүгә китергән террорлык акты аңлана.

Терроризм

Хәзерге шартларда, кризислы вәзгыять барлыкка килүнең төп факторларының берсе буларак, террорчылык каралырга мөмкин.

Терроризм - социаль табигате һәм, кагыйдә буларак, сәяси юнәлеше булган катлаулы, күппланлы күренеш. Ул социаль каршылыклар белән барлыкка килгән һәм аларның кискенләшүе нәтиҗәсендә көчәю тенденциясен күрсәтә.

Террорчылык актларын башкару өчен түбәндәге чаралар кулланылырга мөмкин: шартлаткыч һәм ягулык матдәләре, атом-төш зарядлары, радиоактив матдәләр, агулаучы матдәләр, биологик агентлар, электромагнит импульс нурланышлары.

Шул ук вакытта террорчылык актлары объектлары транспорт чаралары, транспорт объектлары (вокзаллар, диңгез, елга портлары һәм аэропортлар), кешеләр күпләп йөри торган урыннар (эре мегаполислар, җәмәгать, сәүдә һәм торак биналары, спорт корылмалары, концерт һәм күргәзмә заллары, метро станцияләре), потенциаль куркыныч сәнәгать объектлары, гидротехник корылмалар, су белән тәэмин итү системалары, азык-төлек һәм ит продуктлары җитештерү предприятиеләре, элемтә һәм идарә системалары булырга мөмкин.

Террорчылык актларында халыкны яклау

Террористик актларда халыкны яклау буенча ГОЧС идарә органнарының төп бурычлары түбәндәгеләр:

террорчылыкка бәйле даими анализ һәм хәвеф-хәтәрләр фаразы, террорчылык эшчәнлеге китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү;

потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны терроризмнан саклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;

террорчылык актларын локальләштерүгә һәм алардан килгән зыяннарны бетерү көчләренең һәм чараларының әзерлегендә ярдәм итү.

Террорлык актлары вакытында халыкны химик яклауның төп чаралары химик куркыныч объектларда булган аварияләрдәге кебек . Аларның үзенчәлеге түбәндәге кирәклектән гыйбарәт:

хәлне ачыклауның һәм бәяләүнең максималь оперативлыгы;

куркыныч һәм химик саклану чаралары турында халыкка хәбәр итү;

уздырыла торган барлык чараларның тәртибен һәм контрольдә тотылуын тәэмин итү.

Террорчылык актлары чагылганда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр буенча гамәлләр

Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарар китерә торган факторларның нәтиҗәләрен йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре түбәндәгеләр:

гадәттән тыш хәл зонасын тикшерү (биналарның, территорияләрнең, көчләрне һәм чараларны күрсәтү маршрутларының торышы, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү);

авария-коткару хезмәтләренең, авария-коткару формированиеләренең көчләрен һәм чараларын гадәттән тыш хәл зонасына кертү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару;

зыян күрүчеләрне һәм матди кыйммәтләрне эвакуацияләү;

хәбәр итү, идарә һәм элемтә оештыру;

җәмәгать тәртибен тәэмин итү;

зыян күрүчеләрнең туганнары белән эш;

өемнәрне сүтү, урынны чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).

Гомумән алганда, террорчылык актларының зур масштаблы нәтиҗәләре вакытында һәлакәт-коткару эшләрен оештыру эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетерү вакытында мондый эшләрне оештыруга охшаш.

Террорчылык куркынычы дәрәҗәләрен билгеләү тәртибе һәм шәхес, җәмгыять һәм дәүләт куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

Террористик актларга бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча халык белән чаралар

Террорчылык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга һәм халыкны аларны бетерү бурычларын хәл итүгә җәлеп итүгә юнәлтелгән халык белән чаралар үткәрү зарур.

Бу чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, торак-эксплуатация предприятиеләре, милиция терәк пунктлары, ГОЧС идарәсе органнары каршындагы вакытлы оператив штаблар җитәкчелегендә постлар, терәк пунктлары эшен оештыруга юнәлтелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз хезмәттәшлектә алар торак секторының биналары һәм корылмалары, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системалары торышын контрольдә тотарга, кешеләр күпләп була торган урыннарда (юлларда һәм транспорт коммуникацияләрендә) шартлау куркынычы булган предметларны һәм объектларны ачыкларга, торак булмаган биналарның запорный җайланмаларының торышын контрольдә тоту, контрольдә тотыла торган территориядә гадәттән тыш хәлләр килеп туганда һәм килеп чыкканда җәмәгать тәртибен саклау, торакларны экстремаль ситуациядә ярдәм күрсәтү кирәк булган мөстәкыйль хәрәкәт итү мөмкинлеге чикләнгән торакларны исәпкә алып барырга тиеш.

Объектларда һәм тормыш тәэмин итү системаларында аварияләр

Газ белән тәэмин итү, җылылык, электр белән тәэмин итү, су белән тәэмин итү системаларында аварияләр халыкның тереклек эшчәнлеген бозуга китерә.

Газ бүлү системалары объектларында аварияләр булу сәбәпләре:

җир асты газүткәргечләренең механик зарарланулары;

җир өсте газүткәргечләренең механик зарарланулары;

тышкы газүткәргечләрнең коррозион зарарланулары;

эретеп ябыштыру ялганышлары өзелү;

табигать күренешләре нәтиҗәсендә газүткәргечләрнең зарарланулары;

ГРПтан соң басымны арттыру;

башка сәбәпләр.

ГРП һәм ГРУ аварияләрендә газның бинага чыгуы шартлау һәм янгын куркынычы катнашмасы барлыкка килүгә китерә, аның ялкынсынуы янгынны яки шартлауны китереп чыгара. Моннан тыш, бинаның газдан пычрануыннан башка газның факел ялкынсынуы мөмкин. ГРПДА технологик процессны бозу аркасында түбән басымлы газүткәргечтә басым күтәрелү очраклары билгеле, бу куллану чыганакларында, шул исәптән торак йортларда яки котельныйларда, биналарның газ белән тәэмин ителүенә, ә кабызу чыганаклары булган очракта-газ катнашмасын ялкынландыруга яки шартлатуга китерә.

Һава электр тапшыру линияләрендәге техноген гадәттән тыш хәлләр чыганаклары-техник җайланмаларның җимерелүенә (җимерелүенә) һәм терәк конструкцияләренең төп элементларының җимерелүенә (җимерелүенә) бәйле мөмкин булган аварияләр. Аварияләр эчке сәбәпләр (төзелеш-монтаж эшләренең никахы, линияне эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу) белән дә, тышкы сәбәпләр белән дә аңлатылырга мөмкин. Тышкы сәбәпләр табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганакларының, шул исәптән террорчылык актларының да йогынтысы булырга мөмкин.

Техник җайланмаларның җимерелүенә (җимерелүенә) бәйле аварияләрдә, шулай ук һава линиясе терәкләре конструкциясенең төп зарар китерә торган элементлары - җайланмаларның, корылмаларның конструкцияләренең механик йогынтысы. Шулай ук электр токының йогынтысы да зарарландыручы факторлар булып торачак.

Кешеләрнең һәм техниканың механик җиңелүе куркынычы булган куркыныч зоналарның чиге булып мөмкин булган завал зонасы торачак. Техник җиһазның яки корылманың бөтенлеге сакланган очракта (мәсәлән, ВЛ терәге), өемнәрнең таралуы мөмкин булган зоналарның зурлыгы корылмаларның үлчәмнәренә тигез булачак.

Электр чыбыклары өзелгәндә һәм алар Җиргә егылганда, зарарланган электр җайланмасын сүндереп торучы, саклау системаларыннан баш тарту очраклары булырга мөмкин. Җиргә эләккән проводник тирәсендә ток таралу зонасы барлыкка килә. Бу үткәргеч төшү зонасында җир өслегендә электр потенциалы барлыкка килүгә китерә. Кеше хәрәкәт иткәндә чыбык төшү зонасында аның аяклары төрле электр потенциалларына эләгергә мөмкин, аларның аермасы "атлаган киеренкелек" дип атала, һәм кешенең тәне аша "аяк-аяк" чылбыры буенча электр тогы ага.

Авария булган һәм проектлана торган һава линияләрендә мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр чыганакларының зарарлаучы факторларының гамәлдә булу зоналары локаль характерда. Халык арасыннан, һава электр тапшыру линияләренә якын территориядә яшәүчеләрнең җиңелүе ихтимал.

ҺЛ трассалары линия узу районында алып барыла торган хуҗалык эшчәнлеге характерын исәпкә алып проектлана, шулай ук сак зонасы булдырыла һәм һава электр тапшыру линияләре янында хуҗалык эшчәнлеге чикләнә. ВЛ янгын куркынычсызлыгы янмый торган конструкцияләрне куллану, кыска ялганыш токларын автоматик рәвештә өзү, терәкләрне җирләү, төрле фаза үткәргечләре арасындагы араны тыгызлау буенча куркынычсызлыкны саклау белән тәэмин ителә.

Инженерлык җиһазларының тотрыклы эшләве. Авыл җирлегендә инженерлык системаларының тотрыклы эшләвен тәэмин итү чаралары

Авыл җирлегендә инженерлык системаларының тотрыклы эшләвен арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру зарур:

1. Авыл җирлегенең инженерлык системалары белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәэмин итү буенча эшләр башкару;

2. Инженерлык системалары эшенең ышанычлылыгын арттыру буенча эшләр башкару;

3. Авыл җирлегенең инженерлык системалары объектларында җиңелүнең икенчел факторларын (янгыннар, шартлаулар, электр тогы белән зарарлану һ.б.) бетерү яисә чикләү эшләрен башкару;

4. Инженерлык системалары эшенең авария режимына күчерүгә әзерлек;

5. Авыл җирлегенең инженерлык системаларын торгызуга әзерлек;

6. Тикшеренүләрнең һәм инженерлык системалары белән идарә итүнең көндәлек системаларын гамәлгә кертү һәм заманча куркынычсыз технологик чишелешләргә акрынлап күчү.

Вакытның билгеле бер чоры үткәч яки шуңа бәйле рәвештә, нинди дә булса үзгәрешләр белән авыл җирлегенең инженерлык системаларының тотрыклы эшләвен арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар санына түбәндәгеләр керә:

таушалган коммуналь-энергетика челтәрләрен алмаштыру юлы белән, гадәттән тыш хәл барлыкка килүнең мөмкин булган чыганагы буларак, инженерлык системаларының авариясез эшләвен тәэмин итү;

ике бәйсез чыганактан торак пунктларны энергия белән тәэмин итү яисә төрле юнәлешләрдән ике электр челтәре кертү җайланмасы;

электр бүлү челтәрләренең 10 һәм 6 кВ өстәмәләрен;

трансформатор подстанцияләрне яклауны тәэмин итү - өстәмә кирпеч яки тимер-бетон диварлар, козыреклар урнаштыру, туфрак белән каплау һ.б.

торышы канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү

«ялангач үткәргеч» не электр челтәрләренең изоляцияләнгән үткәргечләренә алыштыру, кирәк булганда, һава электр тапшыру линияләрен кабельләргә күчерү;

күчмә электростанцияләр сатып алу һәм энергия системасына тоташтыру;

ике (яисә аннан да күбрәк) бәйсез чыганаклардан су бирүне тәэмин итү, өстенлек җир асты чыганакларына бирелергә тиеш;

заманча технологияләр нигезендә су белән тәэмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

су җыю корылмаларында катгый режимлы зоналарның тоташ коймаларын оештыру;

су белән тәэмин итү челтәрләрен сиптерүне тәэмин итү;

су үткәрү челтәрләре грунтына һәм эчәргә яраклы сулы резервуарларга су кертү;

артезиан скважиналарын герметизацияләү;

резерв су белән тәэмин итүне тәэмин итү;

заманча технологияләр нигезендә су бүлеп бирү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

агып төшүче суларны авария хәлендәге чыгару урыннарын оештыру

ике бәйсез чыганактан газ бирүне тәэмин итү;

заманча технологияләр нигезендә газ челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү;

газ челтәрләрен грунтка тирәнәйтү;

газ челтәрләрен боҗралау;

газ челтәрләрендә басым төшүдән эшли торган автоматик җайланмалар урнаштыру, шулай ук дистанцион идарәле тыгыз арматура урнаштыру

җылылык трассаларын котельныйлардан тоташтыру юлы белән җылылык белән тәэмин итүнең тотрыклы системасын булдыру яисә җылылык белән тәэмин итүнең индивидуаль системаларын куллану.

Бу чараларның барысы да җирлекнең инженерлык инфраструктурасын яисә аның аерым участокларын реконструкцияләгәндә яисә яңа төзегәндә үтәлергә тиеш.

Эре масштаблы гадәттән тыш хәлләр шартларында су белән тәэмин итү системасының тотрыклы эшләвен тәэмин итү чаралары

Никольский авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - җир асты сулары. Халык су җыю скважиналарыннан, индивидуаль скважиналардан су куллана.

Эре масштаблы гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта, халыкны су белән тәэмин итәргә кирәк. ЧС чоры озынлыгы тыныч вакытта җирле шартларны исәпкә алып билгеләнә.

Хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү өчен җир асты суларының бөтен кулдагы акчасы файдаланылырга тиеш. Преимущество җир асты суларына яхшы сакланган булырга тиеш. Яхшы якланган суларның саны җитәрлек булмаганда, җир асты суларының аз якланган класслары да файдаланылырга мөмкин.

ВСН ВК4-90 нигезендә, халыкка үзәкләштерелгән СХПВ буенча яки башка ихтыяҗларга күчеп йөрү чаралары ярдәмендә бирелергә тиешле эчәргә яраклы суның минималь саны (категорияле шәһәрләрдән эвакуацияләнгән халыкны исәпкә алып) бер кешегә тәүлеккә 31 л (3.10.2.3 нче таблица) һәм, эчәргә кирәк булган ихтыяҗларны да кертеп, стационар дәвалануга керә торган бер зарарланган кешегә 75 л исәбеннән билгеләнә; зарарлану учагында эшләүче ГО формированиеләренең шәхси составын да кертеп, бер кешене юуга 45 л.

5.5.2 нче таблица

Никольский авыл җирлегендә үзәкләштерелгән СХПВ буенча халыкка бирелә торган тәүлеккә эчәргә яраклы суның минималь күләме

Авыл җирлеге	Чыгыш елы (2022 ел), кеше	Беренче чират (2032 ел), кеше.	Исәп-хисап срогы (2042 ел), кеше.

	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3	Халык саны, кеше.	Тәүлеклек запасы, м3
Никольский авыл җирлеге	1640	50,8	9534	295,5	17364	538,2
Никольский авылы	881	27,3	1967	61,0	3053	94,6
Беляково авылы	4	0,1	4	0,1	4	0,1
Кунтечи ав.	103	3,2	116	3,6	130	4,0
Яңа Алан авылы	27	0,8	30	0,9	30	0,9
Пиголи авылы	80	2,5	146	4,5	150	4,7
Сапуголи авылы	448	13,9	4060	125,9	7672	237,8
Тарлаш авылы	97	3,0	3211	99,5	6325	196,1

Су башняларындагы су күләме, шул исәптән, китерелгән исәп-хисап нигезендә гадәттән тыш хәл булган очракта, халыкның суга булган ихтыяҗын канәгатьләндерергә тиеш.

Моннан тыш, гадәттән тыш хәл килеп туган очракта, өстәмә рәвештә күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) эчәргә яраклы суны китерүне күздә тотарга кирәк. Су таратуның һәр пункты күчмә тарга 1,5 км радиуста торак пункт территориясенә хезмәт күрсәтергә тиеш.

Гадәттән тыш хәлләр шартларында аерым Сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләрнең су белән тәэмин итү күләмнәрен киметергә мөмкин, шуның белән бергә, зарарланган чыганактан суны махсус чистарту режимнары буенча эшләүче корылмаларга йөкләнешне киметү өчен.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр мониторингы челтәрләрен колачлау пунктлары һәм зоналары

Гидрометеорологик характердагы вакыйгаларны мониторинглау һәм фаразлау «Татарстан Республикасы УГМС» ФДБУ тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Геологик процесслар мониторингы ТР МЭПР һәм «ТР Геоүзәге» ДУП тарафыннан тормышка ашырыла.

Социаль-гигиена мониторингын һәм фаразлауны Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының территориаль санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары гамәлгә ашыра.

Техноген объектларның торышы һәм аварияләр фаразын республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның ТР буенча идарәсе, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары составында күзәтчелек органнары, предприятиеләрдә һәм оешмаларда - предприятиеләрнең һәм оешмаларның сәнәгать куркынычсызлыгы буенча бүлекчәләре башкара.

5.6. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү

Торак пунктларның торак төзелешен киңәйтү, Никольский авыл җирлеге халкына хәбәр итү өчен, торак пунктларның териитория̈ләре шактый киңәю белән бәйле рәвештә, проектта тугыз сөйләм Сирия җайланмасы (РСУ) урнаштыру тәкъдим ителә, хәбәр итү радиусы 1-1,5 км га кадәр, Беляково авылындагы СМС-хәбәр итү юлы белән. Сөйләм сиреналарын урнаштырганда торак пункт территориясен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк.

Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга яисә килеп чыгуга янау турында аудио-, аудиовизуаль һәм башка хәбәрләрне кабул итүне, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең техник җайланмаларын, үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен һәм район бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте белән шундый хәлләрдә халыкны яклау ысулларын үзара яраштыру мөмкинлеген карарга кирәк.

Заманча мәгълүмат технологияләрен, электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чараларын гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки килеп чыгу куркынычы турында халыкка вакытында һәм гарантияле мәгълүмат җиткерү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен һәм мондый ситуацияләрдә саклану ысулларын куллану максатка ярашлы.

Гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү өчен телерадиотапшырулар каналлары җәлеп ителергә мөмкин: «Татарстан» ДТРК, «Эфир» телерадиокомпаниясе, «Татарстан - Яңа Гасыр» Телерадиокомпаниясе, авыл җирлеге территориясендә күрсәтә торган радиостанцияләр.

Хәбәр итү системаларын активлаштырганда халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл итәлә торган беренчел актив чараларга кертергә мөмкин. Нәкъ менә үз вакытында хәбәр итү һәм янауның чын характеры турында мәгълүмат җиткерү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, паник имеш-мимешләр барлыкка килүгә комачаулый, алар теләсә нинди характердагы гадәттән тыш хәл белән чагыштырганда тискәре нәтиҗәләргә китерергә сәләтле.

Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чаралары сыйфатында кулллануны оештыру максатка ярашлы булыр:

кәрәзле элемтә челтәрләре;

кычкырып сөйләгечләр;

транспорт чараларында гадәттән тыш хәлләр турында ашыгыч хәбәрләрне тапшыру программасына автоматик рәвештә күчереп куела торган автомагнитол;

шартлы сигналлар һәм кыска мәгълүмат хәбәрләрен тапшыруны тәэмин итә торган автоном туклану белән югары куәтле тавыш нурланышлары;

телерадиотапшырулар челтәрләре (цифрлы тапшыруларга күчүне исәпкә алып);

ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының рәсми сайтында ашыгыч мәгълүмат урнаштыру юлы белән, шулай ук республиканың Төп Интернет-ресурсларының яңалыклар һәм эзләү порталларында Интернет челтәренә хәбәр итү;

мобиль мәгълүмат чаралары;

кычкырып сөйләүче элемтә белән оператив хезмәтләр автомобильләре,

тавыш-сөйләшү элемтәсе модуле куелган пилотсыз очу аппаратлары.

Тикшеренүләр күрсәткәнчә, көн дәвамында хәрәкәтләнүче кешеләрнең даими агымы халыкның күп өлешен тәшкил итә, ягъни көн дәвамында кешеләрнең күпчелеге мәгълүмат кабул итү чараларыннан аерылган (телефон, радио, телевизор, компьютер, радионокта). Шул ук вакытта элемтәнең кәрәзле челтәрләрен үстерү

халыкка массакүләм хәбәр итү бурычын шәһәрдә һәм шәһәр читендәге зонага бәйсез рәвештә хәл итү мөмкинлеге турында сөйләргә мөмкинлек бирә.

Кәрәзле телефон - элемтә һәм цифрлы мәгълүмат алмашуның, радио һәм телевидение сигналлары кабул итүнең, Интернетка чыгуның универсаль чарасы. Боларның барысы да кәрәзле телефонны хәбәр итүнең төп индивидуаль чараларының берсе сыйфатында төрле характердагы гадәттән тыш хәлләрдә илнең күпчелек халкына мәгълүмат бирү мөмкинлеген бирә.

Барлык заманча автомагнитолларның RDS (Radio Data System) махсус режимы бар - яки мәгълүмат тапшыру системасы, аның буенча радиотапшырулар станцияләре мәгълүмати хәбәрләр тапшыра. RDS режимы Россиянең күпчелек радиостанцияләрен куллана.

Моннан тыш, РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы Татарстанда халыкка ЧС - Cell Broadcast (Широковещательная передача) турында хәбәр итү системасын кертү буенча сынау зонасын кертергә планлаштыра, ул билгеле бер географик өлкәдә кәрәзле телефонга кичекмәстән илтеп җиткерү өчен билгеләнгән.

Татарстан Республикасында «112» коткару хезмәтенең бердәм номеры эшли.

Фаразланучы һәм килеп чыккан гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар турында халыкка мәгълүмат бирү һәм оештыру системасы 3.10.6.1 рәсемендә, Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 29.06.2006 ел, №386 боерыгы нигезендә тәкъдим ителгән.

5.6.1 нче рәсем - Фаразлана торган һәм килеп чыккан гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар турында халыкка мәгълүмат бирүне оештыру схемасы.

Рәсемгә карата кабул ителгән кыскартулар 3.1.: ОД - оператив дежур; РВ - радиотапшырулар; ТВ - үткәргеч тапшырулар; УГГ - урам кычкырып җибәрүчеләре; ЦУКС - Кризис хәлләрдә идарә итү үзәге; УИСО - Мәгълүмат һәм элемтә идарәсе; ОИПСО - мәгълүмат бүлекләре, пропаганда һәм җәмәгатьчелек белән элемтә.

5.7. Табигый һәм техноген гадәттән тыш хәл

Авыл җирлеге территориясе химик зарарлану, радиоактив зарарлану һәм катастрофик су басу мөмкин булган зоналарга керми. Яңа Алан торак пункты урман янгыннарына дучар булган территорияләргә ашыгыч хәбәр итү зоналарына эләгә (ТР МКның 2013 елның 21 декабрендәге 899 номерлы карары)
"Халыкка экстрен хәбәр итүнең тиз үсә торган табигый күренешләр һәм аларда булган кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янаучы техноген процесслар барлыкка килү куркынычы янаган территорияләр)").

Эвакуация һәм аны уздыру сроклары халыкның куркыныч зонасында калган ЧС масштабларына, транспорт һәм башка җирле шартларга бәйле.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, кризис вакытында, бигрәк тә сугыш вакытында, күп сандагы халыкның куркынычсызрак районнарга күчүе мөмкин. Сүз халыкның миграциясе һәм качаклар турында бара. Бу очракта дәүләт хакимияте органнарының бурычы качакларны теркәү һәм тормыш белән тәэмин итү мәсьәләләрен оператив хәл итү.

5.8. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары исемлеге

РФ Президентының 2018 елның 1 гыйнварындагы “2030 елга кадәр чорга янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә Россия Федерациясе дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында” Указы нигезендә янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру механизмнары түбәндәгеләр:

а) янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә норматив-хокукый һәм икътисадый җайга салу;

б) янгыннарны сүндерү һәм һәлакәттән коткару эшләрен башкару өчен янгын сүндерү-коткару гарнизоннарын, шулай ук күрсәтелгән максатларда мондый бүлекчәләрнең һәм гарнизоннарның чыгу расписаниеләрен җәлеп итү планнарын гамәлгә ашыру;

в) янгыннарны профилактикалауга һәм сүндерүгә гражданнарны, иҗтимагый берләшмәләрне һәм башка оешмаларны җәлеп итү;

г) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган җир кишәрлекләрендә профилактик чаралар оештыру һәм уздыру;

д) янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә фәнни тикшеренүләр һәм эшләнмәләр оештыру һәм гамәлгә ашыру;

е) янгыннарга бәйле кризислы хәлләрне җиңү, шул исәптән җавап бирүнең оперативлыгын арттыруга юнәлдерелгән түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру:

эре янгыннарны сүндерү һәм һәлакәттән коткару эшләрен башкару чараларын этаплап гамәлгә ашырганда мондый бүлекчәләрнең мөмкинлекләрен арттырырга мөмкинлек бирә торган Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы аэромобиль төркемнәре составында Дәүләт янгынга каршы хезмәтенең федераль янгын сүндерү-коткару бүлекчәләренең стратегик мобильлеге принцибының бердәм дәүләт системасы кысаларында гамәлгә ашыру;

барлыкка килә торган янгыннарга һәм башка гадәттән тыш хәлләргә оператив җавап бирергә һәм аларның әзерлеген арттырырга сәләтле мобиль, күппрофильле, техник яктан җиһазландырылган һәм әзер янгын саклау бүлекчәләре төзү;

авиация технологияләре өлкәсендә, шул исәптән пилотсыз авиация системалары өлкәсендә яңа казанышлардан файдалану, югары каттагы биналарда һәм корылмаларда, урманнарда һәм янгын сагының җир өсте бүлекчәләре өчен мөмкин булган башка авыр урыннарда янгыннарны сүндерү чараларының нәтиҗәлелеген арттыру өчен;

янгын сүндерү чараларының резервларын янгын зонасына оператив китерү мөмкинлеген тәэмин итү;

янгын сүндерүнең мобиль чараларын кертү һәм алардан файдалану;

янгын сүндерү-коткару гарнизоннары бүлекчәләре тарафыннан карарлар кабул итүгә һәм оператив идарә итүгә ярдәм итүнең автоматлаштырылган системасын кертү.

Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) авыл җирлегенең янгын куркынычсызлыгын оештыру-хокукый, финанс, матди-техник тәэмин итү мәсьәләләрен хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;

янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганакларының тиешле торышын тәэмин итү, муниципаль милектә булган торак һәм җәмәгать биналарының янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чараларын төзек хәлдә тоту;

янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү мәсьәләләре буенча муниципаль максатчан программаларның үтәлешен эшләү һәм оештыру;

4) авыл җирлеге территориясендә янгыннарны сүндерү һәм һәлакәттән коткару эшләрен уздыру өчен көчләрне һәм чараларны җәлеп итү планын эшләү һәм аның үтәлешен тикшереп тору;

5) авыл җирлеге территориясендә махсус янгынга каршы режим, шулай ук ул эшләгән вакытта янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр билгеләү;

6) янгын сүндерү техникасының янгын урынына каршылыксыз узуын тәэмин итү;

7) янгын турында халыкка элемтә һәм хәбәр итүне тәэмин итү;

8) янгын куркынычсызлыгы чараларына халыкны укытуны оештыру һәм янгын куркынычсызлыгы өлкәсендә пропагандалау, янгын-техник белемнәрне таратуга ярдәм итү;

9) гражданнарның һәм оешмаларның янгыннан ирекле саклауда катнашуын социаль һәм икътисадый стимуллаштыру, шул исәптән янгыннарга каршы көрәштә катнашу.

Янгын куркынычсызлыгы өлкәсендәге техник җайга салуның төп нигезләмәләрен билгели торган һәм янгын куркынычсызлыгы объектларына (продукциягә), шул исәптән биналарга, корылмаларга һәм төзелешләргә, сәнәгать объектларына, янгын-техник продукциягә һәм гомуми билгеләнештәге продукциягә карата гомуми таләпләр билгели торган «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» Федераль закон янгыннан саклау, гражданнар сәламәтлеген, гражданнарның һәм юридик затларның, дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне янгыннан саклау максатларында кабул ителде.

Кешеләрне һәм мөлкәтне янгынның куркыныч факторлары йогынтысыннан саклау һәм (яисә) аларның йогынтысының нәтиҗәләрен чикләү түбәндәге ысулларның берсе яисә берничәсе белән тәэмин ителә:

1) янгын учагыннан читкә чыгуны чикләүне тәэмин итә торган күләм-планлаштыру чишелешләрен һәм чараларны куллану;

2) янгын вакытында кешеләрне имин эвакуацияләү таләпләрен канәгатьләндерә торган эвакуация юлларын булдыру;

3) янгынны ачыклау системаларын (янгын сигнализациясе җайланмаларын һәм системаларын), янгын вакытында кешеләрне эвакуацияләү һәм идарә итү системаларын урнаштыру;

4) янгынның куркыныч факторлары йогынтысыннан коллектив саклану системаларын (шул исәптән каршылыклы) һәм кешеләрне индивидуаль яклау чараларын куллану;

5) янгынга чыдамлылык чикләре булган һәм янгын куркынычы класслары булган, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның таләп ителә торган янгын куркынычы дәрәҗәсенә туры килә торган төп төзелеш конструкцияләрен куллану, шулай ук эвакуация юлларында төзелеш корылмаларының өске катламнарының (бүлекләренең, облицовкаларының һәм утны яклау чараларының) янгын куркынычын чикләү белән;

6) төзелеш конструкцияләренең ут ныклыгы чикләрен арттыру өчен ут саклау составларын (шул исәптән антипиреннарны һәм утны саклау буяуларын) һәм төзелеш материалларын (облицовкаларын) куллану;

янгын куркынычы булган сыеклыкларның авария хәлендәге сливын һәм ягулык газларын аппаратура белән агулау җайланмаларын урнаштыру;

- технологик җиһазларда шартлатуга каршы саклану системалары урнаштыру;

9) янгын сүндерүнең беренчел чараларын куллану;

10) янгын сүндерүнең автомат җайланмаларын куллану;

11) янгын саклау бүлекчәләре эшчәнлеген оештыру.

Янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда тиешле территорияләрдә Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары һәм янгын куркынычсызлыгы буенча муниципаль хокукый актлар белән янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр билгеләнә, шул исәптән торак пунктлар чикләреннән читтә янгыннарны профилактикалау һәм локализацияләү өчен халыкны җәлеп итүне күздә тота торган, гражданнарга урманнарга баруны тыю, урман һәм башка ландшафт (табигать) янгыннарын таратуга каршы өстәмә чаралар күрү, шулай ук торак пунктлар җирләренә торак пунктлар чикләреннән тыш башка янгыннар (торак пунктлар чикләре буенча янгынга каршы өзеклекләрне арттыру, янгынга каршы минераллаштырылган полосалар булдыру һәм мондый чаралар) кабул итү, «Янгын куркынычсызлыгы турында» 1994 елның 21 декабрендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законның 2 өлеше таләпләре белән килештерелергә тиеш.

Авыл җирлеге территориясендә ирекле янгын сакчылары юк, Казан муниципаль районының Лаеш авылы Нармонка авылын саклау буенча иң якын аерым пост "Татарстан Республикасының янгын куркынычсызлыгы" ДКУ "Татарстан Республикасының янгын сүндерү сагы" ДКУ Үзәк, 5а йортында урнашкан.

Никольский авылында янгын гидрантлары, су өчен 2 резервуар бар.

Авыл җирлегенең торак пунктлары янгын сүндерү машинасының норматив килү вакыты чикләрендә урнашкан, ул 2008 елның 22 июлендәге 123нче Федераль законның 76 нчы пунктына ярашлы. «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» авыл җирлекләре өчен 20 мин тәшкил итә.

Халыкның исәп-хисап чорына шактый артуына бәйле рәвештә генераль план проектында Никольский авылында ирекле янгын сагы оештыру тәкъдим ителә.

Янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганаклары булган сулыкларга һәм янгынны сүндерү өчен файдаланылырга мөмкин булган башка корылмаларга янгын сүндерү автомобильләре, аларны урнаштыру һәм су алу мәйданчыклары булган подъездларны күз алдында тотарга кирәк. Мондый мәйданчыкларның күләме 12х12 метрдан да ким булмаска тиеш, 22.07.2008 № 123-ФЗ "Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турындагы техник регламент" 98 п.8.garantF1://70099142.170

5.9. Гомуми тәкъдимнәр (НӘТИҖӘЛӘР)

ГО ЧС буенча йогынтының билгеләнгән зоналарында төзелешне проектлаганда норматив таләпләрне үтәү гадәттән тыш хәл килеп чыгуын максималь рәвештә булдырмый калырга, ә гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта наносим зыянны максималь киметергә һәм кеше югалтуларын, гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыянны бетерү чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

6. Җирлек, шәһәр округы составына керә торган торак пунктлар чикләренә кертелә торган яисә аларның чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре исемлеге

Җир кодексы буенча җир фонды төп максатчан билгеләнеше буенча бүлеп бирелә торган һәм билгеле бер хокукый режимы булган җир фонды өлешләре буларак 7 категория белән бирелгән:

авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;

торак пунктлар җирләре;

сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшыру, телевидение, мәгълүмат җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, башка махсус билгеләнештәге иминлек һәм җир;

махсус сакланылучы территорияләрнең һәм объектларның җирләре;

урман фонды җирләре;

су фонды җирләре;

запас җирләр.

Никольский авыл җирлегенең гомуми мәйданы 17213,72 га тәшкил итә (картографик материал буенча).

Торак пунктларның җирләрен 3240,57 га алып тора (территориянең кадастр планнары мәгълүматлары буенча).

6.1 нче таблица

Торак пунктлар чикләренә керә торган җир кишәрлекләре һәм җирләр

№	Участокның кадрлар номеры	ЕГРН буенча җир участогының мәйданы, кв.м.	Җирләр категориясе	Аларны планлаштырып файдалануның максаты	Планлаштырылган категория
Сапуголи авылы					
1	ЗУ 16:24:050802:404	360165.49	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Индивидуаль торак төзелеше өчен (2.1)	Торак пунктлар җирләре
2	ЗУ 16:24:050802:4214	33264.15	Торак пунктлар җирләре	Урам-юл челтәре (12.0.1)	Торак пунктлар җирләре
3	ЗУ 16:24:050802:3426 (1)	1355.54	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Урам-юл челтәре (12.0.1)	Торак пунктлар җирләре
4	ЗУ 16:24:050802:3426 (2)	594.40	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Урам-юл челтәре (12.0.1)	Торак пунктлар җирләре
	Барлыгы:	395379.58			

ТЕХНИКО-ЭКОНОМИК ПОКАЗЕЛИ

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәге хәл	Исәп-хисап срогы
I	ТЕРРИТОРИЯ			
	Муниципаль берәмлек чикләрендә җирләрнең гомуми мәйданы	га	17213.72	17213.72
	Торак пунктлар чикләрендәге җирләрнең гомуми мәйданы (һәр торак пункт буенча)	га	3240.57	3280.13
	шул исәптән:			
	Беляково авылы	га	21.66	21.66
	Яңа Алан авылы	га	1063.26	1063.26
	Пиголи авылы	га	76.29	76.29
	Кунтечи авылы	га	86.57	86.57
	Никольский авылы	га	1088.70	1088.70
	Сапуголи авылы	га	485.36	524.92
	Тарлаш авылы	га	418.73	418.73
	Баланс функциональ зоналар:			
	Индивидуаль торак йортлар салу зонасы	га	2780.04	2721.65
		%	16.15	15.81
	Аз катлы торак йортлар белән төзелеш зонасы (4 катка кадәр, мансардны да кертеп)	га	0.34	0.34
		%	0.00	0.00
	Иҗтимагый-эшлекле зоналар	га	10.47	10.33
		%	0.06	0.06
	Җитештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары	га	0.68	0.68
		%	0.00	0.00
	Җитештерү зонасы	га	12.83	173.32
		%	0.07	1.01

	Инженерлык инфраструктурасы зонасы	га	3.03	3.24
		%	0.02	0.02
	Транспорт инфраструктурасы зонасы	га	90.78	94.04
		%	0.53	0.54
	Авыл хуҗалыгы файдалануы зоналары	га	35.05	34.69
		%	0.20	0.20
	Авыл хуҗалыгы җирләре зонасы	га	5606.11	5400.68
		%	32.48	31.48
	Гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек яисә дача берләшмәләре зонасы	га	434.32	434.32
		%	2.52	2.52
	Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы	га	13.73	36.87
		%	0.12	0.17
	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге башка зоналар	га	18.47	
		%	0.11	
	Рекреация билгеләнешендәге зоналар	га	3.58	180.94
		%	0.02	1.05
	Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр зонасы (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар, шәһәр урманнары)	га	0.74	0.74
		%	0.00	0.00
	Урманнар зонасы	га	2418.10	2415.24
		%	14.05	14.03
	Зиратлар зонасы	га	5.92	9.22
		%	0.03	0.05
	Махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр зонасы	га	327.21	337.20
		%	1.90	1.96
	Акваторияләр зонасы	га	5101.88	5097.47
		%	29.64	29.61
	Башка зоналар	га	350.43	262.76
		%	2.04	1.53
	Барлыгы	га	17213.72	17213.72

II	ХАЛКЫ			
2.1	Даими халыкның гомуми саны, шул исәптән:	кеше.	1640	17364
2.1.1	Никольский ав.	кеше.	881	3053
2.1.2	Беляково авылы	кеше.	4	4
2.1.3	Кунтечи ав.	кеше.	103	130
2.1.4	Яңа Алан	кеше.	27	30
2.1.5	Пиголи авылы	кеше.	80	150
2.1.6	Сапуголи авылы	кеше.	448	7672
2.1.7	Тарлаши ав.	кеше.	97	6325
III	ТОРАК ФОНДЫ			
3.1	Торак фонды - барлыгы, шул исәптән:	мең кв. м.	158,30	744,26
3.1.1	Никольский ав.	мең кв. м.	25,20	105,96
3.1.2	Беляково авылы	мең кв. м.	3,90	3,9
3.1.3	Кунтечи ав.	мең кв. м.	6,70	6,70
3.1.4	Яңа Алан	мең кв. м.	5,70	5,70
3.1.5	Пиголи авылы	мең кв. м.	7,10	9,74
3.1.6	Сапуголи авылы	мең кв. м.	87,10	340,54
3.1.7	Тарлаши ав.	мең кв. м.	22,60	271,72
IV	ХАЛЫККА СОЦИАЛЬ ҺӘМ МӘДӘНИ-КӨНКҮРЕШ ХЕЗМӘТЕ КҮРСӘТҮ ОБЪЕКТЛАРЫ			
4.1	Уку-белем бирү билгеләнешендәге объектлар	урын	200	2467
4.2	Мәктәптән тыш билгеләнештәге объектлар	урын	24	2960
4.3	Мәктәпкәчә билгеләнештәге объектлар	урын	35	990
4.4	Сәламәтлек саклау объектлары	пос.	65	315
4.5	Спорт һәм физкультура-сәламәтләндерү объектлары	Идән кв.м.	950	40876.8
4.6	мәдәни-ял итү билгеләнешендәге объектлар	урын	300	1215
4.7	Сәүдә билгеләнешендәге объектлар	кв.м. торг.	883,6	5209,2
4.8	Җәмәгать туклануы объектлары	урын	-	695
4.9	Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү объектлары	эш урыны	-	122
4.10	Элемтә объектлары	объект	1	3
V	ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ			
5.1	автомобиль юлларының озынлыгы	км	31,26	49,87

5.2	торба үткәргеч транспорт	км	21,56	21,56
VI	ИНЖЕНЕРЛЫК ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҺӘМ ТЕРРИТОРИЯНЕ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ			
6.1	Су белән тәэмин итү			
	Су куллану	Куб. м./в тәүлеккә	588,5	4619,7
6.2	Канализация			
	су аша	Куб. м./в тәүлеккә	245,0	3092,2
	чистарту корылмаларының куәте	Куб. м./в тәүлеккә	-	450 м3/сут; 1200 м3/тәүлек; 1900 м3/тәүлек
6.3	Санитар чистарту			
	ККК күләме	куб. м./ел	-	46168,3
	ККК өчен контейнерлар	шт.	-	196
6.4	Җылылык белән тәэмин итү			
	котельныйларның гомуми саны (БМК)	шт.	-	-
6.5	Газ белән тәэмин итү			
	газның еллык чыгымы	елга	360,9	3820,1
6.6	Электр белән тәэмин итү			
	еллык электр кулланыы	мең кВт.ч/год	3558,9	37679,9
	исәп-хисап куәте	кВт	672,4	7119,2
	трансформатор егәрлек	кВа	791,1	8375,6
6.7	Элемтә			
	халыкның гомуми файдаланудагы телефон челтәре белән тәэмин ителүе	номерлар	112	-
VII	ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ БУЕНЧА ЧАРАЛАР, ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘРНЕ КИСӘТҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ			

7.1	Хәбәрләү системасы	шт.	7	16
7.2	Янгын сүндерү депосы, ирекле янгын саклау	берәмлек	-	1
7.3	Янгын пирсы	берәмлек	-	-

Файдаланган әдәбият һәм норматив документлар исемлеге

– Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

2001 елның 25 октябрендәге 136-ФЗ номерлы “Россия Федерациясе Җир кодексы”;

» Россия Федерациясе Су кодексы " 03.06.2006 N 74-ФЗ;

- Россия Федерациясенең 2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы Урман кодексы;

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон

«Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 2001 елның 21 декабрендәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон;

- 1994 елның 21 декабрендәге 69-ФЗ номерлы «Янгын куркынычсызлыгы турында»гы федераль закон;

Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны территориаль планлаштыру документларында тасвирлау һәм күрсәтү таләпләрен раслау һәм Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2016 елның 7 декабрендәге боерыгын үз көчен югалткан дип тану турында " 2018 елның 9 гыйнварындагы 10 номерлы боерыгы N 793 (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 31.01.2018 N 49832);

Кагыйдәләр җыентыгы 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү " СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*;

СП 62.13330.2011 Кагыйдәләр җыелмасы. Газ-бүлү системалары. СНиП 42-01-2002 (раслаулар) актуальләштерелгән редакциясе 27.12.2010 № 780 Россия Төбәк министрлыгы боерыгы белән;

СП 42-101-2003. Проектлау һәм төзелеш буенча кагыйдәләр җыелмасы. Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча гомуми нигезләмәләр;

СП 131.13330.2020. Кагыйдәләр җыелмасы. Төзелеш климатологиясе. СНиП 23-01-99* (раслаулар) һәм Россия Төзелеш министрлыгы приказы белән гамәлгә кертелде 24.12.2020 N 859/пр);

ГОСТ Р 22.2.10-2016. Россия Федерациясенең милли стандарты. Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә гражданлык оборонасы чараларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларын нигезләү һәм исәпкә алу тәртибе (Россия стандартының 2016 елның 29 июнендәге 727-ст боерыгы белән гамәлгә кертелде);

ГОСТ 22.0.03-97 «Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм билгеләмәләр (ГОСТ Р 22.0.03-95) билгеләнгән;

СП 30.13330.2020. Кагыйдәләр җыелмасы. Эчке суүткәргеч һәм биналарның канализациясе. СНиП 2.04.01-85* (раслаулар) һәм Россия Төзелеш министрлыгы приказы белән гамәлгә кертелде 30.12.2020 N 920/пр);

СП 8.13130.2020 "Янгынга каршы көрәш системалары. Янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре»;

СП 32.13330.2018. Кагыйдәләр җыелмасы. Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. СНиП 2.04.03-85 (раслаулар) һәм Россия Төзелеш министрлыгы боерыгы белән гамәлгә кертелде 25.12.2018 N 860/пр);

СП 20.13330.2016. Кагыйдәләр җыелмасы. Йөкләнешләр һәм тәэсирләр. СНиП 2.01.07-85 актуаль редакциясе (раслаулар). Россия Төзелеш министрлыгы боерыгы белән 03.12.2016 N 891/пр);

СП 104.13330.2016. Кагыйдәләр җыелмасы. Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы. СНиП актуаль редакциясе 2.06.15-85 (раслаулар). Россия Төзелеш министрлыгы боерыгы белән 16.12.2016 N 964/пр);

СП 14.13330.2018 Кагыйдәләр җыелмасы. Төзелеш сейсмик районнарда. СНиП II-7-81* (раслаулар) актуаль редакциясе һәм Россия Төзелеш министрлыгының 2018 елның 24 маендагы 309/пр номерлы боерыгы белән гамәлгә кертелде);

СП 116.13330.2012 Кагыйдәләр җыелмасы. Территорияләр, биналар һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Төп нигезләмәләр. СНиП 22-02-2003 актуаль редакциясе (раслаулар). Россия Төбәк министрлыгының 2012 елның 30 июнендәге 274 номерлы боерыгы белән;

Шәһәр һәм авыл җирлекләрен су белән тәэмин итү һәм канализацияләү (СНиП 2.07.01-89) (раслаулар). СССРның 06.11.1990 № 22 боерыгы белән;

СП 124.13330.2012 Кагыйдәләр җыелмасы. Җылылык челтәрләре. СНиП 41-02-2003 актуаль редакциясе (раслаулар). Россия Төбәк министрлыгының 2012 елның 30 июнендәге 280 номерлы боерыгы белән;

Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструкциясе. РД 34.20.185-94 (раслаулар. Россия Энергетика министрлыгы 07.07.1994, "ЕЭС России" РАО 31.05.1994);

СО 153-34.48.519-2002. 0,4 - 35 кВ көчәнешле электр тапшыруының һава линияләрендә җепселле-оптик элемтә линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре (раслаулар). Россия Энергетика министрлыгы 27.12.2002, Россия Элемтә министрлыгы 24.04.2003);

"Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе" СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе" 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары (Россия Юстиция министрлыгында 10995 номерлы теркәлде);

«Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

"Лаеш муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 28-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

"2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында" 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (ТР ДС тарафыннан кабул ителде);

«Татарстан Республикасы Җир кодексына үзгәрешләр кертү турында» 2011 елның 18 ноябрендәге 90-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары «Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасының территориаль схемасын раслау турында»;

«Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

«Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

"Татарстан Республикасында каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында" 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

«Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыкларны (шул исәптән аларны аерым-аерым туплау) туплау тәртибен раслау турында» 2018 елның 21 декабрендәге 1202 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

"2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәр чорга кластер алымы нигезендә Татарстан Республикасының җитештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру программасын раслау турында" 2008 елның 22 октябрендәге 763 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2014 - 2025 елларга "Татарстан Республикасы гражданнарына социаль ярдәм" дәүләт программасын раслау турында" 2013 елның 23 декабрендәге 1023 номерлы карары;

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсенә үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 16 февралендәге 301-р номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 3 июнендәге 358 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы төзелеш һәм объектлары исемлеге белән иҗтимагый инфраструктурасын үстерүнең озак сроклы концепциясе;

Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Утв. (Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган).

Лаеш муниципаль районы Советының 2020 елның 3 февралендәге 3-РС номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү).

.

1 кушымта

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево 422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

13 сентября 2021 № 2572

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

О подготовке проекта генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

В целях обеспечения устойчивого развития территории, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения интересов граждан и их объединений, юридических лиц и публично-правовых образований, руководствуясь статьями 23, 24, 25 Градостроительного кодекса Российской Федерации, Федеральным законом от 6 октября 2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», статьями 9, 10 Закона Республики Татарстан от 25.12.2010 № 98-ЗРТ «О градостроительной деятельности в Республике Татарстан», Уставом Лаишевского муниципального района Республики Татарстан постановляю:

1.Приступить к подготовке проекта генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в следующем составе:

1) положение о территориальном планировании;

2)карта планируемого размещения объектов местного значения поселения;

3) карта границ населенных пунктов, входящих в состав поселения;

4) карта функциональных зон поселения.

2. Установить, что подготовка проекта генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан в 100 % объеме будет осуществлена за счет средств инвестора, оплата за выполненные работы будет осуществлена в соответствии с условиями договора.

3. Установить следующие этапы работ по подготовке проекта генерального плана:

№ этапа	Наименование этапа работ
1	Заключение контракта на подготовку проекта генерального плана, подготовка технического задания
2	Подготовка проекта генерального плана
3	Проведение публичных слушаний (обсуждений) по проекту генерального плана (в том числе подготовка протокола публичных слушаний и заключения об их результатах)
4	При необходимости корректировка проекта генерального плана по

	результатам публичных слушаний(обсуждений)
5	Согласование проекта генерального плана в органах исполнительной власти Республики Татарстан
6	Направление проекта генерального плана, заключения о результатах публичных слушаний (обсуждений), сводного заключения Кабинета Министров Республики Татарстан в Совет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан для его утверждения

4. Организацию работ по подготовке проекта генерального плана возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан.

5. Опубликовать настоящее постановление в районной газете «Камская новь» («Кама ягы»), на официальном портале правовой информации Республики Татарстан в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://pravo.tatarstan.ru и на официальном сайте Лаишевского муниципального района в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: http://laishevo.tatarstan.ru.

6. Настоящее постановление вступает в силу с момента его официального опубликования (обнародования).

7. Контроль за исполнением настоящего постановления оставляю за собой.

Руководитель **А.А.Новиков**

Приложение №2

Приложение №1
к Контракту №91-2021
о разработке проекта генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
« » ___________ 2021 г

УТВЕРЖДАЮ:
Руководитель Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан

_______________/______
МП
« » _____________2021 г

Техническое задание на разработку проекта
генерального плана Никольского сельского поселения
Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
(далее – генеральный план)

№ п/п	Перечень основных требований	Содержание требований
1	Общие данные	
1.1	Вид документа	Генеральный план Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
1.2	Основание для разработки проекта генерального плана	1. Постановление руководителя Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан о разработке проекта генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан № 2572 от «13» сентября 2021 года

		2. Письмо Исполнительного комитета Лаишевского муниципального района Республики Татарстан директору АО «РКЦ «Земля» № 4587 от « 10 » сентября 2021 года
1.3	Заказчик	Исполнительный комитет Лаишевского муниципального района Республики Татарстан
1.4	Источник финансирования работ	Средства инвестора
1.5	Начало и сроки выполнения работ	Начало выполнения работ по проекту генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан: с момента заключения соглашения на разработку проекта генерального плана. Общая продолжительность выполнения работ в соответствии с пунктом 3.1 данного технического задания ***365 календарных дней*** в том числе продолжительность разработки проекта генерального плана ***90 календарных дней.***
1.6	Цели и задачи разработки проекта генерального плана	Цели разработки проекта генерального плана: 1. Создание комфортных условий жизнедеятельности населения и условий для привлечения инвестиций на основе рационального использования природно-ресурсного и социально-экономического потенциала территории. 2. Определение назначения территорий исходя из совокупности социальных, экономических, экологических и иных факторов в целях обеспечения устойчивого развития территорий, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения учета интересов граждан и их объединений, Российской Федерации, субъектов Российской Федерации, муниципальных образований. Задачи разработки проекта генерального плана: 1. Отображение в проекте генерального плана границ населенных пунктов в соответствии с данными государственного кадастра недвижимости; 2. Совершенствование планировочной структуры населённых пунктов; 3. Оптимизация функционального зонирования территории; 4. Обоснование границ и параметров функциональных зон;

		5. Обоснование размещения объектов, необходимых для реализации полномочий органов местного самоуправления поселений; 6. Обоснование размещения объектов федерального значения, объектов регионального значения, объектов местного значения муниципального района (при наличии); 7. Оценка возможного влияния планируемых для размещения объектов регионального значения на комплексное развитие территории поселений. 8. Разработка комплекса мер по сохранению и использованию объектов культурного наследия, ценных природных комплексов и объектов; 9. Разработка мероприятий по минимизации последствий чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера с учётом инженерно-технических мероприятий гражданской обороны, предупреждения чрезвычайных ситуаций и обеспечения пожарной безопасности; 11. Подготовка сведений о границах населенных пунктов для внесения в ЕГРН; 12. Согласно протокола совещания по вопросу внесения изменений в документы территориального планирования и градостроительного зонирования Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан ПРА-1 от 28.01.2021 г. включить в границы Никольского сельского поселения земельный участок с кадастровым номером 16:24:050802:404 для жилищного строительства. Заказчик может направить письмом в адрес Исполнителя перечень дополнительных земельных участков, не перечисленных в техническом задании, для включения в ту или иную функциональную зону (далее – перечень изменений). Исполнитель, рассмотрев данную возможность, самостоятельно принимает решение об учете перечня изменений в проекте генерального плана. В случае невозможности направляет письмо с отказом в адрес заказчика.
2	Исходные данные и материалы для разработки проекта генерального плана	

2.1	Документы, необходимые для учета при разработке проекта генерального плана	Материалы схем территориального планирования Российской Федерации; Материалы схемы территориального планирования Республики Татарстан; Материалы схемы территориального планирования Лаишевского муниципального района; Материалы генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан Сведения Единого государственного реестра недвижимости; Данные по современному использованию территории, в том числе по размещению объектов капитального строительства; Анкетная форма исходных данных для разработки проекта генерального плана; Статистические материалы о современном социально-экономическом положении, демографических ресурсах, об инженерно-транспортной инфраструктуре, промышленности, сельском и лесном хозяйстве, строительстве, охране окружающей среды; Сведения о законодательно-правовой базе (местные нормативно-правовые акты в области градостроительства и природопользования); Планы и программы комплексного социально-экономического развития, с учетом программ, реализуемых за счет средств федерального бюджета, бюджетов области, местных бюджетов, решений органов государственной власти, органов местного самоуправления, инвестиционных программ субъектов естественных монополий, организаций коммунального комплекса; Иные документы, положения которых должны быть отражены в проектах Генерального плана.
2.2	Нормативно-правовая база разработки проекта генерального плана	Градостроительный кодекс Российской Федерации; Земельный кодекс Российской Федерации; Водный кодекс Российской Федерации; Лесной кодекс Российской Федерации; Воздушный кодекс Российской Федерации; Гражданский кодекс Российской Федерации; Федеральный закон от 6.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»;

		Федеральный закон РФ от 10.01.2002 № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды»; Федеральный закон РФ от 21.02.1992 № 2395-1 «О недрах» Федеральный закон от 30.03.1999 г. № 52-ФЗ «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения»; Федеральный закон от 27 мая 1996 г. N 57-ФЗ "О государственной охране"; Федеральный закон от 25.06.2002 № 73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации»; Федеральный закон от 21.12.2004 № 172-ФЗ «О переводе земель или земельных участков из одной категории в другую»; Федеральный закон от 21.12.2001 № 178-ФЗ «О приватизации государственного и муниципального имущества»; Федеральный закон от 29.07.2017 №280-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях устранения противоречий в сведениях государственных реестров и установления принадлежности земельного участка к определенной категории земель»; Федеральный закон от 10.01.2003 № 17-ФЗ «О железнодорожном транспорте в Российской Федерации»; Федеральный закон от 08.11.2007 № 257-ФЗ «Об автомобильных дорогах и дорожной деятельности в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»; Федеральный закон от 29.07.2017 № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»; Федеральный закон от 22.07.2008 № 123-ФЗ «Технический регламент о требованиях пожарной безопасности»; Федеральный закон от 21.12.1994 № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера»;

		Федеральный закон от 13.07.2015 г. № 218-ФЗ «О государственной регистрации недвижимости»; Закон Республики Татарстан от 28.07.2004 № 45-ЗРТ «О местном самоуправлении в Республике Татарстан»; Постановление Правительства РФ от 03.03.2018 N 222 «Об утверждении Правил установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно-защитных зон» (с изм. и дополнениями); Постановление Главного государственного санитарного врача РФ от 25.09.2007 N 74 «О введении в действие новой редакции санитарно-эпидемиологических правил и нормативов СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов» (с изм. и дополнениями); Постановление Правительства РФ от 24.02.2009 N 160 «О порядке установления охранных зон объектов электросетевого хозяйства и особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон» (с изм. и дополнениями); (вместе с «Правилами установления охранных зон объектов электросетевого хозяйства и особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон»); Постановление Главного государственного санитарного врача РФ от 25.09.2007 N 74 «О введении в действие новой редакции санитарно-эпидемиологических правил и нормативов СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов» (с изм. и дополнениями); Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 26 января 2009 г. №42 «Об установлении уровня социальных гарантий обеспеченности общественной инфраструктурой, социальными услугами до 2024 года» (с изменениями и дополнениями); Постановление КМ РТ от 03.12.2020 N 1091 «О внесении изменения в республиканские нормативы градостроительного проектирования, утвержденные постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан от 27.12.2013 N 1071 «Об утверждении

		республиканских нормативов градостроительного проектирования Республики Татарстан»; Постановление КМ РТ от 06.05.2017 N 263 «Об утверждении Порядка ликвидации неиспользуемых скотомогильников (биотермических ям) на территории Республики Татарстан»; Свод правил СП 62.13330.2011 "СНиП 42-01-2002. Газораспределительные системы". Актуализированная редакция СНиП 42-01-2002 (утв. приказом Министерства регионального развития РФ от 27 декабря 2010 г. № 780) Приказ Министерства строительства Российской Федерации от 15.08.2018 N 520/пр «Об утверждении Изменения N 1 к СП 42.13330.2011 «СНиП 2.07.01-89* Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений»; Постановление Правительства Российской Федерации от 31.12.2015 г. № 1532 «Об утверждении Правил предоставления документов, направляемых или предоставляемых в соответствии с частями 1, 3-13, 15 статьи 32 Федерального закона «О государственной регистрации недвижимости» в федеральный орган исполнительной власти (его территориальные органы), уполномоченный Правительством Российской Федерации на осуществление государственного кадастрового учета, государственной регистрации прав, ведение Единого государственного реестра недвижимости и предоставление сведений, содержащихся в Едином государственном реестре недвижимости»; Постановление Правительства Российской Федерации от 12.04.2012 № 289 «О федеральной государственной информационной системе территориального планирования»; Приказ Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 ноября 2018 г. № 650 «Об установлении формы графического описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формы текстового описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, требований к точности определения координат характерных точек границ

		населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формату электронного документа, содержащего сведения о границах населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, и о признании утратившими силу приказов Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 марта 2016 года № 163 и от 4 мая 2018 года № 236»; Приказ Министерства экономического развития Российской Федерации от 09 января 2018 г. № 10 «Об утверждении Требований к описанию и отображению в документах территориального планирования объектов федерального значения, объектов регионального значения, объектов местного значения и о признании утратившим силу приказа Министерства экономического развития Российской Федерации от 7 декабря 2016 года № 793»; Приказ Росреестра от 10.11.2020 № П/0412 «Об утверждении классификатора видов разрешенного использования земельных участков»; Приказ Министерства регионального развития Российской Федерации от 26 мая 2011 г. № 244 «Об утверждении Методических рекомендаций по разработке проекта генерального плана поселений и городских округов» и иных нормативных правовых актов в области регулирования градостроительной деятельности»; СП 42-101-2003 «Общие положения по проектированию и строительству газораспределительных систем из металлических и полиэтиленовых труб»; СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов" (утв. постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 25 сентября 2007 г. N 74); Свод правил СП 124.13330.2012 «СНиП 41-02-2003 «Тепловые сети»; Свод правил СП 31.13330.2012 «Актуализированная редакция СНиП 2.04.02-84* «Водоснабжение. Наружные сети и сооружения»;

		СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85 Канализация. Наружные сети и сооружения», утв. приказом Министерства строительства и жилищно-коммунального хозяйства РФ от 25 декабря 2018 г. N 860/пр; «Инструкция по проектированию городских электрических сетей. РД 34.20.185-94» (утв. Министерства Энергетики Российской Федерации 07.07.1994, РАО «ЕЭС России» 31.05.1994) (с изм. от 29.06.1999); СО 153-34.48.519-2002 «Правила проектирования, строительства и эксплуатации волоконно-оптических линий связи на воздушных линиях электропередачи напряжениям 0.4-35 кВ; СанПиН 2.1.4.1110-02 «Зоны санитарной охраны источников водоснабжения и водопроводов питьевого назначения» (с изменениями и дополнениями); СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85*. Магистральные трубопроводы» (с изменениями и дополнениями); СП 284.1325800.2016 «Трубопроводы промысловые для нефти и газа. Правила проектирования и производства работ»; Правила охраны магистральных трубопроводов утв. постановлением Федерального горного и промышленного надзора России от 24 апреля 1992 г. N 9) (утв. Заместителем Министра топлива и энергетики 29 апреля 1992 г.) (в редакции постановления Федерального горного и промышленного надзора России от 23 ноября 1994 г. N 61 (с изменениями и дополнениями); Указ Президента РФ от 13 ноября 2012 г. N 1522 "О создании комплексной системы экстренного оповещения населения об угрозе возникновения или о возникновении чрезвычайных ситуаций"; ГОСТ Р 22.2.10-2016 Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования (утв. приказом Федерального агентства по техническому регулированию и метрологии от 29 июня 2016 г. N 727-с);

		СП165.1325800.2014 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне» Актуализированная редакция СНиП 2.01.51-90», утв. приказом Министерства строительства Российской Федерации от 12 ноября 2014 г. N 705/пр
2.3	Картографические материалы	1. Картографические материалы Единой электронной картографической основы Российской Федерации и Республики Татарстан, включающие: цифровые топографические и иные карты открытого пользования масштаба 1:10000 (при отсутствии карт масштаба 1:10000 допускается использование карт масштаба 1:25000); ортофотопланы масштаба 1:10000; ортофотопланы масштаба 1:2000 (для территорий населенных пунктов); 2. Картографические материалы действующих схем территориального планирования Республики Татарстан, Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан представленные в векторной и растровой форме; 3. Дополнительные тематические карты
2.4	Сведения Единого государственного реестра недвижимости	Кадастровые планы территорий кадастровых кварталов в границах Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, содержащие информацию о внесенных в Единых государственный реестр недвижимости сведениях о: границах поселений муниципального района Республики Татарстан; границах населенных пунктов, входящих в состав поселений муниципального района Республики Татарстан; земельных участках; объектах капитального строительства; зонах с особыми условиями использования территорий; особо охраняемых природных территориях; границах лесничеств; иных территориях и зонах в соответствии с частью 8 статьи 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации;

2.5	Сведения информационных ресурсов	1. Сведения об ограничениях использования территории, содержащиеся в федеральной государственной информационной системе территориального планирования и информационных ресурсах органов исполнительной власти Республики Татарстан; 2. Сведения о недропользовании, водных объектах, лесоустройстве, содержащиеся в информационных ресурсах органов исполнительной власти Российской Федерации и Республики Татарстан
2.6	Основные характеристики территории поселения муниципального района Республики Татарстан	Никольское сельское поселение Лаишевского муниципального района Республики Татарстан. Населенные пункты, входящие в состав поселения: с. Никольское, д. Беляково, д. Новая Поляна, д. Пиголи, д. Кунтечи, с. Сапуголи, с. Тарлаши; Численность населения поселения: 1094 человека (по состоянию на 2021); Площадь территории поселения: 17209,5 га ;
2.7	Дополнительные исходные данные необходимые для разработки проекта генерального плана	1. Заполненная анкетная форма исходных данных для разработки проекта генерального плана; 2. Фактические границы кладбищ, расположенных на территории Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, с указанием поворотных точек и их координат; 3. Фактические границы садовых обществ или огороднических некоммерческих товариществ, расположенных на территории Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, с указанием поворотных точек и их координат; 4. Картографическая основа масштаба 1:10000, не содержащая сведения, отнесенные к государственной тайне на территорию Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан; 4. Иная информация, необходимая для разработки проекта генерального плана.
2.8	Порядок предоставления исходных данных для разработки проекта генерального плана	1. Исполнитель самостоятельно осуществляет сбор исходных данных для разработки проекта генерального плана. Заказчик оказывает содействие в получении необходимых исходных данных для разработки проекта генерального плана, находящихся в распоряжении третьих лиц;

		2. Заказчик предоставляет Исполнителю исходные данные, находящиеся в его распоряжении, в течение 10 календарных дней с момента поступления запроса от Исполнителя о предоставлении исходных данных
3	Требования к содержанию работы	
3.1	Основные требования к порядку подготовки проекта генерального плана	Подготовка проекта генерального плана либо внесения изменений в генеральный план осуществляется с учетом статьи 24 Градостроительного кодекса Российской Федерации соответственно
3.2	Расчетные периоды (этапы) разработки проекта генерального плана	Работы необходимо выполнить в 3 этапа (начало выполнения последующего этапа возможно исключительно после принятия Заказчиком предыдущего этапа): **1 этап. Разработка проекта генерального плана** Продолжительность ***90 календарных дней***, включает в себя: 1) Сбор, систематизация исходных данных и материалов. Анализ современного использования и комплексная оценка территории. – ***30 календарных дней***. 2) Разработка проекта генерального плана в составе положения о территориальном планировании и карт, входящие в состав проекта генерального плана, материалов по обоснованию проекта генерального плана. Сдача на согласование Заказчику проекта генерального плана. Подготовка описаний местоположения границ населенных пунктов. – ***30 календарных дней.*** 3) Предварительная проверка описаний местоположения границ населенных пунктов в Росреестре на соответствие требованиям об отсутствии пересечений границ. Передача заказчику результатов проверки в Росреесре. В случае получения отрицательного результата проверки, необходимо устранить замечания Росреесра и повторить процедуру проверки - ***5 календарных дней*** **2 этап. Согласование проекта генерального плана.** Продолжительность ***100 календарных дней,*** включает в себя: 1) Согласование проекта генерального плана с федеральными органами исполнительной власти, в соответствии с Постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан №310 от 17 апреля 2012 года

		«Об утверждении порядка рассмотрения проектов схем территориального планирования двух и более субъектов Российской Федерации, проектов схем территориального планирования субъектов Российской Федерации, имеющих общую границу с Республикой Татарстан, проектов документов территориального планирования муниципальных образований Республики Татарстан и подготовки на них заключений», органами местного самоуправления. Доработка проекта генерального плана в соответствии с замечаниями. *– 60 календарных дней.* 2) Проведение публичных слушаний или общественных обсуждений по проекту генерального плана. Доработка проекта генерального плана по итогам публичных слушаний или общественных обсуждений. *– 40 календарных дней.* **3 этап. Утверждение проекта генерального плана.** Продолжительность ***35 календарных дней***, включает в себя: 1) Утверждение проекта генерального плана*– 10 календарных дней.* 2) Сдача Заказчику утвержденного проекта генерального плана, в том числе описаний местоположения границ населенных пунктов для передачи в орган регистрации прав сведений о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав поселения, которые должны содержать графическое описание местоположения границ населенных пунктов, перечень координат характерных точек этих границ в системе координат, используемой для ведения Единого государственного реестра недвижимости (далее –ЕГРН). Внесение сведений о границах населенных пунктов в ЕГРН *– 25 календарных дней.*
3.3	Сбор, систематизация исходных данных для разработки проекта генерального плана	Исходная информация, использованная для разработки проекта генерального плана, подлежит передаче Заказчику на электронном носителе с приложением копий всех документов
3.4	Положение о территориальном планировании и карты,	Положение о территориальном планировании и карты, входящие в состав проекта генерального плана, разрабатываются в соответствии со статьей 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации,

	входящие в состав проекта генерального плана	**Приложением №1** и **Приложением №3** к данному техническому заданию соответственно.
3.5	Материалы по обоснованию проекта генерального плана	Материалы по обоснованию проекта генерального плана в текстовой форме и в виде карт разрабатываются в соответствии со статьей 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации, **Приложением №2** и **Приложением №3** к данному техническому заданию соответственно.
3.6	Требования к формату представления материалов проекта генерального плана для передачи Заказчику	1. В положение о территориальном планировании в составе проекта генерального плана, а также материалах по обоснованию проекта генерального плана в текстовой форме за единицу измерения площади земель принимается гектар (округление значений осуществляется с точностью до четырех знаков после запятой), на картах, входящих в состав проекта генерального плана, а также материалы по обоснованию проекта генерального плана, площадь земель указывается в кв.м. 2. Положение о территориальном планировании в составе проекта генерального плана, а также материалы по обоснованию проекта генерального плана в текстовой форме разрабатываются на стандартных листах формата А4 (210 x 297 мм) с применением текстового редактора Microsoft Word в формате DOC или другом, совместимом с ним формате с использованием шрифта Times New Roman размером 14 (для оформления табличных материалов размером 12) через одинарный интервал и размером полей: 20 мм – левое; 15 мм – правое; 15 мм – верхнее; 15 мм – нижнее.; 3. Импортированные в положение о территориальном планировании в составе проекта генерального плана, а также материалы по обоснованию проекта генерального плана в текстовой форме графические материалы должны быть представлены в виде растровых изображений в формате JPEG, JPG с разрешением не менее 300 dpi и иметь размер, кратный листу формат А4; 4. Карты, входящие в состав проекта генерального плана и материалов по его обоснованию, в векторной модели данных:

		должны соответствовать требованиям, установленным приказом Министерства экономического развития Российской Федерации от 09 января 2018 г. № 10 «Об утверждении Требований к описанию и отображению в документах территориального планирования объектов федерального значения, объектов регионального значения, объектов местного значения и о признании утратившим силу приказа Министерства экономического развития Российской Федерации от 7 декабря 2016 года № 793»; должны иметь масштаб 1:10000 и размер, кратный листу формата А4; быть выполнены на картографической основе масштаба 1:10000, не содержащей сведения, отнесенные к государственной тайне; должны быть представлены в местной системе координат кадастрового округа 16 (МСК-16); должны иметь наименования и форматы, доступные для загрузки в федеральную государственную информационную систему территориального планирования (GML, SHP\SHX\DBF); 5. Копии карт, входящих в состав проекта генерального плана и материалов по его обоснованию, готовятся в растровом формате JPEG, JPG с файлом привязки JPGW, JGW и PDF с разрешением не менее 300 dpi, иметь масштаб не менее 1:10000 и размер, кратный листу формата А4; 6. Сведения о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, являющиеся обязательным приложением к проекту генерального плана: должны соответствовать требованиям, установленным приказом Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 ноября 2018 г. № 650 «Об установлении формы графического описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формы текстового описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, требований к точности определения координат характерных точек границ

		населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формату электронного документа, содержащего сведения о границах населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, и о признании утратившими силу приказов Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 марта 2016 года № 163 и от 4 мая 2018 года № 236» (по тексту - описание местоположения границ населенных пунктов); должны быть представлены в текстовой форме в формате PDF, а также в форме электронных XML-документов в соответствии с форматом, используемым при внесении в Единый государственный реестр недвижимости сведений о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, в порядке межведомственного информационного взаимодействия
3.7	Согласование проекта генерального плана, проведение публичных слушаний или общественных обсуждений. Доработка проекта генерального плана	1. Исполнитель передает Заказчику, подготовленный проект генерального плана и материалы по его обоснованию в электронном формате, необходимом для размещения в федеральной государственной информационной системе территориального планирования; 2. Заказчик при содействии Исполнителя размещает проект Генерального плана и материалы по его обоснованию в федеральной государственной информационной системе территориального планирования в соответствии с постановлением Правительства Российской Федерации от 12 апреля 2012 г. № 289 «О федеральной государственной информационной системе территориального планирования» Заказчиком при содействии Исполнителя в объеме и составе, соответствующем статье 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации. Размещаемые документы должны быть подписаны усиленной квалифицированной электронной подписью;

3.8		3. Исполнитель передает Заказчику демонстрационные материалы для проведения общественных обсуждений или публичных слушаний по проекту генерального плана, в том числе слайдовую презентацию (в случае необходимости, по решению Заказчика); 4. Исполнитель участвует в процессе общественных обсуждений или публичных слушаний по проекту генерального плана (в случае необходимости, по решению Заказчика); 5. Исполнитель устраняет замечания с учетом сводного заключения, поступившего от Кабинета Министров Республики Татарстан, результатов общественных обсуждений или публичных слушаний и подготавливает окончательную редакцию проекта генерального плана; 6. Исполнитель сопровождает проект генерального плана в процессе его утверждения;
3.8	Мероприятия, проводимые после утверждения проекта генерального плана	1. Исполнитель формирует необходимый пакет документов с описанием местоположения границ населенных пунктов в составе и формате, требуемом для внесения Заказчиком сведений о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан, в Единый государственный реестр недвижимости; 2. Исполнитель передает Заказчику материалы генерального плана (положение о территориальном планировании, карты, входящие в состав генерального плана, сведения о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан), а также материалы по обоснованию генерального плана в текстовой форме и в виде карт, в электронной форме на компакт – дисках (CD, DVD) в 2 экземплярах с учетом следующих требований: Генеральный план и материалы по его обоснованию оформляются как в режиме для открытого доступа, так и режиме «Для служебного пользования» (в случае необходимости), в том числе карты, входящие в состав Генерального плана и материалов по их обоснованию, выполняются в растровой и векторной модели данных;

		при наличии сведений, составляющих государственную тайну, Генеральный план и материалы по их обоснованию оформляются в режиме «С» («Секретно») или «СС» («Совершенно секретно»), при наличии необходимых оснований. При этом карты, входящие в состав Генерального плана и материалов по их обоснованию, с грифом «С» и (или) «СС» выполняются в растровом и векторном видах с соблюдением законодательства о государственной тайне; 3. Исполнитель передает Заказчику положение о территориальном планировании и карты, входящие в состав проекта генерального плана, а также материалы по его обоснованию в текстовой форме и в виде карт на бумажном носителе в виде томов (книг) в двух экземплярах; 4. Исполнитель передает Заказчику положение о территориальном планировании и карты, входящие в состав проекта генерального плана, а также материалы по его обоснованию в текстовой форме и в виде карт в векторной модели данных в двух экземплярах; 5. Исполнитель передает Заказчику картографическую основу масштаба 1:10000 в векторной модели данных, использованную для разработки проекта генерального плана, не содержащую сведения, отнесенные к государственной тайне в двух экземплярах; 6. Дополнительно по результатам выполнения работ Исполнитель представляет Заказчику: сопроводительное письмо о завершении работ; два экземпляра акта сдачи-приемки работ; 7. Заказчик в течение 14 (четырнадцати) рабочих дней с момента получения всех документов и материалов, указанных в пункте 3.8 настоящего технического задания, рассматривает результаты работ и принимает решение о приемке работ либо формулирует обоснованные требования к доработке, если работы выполнены Исполнителем не полностью. В этом случае Исполнитель осуществляет доработку материалов в рамках настоящего технического задания за свой счет
3.9	Гарантийные обязательства	1. Срок действия гарантийных обязательств – 3 года со дня подписания итогового акта сдачи-приемки работ. 2. Исполнитель в течение всего периода действия гарантийных обязательств обязан хранить на своих

		носителях материалы, сданные Заказчику, и другие необходимые данные, сформированные в ходе выполнения работ

Приложение №3

МИНИСТЕРСТВО ПО ДЕЛАМ
ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ
И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ак. Губкина, 50, г. Казань, 420088

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ
ЭШЛӘРЕ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ
ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ
Ак. Губкин ур., 50, Казан шәһ., 420088

Тел. (843) 221-61-04, факс 221-61-54, E-mail: mchs@tatar.ru, сайт: mchs.tatarstan.ru

__.11.2021 № ____/ТЗ-3-5
На № 1-8/1813 от 21.10.2021

Исполнительному директору
АО «Республиканский кадастровый
центр «Земля»

Г.А. Яшкову

ул. Оренбургский тракт, 8А,
г.Казань, Республика Татарстан, 420059

ИСХОДНЫЕ ДАННЫЕ ДЛЯ ОБОСНОВАНИЯ И УЧЕТА МЕРОПРИЯТИЙ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ, МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ ПРИРОДНОГО И ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРА В СОСТАВЕ ДОКУМЕНТОВ ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ

г. Казань уч. № 445 от 21 октября 2021

В соответствии с запросом АО «Республиканский кадастровый центр «Земля» от 21.10.2021 № 1-8/1813 сообщаем исходные данные, подлежащие учету при разработке мероприятий ГО ЧС в составе документов территориального планирования проекта «Генеральный план Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан».

1. Для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне:

Основные положения плана гражданской обороны поселения:

проектируемая территория к группам по гражданской обороне не относится;

на территории организаций, отнесенных к категории по гражданской обороне, не имеется;

данная территория не попадает в зоны возможного химического заражения, возможных разрушений, возможного радиоактивного заражения и возможного катастрофического затопления;

строительство защитных сооружений гражданской обороны не требуется.

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии с «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в безопасном районе, согласно Плану гражданской обороны и защиты населения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

населенные пункты необходимо оборудовать системами оповещения населения в соответствии с требованиями Федерального закона от 21.12.1994 года № 68-ФЗ «О защите населения и территории от чрезвычайны ситуаций природного и техногенного характера».

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить по результатам инженерно-геологических изысканий, выполнение инженерно-геологических изысканий обязательно;

сведения о существующих и намечаемых к строительству потенциально опасных объектах, транспортных коммуникациях, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Лаишевском муниципальном районе – согласно выписки из Распоряжения КЧС и ОПБ Республики Татарстан от 09.07.2020 года № 17-20р.

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

Перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по

гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС, приведен в ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования».

Дополнительные требования:

1. Перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования» с обязательным представлением текстового и графического материала.

2. В соответствии с требованием п. 6.3 ГОСТ Р 22.2.10-2016 графические материалы по мероприятиям ГОЧС в составе проектов планировок территории разрабатываются и оформляются с учетом требований ГОСТ Р 42.0.03-2016 и ГОСТ Р 21.1101-2013.

3. Выполненный перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС в составе проекта «Генеральный план Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан» представить на экспертизу согласно постановлению Правительства Российской Федерации от 05 марта 2007 г. № 145 «О порядке организации и проведения государственной экспертизы проектной документации и результатов инженерных изысканий» в составе проекта.

Настоящие исходные данные действительны в течение 3-х лет с момента выдачи.

Заместитель министра Н.В. Суржко

Т.Ю. Родионова
8(843)221-62-49

Приложение №4

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Чернышевского ул., д.23, г.Лаишево 422610

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Чернышевский урамы, 23 нче йорт Лаеш ш. 422610

Тел: 8-(84378) -2-52-28 Факс: 8-(84378) -2-54-34
e-mail: Ispolkom.Laishevo@tatar.ru

22.11.2021 № 5656/исх

Техническому директору
АО «РКЦ «Земля»
Г.А. Яшкову

Уважаемый Георгий Александрович!

При разработке Генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан просим Вас, учесть места планируемого размещения водозаборных узлов.

Приложение: Схема на 1 л. в 1 экз.

Руководитель

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 010035CF007FAC7C864AB47C69A62C534B
Владелец: Новиков Анатолий Александрович
Действителен с 26.11.2020 до 26.02.2022

А.А.Новиков

А.П. Карсалов
884378 (2-47-28)

Документ создан в электронной форме. № 5656/исх от 22.11.2021. Исполнитель: Шаронова Н.М.
Страница 1 из 3. Страница создана: 19.11.2021 16:14

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Масштаб 1:20000

Приложение №5

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НИКОЛЬСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422627 , с.Никольское ,
ул. Центральная , д 35
тел: 4-31-44

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
НИКОЛЬСКИЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
422627 Никольский авылы,
Эзэк урамы , 35 нчы йорт,
Тел : 4-31-44

№ 12 от 18.01.2022г

Исполнительному директору
РКЦ Земля
Яшкову Г.А.

Исполнительный комитет Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан просит Вас включить земельный участок с кадастровым номером 16:24:050802:404 в границы населенного пункта с.Сапуголи.

Руководитель: Э.Х.Алеев

Приложение №6

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НИКОЛЬСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422627 , с.Никольское ,
ул. Центральная , д 35
тел: 4-31-44

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
НИКОЛЬСКИЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
422627 Никольский авылы,
Үзәк урамы , 35 нчы йорт,
Тел : 4-31-44

№ 77 от 18.02.2022г

Исполнительному директору
АО РКЦ Земля
Яшкову Г.А.

Фактические границы кладбищ Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан соответствуют границам, отображенным в графических материалах генерального плана Никольского сельского поселения.

При разработке Генерального плана Никольского сельского поселения Лаишевского муниципального района Республики Татарстан прошу учесть размещение проектного кладбища площадью 3,30 га около с. Никольское.

Руководитель: Э.Х.Алеев

Приложение №7

«Татарстан Фәннәр академиясе» ДФБУ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ФӘННӘР АКАДЕМИЯСЕНЕҢ ЭКОЛОГИЯ һӘМ ҖИР АСТЫ БАЙЛЫКЛАРЫННАН ФАЙДАЛАНУ ПРОБЛЕМАЛАРЫ ИНСТИТУТЫ

420087, Казан, Даурия ур., 28
тел./факс 298-59-65,
e-mail: ipen-anrt@mail.ru

ГНБУ «Академия наук РТ»
ИНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЭКОЛОГИИ И НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ АКАДЕМИИ НАУК РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

420087, г. Казань, ул. Даурская, 28
тел./факс 298-59-65,
e-mail: ipen-anrt@mail.ru

26.10.2020 № 358/01

на № 11361/10 от 22.10.2020

Министру экологии и
природных ресурсов
Республики Татарстан

А.В. ШАДРИКОВУ

Предоставление информации
об экологическом состоянии
оз. Архиерейское
Лаишевского м.р. РТ

Уважаемый Александр Валерьевич!

На Ваш запрос № 11361/10 от 22.10.2020 г. сообщаем, что озеро Архиерейское Лаишевского м.р. РТ, расположенное в координатах 55°33′09.45″СШ и 49°08′23.94″ВД с привязкой к н.п. Тарлаши, является одним из 12 озёр старичного происхождения, имеющих статус ООПТ и относящихся к единой гидрографической системе старого русла Волги. Тип образования котловин озёр – суффозионный, реже карстовый. Питание озёр, в том числе и Архиерейского, поверхностно-грунтовое, реже артезианское.

Водосбор озера Архиерейское с юга практически до уреза воды занят агроценозами, с севера расположен неканализованный н.п. Тарлаши, с запада – садовый кооператив «Гигант», с восточной стороны по данным pkk.rosreestr расположен размежёванный, застраивающийся участок нового коттеджного типа. Негативным воздействием на воды озера, таким образом, являются бытовые и агропромышленные сточные воды. Производится забор водных ресурсов на орошение и бытовые нужды. Земли сельскохозяйственного использования постепенно переводятся под категорию земель поселений.

Длина (L) озера 2546 м, максимальная ширина 516 м, средняя – 280 м, площадь (S) зеркала 63,6 га, объём (V) 4243 тыс. $м^3$, максимальная - 16.5 м, средняя глубина (H) 5.7 м. Воды гидрокарбонатно-магниево-кальциевые, щелочные, малой минерализации (75-96 мг/л) и в соответствии с невысокими значениями параметров общей жесткости (в эпипелагиали – 1.2 млг-экв/л, в пелагиали – 0.8 млг-экв/л классифицируются как очень мягкие, по величине удельного комбинаторного индекса (УКИЗВ) оцениваются как «загрязненные» 3а класса и «грязные» 4а и 4б классов, при этом загрязнение аммонийным

азотом (до 6 ПДК) уменьшается от северной окраины озера к центру. Озеро характеризуется наличием термоклина на уровне 5-6 м глубины, что обусловливает значительные различия в температурном режиме и, соответственно, в качестве химических и биохимических процессов. Отмечено превышение по Cu до 6 ПДК в придонном слое и до 21 ПДК в поверхностном, по Zn до 3 ПДК в поверхностном и до 10 ПДК в придонном слое, по $Fe_{общ}$ до 150 ПДК в придонном слое и до 6 ПДК в поверхностном. Активная реакция среды близка к нейтральной – 7.6 – 8.5. Содержание растворённого O_2 – от 8.7 мг/ л у дна и 16.3 мг/л у поверхности. Таким образом, исходя из основного ингредиентного состава гидрохимических показателей, можно сделать вывод о формировании состава водных ресурсов озера преимущественно за счёт грунтового питания и поверхностного стока. Морфометрические параметры озёрной котловины и уровень воды пока остаются стабильными. Среди гидробионтов пелагиали (зоопланктон) преобладают β-мезосапробионты из числа региональных доминантов в количестве 40 видов, выявлено порядка 10 видов водорослей с доминированием рода нитчатых цианобактерий – Anabaena (sp). Также идентифицировано около 15 видов литоральных и 4 вида профундальных обитателей бентоса. В озере Архиерейское отмечено 6 видов рыб, относящихся к семействам карповых, окуневых и головешковых: лещ (*Abramisbrama*), уклейка (*Alburnusalburnus*), обыкновенная плотва (*Rutilusrutilus*), обыкновенный ёрш (*Gumnocephaluscernuus*), речной окунь (*Percafluviatilis*) и ротан-головешка (*Perccottusglenii*). Виды рыб, занесенные в Красные книги РФ и РТ, не обитают.

Процессы заиления и накопления донных отложений в озере носят фоновый характер и не превышают 5 мм в год. ГМС варьирует от рыхлопесчаного до супесчаного при содержании физической глины от 3% до 18% на литорали, содержание гумуса 55%, реакция среды нейтральная (6.6), содержание азота и фосфора низкое, калия – среднее. Содержание тяжелых металлов и нефтепродуктов в донных отложениях озера не превышает региональные нормативы их фонового содержания.

В целом экологическое состояние озера на грани удержания баланса между уровнями экологической устойчивости и техногенного прессинга, то есть критическое. Учитывая, что 50 % современного водосбора озёра уже подвержено антропогенному воздействию, при том обстоятельстве, что тысячи мелких современных землепользователей повсеместно практикуют использование индивидуальных водозаборных скважин, способствующее смещению положительного водного баланса водоёмов к отрицательному, любое дополнительное воздействие на водосбор может спровоцировать деградацию природного объекта, как это уже произошло с идентичными по генезису озёрами рассматриваемой системы, например с озером Чистое, потерявшим за 14 лет 63% площади водного зеркала только за счёт антропогенной нагрузки на его водосбор. Физическая суть обезвоживания озёр в случае забора подземного слоя вод заключается в том, что под действием силы тяжести вода в своём свободном падении движется сверху вниз, и обезвоженные подземные горизонты при утрате собственных запасов начинают пополнять их за счет резерва поверхностных водоёмов. Подобная ситуация, в большей или в меньшей степени, наблюдается и в бассейнах других водных объектов ООПТ Лаишевского района – на Черном озере у села Среднее Девятого, на Сапуголях, Свежем и др. Большое воздействие на водосбор оказывают и линейные объекты. Для достоверного расчёта экологических рисков по воздействию на озёро и его водосборный бассейн от строительства новой автомобильной дороги М-12 требуется проведение ряда специальных исследований (в рамках подготовки ОВОС).

Директор Р.Р. Шагидуллин

Исп. Горшкова А.Т.
+7(843)2985610

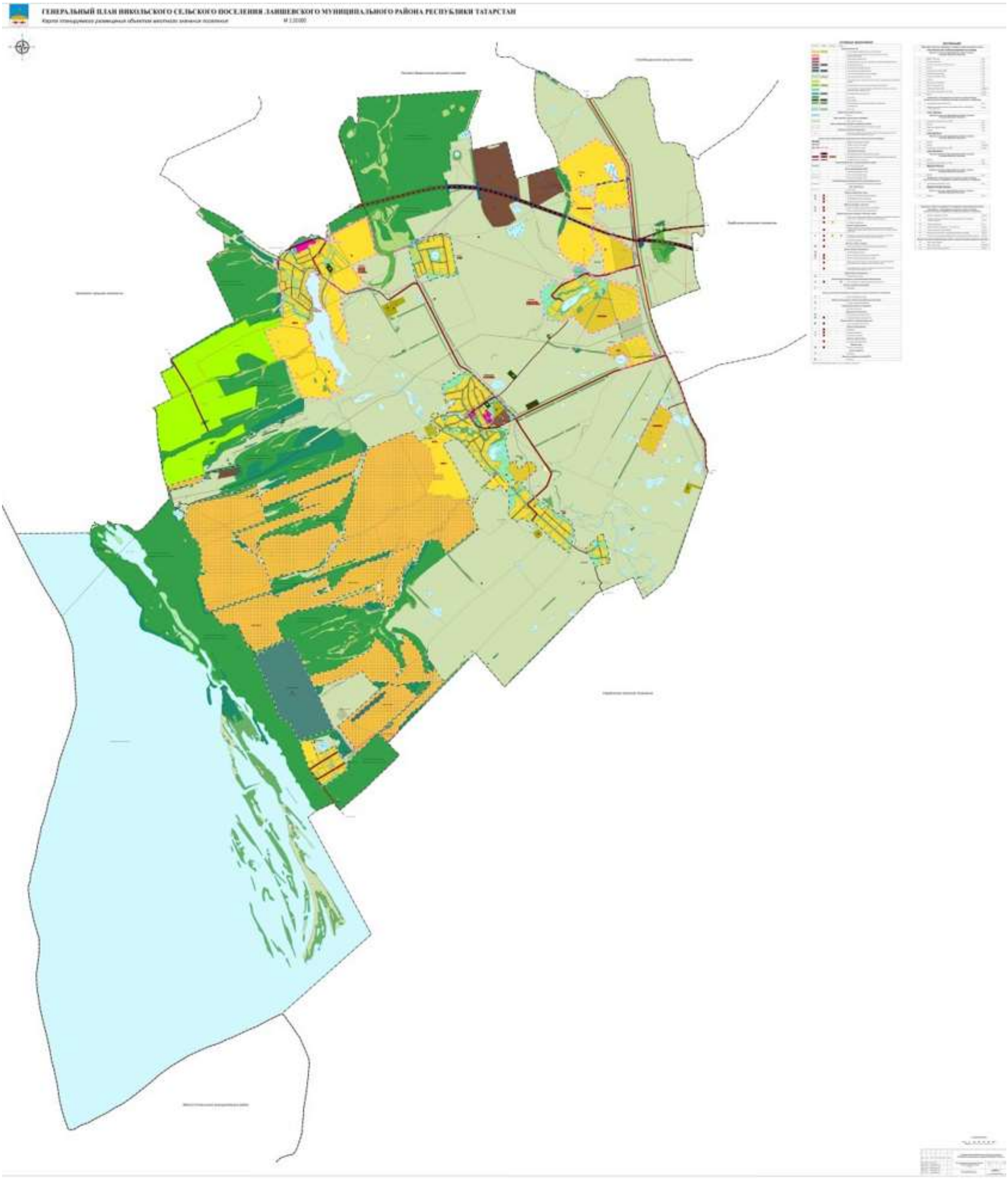
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Карта планируемого размещения объектов местного значения поселения
М 1:10000

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

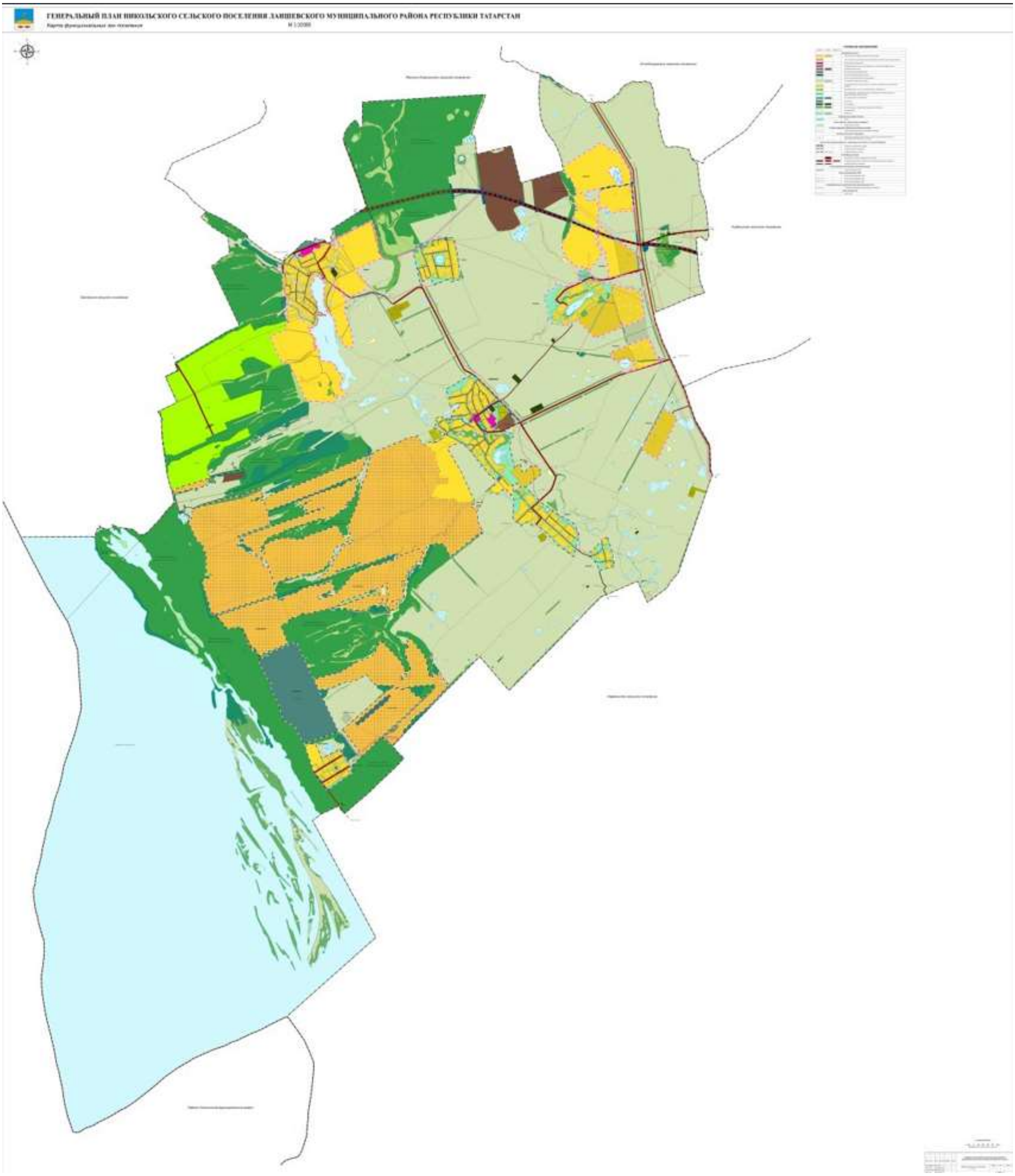
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

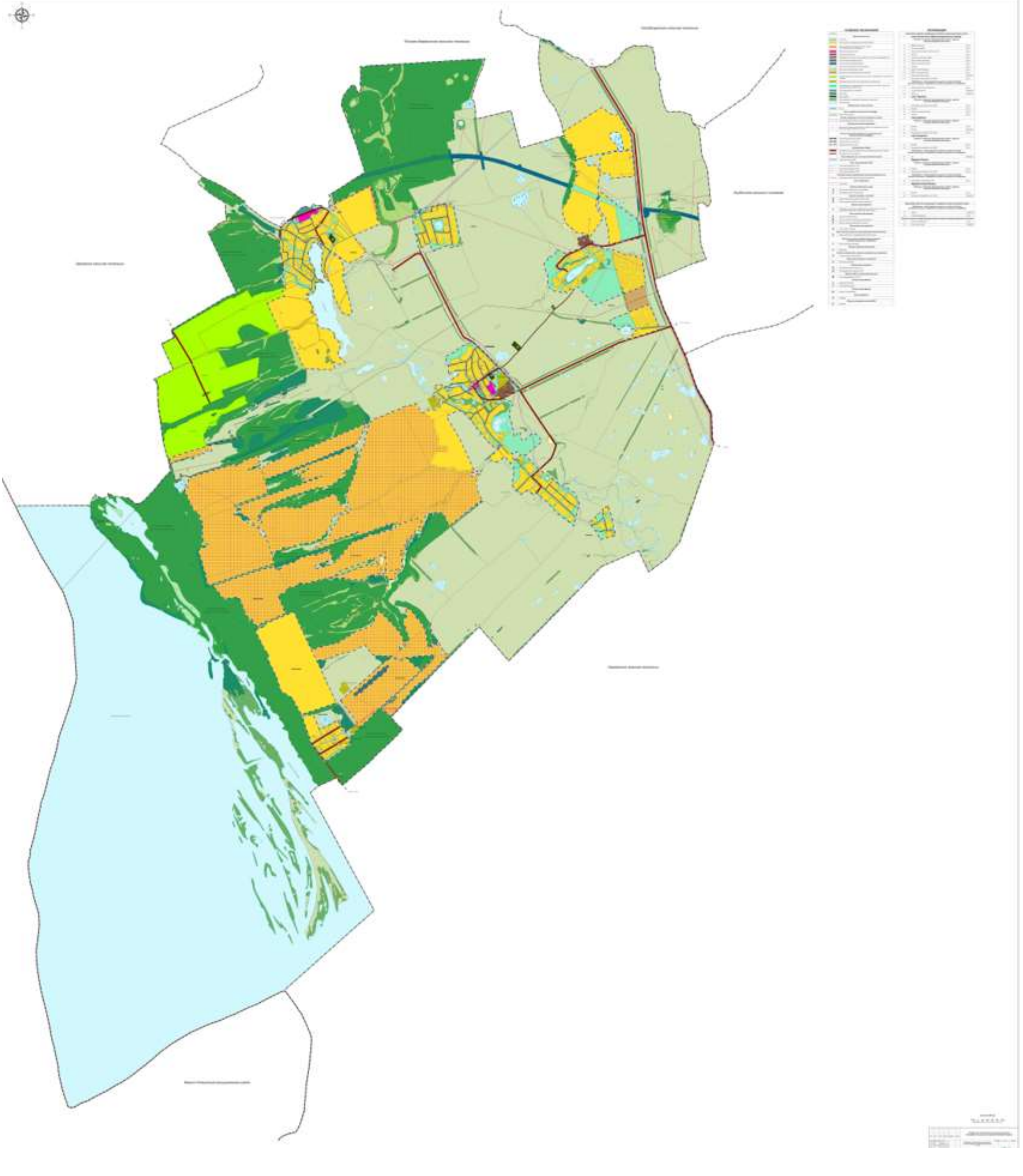

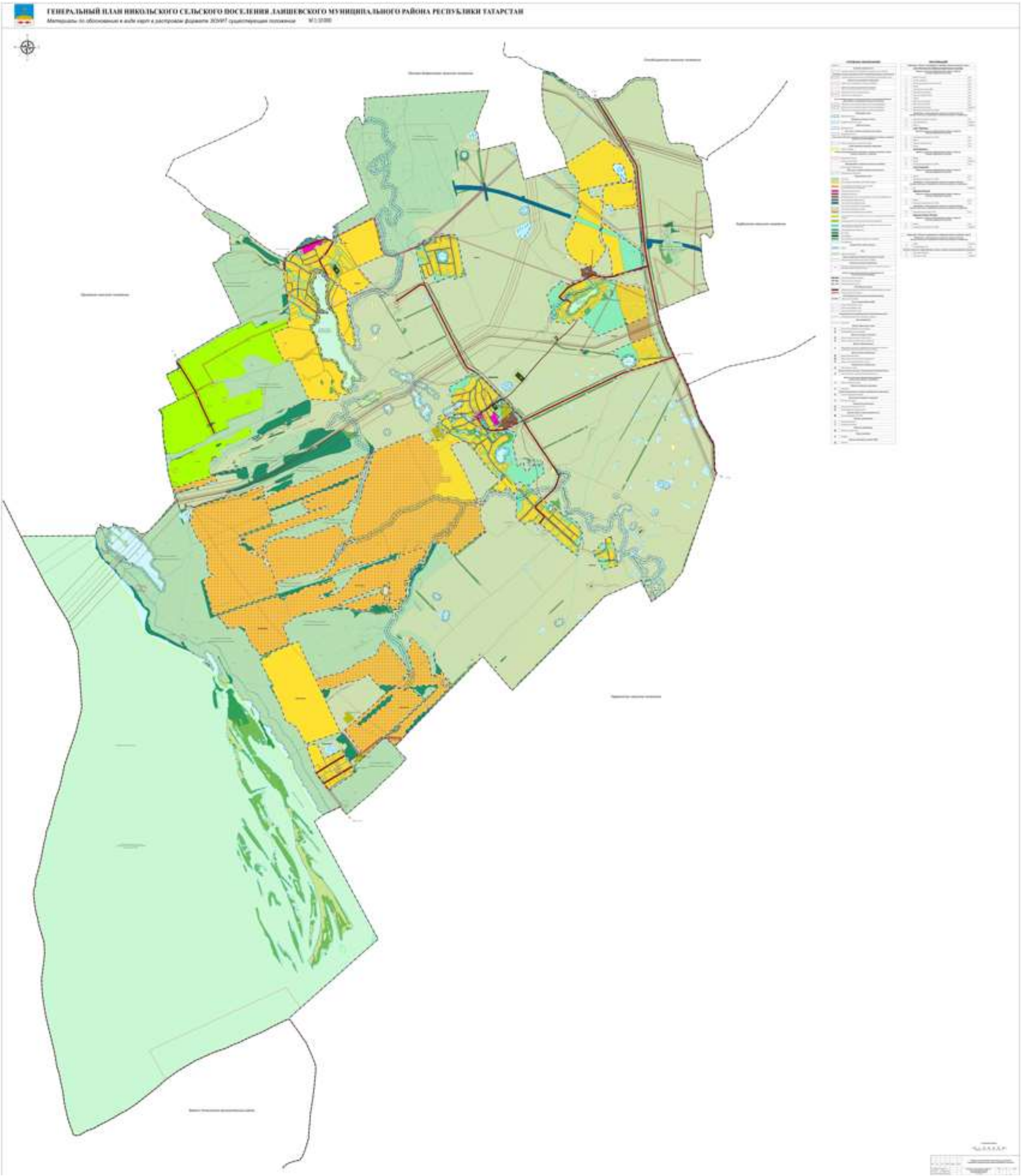
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

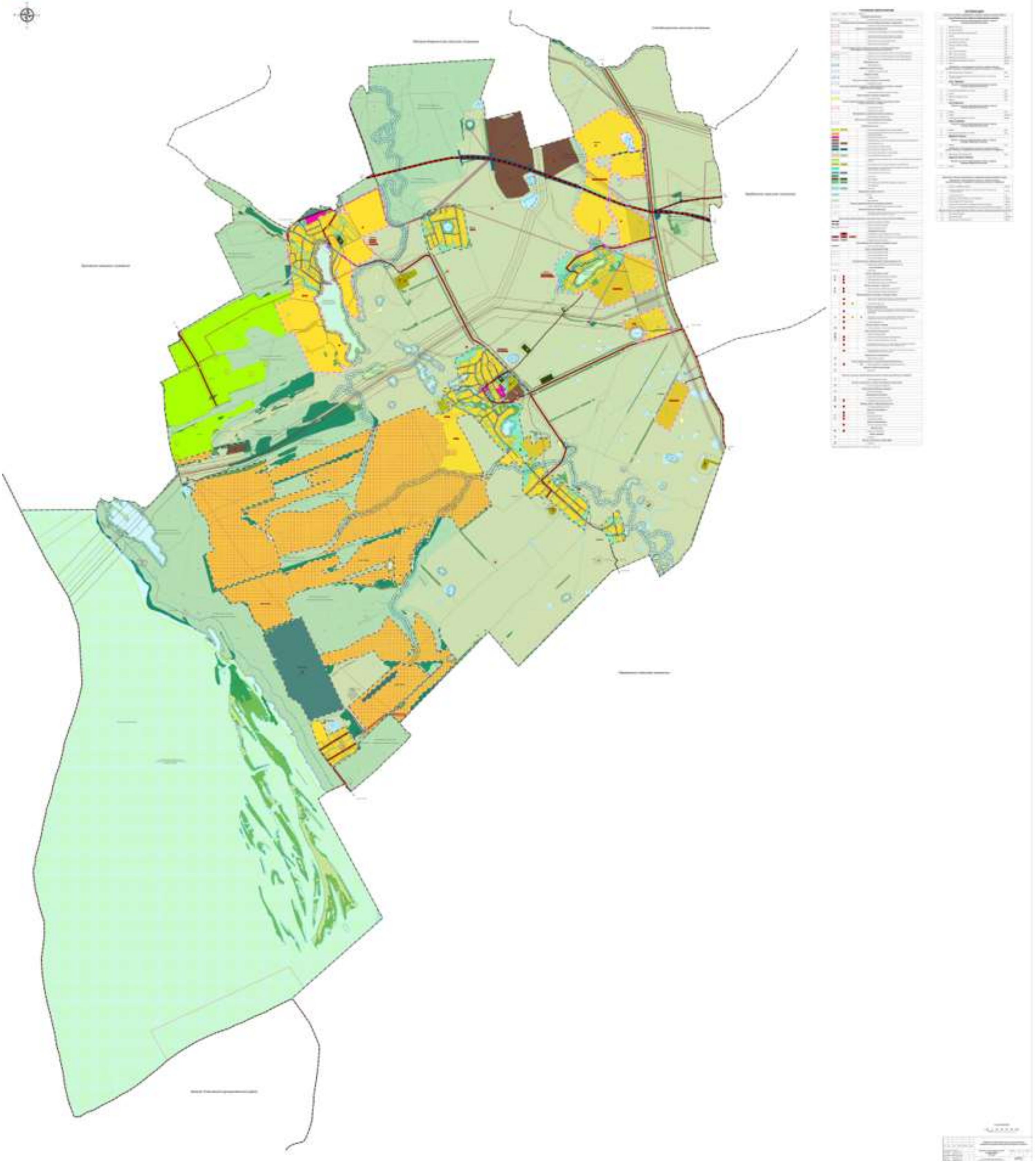
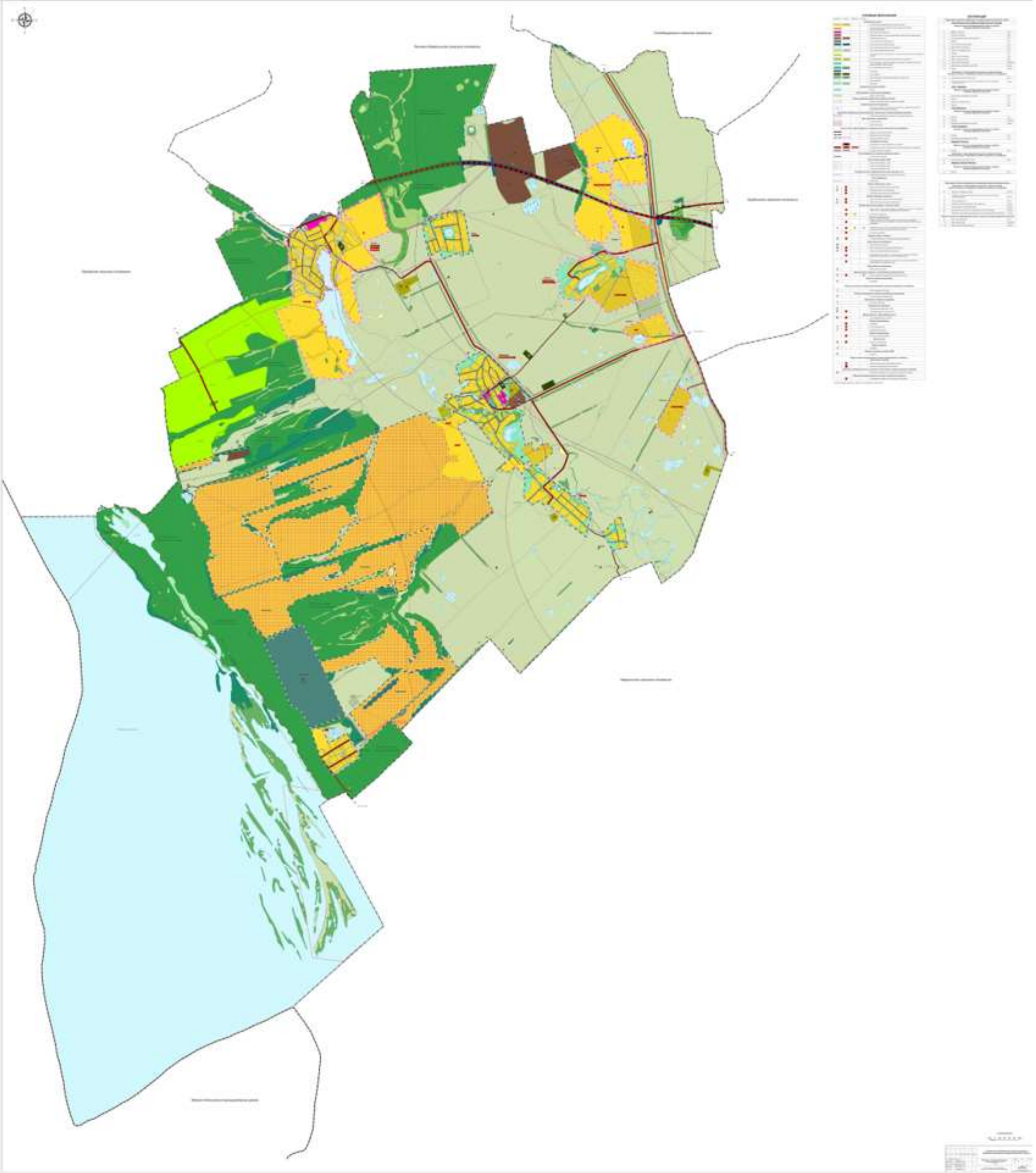
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН НИКОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН